

ΕΥΘΥΜΙΟΥ Ν. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΑ

(ΜΥΘΙΚΑ
ΧΡΟΝΙΑ)

ΤΑΞΗ
Γ'

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

“ΝΙΚΗ”

33

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

19521

ΙΣΤΟΡΙΑ
ΜΥΘΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΕΥΘΥΜΙΟΥ Ν. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΜΥΘΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

Γ' τάξη του Δημ. Σχολείου

ΔΩΡΕΑΝ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΝΙΚΗ", ΑΘΗΝΑΙ 1974

ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Κάθε γνήσιο αντίτυπο υπογράφεται από το συγγραφέα.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ

ΥΦΗΡΕΣΙΑ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΔΕΥΤΕΡΙΑ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΚΔΟΣΤΕΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΟΙ ΘΕΟΙ

1. Πώς έπλασαν οι Έλληνες τούς θεούς

Πολλά - πολλά χρόνια πριν γεννηθῆ ὁ Κύριος ἡμῶν. Ἰησοῦς Χριστός, οἱ πρόγονοί μας οἱ Έλληνες δὲ ζοῦσαν σὲ μεγάλες πολιτεῖες, ὅπως ἐμεῖς σήμερα, ἀλλὰ σκόρπιοι σὲ μικρὰ χωριά. Δὲν ἤξεραν πολλὰ πράγματα, γιατί ἡ πιὸ μεγάλη φροντίδα τους ἦταν πῶς νὰ ζήσουν. Ποῦ νὰ βροῦν ἄγλ. τὴν τροφή τους καὶ πῶς θὰ γλιτώσουν ἀπ' τὰ θηρία, τὴ βροχή, τὸ χιόνι, τὸν καυτερό ἥλιο. Ὑστερα ἔβλεπαν ἕνα σωρὸ θαυμαστὰ πράγματα γύρω τους. Ὅταν ἐρχόταν ἡ Ἄνοιξη ὅλα χαίρονταν, ἡ γῆ γέμιζε ἀπὸ λουλούδια, τὰ δέντρα ἀπὸ μπουμπούκια, φύσαγε ἕνα γλυκὸ πάντα ἀεράκι καὶ ὁ ἥλιος ζέσταινε. Ἐρχόταν ὕστερα τὸ Καλοκαίρι καὶ μετὰ τὸ Φθινόπωρο καὶ ὁ Χειμῶνας, καὶ ὕστερα πάλι ὁ ἴδιος κύκλος.

Κοίταζαν λοιπὸν ὅλα αὐτὰ τὰ θαυμαστὰ πράγματα καὶ δὲ μπορούσαν νὰ τὰ ἐξηγήσουν. Σιγὰ σιγὰ ὅμως, μιὰ καὶ δὲν ἔβρισκαν ἄλλη ἐξήγηση, νὰ τί φαντάστηκαν. Κάπου ἄλλοῦ θὰ ζοῦσαν ἄλλοι ἄνθρωποι, πιὸ ψηλοί, πιὸ δυνατοὶ καὶ πιὸ ὠραῖοι. Αὐτοὶ μπορούσαν νὰ κάμουν, ὅ,τι δὲ μπορούσαν οἱ ἄπλοὶ ἄνθρωποι. Καὶ τοὺς ὀνόμασαν θεοὺς. Γι' αὐτοὺς πίστευαν ὅτι ἦταν **ἀθάνατοι** καὶ **παντοδύναμοι**.

2. Οί δώδεκα Πανελλήνιοι θεοί

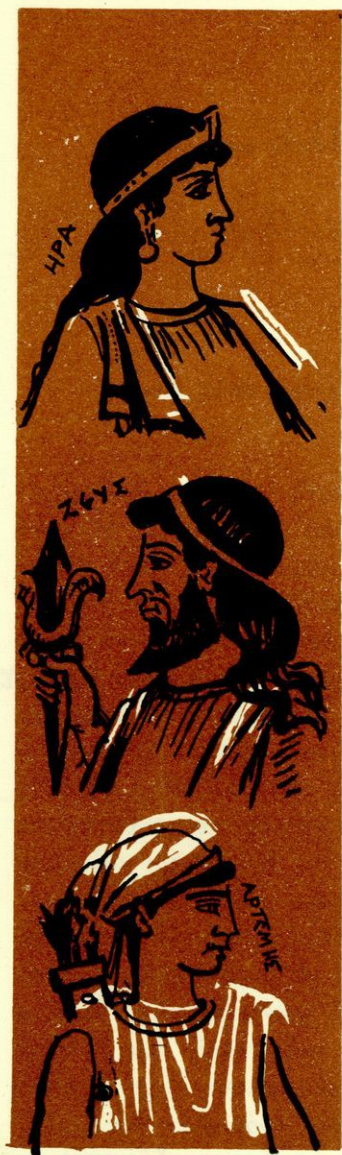
Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς Θεοὺς κάθε τόπου, τοὺς τοπικοὺς, οἱ Ἕλλη- νες εἶχαν καὶ ὀρισμένους θεοὺς ποὺ τοὺς ἐλάτρευαν ὅλοι, καὶ αὐτοὶ ἦταν 12. Ἦταν οἱ μεγάλοι Θεοί. Κατοικοῦσαν σὲ χρυσὰ παλάτια στὶς ψηλὲς κορυφές τοῦ Ὀλύμπου. Γι' αὐτὸ ὀνομάζονταν Ὀλύμπιοι ἢ Δωδεκάθεο.

Ἀπὸ τοὺς 12 Θεοὺς, οἱ ἕξι ἦ- ταν ἄνδρες καὶ οἱ ἄλλοι ἕξι γυναῖ- κες. Θεοὶ καὶ θεές λοιπόν.

α) Οἱ ἕξι θεοὶ ἦταν :

1) Ὁ Ζεὺς (ἢ Δίας), πατέρας τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων. Ἔτσι τὸν ὀνομάζει ὁ μέγας μας ποιητὴς Ὀμηρος. Κυβερνοῦσε τὸν οὐρανὸ καὶ τὴ γῆ μὲ τὴ δύναμή του, γιατί εἶχε στὰ χέρια του τὸν κε- ραυνό, γιὰ νὰ τιμωρῇ τοὺς κακοὺς, θεοὺς καὶ ἀνθρώπους. Τὸ ὠραιότε- ρο ἄγαλμά του ἦταν στὴν Ὀλυ- μπία καὶ τὸ εἶχε φτιάσει ὁ μεγάλ- ος Ἕλληνας γλύπτης Φειδίας.

2) Ὁ Ποσειδῶνας, θεὸς τῆς θάλασσας. Ἐχει τὸ δόλοχρυσο πα- λάτι του στὰ βάθη τῆς καὶ πλῆθος μικρότερους θεοὺς νὰ τὸν ὑπηρε- τοῦν. Ἐχει ὅμως καὶ τὴν τρίαινα.

Κι ἀλίμονο σ' ἐκείνους πού ταξίδευαν, ὅταν τὴ σήκωνε καὶ χτυποῦσε τὰ κύματα. Ἄγριεψε ἢ θάλασσα καὶ μαύριζε σὰ νὰ ἤθελε νὰ καταπιῇ τὰ καράβια.

3) Ὁ Ἄπόλλωνας, θεὸς τοῦ ἡλίου, τῆς μουσικῆς καὶ τῆς μαντικῆς. Ὁμορφος ψηλὸς καὶ δυνατός, κρατᾷε στὰ χέρια του τὴ λύρα. Παίζει γλυκοὺς σκοποὺς καὶ τραγουδοῦν οἱ Μοῦσες μαζί του. Δίνει τὸ φῶς κάθε πρωί, ὀδηγώντας τὸ ἄρμα τοῦ ἡλίου. Λέγεται γι' αὐτὸ καὶ Ἄπόλλων ἠνίοχος. Καὶ ὅταν οἱ ἄνθρωποι ἤθελαν νὰ μάθουν τί θὰ γίνῃ, αὐτὸν ρωτοῦσαν στὸ μαντεῖο τῶν Δελφῶν, πού ἦταν δικό του. Ἀδερφή του ἦταν ἡ θεὰ Ἄρτεμη.

4) Ὁ Ἄρης θεὸς τοῦ πολέμου. Ἄγριος, φοβερός, ὅλο μὲ τὰ ὅπλα του παλεύει. Τοῦ ἀρέσουν οἱ πόλεμοι καὶ οἱ καταστροφές.

5) Ὁ Ἡφαιστος, θεὸς τῆς φωτιᾶς. Μεγάλος τεχνίτης - σιδηρουργός. Αὐτὸς δουλεύει τὰ μέταλλα στὴ φωτιά, χτίζει τὰ λαμπερὰ παλάτια τῶν θεῶν, φτιάχνει τ' ἀμάξια τους, κι ὅ,τι ἄλλο χρειάζονται. Αὐτὸς ἐτοιμάζει καὶ τοὺς κεραυνοὺς τοῦ Δία. Εἶναι ὅμως κουτσὸς κι ἄσχημος πολὺ. Καὶ δου-

λεύει πάντοτε μὲ τὸ σφυρὶ καὶ τ'
κρόνι μέσα στὴν κάπνα καὶ τὶς
μουτζοῦρες.

6) Ὁ Ἑρμῆς, θεὸς τοῦ ἐμπο-
ρίου καὶ τῶν γραμμάτων, ἀγγε-
λιοφόρος τῶν θεῶν. Ἐλαφρὸς σὰν
τὸ πουλί. Φτερὰ ἔχει στὰ πόδια
καὶ στοὺς ὤμους καὶ πετάει ὅπου
τὸν στέλνουν οἱ ἄλλοι θεοί. Στὰ χέ-
ρια κρατᾷ κηρύκειο καὶ ζυγαριά.
Κι ὅταν πεθαίνουν οἱ ἄνθρωποι,
αὐτὸς ὁδηγεῖ τὶς ψυχές τους στὸν
Ἅδη.

β) Οἱ ἕξι θεές ἦταν :

1) Ἡ Ἥρα, ἡ θεὰ τοῦ γάμου
καὶ γυναίκα τοῦ Δία. Προστατεύει
ὅπως ὅλον τὸν κόσμο. Εἶναι ἡ μη-
τέρα πὺ ὅλοι πᾶνε σ' αὐτὴν γιὰ
τὰ ζητήσουν τὴν προστασία της.
Σύμβολό της εἶναι τὸ παγῶνι.

2) Ἡ Ἀφροδίτη, ἡ θεὰ τῆς
ὁμορφιάς. Γεννήθηκε ἀπὸ τὸν ἄ-
βροτὸ τῆς θάλασσας κοντὰ στὴν Κύ-
προν. Εἶναι ἡ ὁμορφότερη θεά. Ἔχει
γιὰ σύμβολο τὸν κύκνο.

3) Ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ θεὰ τῆς σο-
φίας καὶ τῆς ἐργασίας. Εἶναι ἡ
ἀγαπημένη κόρη τοῦ Δία, πὺ ἔ-
λαθε τὶς γυναῖκες νὰ ὑφαίνουν καὶ
τὰ κεντοῦν. Γεννήθηκε ἀπ' τὸ κε-
φάλι τοῦ Δία, γι' αὐτὸ καὶ ἦταν ἡ
σοφὴ Θεά. Προστατεύει τὴν Ἀθήνα

πού πήρε τὸ ὄνομά της. Ἡ **κουκουβάγια** εἶναι τὸ σύμβολό της.

4) Ἡ Ἄρτεμη, ἡ θεὰ τοῦ κυνηγιοῦ καὶ τῶν δασῶν καὶ ἀδερφή τοῦ Ἀπόλλωνα. Μὲ τὴ φαρέτρα καὶ τὰ βέλη στὸν ὄμο, γυρίζει ὅλη μέρα στὰ δάση καὶ κυνηγᾷ. Τὸ ἀγαπημένο της ζῶο εἶναι τὸ ἐλάφι μὲ τὰ χρυσὰ κέρατα. Γι' αὐτὸ οἱ Ἕλληνες δὲν τὸ σκότωναν.

5) Ἡ Δήμητρα, ἡ θεὰ τῆς γεωργίας, ἡ προστάτισσα τῶν γεωργῶν. Αὐτὴ δίδαξε στοὺς ἀνθρώπους πῶς νὰ σπέρνουν τὸ σιτάρι καὶ ὅλα τ' ἄλλα δημητριακά, πού τὰ ὀνόμασαν ἔτσι γιὰ χάρι της. Εἶχε κόρη τὴν Περσεφόνη.

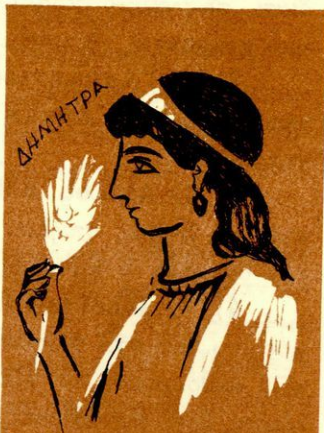
6) Ἡ Ἑστία θεὰ τοῦ σπιτιοῦ καὶ τῆς νοικοκυροσύνης. Σοβαρὴ, μετρημένη, σεμνή, φροντίζει νὰ ἔχουν τὰ σπιτία ὅλα τὰ καλὰ πού χρειάζονται οἱ ἄνθρωποι.

3. Οἱ μικρότεροι θεοὶ

Ἐνα πλῆθος ἄλλο μικρότερον θεῶν ζοῦσαν σὲ διάφορα μέρη καὶ φρόντιζαν τοὺς ἀνθρώπους.

Οἱ σπουδαιότεροι ἀπ' αὐτοὺς ἦταν :

1) Ὁ Διόνυσος ἢ Βάκχος, θεὸς τῶν ἀμπελιῶν καὶ τοῦ κρασιοῦ. Δίδαξε στοὺς ἀνθρώπους τὴν καλλιέργεια τοῦ ἀμπελιοῦ, πού τοὺς

δίνει τὸ γλυκὸ κρασί. Μ' αὐτὸ γλεντοῦν, διασκεδάζουν καὶ χαίρονται. Χαρούμενος θεός.

2) Ὁ Ἀσκληπιός, θεὸς τῆς ἰατρικῆς. Ἔχει τοὺς ναοὺς του, τὰ Ἀσκληπιεῖα, ὅπου πᾶνε οἱ ἄνθρωποι καὶ γιαιτρεύονται.

3) Ὁ Αἰόλος, ὁ θεὸς τῶν ἀνέμων. Τοὺς ἔχει κλεισμένους σὲ βαθιὲς σπηλιές. Δὲν τοὺς ἀφήνει, παρὰ μόνο ὅταν τὸν διατάξῃ ὁ πατέρας του ὁ Ποσειδῶνας.

4) Ὁ Πλούτωνας, ὁ θεὸς τοῦ Ἄδη, δηλ. τοῦ κάτω κόσμου. Ζῆ' στὰ τρισβαθὰ τῆς γῆς, ἐκεῖ ὅπου πᾶνε οἱ ψυχές τῶν ἀνθρώπων. Ὁ Ἑρμῆς τὴν ὁδηγεῖ ὡς τὴν Ἀχερουσία λίμνη, ἐκεῖ τὴν παίρνει στὴ βάρκα του ὁ Χάρος καὶ τὴν πάει στὴν ἄλλη ὄχθη, ὅπου εἶναι οἱ πόρτες τοῦ Ἄδη. Οἱ κακὲς πᾶνε στὰ Τάρταρα καὶ οἱ καλὲς στὰ Ἠλύσια πεδία.

Ὁ Πλούτωνας ἔκλεψε τὴν κόρη τῆς Δήμητρας, τὴν Περσεφόνη, καὶ τὴν ἔκανε γυναίκα του. Ἡ Δήμητρα ὅμως γονατιστὴ παρακάλεσε τὸ Δία νὰ τῆς ξαναδώσῃ τὴν κόρη της. Κι ὁ Δίας τὰ κανόνισε νὰ ζῆ ἡ Περσεφόνη τὸ μισὸ χρόνον μὲ τὸν ἄντρα της στὸν Ἄδη. Ὅταν, λοιπόν, ἀνεβαίνη στὴ γῆ, κοντὰ στὴ μάνα της, ἔρχεται ἡ Ἄνοιξη, τὸ Καλοκαίρι καὶ ἡ χαρά. Ὅταν κατεβαίνη κάτω στὸν Ἄδη, ἔρχεται τὸ Φθινόπωρο, ὁ Χειμῶνας καὶ ἡ λύπη.

4. Ἡ ζωὴ τῶν Θεῶν

Ποῦ ζοῦσαν ὅμως οἱ μεγάλοι θεοὶ καὶ τί ἔτρωγαν ; Ποῦ ἄλλοῦ, παρὰ στὸ πιὸ ψηλὸ βουνὸ τῆς Ἑλλάδας, στὸν Ὀλυμπο. Γι' αὐτὸ καὶ τοὺς ἔλεγον Ὀλύμπιους Θεοὺς. Ἔτσι πίστευαν οἱ Ἀρχαῖοι Ἕλληνες.

Ἐκεῖ ψηλά, στὴν κορυφή, μέσα στὰ σύννεφα, ἦταν τὸ δλόχρυσο παλάτι τοῦ Δία καὶ πιὸ κάτω τὰ ἀστραφτερὰ παλάτια ὄλων τῶν ἄλλων θεῶν. Ζοῦσαν ὅλοι μαζί σὰ μιὰ μεγάλη οἰκογένεια.

Ἡ ζωὴ τους ἦταν ἀτέλειωτη καὶ εὐτυχισμένη. Εἶχαν βέβαια καὶ αὐτοὶ τὰ καυγαδάκια τους, ὅπως καὶ οἱ ἄνθρωποι. Ὅμως ἐκεῖ ἦταν ὁ πατέρας Δίας ποὺ τοὺς φίλιωνε στὸ τέλος.

Μαζεύονταν, λοιπόν, ὅλοι στὸ τραπέζι τοῦ Δία καὶ ἔτρωγαν καὶ ἔπιναν, ὄχι ὅμως ὅ,τι τρῶνε καὶ πίνουν οἱ ἄνθρωποι. Εἶχαν τὸ δικό τους φαγητό, τὴν **ἀμβροσία** καὶ τὸ δικό τους πιτό, τὸ **νέκταρ**.

Ἀπὸ κεῖ ψηλὰ ποὺ ἦταν, ἔβλεπαν τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς φρόντιζαν. Ὑποστήριζαν τὸ καλὸ καὶ τιμωροῦσαν τὸ κακό. Πολλὲς φορές κατέβαιναν στὴ γῆ μεταμορφωμένοι σὲ ἀπλοὺς ὁδοιπόρους, γιὰ νὰ μὴ γνωρίζονται. Πήγαιναν νὰ δοῦν τί κάνουν οἱ ἄνθρωποι καὶ πολλὲς φορές κάθονταν στὰ τραπέζια τους καὶ ἔτρωγαν μαζί τους σὰ φιλοξενούμενοι.

Εὐκόλα θύμωναν, τσακῶνονταν, καὶ χτυπιοῦνταν. Ἦταν δηλ. σὰν τοὺς ἀνθρώπους. Μὲ τὴ διαφορὰ πὼς δὲν πέθαιναν ποτὲ καὶ ἦταν πάντα νέοι καὶ ὠραῖοι. Ἦταν **ἀθάνατοι** καὶ ὄχι **θνητοὶ** σὰν τοὺς ἀνθρώπους.

Ἔτσι ζοῦσαν οἱ θεοὶ ἐκεῖ ψηλὰ στὸν Ὀλυμπο, τὸ ψηλότερο Ἑλληνικὸ βουνό.

5. Ἡ λατρεία τους

Οἱ πρόγονοί μας ἔδειχναν ἀγάπη, σεβασμὸ μὰ καὶ φόβο πρὸς τοὺς θεοὺς. Τὰ αἰσθήματά τους αὐτὰ τὰ φάνερωναν μὲ διάφορους τρόπους.

Πρῶτα πρῶτα τοὺς ἔχτιζαν ναοὺς, σὰν τὶς δικές μας ἐκκλησίες. Μὲ τὴ διαφορὰ ὅτι ἐκεῖνοι στόλιζαν τοὺς ναοὺς ἀπέξω ἐνῶ ἐμεῖς στολίζομε τὶς ἐκκλησίες μέσα.

Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ναοὺς αὐτοὺς σώθηκαν, ἐρειπωμένοι ὅμως, ὡς τὰ σήμερα. Ὁ πιὸ φημισμένος ναὸς ἦταν ὁ Παρθενώνας, στὴν Ἀκρόπολη τῆς Ἀθήνας. Ἄλλοι ναοὶ ἦταν τοῦ Δία στὴν Ὀλυμπία, τοῦ Ἀπόλλωνα στοὺς Δελφούς,

τοῦ Ἡφαιστου στὴν Ἀθήνα, τοῦ Ποσειδῶνα στὸ Σούνιο κ.ἄ.

Πρόσφεραν ὑστερα θυσιές στους θεούς. Οἱ θυσιές ἦταν ἢ καρποὶ καὶ κρασί ἢ ζῶα. Τους πρώτους καρπούς πού μάζευαν, τους πρόσφεραν στους θεούς. Ἡ ἔπαιρναν ἓνα ζῶο, τὸ πῆγαιναν κοντὰ στὸ βωμὸ κι ὁ ἱερέας τὸ θυσίαζε. Ὑστερα τὸ ἔψηναν καὶ τὰ ἐντόσθια, τὰ ἄκρα, τὰ κόκκαλα καὶ τὰ λίπη τὰ ἔκαιγαν καὶ ἡ μυρουδιά τους πολὺ εὐχαριστοῦσε τους θεούς.

Τὸ ψαχνὸ κρέας τὸ ἔτρωγαν οἱ ἄνθρωποι σὲ συμπόσια. Σὲ κάθε ναὸ ἦ καὶ σὲ ἄλλα μέρη ἔστηναν ἀγάλματα τῶν θεῶν, πού τὰ ἔφτιαχναν οἱ καλύτεροι τεχνίτες.

Σὲ πολλὰ μέρη ἦταν μαντεῖα, δηλ. μέρη ὅπου οἱ ἱερεῖς ἔλεγαν στους ἀνθρώπους τὴ θέληση τῶν θεῶν. Τὰ πιὸ γνωστὰ μνημεῖα ἦταν τῶν **Δελφῶν** καὶ τῆς **Δωδώνης**. Τέλος ἔκαναν μεγάλες γιορτές σ' ὅλα τὰ μέρη, γιὰ νὰ τιμοῦν τους θεούς. Στὴν Ἀθήνα π.χ. τὰ **Παναθήναια** καὶ τὰ **Διονύσια**, γιὰ νὰ τιμήσουν τὴν Ἀθηνᾶ καὶ τὸ Διόνυσο.

Ἔτσι λάτρευαν τους θεούς τους οἱ ἄνθρωποι τοῦ καιροῦ ἐκείνου.

Δ Ω Δ Ε Κ Α Θ Ε Ο

Οἱ Θεοὶ καὶ τὰ σύμβολά τους

Σύμβολα

1	ΖΕΥΣ ἢ ΔΙΑΣ	(Πατέρας ὄλων)	Κεραυνός—Ἄετός
2	ΠΟΣΕΙΔΩΝΑΣ	Θαλασσῶν	Τρίαινα
3	ΑΠΟΛΛΩΝΑΣ	Φῶς & Μουσική	Λύρα—Ἥνια
4	ΑΡΗΣ	Πόλεμος	Όπλα
5	ΗΦΑΙΣΤΟΣ	Φωτιάς	Σύνεργα σιδηρουργοῦ
6	ΕΡΜΗΣ	Ἐμπόριο	Κηρύκειο—ζυγός—πέδιλα
7	ΗΡΑ	Γάμος	Παγῶνι
8	ΑΦΡΟΔΙΤΗ	Όμορφιάς	Κόκνος
9	ΑΘΗΝΑ	Σοφίας	Κουκουβάγια
10	ΑΡΤΕΜΗ	Κυνηγίου	Φαρέτρα—ἐλάφι
11	ΔΗΜΗΤΡΑ	Γεωργίας	Στάχυα
12	ΕΣΤΙΑ	Οἰκογένειας	—

1η ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

Αυτά πρέπει να θυμάσαι:

1. Οί άρχαίοι Έλληνες πίστευαν σέ πολλούς Θεούς και Θεές. Οί Θεοί ήταν **Τοπικοί** και **Πανελλήνιοι**. Οί Πανελλήνιοι λέγονταν και **Όλύμπιοι**. Κατοικοῦσαν στό ψηλότερο βουνό, στόν Όλυμπο και άποτελοῦσαν τὸ **Δωδεκάθεο** (12 θεοί).

2. Οί μικρότεροι Θεοί ήταν πολλοί. Να οί σπουδαιότεροι: Ὁ **Πλούτωνος** (Θεός τοῦ Ἄδη) και ἀδελφός τοῦ Δία. Πήγαινε τίς ψυχές στά Ἡλύσια ἢ στά Τάρταρα. Ὁ **Διόνυσος** ἢ **Βάκχος** (Θεός τοῦ γλεντιοῦ), ὁ **Άσκληπιός** (τῆς Ἱατρικῆς), ὁ **Αἰόλος** (τῶν άνέμων), ὁ **Πάν** (τῶν δασῶν), οί 9 **Μοῦσες** (Έρατώ, Εὐτέρπη, Θάλεια, Καλλιόπη, Κλειώ, Μελπομένη, Οὐρανία, Πολύμνια και Τερψιχόρη), ἡ **Θέτιδα** πού κατοικοῦσε στό βυθό τοῦ ὠκεανοῦ και ἄλλοι.

3. Οί πρόγονοί μας ἀκόμη τιμοῦσαν και ἀνθρώπους πού ἔκαμαν μεγάλα κατορθώματα, ἥρωϊκές πράξεις και ὠφέλησαν τοὺς ἄλλους. Οί γενναῖοι αὐτοί ὀνομάστηκαν Ἡρώες και μετά τὸ θάνατό τους **Ἡμίθεοι**. Τέτοιοι ήταν: Ὁ **Ἡρακλῆς**, ὁ **Θησεύς**, ὁ **Ίάσωνας**, ὁ **Άχιλλεύας** και ὁ **Προμηθεύς**, πού ἔφερε τὸ φῶς στοὺς ἀνθρώπους ἀρπάζοντας το ἀπό τοὺς Θεούς, και ἄλλοι.

4. Οί άρχαίοι Έλληνες ἔχτιζαν ναοὺς και ἔκαναν θυσίες στοὺς Θεούς. Σέ μερικά μέρη είχαν τὰ μαντεῖα. Ἐκεῖ μάθαιναν τὰ μελλούμενα ἀπό τοὺς ἱερεῖς τῶν Θεῶν τους. Για νὰ τιμήσουν τοὺς Θεούς των, ἔκαναν και μεγάλα πανηγύρια.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ: Προσπαθῆστε ν' ἀπαντήσετε χωρὶς νὰ συμβουλευθῆτε τὸ βιβλίο

1. Πῶς φαντάζονταν τοὺς θεοὺς των οί παλαιοὶ πρόγονοί μας;
2. Πῶς λέγονται οί 12 θεοί; Και πῶς οί θεοὶ κάθε τόπου;
3. Πῶς λέμε σήμερα τὸν ἅγιο πού προστατεύει μιὰ πόλη;
4. Ποιοὶ εἶναι οί 6 θεοί; Ποιὸ σύμβολο ἔχει ὁ καθένας; Και τί θεὸς εἶναι;
5. Οί θεές. Ποιές εἶναι; Τί θεὰ ήταν ἡ κάθε μία και τί εἶχε για σύμβολό της;
6. Ποιοὶ ήταν οί μικρότεροι θεοί;

7. Ποιός προστάτετε τή χαρά, τήν υγεία, τὰ δάση;
8. Ποιός ἦταν θεός τῆς ἰατρικῆς, ποιός τοῦ Ἄδης;
9. Ἀπό ποιά λίμνη περνοῦσαν οἱ ψυχές τῶν πεθαμένων;
10. Ποιά κόρη εἶχε ἡ Δήμητρα καί ποιός τήν ἄρπαξε;
11. Πῶς ἔλεγαν τήν κόλαση οἱ Ἀρχαῖοι καί πῶς τὸν παράδεισο;
12. Ποιὸ ἦταν τὸ φαγητὸ καί τὸ ποτὸ τῶν 12 θεῶν;
13. Γιατί λέγονται ἀθάνατοι οἱ θεοί;
14. Σὲ ποιά μέρη ἦταν οἱ σπουδαιότεροι ναοὶ τῶν θεῶν καί πῶς λέγονταν;
15. Πῶς λέγεται τὸ μέρος ὅπου θυσίαζαν οἱ ἄνθρωποι στοὺς θεοὺς τους;
16. Τί ζῶα θυσίαζαν καί τί μερίδιο ἔπαιρναν οἱ Θεοί;
17. Πῶς στόλιζαν τοὺς ναοὺς οἱ Ἀρχαῖοι καί ποιοὶ ἔκαναν τ' ἀγάλματα;
18. Ποιὲς μεγάλες γιορτὲς ἔκαναν οἱ Ἀθηναῖοι γιὰ τοὺς θεοὺς των;
19. Ποιὲς εἶναι οἱ ἑννέα Μοῦσες; Καί τί σημαίνει τὸ ὄνομα καθεμιάς;
20. Κοίταξε στὴν Παιδικὴ Ἐγκυκλοπαίδειά σου γιὰ περισσότερες πληροφορίες.

Ἔργασίες : Ζωγράφισε, μελέτησε...

1. Τὴν περικεφαλαία τῆς Ἀθηνᾶς, τὸ ἄρμα τοῦ Ἥλιου μὲ τ' ἄλογα, τὸ ἐλάφι τῆς Ἀρτέμιδας ἢ ὅ,τι ἄλλο σοῦ ἀρέσει.
2. Διάβασε στὸ βιβλίο «*ΜΥΘΟΙ καὶ ΘΡΥΛΟΙ*» τῆς Πην. Δέλτα, γιὰ τὸν Προμηθεά, «*Τὸ δῶρο τοῦ Δία*», γιὰ τὴν Περσεφόνη καί γιὰ τὸν Ὀλυμπο.

ΟΙ ΗΡΩΕΣ

(ΚΑΙ ΗΜΙΘΕΟΙ)

Εἶδαμε ὅτι οἱ ἄνθρωποι στὰ παλιὰ κεῖνα χρόνια ζοῦσαν σὲ μικρὰ χωριά καὶ δὲν ἤξεραν πολλὰ πράγματα, ὅπως ἔμεῖς σήμερα. Ἡ φύση ἦταν ἄγρια κι ἓνα σωρὸ θηρία τριγύριζαν παντοῦ. Πολλὰ ἀπ' αὐτὰ ἔκαναν μεγάλες καταστροφές στοὺς ἀνθρώπους. Μὰ δὲν ἦταν μόνο τὰ θηρία.

Ἦταν καὶ μερικοὶ κακοὶ ἄνθρωποι ἢ ἄλλα τέρατα ποὺ βασάνιζαν τοὺς ἀνθρώπους. Ὑπόφεραν, λοιπόν, πολὺ καὶ δὲν ἤξεραν τί νὰ κάνουν.

Τότε ἐρχόταν κάποιος ποὺ εἶχε πολὺ δυνατὸ σῶμα ἢ πολὺ δυνατὸ μυαλό. Αὐτός, λοιπόν, σκότωνε ὅλα αὐτὰ τὰ θηρία κι ἔτσι γλίτωνε ἀπὸ τὰ βάσανα τοὺς ἄλλους.

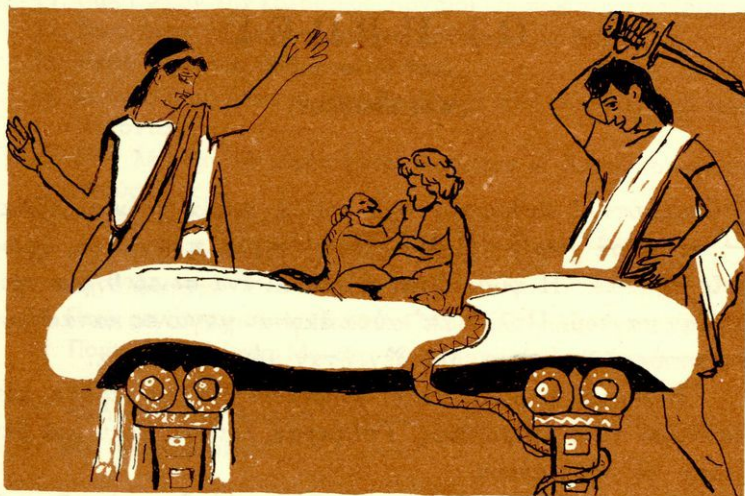
Αὐτὰ τὰ παλικάρια τὰ θαύμαζαν οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι καὶ τὰ ὀνόμαζαν **ἥρωες**.

Ἐπειδὴ ὅμως δὲ μποροῦσαν νὰ ἐξηγήσουν πῶς αὐτοὶ οἱ ἥρωες εἶχαν τέτοια δύναμη, νὰ τι φαντάστηκαν. Ἐλεγαν ὅτι εἶναι παιδιὰ τῶν θεῶν.

Ἔτσι φαντάζονταν οἱ ἄνθρωποι. Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶναι ὅτι οἱ ἥρωες εἶχαν γονεῖς θνητοὺς.

Τὰ κατορθώματά τους, λοιπόν, ἦταν μεγάλα καὶ τὰ ὀνόματά τους τὰ ἤξεραν ὅλοι οἱ Ἕλληνες καὶ σήμερα τὰ ξέρει ὅλος ὁ κόσμος. Γι' αὐτὸ τοὺς ἔλεγαν καὶ **ἡμίθεους**. Οἱ ἥρωες αὐτοὶ ἦταν :

Ὁ **Ἡρακλῆς**, ὁ **Θησεύς**, ὁ **Ἰάσωνας**, ὁ **Ἀχιλλεύς**, ὁ **Ὀδυσσεύς**, ὁ **Προμηθεύς** καὶ ἄλλοι.

‘Ο Ηρακλῆς μωρὸ πνίγει τὰ φίδια

Α'. 1. Ἡ καταγωγή του

Γεννήθηκε στὴ Θήβα. Πατέρας του ἦταν ὁ Ἄμφιτρώνας, ἀνεψιὸς τοῦ βασιλιᾶ τῆς Θήβας, καὶ μητέρα του ἡ Ἄλκμηνη. Εἶχε κι ἓναν ἀκόμα ἀδελφό, τὸν Ἴφικλῆ. Ὅμως τὰ δυὸ ἀδέλφια δὲν ἔμοιαζαν καθόλου. Ὁ Ἡρακλῆς ἦταν ἓνα γερὸ καὶ δυνατὸ παιδί, ἐνῶ ὁ ἀδελφός του ἦταν ἀδύνατος καὶ λίγο φοβιτσιάρης.

Γιαυτὸ οἱ ἄνθρωποι πίστευαν ὅτι ὁ πατέρας τοῦ Ἡρακλῆ ἦταν ὁ Δίας. Ὅταν μάλιστα ἄρχισε τὰ κατορθώματά του, τότε πιά ἦταν βέβαιοι.

Λέγανε, λοιπόν, ὅτι ἐπειδὴ ἦταν γιὸς τοῦ Δία, δὲν τὸν χώνευε ἡ Ἥρα. Κι ὅταν ἦταν μωρὸ, ὀχτῶ μηνῶν, ἔστειλε δυὸ φίδια νὰ τὸν πνίξουν. Μόλις, λοιπόν, μπῆκαν μέσα στὸ

δωμάτιο με τις γλώσσες τους έξω και σφυρίζοντας, πετάχτηκε ή Άλκμήνη φωνάζοντας βοήθεια. "Ωσπου να έλθω όμως ο πατέρας με τὰ όπλα του, τὰ παιδιά ζύπνησαν. Ό Ιφικλῆς άρχισε να κλαίη μά, ό Ηρακλῆς άνασχηκώθηκε στην κούνια και άρπάζοντας τὰ φίδια από τὸ λαιμό, τὰ έπνιξε, σφίγγοντας τα με τὰ δυνατά του χέρια.

"Όλοι τὸν θαύμασαν τότε κι είπαν πώς θα γίνη μεγάλος άνθρωπος. Και οί γονεΐς του φρόντισαν τὸ παιδί τους πολύ. Τὸ έστειλαν στους καλύτερους δασκάλους κι έμαθε ένα σωρὸ πράγματα. Πώς να παλεύη, πώς να ρίχνη τις σαΐτες με τὸ τόξο, πώς να χτυπάη με τὸ κοντάρι, πώς να κρατάη τὴν άσπίδα, πώς να πολεμάη πάνω στὸ άλογο, και πώς να γιατρεύη τις πληγές του με τὰ βοτάνια.

Ό πατέρας του τὸν έμαθε πώς να όδηγῆ τὸ άρμα και να τὸ γυρίζη στις στροφές με τέχνη και τὸν παρακολουθοῦσε στις άσκήσεις του. Έτσι, όσο μεγάλωνε ό Ηρακλῆς, γινόταν ένα παλικάρι δυνατό κι άφοβο.

2. Τὸ λιοντάρι τοῦ Κιθαιρώνα

Σάν άρχοντόπουλο πὸν ἦταν ό Ηρακλῆς, έπρεπε να μάθη να παίζη και λύρα.

"Όμως δὲν τὰ κατάφερε και πολύ, γιατί τὰ δάχτυλά του ἦταν μεγάλα και χοντρά. Προσπαθοῦσε, αλλά δὲν κατάφερε τίποτα.

"Όσπου μιὰ μέρα, θυμωμένος πέταξε τὴ λύρα κι έφυγε στὸν Κιθαιρώνα. Στὸ βουνὸ αὐτὸ ἦταν τὰ κοπάδια τοῦ πατέρα του, βόδια και άγελάδες. Ἦταν και πολλὰ άλλα κοπάδια και βοσκοί εκεί πάνω.

"Όμως όλοι τους βοσκοί και ζῶα, υπέφεραν από ένα μεγάλο λιοντάρι, πὸν έτρωγε τὰ βόδια. Κανένας δὲ σκέφτηκε να τὸ σκοτώση, γιατί τούς έπιανε φόβος και τρόμος, όταν άκουγαν τὸ βρυχηθμό του.

Ὁ Ἡρακλῆς, πού ἦταν τότε δεκαπέντε χρόνων, τὸ ἀποφάσισε. Ἐκοψε ἓνα ξύλο χοντρὸ καὶ γερό, τὸ περίφημο ρόπαλό του, κι ἔστησε καρτέρι στὸ λιοντάρι. Ὅταν φάνηκε, πετάχτηκε μπροστά του μὲ τὸ ρόπαλο ψηλά. Τώρα ὅμως φοβήθηκε τὸ λιοντάρι κι ἔφυγε μουγκρίζοντας. Τὸ κυνήγησε ὁ Ἡρακλῆς, τὸ πρόλαβε καὶ τὸ σκότωσε χτυπώντας το στὸ κεφάλι.

Τὸ πῆρε ὕστερα, τὸ ἔγδαρε καὶ τὸ τομάρι, τὴ λεοντή, τὸ φοροῦσε σ' ὅλη του τὴ ζωή.

Ἔτσι κατέβηκε στὴ Θήβα κι ὄλος ὁ κόσμος θαύμαζε τὸ παλικάρι γιὰ τὸ κατόρθωμά του.

Οἱ δυὸ δρόμοι

Ὁ Ἡρακλῆς ἦταν τώρα πιά δεκαοχτῶ χρόνων. Γιγαντώσωμος, ὁμορφος, δυνατός. Ἦταν ὅμως καὶ στενοχωρημένος, γιατί δὲν ἤξερε τί νὰ κάμῃ. Πολὺς καιρὸς εἶχε περάσει κι ἐνῶ ἡ δύναμή του μεγάλωνε, ἔμενε ἀχρησιμοποίητη.

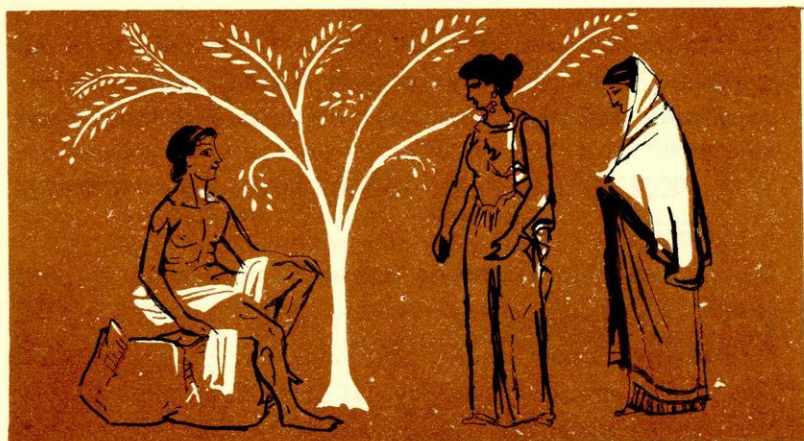
Μιά μέρα λοιπὸν περπατοῦσε στὰ χωράφια συλλογισμένος. Ἐφτασε σ' ἓνα σταυροδρόμι κι ἐκεῖ κάθησε σὲ μιὰ μεγάλη πέτρα. Κι ἔτσι ὅπως καθόταν, τοῦ φάνηκε σὰ νὰ ἔρχονταν πρὸς τὸ μέρος του δυὸ γυναῖκες. Σὲ λίγο τὸν πλησίασαν καὶ τότε τίς ξεχώρισε. Ἡ μία ἦταν ντυμένη μὲ πλούσια φορέματα, εἶχε πολλὰ στολίδια στὰ χέρια, στὸ λαιμό, στὰ μαλλιά καὶ περπατοῦσε καμαρωτὴ καὶ περήφανη.

Ἡ ἄλλη εἶχε ἓνα καθαρὸ καὶ ἀπλὸ φόρεμα, ἦταν σεμνὴ κι εὐγενική. Κι ἔτσι ἦταν πιὸ ὁμορφὴ ἀπὸ τὴν πρώτη.

Τότε τὸν πλησίασε ἡ περήφανη γυναῖκα καὶ τοῦ εἶπε :

—Ἐέρω γιατί εἶσαι στενοχωρημένος, παλικάρι μου.

Γιατί σκοτίζεσαι ὅμως; Ἐσὺ εἶσαι ὁ δυνατότερος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου. Ὅλοι σὲ ξέρουν. Νὰ κάθῃσαι, λοιπὸν, νὰ τρῶς, νὰ πίνῃς καὶ νὰ μὴ σὲ νοιάζῃ γιὰ τίποτα. Ὅ,τι θέλεις

Οἱ δύο δρόμοι τοῦ Ἡρακλῆ

νά τὸ παίρνης καὶ νὰ μὴ ρωτᾶς κανένα. Ἔτσι θὰ εἶσαι εὐ-
τυχισμένος σ' ὅλη σου τῆ ζωῆ.

—Ποιὰ εἶσαι σύ, κυρά μου, καὶ πῶς σέ λένε; τῆ ρώτησε
τότε ὁ Ἡρακλῆς.

—Οἱ φίλοι μου μὲ λένε **Εὐτυχία** καὶ οἱ ἐχθροί μου **Κα-
κία**, τοῦ ἀπάντησε.

Τὸν πλησίασε ὕστερα ἡ ἄλλη γυναῖκα καὶ τοῦ εἶπε :

—Ἀκουσέ με, Ἡρακλῆ. Εἶσαι ὁ δυνατότερος ἄνθρω-
πος κι εὐκολα μπορεῖς νὰ κάνης, ὅ,τι σοῦ λέει ἡ Κακία. Ὁ-
μως πῶς ἔγινες δυνατός; Σκέψου πόσο κόπιασες, γιὰ νὰ τὸ
πετύχης. Τώρα λοιπόν, πρέπει τῆ δύναμή σου αὐτῆ νὰ τῆ
χρησιμοποιήσης γιὰ τὸ καλὸ τῶν ἀνθρώπων. Νὰ τοὺς βοη-
θήσης σὲ ὅ,τι χρειάζονται κι αὐτοὶ θὰ σέ τιμοῦν κι οἱ θεοὶ
θὰ εἶναι εὐχαριστημένοι ἀπὸ σένα. Τίποτα δὲν ἀποχτάει
κανένας χωρὶς κόπο.

—Κι ἐσύ ποιὰ εἶσαι; τῆ ρώτησε ὁ Ἡρακλῆς.

—Ἐγὼ δὲν ἔχω ἐχθροὺς καὶ φίλους. Ἐμένα ὅλοι μὲ
λένε **Ἀρετή!**

Ἔσκυψε τὸ κεφάλι ὁ Ἡρακλῆς καὶ σκεφτότανε. Σὰν

τὸ ξανασήκωσε ὅμως, δὲν εἶδε τίποια. Εἶχαν χαθῆ κι οἱ δυὸ γυναῖκες. Ἦταν σὰ νὰ ὄνειρεύτηκε. Τότε ἔνοιωσε μέσα του χαρούμενος καὶ τὸ στῆθος του φούσκωνε ἀπὸ θάρρος καὶ πίστη.

— Ἐγὼ θὰ πάρω τὸν καλὸ τὸ δρόμο, εἶπε, τὸ δρόμο τῆς Ἀρετῆς.

4. Ὁ Ἡρακλῆς καὶ ὁ Εὐρυσθέας

Πέρασε ἀρκετὸς καιρὸς. Ὁ Ἡρακλῆς παντρεύτηκε τὴ **Μεγάρα**, ἔκανε παιδιὰ καὶ ζοῦσε εὐτυχισμένος, γιατί ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τὸν τιμοῦσαν. Ἡ Ἡρα ὅμως, ποὺ δὲν τὸν χώνευε, τὸν ἔβαλε νὰ μαλώνη καὶ νὰ χτυπάη τὴ γυναίκα του καὶ τὰ παιδιὰ του. Στὴν ἀρχὴ δὲν κατάλαβε Ἡρακλῆς, ὅτι αὐτὸ ποὺ κάνει εἶναι κακό.

Σὲ λίγο ὅμως τὸ κατάλαβε καὶ τότε πῆγε στὸ μαντεῖο τῶν Δελφῶν νὰ ζητήσῃ συγχώρεση ἀπ' τὸν Ἀπόλλωνα. Ἐκεῖ, ἡ Πυθία τοῦ εἶπε πῶς, γιὰ νὰ συγχωρεθῆ, πρέπει νὰ πάη στὶς Μυκῆνες, κοντὰ στὸ Ἄργος, ὅπου ἦταν ὁ βασιλιάς ὁ ἐξάδελφός του Εὐρυσθέας. Νὰ μείνη δώδεκα χρόνια κοντὰ στὸν Εὐρυσθέα καὶ νὰ κάνη ὅ,τι τοῦ λέει.

Πραγματικά, ὁ Ἡρακλῆς ξεκίνησε καὶ πῆγε στὶς Μυκῆνες. Μόλις ὅμως τὸν εἶδε ὁ Εὐρυσθέας, φοβήθηκε μὴν τοῦ πάρη τὸ θρόνο καὶ σκέφτηκε νὰ τὸν διατάξῃ νὰ κάμῃ κάτι πολὺ δύσκολο, γιὰ νὰ σκοτωθῆ καὶ νὰ γλιτώσῃ ἀπ' αὐτόν.

Τὸν διέταξε, λοιπὸν, νὰ ἐκτελέσῃ δώδεκα δύσκολα ἔργα. Ὁ Ἡρακλῆς κατάφερε νὰ πετύχῃ καὶ τὰ δώδεκα. Εἶναι τὰ μεγάλα του κατορθώματα ποὺ τὰ ὀνομάζουν **ἄθλους**.

2η ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

Ο ΗΡΩΑΣ ΚΑΙ ΗΜΙΘΕΟΣ ΗΡΑΚΛΗΣ

1. Ὁ Ἡρακλῆς εἶχε πατέρα τὸν Ἀμφιτρύωνα καὶ μάνα τὴν Ἀλκμήνη. Γεννήθηκε στὴ **Θήβα**. Μωρὸ στὴν κούνια ἐπνίξε τὰ δυὸ φοβερὰ φίδια ποὺ ἔστειλε ἡ Θεὰ Ἡρα νὰ τὸν θανατώσουν. Ἔτσι ἀπὸ μωρὸ ἔδειξε ὅτι θὰ γινόταν Ἡρωας.

2. Ὁ Ἡρακλῆς σπούδασε στὸ Πήλιο καὶ εἶχε σοφοὺς δασκάλους. Ὃταν μεγάλωσε, προτίμησε τὸν κοπιαστικὸ δρόμο τῆς Ἀρετῆς καὶ περιφρόνησε τὶς ὑποσχέσεις καὶ τὰ ἄνομα πλούτη τῆς Κακίας. Κόπιασε βέβαια πολὺ, ἀγωνίστηκε, πόνεσε, ἀλλὰ νίκησε καὶ δοξάστηκε, γιατί ὠφέλησε πολὺ τοὺς ἀνθρώπους.

3. Ὁ ἐξάδελφός του Εὐρυσθέας, ὁ βασιλᾶς τῶν Μυκηνῶν, διέταξε τὸν Ἡρακλῆ νὰ κάμῃ τὰ δυσκολώτερα καὶ ἀκατόρθωτα πράγματα. Ἔτσι ὁ Ἡρακλῆς ἔκαμε 12 μεγάλα κατορθώματα, τοὺς 12 ἄθλους, ὅπως λέγονται. Ἔκαμε ὅμως καὶ πολλὰς ἄλλες ἥρωϊκὰς πράξεις.

Ἔργασίες

1. *Νὰ ζωγραφίσετε: Τὰ φίδια—τὴν κούνια—τὸ ρόπαλο—τὸ λιοντάρι κ.ἄ.*

2. *Νὰ διαβάσης σὲ παιδικὴ Ἐγκυκλοπαίδεια γιὰ τὴν Πυθία καὶ πῶς ἔλεγε τὰ μελλούμενα στοὺς ἀνθρώπους.*

Ἀπαντῆστε στὶς ἐρωτήσεις

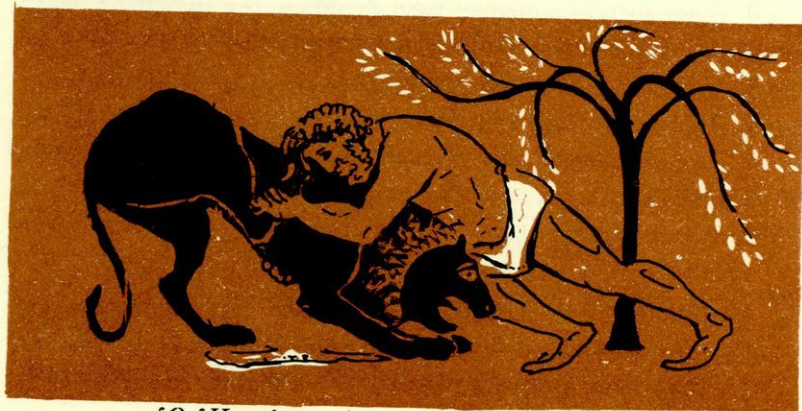
1. Πῶς ἔλεγαν οἱ Ἀρχαῖοι τοὺς δυνατοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἔκαναν κατορθώματα;
2. Τί πίστευαν γιὰ τοὺς ἥρωες;
3. Ποιοὶ εἶναι οἱ σπουδαιότεροι ἥρωες;
4. Ποῦ γεννήθηκε ὁ Ἡρακλῆς καὶ ποιοὶ εἶναι οἱ γονεῖς του;
5. Εἶχε ἀδελφὸ καὶ πῶς τὸν ἔλεγαν;
6. Τί διαφορὰ εἶχαν τὰ δυὸ ἀδελφία;
7. Ποιὸ κατόρθωμα τοῦ Ἡρακλῆ ἔδειξε ὅτι θὰ γινόταν ἥρωας;
8. Ποιὸς ἔστειλε τὰ δυὸ φίδια καὶ γιατί τὸ ἔκαμε αὐτό;
9. Τί σπούδασε, τί δὲν κατάφερε νὰ μάθῃ καὶ γιατί;
10. Γιατί πῆγε στὸ βουνὸ Κιθαιρώνα κί ὄχι ἀλλοῦ;
11. Ποιὸ θηρίο κυνήγησεν ὁ Ἡρακλῆς καὶ τὸ σκότωσε;
12. Μὲ τί ὄπλο τὸ σκότωσε καὶ τί ἔκαμε τὴ λεοντή;
13. Ἀπὸ ποιὲς συμφορὰς γλίτωσε τὴν περιοχὴ μὲ τὸ φόνο τοῦ λιονταριοῦ;

14. Ἐκεῖ στό σταυροδρόμι τί σκεφτόταν ὁ Ἡρακλῆς;
15. Ποιὰ ἡλικία εἶχε σὰν εἶδε τίς δυο γυναῖκες;
16. Πῶς παρουσιάστηκε ἡ κάθε μιὰ γυναίκα;
17. Ποιᾶς τῆ συμβουλή ἀκολούθησε καὶ τί εἶπε;
18. Ποιὰ ἦταν ἡ πρώτη γυναίκα τοῦ Ἡρακλῆ;
19. Ποιὸς τὸν ἔβαλε νὰ βασανίζη τὴν οἰκογένειά του;
20. Γιατί πῆγε στό Μαντεῖο τῶν Δελφῶν; Τί τοῦ εἶπε ἡ **Πυθία**;
21. Τί ἦταν ἡ Πυθία; Τί ἔκανε πρὶν καθίση στὸν τρίποδα;
22. Τί διέταξε τὸν Ἡρακλῆ νὰ κάνη γιὰ νὰ συγχωρηθῆ;
23. Ποῦ βρίσκονται οἱ Μυκῆνες; Ποιὸς ἦταν βασιλιάς;
24. Γιὰ ποιὸ πράγμα φοβόταν ὁ Εὐρυθέας;
25. Πόσα χρόνια θὰ ἔμεινε νὰ τὸν διατάσῃ ὁ Εὐρυθέας;
26. Πῶς λέγονται τὰ 12 δύσκολα ἔργα ποὺ ἔκαμε ὁ Ἡρακλῆς;

Β. ΟΙ ΔΩΔΕΚΑ ΑΘΛΟΙ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΗ

1. Τὸ λιοντάρι τῆς Νεμέας

Κοντὰ στὴ Νεμέα, μέσα στὰ δάση, ζοῦσε ἓνα φοβερό λιοντάρι. Ἦταν ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ζώων. Συχνὰ κατέβαινε στὸν κάμπο καὶ ἔτρωγε ὅ,τι ἔβρισκε μπροστά του.

Ὁ Ἡρακλῆς καὶ τὸ λιοντάρι τῆς Νεμέας

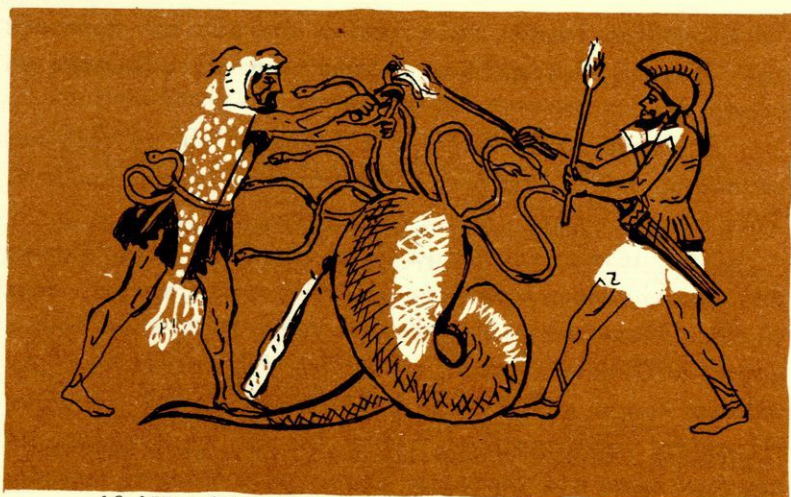
Ὁ Εὐρυσθέας, λοιπόν, σκέφτηκε κι ἀποφάσισε· πρόσταξε τὸν Ἡρακλῆ νὰ πάη, νὰ τὸ σκοτώσῃ καὶ νὰ τοῦ φέρῃ τὸ τομάρι του.

Ξεκίνησε ὁ Ἡρακλῆς μὲ τὸ ρόπαλό του, τὸ τόξο καὶ τὶς σαῖτες του. Ἐψάξε ὅλο τὸν κάμπο, μὰ λιοντάρι πουθενά. Τότε προχώρησε στὸ δάσος γυρεύοντάς το.

Ὅλη μέρα τριγύριζε, μὰ δὲν τὸ ἔβρισκε. Τέλος ἄκουσε ἀπὸ μακριὰ τὰ μουγκρητά του. Πλησίασε γρήγορα καὶ τότε τὸ εἶδε. Ἦταν τρομερὰ μεγάλο, μὲ χაίτη φοβερὴ καὶ δόντια κοφτερά. Πλησίαζε ἐκείνη τὴ στιγμή στὴ σπηλιά του. Ἀνεβαίνει λοιπόν σ' ἓνα μικρὸ βράχο κι ἀρχίζει νὰ τοῦ ρίχνῃ τὶς σαῖτες. Ξαφνιασμένος βλέπει ὅτι δὲν τὸ τρυπᾶνε, μὰ πέφτουν κάτω στὰ χορτάρια. Τρομαγμένο ὅμως τὸ λιοντάρι τρέχει καὶ χώνεται στὴ σπηλιά του.

Πάει κι ὁ Ἡρακλῆς κοντὰ καὶ βλέπει πὼς ἡ σπηλιά ἔχει δυὸ πόρτες. Κλείνει τὴ μιὰ μ' ἓνα βράχο καὶ μὲ τὸ ρόπαλο στὸ χέρι μπαίνει ἀπὸ τὴν ἄλλη. Ἀγριεμένο τὸ λιοντάρι ὀρμαίει πάνω του, μὰ ὁ ἥρωάς μας τὸ χτυπάει μὲ τὸ ρόπαλο στὸ κεφάλι, τόσο δυνατὰ, πὺ τὸ ρόπαλο τσακίζεται. Ζαλίζεται γιὰ λίγο τὸ θηρίο. Γρήγορα ὁ Ἡρακλῆς πετᾷ τὸ ρόπαλο καὶ τὸ τόξο, τὸ ἀρπάζει ἀπ' τὸ λαιμὸ καὶ τὸ σφίγγει δυνατὰ. Τὸ θηρίο μουγκρίζοντας προσπαθεῖ νὰ γλιτώσῃ ἀπὸ τὸ θανάσιμο σφίξιμο.

Ἄλλὰ τὰ σιδερένια μπράτσα σφίγγονται, ὅλο σφίγγονται πιὸ δυνατὰ. Ὡσπου τὸ φοβερὸ θηρίο ἔπεσε. Τὸ ἐγδαρε, φόρεσε τὸ τομάρι του κι ἔτσι ἦλθε στὶς Μυκῆνες. Τόσο τρώμαξε ὁ Εὐρυσθέας, ὅταν εἶδε τὸν Ἡρακλῆ, πὺ χώθηκε σ' ἓνα πιθάρι. Τὸ τομάρι, (τὴ λεοντὴ) αὐτοῦ τοῦ λιονταριοῦ, τὸ φοροῦσε γιὰ πάντα ὁ Ἡρακλῆς. Ἦταν σκληρὸ καὶ δὲν τὸ τρυποῦσαν τὰ βέλη.

‘Ο ‘Ηρακλῆς κόβει τὰ κεφάλια τῆς Λερναίας ‘Υδρας ἐνῶ δίπλα του ὁ ‘Ιόλαος μὲ δανυλὶ ἀναμμένο τὰ καίει.

2. ‘Η Λερναία ‘Υδρα

Κοντὰ στὸ ‘Αργος ἦταν τὸν καιρὸ ἐκεῖνο μιὰ λίμνη, ποὺ κτῆ λέγανε Λέρνη. Ἐκεῖ μέσα ζοῦσε ἓνα μεγάλο νερόφιδο ποὺ εἶχε ἐννιά κεφάλια· τὸ μεσαῖο καὶ τὸ πιὸ μεγάλο ἦταν ἀθάνατο.

Αὐτὸ λοιπὸν τὸ θηρίο ἔβγαινε στὸν κάμπο, σκοτόνε τὰ ζωντανὰ καὶ χαλοῦσε τὰ σπαρτά. Ὁ Εὐρυσθέας, σκέφτηκε τὸν ‘Ηρακλῆ καὶ τὸν διέταξε νὰ πάη νὰ τὸ σκοτώσῃ. Ξεκίνησε ὁ ‘Ηρακλῆς τότε, γιὰ νὰ πάη στὴ λίμνη. Στὸ δρόμο ποὺ πήγαινε, συνάντησε τὸν ἀνεψιό του, τὸν ‘Ιόλαο, γιὸ τοῦ ‘Ιφικλῆ, ποὺ ἐρχόταν ἀπ’ τὴ Θήβα νὰ τὸν δῆ, καὶ τὸν πῆρε μαζί του γιὰ βοηθό.

Ὅταν ἔφτασαν στὴ λίμνη, εἶδαν πὼς ὁ τόπος γύρω ἦταν ἓνας μεγάλος βάλτος. Δὲ μπορούσαν λοιπὸν νὰ προχωρήσουν πολὺ μέσα. Λέει τότε στὸν ‘Ιόλαο ὁ ‘Ηρακλῆς νὰ κόψῃ ξύλα καὶ ν’ ἀνάψῃ μεγάλη φωτιά. Πύρωσε τὰ βέλη του ὁ ἥρωας στὴ φωτιά κι ἄρχισε νὰ τὰ ρίχνῃ μέσα στὸ νε-

ρό. Ἔτσι τὸ θηρίο πετάχτηκε ἀπὸ τὴ λίμνη σφυρίζοντας. Προχωροῦσε φοβερὸ μὲ τὰ ἐννιά κεφάλια του στὸν ἀέρα νὰ σαλεύουν δῶθε κεῖθε.

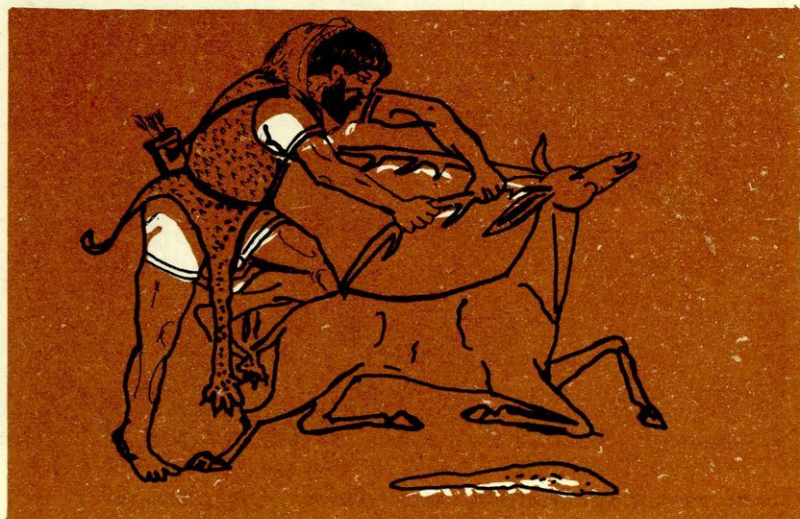
Ὁρμησε ὁ Ἡρακλῆς μὲ τὸ ρόπαλο καὶ κόβει μ' ἓνα χτύπημα τὸ ἓνα κεφάλι. Ξαφνιασμένος ὅμως βλέπει νὰ φυτόρωνουν δυὸ κεφάλια ἀπὸ τὸ κομμένο μέρος. Χτυπάει κι ἄλλο, τὰ ἴδια. Στὸ μεταξὺ ἓνα φίδι κουλουριάστηκε στὸ ἓνα πόδι του, ἐνῶ τὸ ἄλλο πόδι τοῦ τὸ δάγκωνε ἓνας κάβουρας ποὺ τὸν ἔστειλε ἡ Ἡρα. Γυρίζει ὁ Ἡρακλῆς καὶ σκοτώνει πρῶτα τὸν κάβουρα. Ὑστερα προστάζει τὸν Ἰόλαο νὰ πάρῃ ἀναμμένα δαυλιὰ στὰ χέρια του καὶ νὰ ἔλθῃ κοντά. Ἐκοβε αὐτὸς τὸ κεφάλι κι ὁ Ἰόλαος ἔκαιγε τὴν πληγὴ κι ἔτσι δὲ φύτρωναν ἄλλα κεφάλια. Τελευταῖο ἔκοψε τὸ ἀθάνατο κεφάλι καὶ τὸ παράχωσε βαθιὰ στὴ γῆ.

Ἐσχισε ὕστερα τὸ φίδι καὶ βούτηξε τὶς σαῖτες του στὴ φαρμακερὴ χολή του. Ἀπὸ τότε ὅποιον χτυποῦσε μὲ τὶς σαῖτες του, πέθαινε ἀμέσως.

3. Τὸ ἐλάφι μὲ τὰ χρυσὰ κέρατα

Κάποτε ποὺ ὁ Εὐρυσθέας εἶχε βγῆ κυνήγι, στὰ βουνὰ τῆς Ἀρκαδίας, εἶδε ἓνα περίεργο ἐλάφι. Εἶχε κέρατα χρυσὰ καὶ νύχια γάλκινα. Καὶ πολὺ ἤθελε νὰ τὸ ἔχῃ στὶς Μυκῆνες. Διέταξε λοιπὸν τὸν Ἡρακλῆ νὰ τὸ φέρῃ ζωντανό, γιὰ νὰ τὸ χαίρεται ἔτσι ὁμορφο ποὺ ἦταν. Τὸ ἐλάφι εἶχε γιὰ καταφύγιο τὸ ἱερὸ τῆς Ἀρτεμῆς, στὸ ὄρος **Κερύνεια**, γι' αὐτὸ λεγόταν καὶ **Κερυνίτις** ἔλαφος.

Ξεκίνησε ὁ Ἡρακλῆς καὶ ἀνεβαίνοντας στὰ βουνὰ τῆς Ἀρκαδίας, ἄρχισε νὰ ψάχνῃ γιὰ τὸ ἐλάφι. Μέρη γύριζε χωρὶς νὰ τὸ βρῆσκῃ. Τέλος, ὅπως ἔφτασε σ' ἓνα ξέφωτο, τὸ εἶδε ποὺ βοσκοῦσε ἡσυχῶ. Μόλις ὅμως τὸ πλησίασε, ἄρχισε νὰ τρέχῃ. Καὶ πῶς ἔτρεχε! Σὰν τὸν ἀνεμο! Γιατὶ ἦταν τὸ ἱερὸ ἐλάφι τῆς Ἀρτεμῆς. Ἐτρεξε τότε κι ὁ Ἡρακλῆς, μὰ

Τὸ ἐλάφι τῆς Ἀρτέμιδας μὲ τὰ χουσὰ κέρατα

ποῦ νὰ τὸ φτάσῃ. Ἄδικα τὸ κυνηγοῦσε καὶ κουραζόταν. Γιὰ μιὰ στιγμή τὸ ἔβλεπε κι ὕστερα τὸ ἔχανε. Σταματοῦσε λίγο νὰ ξεκουραστῇ καὶ πάλι συνέχιζε τὸ κυνηγητό. Τίποτα ὅμως δὲν κατάφερε.

Ἔτσι πέρασε τὸ φθινόπωρο, ἦρθε ὁ χειμῶνας κι ὕστερα ἡ ἀνοιξή. Κι ἀκόμα νὰ τὸ πιάσῃ. Ὡσπου μιὰ μέρα τὸ εἶδε νὰ πηγαίνει πρὸς τὸ ποτάμι **Λάδωνα** νὰ περάσῃ. Τρέχει λοιπὸν καὶ τοῦ στήνει καρτέρι. Κι ὅταν περνοῦσε ἀπὸ δίπλα του, ἀπλώνει τὸ χέρι του μὲς ἀπὸ τὰ χαμόκλαδα, ὅπου ἦταν κρυμμένος, καὶ πιάνει τὸ πόδι του γερά. Τὸ ἔδεσε ὕστερα μὲ προσοχή, τὸ ἔβαλε στοὺς ὤμους του καὶ τράβηξε γιὰ τὶς Μυκῆνες. Στὸ δρόμο ὅμως, τὸν συνάντησε ἡ Ἄρτεμη μὲ τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὸν μάλωσε, γιατί ἔπιασε τὸ ἱερὸ ζῶο τῆς. Ὁ Ἡρακλῆς τῆς διηγήθηκε τὴν ἱστορία του καὶ τῆς ὑποσχέθηκε ὅτι θὰ τὸ ἀφήσῃ ἐλεύθερο, μόλις τὸ δῇ ὁ Εὐρυσθέας. Καὶ πράγματι, τὸ ἔφερε στὸν Εὐρυσθέα, ἀλλὰ μόλις

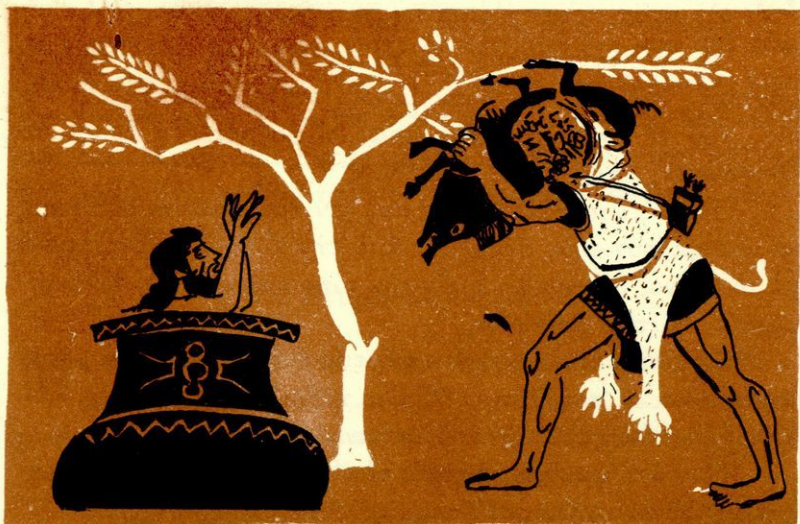
ἄκουσε κι αὐτὸς ὅτι ἦταν τὸ ἱερὸ ἐλάφι τῆς θεᾶς, συμφώ-
νησε καὶ τὸ ἄφησε πάλι ἐλεύθερο.

4. Ὁ Ἐρυμάνθιος κάπρος

Σένα ἀπὸ τὰ βουνὰ τῆς Ἀρκαδίας, τὸν Ἐρύμανθο, ζοῦσε
ἓνα μεγάλο ἀγριογούρουνο. Κατέβαινε ἀπὸ κεῖ στὸν κά-
μπο, κατὰστρεφε τὰ σπαρτὰ καὶ σκότωνε τὰ ζῶα. Εἶχε κα-
ταντήσει πληγὴ γιὰ τοὺς γεωργούς, πού ὑπόφεραν πολὺ καὶ
δὲν ἤξεραν τί νὰ κάνουν. Γιατὶ πολλὲς φορές βγῆκαν πολ-
λοὶ μαζὶ νὰ τὸ κυνηγήσουν, κι ὄχι μόνο δὲν κατάφεραν τί-
ποτα, μὰ ξέσχισε καὶ μερικούς.

Αὐτὸ τὸ θηρίο, λοιπόν, διέταξε ὁ Εὐρυσθέας τὸν Ἡρα-
κλῆ νὰ τὸ πιάσῃ καὶ νὰ τοῦ τὸ φέρῃ ζωντανό.

Δύσκολο πράγμα. Γιατὶ ἦταν χειμώνας, τὸ χιόνι σκέ-
παζε ὅλο τὸν τόπο κι ὁ κάπρος θὰ ἦταν χωμένος, ποιὸς ξέ-
ρει σὲ ποιὰ σπηλιά.

Ὁ Ἡρακλῆς φέρνει στὸν Εὐρυσθέα τὸν κάπρο ἀπὸ τὸν Ἐρύμανθο

Ἄνεβαινε λοιπὸν ὁ Ἡρακλῆς στὸ βουνὸ καὶ ἀρχίζει νὰ ψάχνῃ. Μὰ δὲν τὸ βρίσκει πουθενά. Τότε ἀρχισε νὰ φωνάζῃ δυνατά, μήπως φοβηθῇ καὶ βγῆ ἀπὸ τῆ σπηλιά του. Καὶ πραγματικά, σὲ λίγο βλέπει τὸ ἀγριογούρουνο νὰ βγαίνει καὶ νὰ τρέχῃ. Τρέχει κι ὁ Ἡρακλῆς, δυσκολεύεται ὅμως νὰ τὸ φτάσῃ. Σκέφτεται ὅτι πρέπει νὰ τὸ κουράσῃ καὶ συνέχισε τὸ κυνηγητό. Μὲ τὰ πολλὰ λοιπὸν, κατάφερε νὰ τὸ φέρῃ μέσα σὲ μιὰ χαράδρα κι ἐκεῖ, κατακουρασμένο ὅπως ἦταν, τὸ ἔπιασε.

Τὸ ἔδεσε σφιχτά, τὸ ἔβαλε στοὺς ὤμους του καὶ ξεκίνησε γιὰ τὶς Μυκῆνες. Κάποτε ἔφτασε, κι ἔτσι ὅπως τὸ εἶχε φορτωμένο στοὺς ὤμους του, μπῆκε στὸ παλάτι. Ὁ κάπρος ὅμως ἔγρουζε τόσο δυνατά, πού ὁ Εὐρυσθέας, κατατρομαγμένος, ἔτρεξε καὶ κρύφτηκε πάλι στὸ πιθάρι του.

5. Οἱ σταῦλοι τοῦ Αὐγεία

Ο Αὐγείας ἦταν ἓνας πλούσιος βασιλιάς, στὴν Ἡλεία, πού βρίσκεται στὴ δυτικὴ Πελοπόννησο.

Ἡ γῆ ἦταν εὐφορῆ καὶ τὰ λιβάδια του εἶχαν ἄφθονο χορτάρι. Ἐκεῖ λοιπὸν, βοσκοῦσαν χιλιάδες πρόβατα καὶ βόδια, πού τὰ πήγαιναν κάθε πρωτὶ οἱ βοσκοί. Τὸ βράδυ τὰ ὀδηγοῦσαν πάλι στοὺς στάβλους.

Ἦταν τόσο πολλὰ ὅμως πού δὲν προλάβαιναν οἱ βοσκοί νὰ καθαρίζουν τοὺς στάβλους ἀπὸ τὴν κοπριά. Ἔτσι, χρόνο μὲ τὸ χρόνο, ἡ κοπριά γέμιζε τὸν τόπο καὶ κανένας δὲν ἀποφάσιζε νὰ τὴν καθαρῖσῃ.

Τριάντα ὀλόκληρα χρόνια ἔμεινε ἔτσι, κι ἦταν σὰ μικρὰ βουναλάκια οἱ σωροὶ τῆς. Ὅμως ἡ βρώμα ἦταν τόση, πού ὁ κόσμος ὑπέφερε κι ἀρρώσταινε.

Τότε ὁ Εὐρυσθέας διέταξε τὸν Ἡρακλῆ, νὰ πάῃ, νὰ καθαρῖσῃ αὐτὸς τοὺς στάβλους τοῦ Αὐγεία.

Ὑστερα ἀπὸ λίγες μέρες, παρουσιάστηκε ὁ ἥρωας

μπροστά στον **Αύγεια** και ζήτησε να δῆ τους στάβλους. Εἶδε τους σωρούς τὴν κοπριά, μὰ ἐκεῖ κοντὰ παρατήρησε πὼς ἦταν δυὸ ποτάμια, ὁ **Ἀλφειὸς** καὶ ὁ **Πηνειὸς**. Γύρισε στὸ βασιλιά καὶ τοῦ εἶπε, πὼς θὰ καθάριζε σὲ μιὰ μέρα τοὺς στάβλους. Τότε ὁ Αὐγείας τοῦ ὑποσχέθηκε νὰ τοῦ δώσει τὸ ἓνα δέκατο ἀπὸ τὰ βόδια του, ἂν τὰ κατάφερνε. Μάρτυρας ἦταν ὁ γιὸς τοῦ Αὐγείας, ὁ **Φιλέας**.

Τὴν ἄλλη μέρα, ἄρχισε ἀπὸ τὰ χαράματα τὴ δουλειά. Ἄνοιξε πρῶτα ἀνοίγματα ἀντικρυστὰ στοὺς στάβλους κι ὕστερα ἔσκαψε ἓνα βαθὺ χαντάκι, ἀπὸ τὰ δυὸ ποτάμια ὡς τοὺς στάβλους. Γύρισε ὕστερα τὸ νερό, ποὺ χύθηκε ἀκράτητο καὶ μέσα σὲ λίγη ὥρα εἶχε καθάρισει τὴν κοπριά ἀπὸ παντοῦ. Ὅταν τέλειωσε, πῆγε στὸν Αὐγείας καὶ ζήτησε τὰ βόδια ποὺ τοῦ ἔταξε. Μὰ ὁ Αὐγείας τὸ εἶχε μετανοιώσει καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὰ δώσει, παρ' ὅλο ποὺ ὁ Φιλέας τὸν συμβούλεψε νὰ κρατήσῃ τὴν ὑπόσχεσή του.

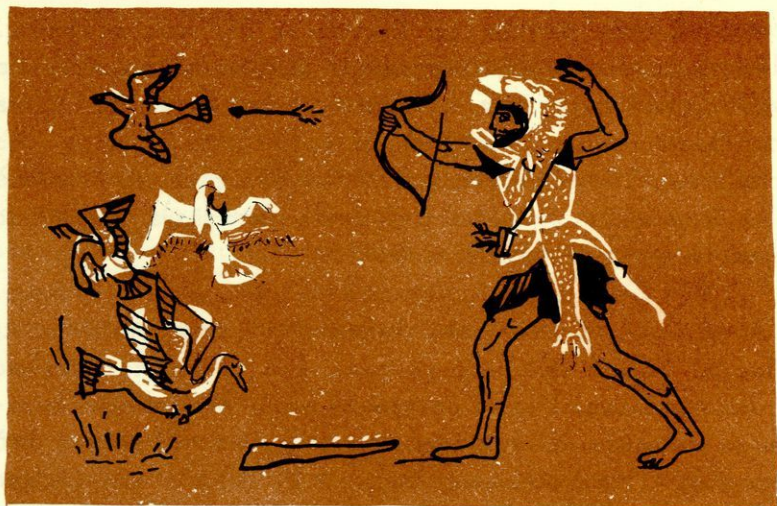
Θύμωσε τώρα κι ὁ Ἡρακλῆς καὶ τοῦ κήρυξε τὸν πόλεμο. Τὸν ἐνίκησε βέβαια καὶ στὸ θρόνο ἀνέβασε τὸ **Φιλέα**.

Γυρίζοντας πέρασε ἀπὸ τὴν Ὀλυμπία, ὅπου τοῦ ἄρεσε τόσο πολὺ τὸ μέρος, ὥστε ἔχτισε ἐκεῖ ἓνα ναὸ στὸ Δία. Ἀργότερα, γιὰ νὰ τιμήσουν οἱ Ἕλληνες τὸν Ἡρακλῆ, ἔκαναν ἀγῶνες στὴν Ὀλυμπία, κάθε τέσσερα χρόνια. Μαζεύονταν ἐκεῖ οἱ νέοι καὶ παράβγαιναν στὸ τρέξιμο, στὸ πάλεμα καὶ στὸ λιθάρι. Αὐτοὶ ἦταν οἱ **Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες**, μεγάλο γεγονός γιὰ ὅλους τοὺς Ἕλληνες.

6. Οἱ Στυμφαλίδες ὄρνιθες

Μεγάλῃ συμφορὰ γιὰ τοὺς ἀνθρώπους ἦταν αὐτὲς οἱ Στυμφαλίδες ὄρνιθες. Πουλιά παράξενα, μὲ μύτη, φτεροῦγες καὶ νύχια σιδερένια σκότωναν ὅ,τι ἔβρισκαν. Ζῶα καὶ ἄνθρωποι δὲ γλίτωναν ὅταν ἔπεφταν ἐπάνω τους.

Ζοῦσαν μέσα στὰ βοῦρλα καὶ τὶς καλαμιές τῆς λίμνης

Ὁ Ἡρακλῆς σκοτώνει τὶς Στυμφαλίδες ὄρνιθες

Στυμφαλίας, ὅπου εἶχαν τὶς φωλιές τους. Κι ὁ Εὐρυσθέας διέταξε τὸν Ἡρακλῆ νὰ γλιτώσῃ τὸν τόπο ἀπ' αὐτές.

Ἐσκίνησε ὁ Ἡρακλῆς γιὰ τὸ βουνὸ **Κυλλήνη**, γιατί ἐκεῖ κοντὰ ἦταν ἡ λίμνη. Κουράστηκε ὅμως πολὺ νὰ τὴ βρῆ. Τέλος ἔφτασε, ἀλλὰ κανένα ἀπὸ τὰ παράξενα αὐτὰ πουλιά δὲν εἶδε στὴ λίμνη. Ἦταν κρυμμένα στὶς φωλιές τους.

Τότε ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ, πού τὸν συμπόνεσε, τοῦ ἔφερε δυὸ μεγάλα χάλκινα **κρόταλα** πού τὰ εἶχε φτιάσει ὁ Ἡφαίστος. Ἀνέβηκε τότε ὁ Ἡρακλῆς σὲ μιὰ κοντινὴ κορυφὴ καὶ ἄρχισε νὰ τὰ χτυπά. Τὰ πουλιά, ξαφνιασμένα καὶ φοβισμένα, ἄρχισαν νὰ πετοῦν. Μαύρισε ὁ οὐρανὸς κι ὁ τόπος γέμισε ἀπὸ τὸ θόρυβο πού ἔκαναν τὰ φτερά καὶ οἱ φωνές τους.

Ἀρπάζει ὁ Ἡρακλῆς τὸ τόξο του καὶ ἀρχίζει νὰ ρίχνῃ σαῖτες, τὴ μιὰ ὕστερ' ἀπὸ τὴν ἄλλη. Σὲ λίγο γέμισε ὁ τόπος ἀπὸ τὰ σκοτωμένα πουλιά. Λίγα πού ἔμειναν ἔφυγαν καὶ δὲν ξαναγύρισαν ποτὲ πιά. Ὁ τόπος ἠσύχισε γιὰ πάντα.

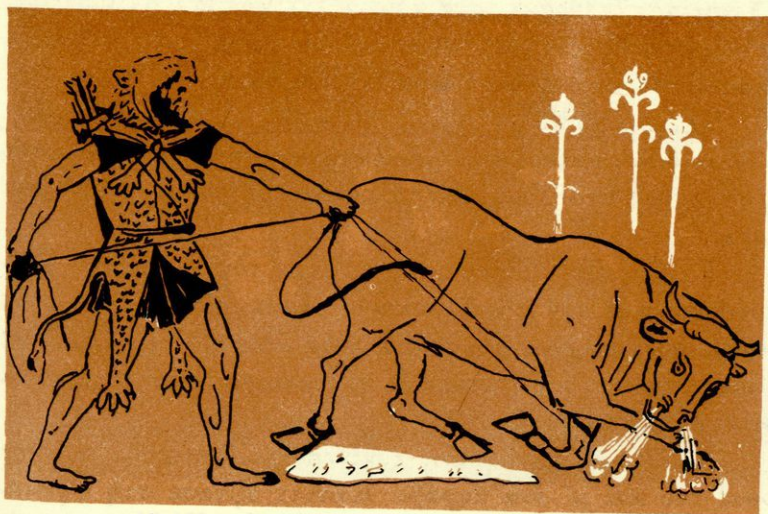
7. Ὁ ταῦρος τῆς Κρήτης

Βασιλιάς τῆς Κρήτης στὰ χρόνια ἐκεῖνα ἦταν ὁ Μίνωας. Σοφὸς βασιλιάς πού δόξασε τὴν Κρήτη.

Κάποτε, λοιπόν, θέλησε νὰ προσφέρει θυσίες στὸν Ποσειδῶνα, πού ἦταν ὁ προστάτης τοῦ νησιοῦ του. Ἦθελε ὅμως νὰ θυσιάσῃ ἓνα ζῶο πού νὰ εἶναι ἀντάξιο τοῦ θεοῦ. Μὰ ὅσο κι ἂν ἔψαξε μέσα στὰ κοπάδια του, δὲν ἔβρισκε ἓνα τέτοιο ζῶο.

Μιὰ μέρα λοιπόν, ὅπως περπατοῦσε στὴν ἀκρογιαλιά, βλέπει νὰ βγαίνει ἀπὸ τὴ θάλασσα ἓνας ταῦρος. Ψηλός, δυνατός, ὄλο χάρη κι ὁμορφιά. «Αὐτὸ εἶναι τὸ ζῶο πού θέλω», εἶπε τότε ὁ Μίνωας. Ὑστερ' ἀπὸ λίγο ὅμως, τὸ μετάνοιωσε. Ἦταν τόσο ὠραῖος ὁ ταῦρος, πού τὸν ἐκράτησε γιὰ τὸν ἑαυτό του καὶ θυσίασε ἄλλον ταῦρο.

Τώρα ὅμως θύμωσε ὁ θεός, γιὰτὶ αὐτὸς εἶχε στείλει τὸν ταῦρο. Ἔτσι ἔκαμε ν' ἀγριέψῃ τὸ ζῶο τόσο, πού ἔτρεχε δῶ κι ἐκεῖ σὰ λυσσασμένο κι ἔκανε φοβερὲς καταστροφές.

Ὁ Ἡρακλῆς πιάνει τὸν Ταῦρο τῆς Κρήτης

“Όταν τὸ ἔμαθε ὁ Εὐρυσθέας, κάλεσε τὸν Ἡρακλῆ καὶ τὸν διέταξε νὰ πάη νὰ τοῦ φέρη ζωντανὸ τὸν ταῦρο.

“Υστερ’ ἀπὸ κοπιαστικὸ ταξίδι, ἔφτασε ὁ Ἡρακλῆς στὴν Κρήτη κι ἔμαθε ἀπὸ τὸ Μίνωα, ποῦ εἶχε καταφύγει ὁ ἄγριος ταῦρος. Πῆγε λοιπὸν καὶ τὸν βρῆκε ξαπλωμένο στὸ λιβάδι. Τὸν πλησιάζει σιγά - σιγά, χυμáει καὶ τὸν ἀρπάζει ἀπὸ τὰ κέρατα. Ἀγρίεψε ὁ ταῦρος, τινάχτηκε νὰ ξεφύγη, ἀλλὰ ὁ Ἡρακλῆς τὸν κρατοῦσε γερά. Ἔτσι, τὸν ἔφερε στὶς Μυκῆνες καὶ τὸν παρουσίασε στὸν Εὐρυσθέα. Μόλις ὅμως τὸν εἶδε ὁ βασιλιάς τρόμαξε τόσο πολὺ, ποῦ διέταξε τὸν Ἡρακλῆ νὰ τὸν ἀφήσῃ ἐλεύθερο στὰ δάση.

Μὰ κι ἐδῶ ὁ ταῦρος ἄρχισε πάλι τὶς καταστροφές. Ὡσπου κάποτε πέρασε τὸν Ἴσθμὸ κι ἤρθε στὸ Μαραθῶνα τῆς Ἀττικῆς, ὅπου συνέχισε τὶς καταστροφές. Τὶ ἔγινε ὁ ταῦρος αὐτός, θὰ τὸ δοῦμε, ὅταν μιλήσωμε γιὰ τὸ Θησέα.

8. Τὰ ἄλογα τοῦ Διομήδη

Βασιλιάς τῆς Θράκης στὰ χρόνια ἐκεῖνα ἦταν ὁ Διομήδης, ἄγριος καὶ κακὸς ἄνθρωπος. “Ὅποιος ξένος περνοῦσε ἀπὸ κεῖ, ἔβρισκε φοβερὸ θάνατο. Καὶ νὰ πῶς :

Ἄγρια ἄλογα, μερικὰ ἄγρια ἄλογα, μὲ σαγόνια χάλκινα κι ὀπλές σιδερένιες. Ἔμεναν μερόνυχτα ἀλυσοδεμένα μέσα στοὺς στάβλους καὶ τρέφονταν μόνον μὲ ἀνθρώπινο κρέας.

Σ’ ὅλη τὴν Ἑλλάδα, κάθε ξένο τὸν θεωροῦσαν ἱερὸ πρόσωπο καὶ τὸν φιλοξενοῦσαν. Ἐδῶ ὅμως, ὅλους τοὺς ξένους τοὺς ἔριχναν στὰ ἄγρια αὐτὰ ἄλογα. Ὁ Εὐρυσθέας διέταξε πάλι τὸν Ἡρακλῆ, νὰ πάη καὶ νὰ τὰ φέρη ζωντανὰ στὶς Μυκῆνες.

Ὁ Ἡρακλῆς, λοιπὸν, ξεκίνησε μὲ μερικοὺς συντρόφους του καὶ μ’ ἓνα καράβι. Κάποτε ἔφτασε στὴ Θράκη. Μὰ ὅπως πλησίασε, εἶδε στὴν ἀκρογιαλιὰ πολὺ στρατό.

Ὁ Διομήδης εἶχε μάθει τὸν ἐρχομὸ τοῦ κι ἔστειλε τοὺς στρατιῶτες τοῦ νὰ τὸν πιάσουν καὶ νὰ τὸν ρίξουν στὰ ἄλογα. Ἡ μάχη ποὺ ἔγινε ἦταν φοβερή. Τέλος ὁ Ἡρακλῆς νίκησε καὶ σκότωσε ὅλους τοὺς στρατιῶτες τοῦ ἀγρίου βασιλιᾶ. Ἀπὸ κεῖ πῆγε στὸ παλάτι, ὅπου ἔπιασε τὸ Διομήδη καὶ τὸν ἔριξε στ' ἄλογα ποὺ τὸν ἔφαγαν. Ὑστερα τὰ συνήθισε σιγὰ - σιγὰ νὰ τρῶνε χόρτο. Καὶ μιὰ μέρα τὰ ἔδωσε γερὰ καὶ τὰ ἔφερε μὲ τὸ καράβι στὶς Μυκῆνες.

Ὁ Εὐρυσθέας μόλις τὰ εἶδε, πάλι φοβήθηκε καὶ διέταξε νὰ τ' ἀφήσουν ἐλεύθερα. Λένε, πὼς ὕστερα τράβηξαν γιὰ τὸν Ὀλυμπο, ὅπου χάθηκαν. Σίγουρα θὰ τὰ ἔφαγαν τ' ἀγρία θηρία.

9. Ἡ ζώνη τῆς Ἴππολύτης

Βασίλισσα, σ' ἓνα μέρος τῆς μικρᾶς Ἀσίας, κοντὰ στὴ Μαύρη θάλασσα, ἦταν μιὰ γυναίκα, ἡ Ἴππολύτη. Στὸ

Ὁ Ἡρακλῆς παίρνει τὴ ζώνη τῆς Ἴππολύτης

βασίλειο αὐτὸ ζοῦσαν μόνο γυναῖκες, πού τις ἔλεγαν Ἄμαζόνες.

Ἦταν ὠραῖες, δυνατὲς καὶ γενναῖες. Πολεμοῦσαν πάντα καβάλα στ' ἄλογα, πολλές φορές καλύτερα κι ἀπὸ τοὺς ἄντρες. Κανένας λαὸς δὲν τις πείραζε. Ἀνάμεσά τους, πρώτη καὶ καλύτερη ἦταν ἡ Ἰππολύτη. Σ' αὐτὴν εἶχε χαρίσει κάποτε ὁ Ἄρης μιὰν ὀλόχρυση ζώνη, πού ἄστραφτε ἀπὸ τὰ διαμάντια καὶ τὰ πετράδια.

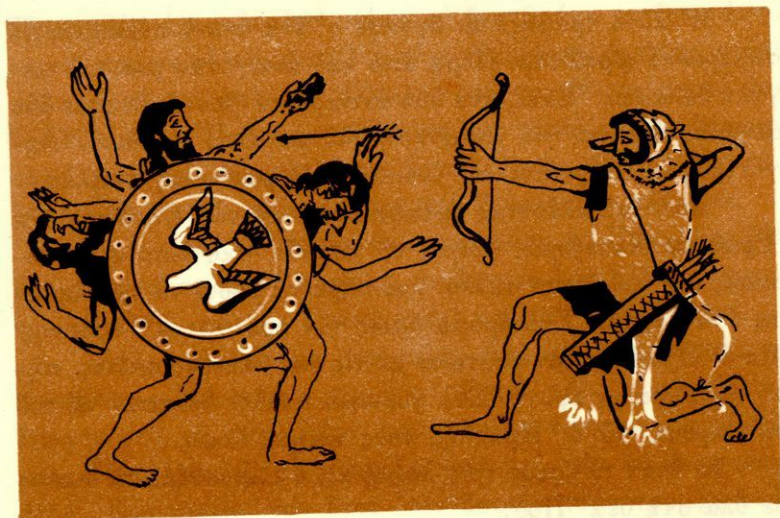
Γι' αὐτὴ τὴ ζώνη, λοιπόν, εἶχε ἀκούσει καὶ ἡ κόρη τοῦ Εὐρυσθέα, ἡ Ἀδμήτη, καὶ τὴν ἤθελε. Ὁ Εὐρυσθέας τότε κάλεσε τὸν Ἡρακλῆ καὶ τὸν διέταξε νὰ πάη νὰ τὴ φέρη.

Ἐκίνησε πάλι ὁ Ἡρακλῆς μὲ τοὺς συντρόφους του κι ἓνα καράβι. Κάποτε ἔφτασαν καὶ στὰ παράλια τῆς χώρας τῶν Ἀμαζόνων. Μόλις κατέβηκαν στὴν ξηρά, εἶδαν μιὰν Ἀμαζόνα πού τοὺς καλοδέχτηκε. Ἦταν ἡ Ἰππολύτη, πού ὅταν τῆς εἶπε ὁ Ἡρακλῆς τὸ σκοπὸ του, δέχτηκε νὰ τοῦ δώσει τὴ ζώνη της. Εἶχε ἀκούσει τὰ κατορθώματά του καὶ τὸν θαύμαζε. Τὸν προσκάλεσε λοιπόν στὸ παλάτι μὲ τοὺς συντρόφους του, γιὰ νὰ τοὺς περιποιηθῆ.

Ὅπως προχωροῦσαν, τοὺς εἶδαν οἱ ἄλλες Ἀμαζόνες. Φοβήθηκαν μήπως αἰχμαλώτιζαν τὴ βασίλισσά τους καὶ τοὺς ἐπιτέθηκαν. Ἐγινε μάχη φοβερὴ καὶ σκοτώθηκαν πολλές Ἀμαζόνες καὶ ἀρκετοὶ σύντροφοι τοῦ Ἡρακλῆ. Μὰ νίκησε ὁ Ἡρακλῆς. Πῆρε ὕστερα τὴ ζώνη κι ἔφυγε γιὰ τις Μυκῆνες. Ἐκεῖ τὴν παράδωσε στὴν Ἀδμήτη, πού ἡ χαρά της ἦταν πολὺ μεγάλη, γιὰτὶ θὰ εἶχε ἓνα τόσο ὠραῖο στολίδι.

10. Τὰ βόδια τοῦ Γηρυόνη

Μακριὰ πολὺ ἀπ' τὴν Ἑλλάδα, στὰ μέρη τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, ζοῦσε κάποτε ἓνας φοβερὸς γίγαντας, ὁ Γηρυόνης. Εἶχε τρία κεφάλια, τρία κορμιὰ κι ἕξι χέρια. Ἀπὸ

Ὁ Ἡρακλῆς νικά τὸν γίγαντα Γηρυόνη

τῆ μέση καὶ κάτω ὅμως ἦταν σὰν ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

Αὐτὸ τὸ ἀνθρώπινο τέρας εἶχε πολλὰ κοπάδια μὲ τὰ ὠραιότερα βόδια τοῦ κόσμου. Τὰ φύλαγε ἄγρυπνα ὁ ἴδιος καὶ ὁ βοσκὸς **Εὐρυτίωνας** μὲ τὸ φοβερὸ σκύλο τὸν **Ὀρθρο**.

Ὅταν ὁ Εὐρυσθέας ἔμαθε γιὰ τὰ βόδια ἐκεῖνα, διέταξε τὸν Ἡρακλῆ νὰ πάη νὰ τοῦ τὰ φέρη.

Ξεκίνησε πάλι ὁ Ἡρακλῆς, πέρασε χῶρες καὶ χωριά καὶ ἔφτασε κάποτε σὲ μιὰν ἀκρογιαλιά. Μπροστά του ἀπλωνόταν θάλασσα μεγάλη. Πῶς νὰ περάσῃ ὅμως ποὺ δὲν εἶχε καράβι; Κι ὁ ἥλιος ἔκαιγε δυνατὰ. Τότε παρακάλεσε τὸν ἥλιο ν' ἀνεβῆ πιὸ ψηλά, μὰ ἐκεῖνος κατέβηκε χαμηλότερα καὶ τὸν ἔκαιγε πιὸ πολύ. Θυμῶνει κι ὁ Ἡρακλῆς, ἀρπάζει τὸ τόξο του καὶ ἀρχίζει νὰ τοῦ ρίχνῃ τὶς σαῖτες του. Ἐθαύμασε ὁ ἥλιος τὸ θάρρος τοῦ Ἡρακλῆ καὶ τοῦ χάρισε ἓνα ὠραῖο πλοῖο.

Μ' αὐτὸ τράβηξε κι ἔφτασε σ' ἓνα στενὸ πέρασμα, τὸ σημερινὸ **Γιβραλτάρ**. Πέρα ἀπὸ κεῖ ἀνοιγόταν μιὰ πιὸ μεγάλη θάλασσα. Ἐκεῖ, στὰ δυὸ ἀντικριστὰ βουνά, ἔστησε δύο μεγάλες κολόνες γιὰ ἀνάμνηση τοῦ μεγάλου ταξιδιοῦ. Ἀργότερα, οἱ ἄνθρωποι τὶς ὀνόμασαν **Ἡράκλειες στήλες**.

Ἀπὸ κεῖ πλέοντας ἔφτασε στὸ νησὶ τοῦ Γηρυόνη, τὴν **Ἐρύθεια**. Κατέβηκε, βρῆκε τὸ κοπάδι, σκότωσε τοὺς βοσκούς καὶ τὸν ἄγριο σκύλο καὶ πῆρε τὰ βόδια νὰ τὰ ὀδηγήσῃ στὸ καράβι. Στὸ δρόμο ὅμως τὸν πρόλαβε ὁ Γηρυόνης. Μὰ ὁ Ἡρακλῆς τὸν σκότωσε μὲ τὶς φαρμακερὲς σαῖτες, πῆρε τὰ βόδια κι ἔφυγε. Στὸ γυρισμὸ πολλοὶ θέλησαν νὰ τοῦ τὰ πάρουν, μὰ ὁ Ἡρακλῆς τοὺς νίκησε ὅλους.

Κι ὅταν τὰ ἔφερε στὶς Μυκῆνες, ὁ Εὐρυσθέας τὰ θυσίασε ὅλα στῆ θεὰ "Ἥρα.

11. Τὰ μῆλα τῶν Ἑσπερίδων

Στὴν ἄκρη τοῦ κόσμου, ἐκεῖ πού ὁ ἥλιος βασιλεύει, ἦταν τὸ ὠραιότερο περιβόλι τοῦ κόσμου. Ἐβρισκες μέσα ἐκεῖ τὰ πιὸ ὄμορφα καὶ τὰ πιὸ σπάνια φυτὰ. Μὰ τὸ πιὸ ὄμορφο ἦταν ἓνα δέντρο, πού ἔμοιαζε σὰν μηλιά, κι ἔκανε χρυσὰ μῆλα.

"Ὀλος ὁ κόσμος ἤθελε τὰ μῆλα αὐτά, μὰ τὸ περιβόλι τὸ εἶχαν οἱ **Ἑσπερίδες** κι ἔλεγαν ὅτι τὸ φύλαγε ἓνας ἄγριος δράκος. Κανένας βέβαια δὲν τολμοῦσε νὰ ξεκινήσῃ, γιὰτὶ ὁ δρόμος ἦταν ἄγνωστος καὶ τὸ ταξίδι πολὺ ἐπικίνδυνο.

Ὁ Εὐρυσθέας γιὰ ἐνδέκατη φορά, διέταξε τὸν Ἡρακλῆ νὰ πάη νὰ τοῦ φέρῃ μερικὰ ἀπ' αὐτὰ τὰ χρυσὰ μῆλα.

Ξεκίνησε ὁ ἥρωας, περνώντας ἀπὸ πολλὰς χῶρες καὶ ρωτώντας ὅποιον ἔβρισκε. Μὰ δὲν μπόρεσε νὰ μάθῃ τίποτα, γιὰτὶ κανένας δὲν ἤξερε.

Κάποτε ἔφτασε καὶ στὸν **Καύκασο**, ὅπου βρῆκε τὸν

Προμηθέα άλυσοδεμένο πάνω σ' ένα βράχο κι έναν άητό νά του τρώγη τó σηκώτι. Τόν είχε τιμωρήσει ó Δίας, γιατί πήρε τή φωτιά από τόν "Όλυμπο και τήν έδωσε στους ανθρώπους. 'Ο 'Ηρακλῆς σκότωσε τόν άητό κι έλευθέρωσε τόν Προμηθέα. Κι αυτός τόν έστειλε στον άδερφό του τόν "Ατλαντα, γιατί εκείνος ήξερε πού βρίσκονταν τά μήλα.

Πῆρε πάλι τó δρόμο πρós τή Δύση ó 'Ηρακλῆς. Μά όπως περνούσε από ένα μέρος, συνάντησε έναν άλλο γίγαντα, τόν 'Ανταίο, γιό τῆς Γαίας (γῆς) και του Ποσειδώνα.

Αυτός πάλι, όποιον περνούσε από κεῖ, τόν φώναζε νά παλέψουν. Μά πάντα νικούσε! Γιατί μόλις κουραζόταν, έπεφτε στη γῆ, πού ἦταν μάνα του κι έπαιρνε νέες δυνάμεις. 'Ο 'Ηρακλῆς τó πρόσεξε αυτό και τόν σήκωσε στον άέρα. Κρατώντας τον έτσι, τόν έσφιξε τόσο τρομαχτικά, ώσπου παραδόθηκε.

Τέλος έφτασε κάποτε και στο μέρος πού ἦταν ó "Ατλαντας. Τόν βρήκε νά κρατάη στην πλάτη του τόν ουρανό. Του είπε τί θέλει κι ó γίγαντας πρόθυμα δέχτηκε νά του φέρη τά χρυσά μήλα, γιατί μόνον αυτός ήξερε ν' αποκοιμίζη τó δράκο. Του ζήτησε μονάχα νά κρατήσει για λίγο τόν ουρανό κι ó 'Ηρακλῆς τόν πήρε στην πλάτη του.

"Υστερ' από λίγο, γύρισε ó "Ατλαντας με τά μήλα. Φαίνεται όμως πώς του άρесе ή ζωή, χωρίς τόν ουρανό στην πλάτη του. Γι' αυτό είπε στον 'Ηρακλή ότι θα πάη αυτός τά μήλα στον Εύρυσθέα. Φοβήθηκε ó ἥρωας μή μείνη για πάντα εκεί, και δέν αντιμίλησε. Μόνο του λέει :

—Εύχαρίστως, μένω στη θέση σου, αλλά κράτησε μια στιγμή τόν ουρανό νά βάλω ένα μαξιλάρι στον ώμο μου, πού τόσο με πονάει!

Τόν πίστεψε ó "Ατλαντας και ξαναπήρε τόν ουρανό στην πλάτη του. Τότε ó 'Ηρακλῆς άρπαξε τά μήλα, τόν

εὐχαρίστησε καὶ τοῦ εἶπε ὅτι οἱ θεοὶ τὸν εἶχαν διατάξει
νὰ γυρίσῃ πίσω, νὰ τελειώσῃ τὸ ἔργο του.

Ὁ Εὐρυσθέας εἶδε τὰ μῆλα, μὰ δὲν τὰ κράτησε. Τὰ
χάρισε στὸν Ἡρακλῆ. Αὐτὸς πάλι τὰ πρόσφερε στὴ θεὰ
Ἀθηνᾶ κι ἐκείνη τὰ ξαναπῆγε στὸν κῆπο τῶν Ἑσπερίδων.

12. Ὁ Κέρβερος

Ἄν ἀπόμεινε τώρα πιά παρὰ ἓνας ἄθλος ἀκόμη καὶ ὕστερα
ὁ Ἡρακλῆς θὰ ἦταν ἐλεύθερος. Τί θὰ τοῦ ζητοῦσε ὁμως
ὁ Εὐρυσθέας; Θὰ τὰ κατάφερνε τάχα νὰ γλιτώσῃ ὡς τὸ
τέλος;

Ὁ Εὐρυσθέας, λοιπόν, τὸν κάλεσε καὶ τὸν διέταξε
νὰ πάῃ στὸν κάτω κόσμο, στὸν Ἄδη, καὶ νὰ τοῦ φέρῃ
ζωντανὸ τὸν **Κέρβερο**! Ὁ Κέρβερος ὁμως ἦταν ἓνα τέρας μὲ
τρία σκυλίσια κεφάλια, οὐρὰ δράκου κι ἐπάνω στὴ ράχη ἀντὶ
γιὰ τρίχες εἶχε κεφάλια φιδιῶν.

Κι ὕστερα ποῖος πῆγε ποτὲ στὸν κάτω κόσμο, τὸν κό-
σμο τῶν νεκρῶν καὶ ξαναγύρισε;

Ὁ Ἡρακλῆς ἀρπάζει τὸν Κέρβερο

Τί νά κάνη ὁ Ἡρακλῆς; ξεκίνησε γιὰ τὴ Λακωνία τώρα. Γιατί, κοντὰ στὸ ἀκρωτήριο **Ταίναρο**, ἦταν ἓνας ὑπόγειος δρόμος ποὺ ὀδηγοῦσε στὸν Ἄδη. Ἀπὸ κεῖ τράβηξε γιὰ τὸ θεὸ Πλούτωνα. Τὸν βρῆκε καὶ τοῦ εἶπε τι ζητοῦσε. Κι ὁ θεὸς τοῦ εἶπε νά πάρη τὸν Κέρβερο ἂν μπορέση, χωρὶς νά χρησιμοποιοῦσε ὄπλα. Ἄφησε ὁ Ἡρακλῆς τὰ ὄπλα καὶ προχώρησε. Μόλις τὸν εἶδε τὸ τέρας, ὄρμησε πάνω του οὐρλιάζοντας. Πρόλαβε ὅμως ὁ Ἡρακλῆς καὶ τὸ ἄρπαξε ἀπ' τὸ λαιμὸ καὶ τὸ ἔσφιξε δυνατὰ. Παράλυσε ὁ Κέρβερος κι ἔτσι τὸν ἔδεσε σφιχτὰ καὶ τὸν ἔφερε πάνω στὴ γῆ καὶ τὸν ὀδήγησε στὸν Εὐρυσθέα.

Μόλις τὸν εἶδε ὁ βασιλιάς, τρόμαξε τόσο, ποὺ διέταξε τὸν Ἡρακλῆ νά τὸν πάη ἀμέσως πάλι στὸν Ἄδη.

Ὁ Θάνατος τοῦ Ἡρακλῆ

Τώρα πιά ὁ Ἡρακλῆς ἦταν ἐλεύθερος. Εἶχε τελειώσει τοὺς 12 ἄθλους, ὅπως τὸν συμβούλεψε τὸ Μαντεῖο τῶν Δελφῶν καὶ δὲν εἶχε πάθει τίποτα. Καὶ ἡ δόξα του ἦταν τόσο μεγάλη, ποὺ δὲν ὑπῆρχε ἄνθρωπος νά μὴν τὸν ξέρη.

Μὲ τὴ δεύτερη γυναίκα του, τὴν **Δηϊάνειρα**, ἔκαμε ἓνα γιό, τὸν **Υλλο**. Κάποτε ὅμως, ποὺ γύριζαν ἀπὸ ἓνα πανηγύρι, βρῆκαν τὸν **Εὐήνο** ποταμὸ πλημμυρισμένο. Πῶς νά τὸν περάσουν; Ἔτσι, ὅπως καθόταν συλλογισμένος ὁ Ἡρακλῆς, παρουσιάστηκε ὁ Κένταυρος **Νέσσο**. Αὐτὸς περνοῦσε τοὺς ταξιδιωτὲς στὴν ἄλλη ὄχθη καὶ πρότεινε νά περάση κι αὐτοὺς.

Δέχτηκε ὁ Ἡρακλῆς καὶ ξεκίνησε. Ὅταν ὅμως ὁ Κένταυρος ἔφτασε στὴν ἄλλη ὄχθη, ἄρχισε νά τρέχη μὲ τὴ Δηϊάνειρα στὸν ὄμο του. Τότε ὁ Ἡρακλῆς, ποὺ περίμενε τὴ σειρά του νά περάση, παίρνει τὸ τόξο του καὶ σκοτώνει τὸν Κένταυρο μὲ τὶς φαρμακερὲς σαῖτες του. Πρὶν ξεψυχῆσῃ ὁ Νέσσο, ἔδωσε στὴ Δηϊάνειρα τὸ ματωμένο πουκάμισό του καὶ τῆς εἶπε :

—“Αν σέ ξεχάση καμιά φορά ὁ Ἡρακλῆς, νὰ τοῦ στεί-
λης ἓνα πουκάμισο φτιαγμένο μὲ τὶς κλωστὲς τοῦ δικοῦ μου
καὶ τότε θὰ ξαναγυρίσῃ.

Κάποτε ἄργησε ὁ Ἡρακλῆς νὰ γυρίσῃ ἀπὸ ἓνα ταξίδι
καὶ ἡ Δηϊάνειρα τοῦ ἔστειλε τὸ πουκάμισο μὲ τὸ **Λίχα**. Τὸ
φόρεσε ὁ ἥρωας, μὰ σὲ λίγο δὲν αἰσθανόταν καλά. Πόνοι
φοβεροὶ ἄρχισαν. Δοκίμασε νὰ βγάλῃ τὸ πουκάμισο, μὰ ξε-
κολλοῦσαν μαζὶ καὶ οἱ σάρκες του. Ὑποφέροντας φοβερά,
ἄρπαξε τὸ **Λίχα** καὶ τὸν πέταξε στὸν **Εὐβοϊκὸ** κόλπο.
Ἐπὶ ἀνέβηκε στὸ βουνὸ **Οἶτη**, μαζὶ μὲ λίγους φίλους
του. Ἐκεῖ μάζεψε πολλὰ ξύλα καὶ κάθησε πάνω τους, γιὰ νὰ
καῖ. Παρακαλοῦσε τοὺς φίλους του νὰ βάλουν φωτιά, μὰ
κανένας δὲν ἤθελε. Τέλος ἀναψε τὴ φωτιά ὁ **Φιλοκτήτης** καὶ
σ’ αὐτὸν χάρισε τὸ τόξο του μὲ τὰ φαρμακερὰ βέλη.

Σὲ λίγο ἡ φωτιά θέριασε. Μὰ τότε ἀκούστηκαν δυνατὲς
βροντὲς κι ἓνα σύννεφο σκέπασε τὰ πάντα. Ὁ **Δίας** πῆρε
τὸν Ἡρακλῆ στὸν Ὀλυμπο. Ἐκεῖ συμφιλιώθηκε καὶ μὲ τὴν
Ἡρα ποὺ τὸν πάντρεψε μὲ τὴν κόρη της **Ἡβη**, τὴ θεὰ τῆς
νεότητος.

Ἔτσι ἔζησε καὶ πέθανε ὁ ἓνας ἀπ’ τοὺς μεγαλύτερους
ἥρωες τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ὁ Δωριεὺς Ἡρακλῆς.

3η ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

ΟΙ 12 ΑΘΛΟΙ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΗ

1. Τὸ πρῶτο κατόρθωμα τοῦ Ἡρακλῆ ἦταν τὸ κυνήγημα καὶ σκό-
τωμα τοῦ μεγάλου λιονταριοῦ τῆς **Νεμέας**. Ἀφοῦ τὸκλεισε στὴ σπηλιά
του, ἐκεῖ πάλεψε καὶ τὸ ἐπνίξε. Μετὰ τὸ ἐγδαρε καὶ φόρεσε γιὰ πάντα
τὴ λεοντή του, ποὺ ἄντεχε στὰ βέλη.

2. Σκοτώνει τὴ **Λερναία Ὑδρα** στὴ λίμνη **Λέρνη**, κοντὰ στὸ
Ἄργος. Εἶχε γιὰ βοηθὸ τὸν ἀνεψιὸ του **Ίόλαο** καὶ γιὸ τοῦ **Ίφικλῆ**.
Μὲ τὸ αἷμα τῆς χολῆς τοῦ φιδιοῦ δηλητηρίασε τὰ βέλη του.

3. Κυνήγησε κι έπιασε ζωντανό τὸ ἱερό ἐλάφι τῆς Θεᾶς Ἄρτεμιδας πάνω στὸ βουνό **Κερώνεια**, στὴν **Ἀρκαδία**.

4. Στὸ βουνό τῆς Ἀρκαδίας πάλι, στὸν **Ἐρύμανθο**, ἔπιασε ζωντανὸ τὸν φοβερό κάπρο (ἀγριογούρουνο). Τὸν πῆγε ζωντανὸ στὸν Εὐρυσθέα πού ἀπὸ τὸ φόβο του κρύφτηκε σ' ἓνα πιθάρι.

5. Μὲ τὰ νερά τῶν ποταμῶν **Ἀλφειοῦ** καὶ **Πηνειοῦ**, στὸ Νομὸ **Ἡλείας**, καθάρισε τοὺς στάβλους τοῦ βασιλιᾶ **Αὐγεία**. Τέλος σκοτώνει τὸν Αὐγεία σὲ μάχη, γιατί δὲν τοῦ ἔδωσε ὅ,τι τοῦ ὑποσχέθηκε. Στὴ θέση τοῦ βασιλιᾶ ἀνεβάζει τὸ γιό τοῦ νικημένου, τὸ **Φιλέα**. Γιὰ νὰ εὐχαριστήση τὸ Δία, χτίζει ναὸ στὴν Ὀλυμπία, ὅπου, ἀργότερα ἀρχίζουν νὰ γίνωνται οἱ **Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες**, κάθε 4 χρόνια.

6. Ἐκτο κατόρθωμα εἶναι ὁ φόνος τῶν σιδερένιων πουλιῶν στὴ λίμνη **Στυμφαλία**, κοντὰ στὸ βουνό **Κυλλήνη**.

7. Πιάνει ζωντανὸ τὸ φοβερό ταῦρο τῆς Κρήτης. Τὸν ἔστειλε ὁ Ποσειδῶνας στὸν **Μίνωα**, γιὰ θυσία, μέσα ἀπὸ τὰ κύματα. Ὁ Ἡρακλῆς τὸν ἔφερε στὸν Εὐρυσθέα κι ἐκεῖνος τὸν ἄφησε ἐλεύθερο.

8. Ὅγδοο κατόρθωμα εἶναι τὸ πάρσιμο τῶν φοβερῶν ἀνθρωποφάγων ἀλόγων, τοῦ ἀφιλόξενου βασιλιᾶ **Διομήδη**, στὴ Θράκη.

9. Ἡ μάχη μὲ τις **Ἀμαζόνες**. Ὁ Ἡρακλῆς πῆρε τὴ ζώνη τῆς βασίλισσας τῶν Ἀμαζόνων, **Ἴπολύτης**, καὶ τὴν ἔφερε στὴν κόρη τοῦ Εὐρυσθέα, τὴν **Ἀδμήτη**.

10. Ὁ Ἡρακλῆς, ὕστερα ἀπὸ περιπετειῶδες ταξίδι, ἔφτασε στὸ νησι **Ἐρύθεια**. Ἐκεῖ νίκησε τὸν φοβερό **Γηρυόνη** καὶ πῆρε τὰ ὠραῖα βόδια. Τέλος, ἀφοῦ τὰ εἶδε ὁ Εὐρυσθέας, τὰ θυσίασαν στὴ θεὰ Ἥρα.

11. Ὁ Ἡρακλῆς κάνει μεγάλο ταξίδι, νὰ βρῆ τὰ χρυσὰ μῆλα, τῶν Ἑσπερίδων. Στὸ δρόμο του ἐλευθερώνει τὸν **Προμηθέα**, πού ἦταν καρφωμένος στὸν Καύκασο. Μετὰ παλεύει καὶ νικᾷ τὸν γιό τῆς Γῆς, τὸν **Ἄνταιο**. Μετὰ ξεγελᾷ τὸν **Ἄτλαντα** πού τοῦ φέρνει τὰ χρυσὰ μῆλα.

12. Τέλος, νικητὴς φέρνει στὸν Εὐρυσθέα καὶ τὸν φύλακα τοῦ Ἄδη, τὸν **Κέρβερο**. Μετὰ τὸν ξαναπῆγε στὸν Ἄδη, ἀπὸ ἓνα ἄνοιγμα πού ἦταν στὸ ἀκρωτήριο **Ταίναρο**.

13. Μετὰ τὰ 12 αὐτὰ μεγάλα κατορθώματα ὁ Ἡρακλῆς δὲν ἔπαυε νὰ κάνη κι ἄλλες πολλές ἥρωϊκὲς πράξεις. Πῆρε μέρος σὲ πολλὲς ἐκστρατεῖες μὲ ἄλλους ἥρωες. Στὸ μεταξὺ παντρεύτηκε τώρα γιὰ δευτέρη φορὰ καὶ πῆρε γιὰ γυναίκα του τὴ **Διηάνειρα**. Συχνὰ ὅμως ἔφευγε. Κάποτε θέλησε νὰ περάσῃ ἓνα πλημμυρισμένο ποτάμι. Ἐκεῖ βρέθηκε ὁ **Κένταυρος Νέσσος** πού δοκίμασε νὰ ἀρπάξῃ τὴν Διηάνειρα.

Τοξεύτηκε ἀπὸ τὸν Ἡρακλῆ, μὰ πρὶν πεθάνῃ, ἔδωσε τὸ φαρμακωμένο ποικάμισό του στὴ Διηάνειρα.

Ἄπ' αὐτὸ τὸ ποικάμισο ὁ Ἡρακλῆς ὑπέφερε φρικτά. . .

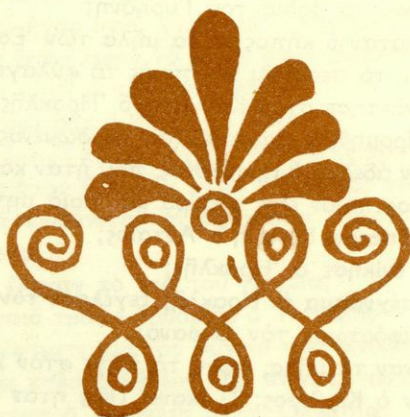
14. Μὲ φοβεροὺς πόνους ἀνέβηκε στὸ βουνὸ **Οἶτη** νὰ πεθάνῃ. Οἱ Θεοὶ ὅμως τὸν ἄρπαξαν καὶ τὸν πῆραν μαζί τους. Ἔγινε **ἡμίθεος** καὶ πῆρε γυναίκα τὴν ὁμορφὴ κόρη τοῦ Δία τὴν **Ἥβη**, τὴ θεὰ τῆς νεότητος.

Ἄπαντῆστε στὶς ἐρωτήσεις

1. Ποιὸ εἶναι τὸ πρῶτο ἀπὸ τὰ 12 κατορθώματα ποὺ διέταξε ὁ Εὐρυσθέας τὸν Ἡρακλῆ νὰ κάνῃ;
2. Ποῦ ζοῦσε τὸ λιοντάρι καὶ πῶς κατάφερε νὰ τὸ σκοτώσῃ;
3. Γιατὶ τὰ βέλη δὲν ἐτραυμάτιζαν τὸ θηρίο;
4. Γιατὶ ὁ Εὐρυσθέας χώθηκε στὸ πιθάρι;
5. Ἀπὸ τότε, πῶς ντυνόταν ὁ Ἡρακλῆς;
6. Ποῦ ἦταν ἡ λίμνη Λέρνη καὶ ποιὸ θηρίο ζοῦσε σ' αὐτή;
7. Ποιὸ ἀπὸ τὰ κεφάλια τοῦ θηρίου ἦταν ἀθάνατο;
8. Ποιὸν ἐπῆρε βοθητὸ ὁ Ἡρακλῆς, τίνος γιὸς ἦταν καὶ ποιὸν εἶχε παπποῦ καὶ γιαγιά;
9. Πῶς ἀνάγκασαν τὸ θηρίο νὰ βγῆ ἀπὸ τὴ βαλτολίμνη;
10. Ποιὸ ζῶο ἐνοχλοῦσε τὸ πόδι τοῦ Ἡρακλῆ καὶ ποιὸς τὸ ἔστειλε;
11. Πῶς δηλητηρίασε τὰ βέλη του ὁ Ἡρακλῆς;
12. Ποιὸς εἶναι ὁ τρίτος ἄθλος τοῦ Ἡρακλῆ;
13. Σὲ ποιὸ βουνὸ ζοῦσε τὸ ἐλάφι καὶ γιατί ἦταν ἱερό;
14. Ἀφοῦ ἦταν ἱερό, γιατί τὸ κινήγησεν ὁ Ἡρακλῆς;
15. Τί τὸ ἔκαμε ἀφοῦ τὸ ἔδειξε στὸν Εὐρυσθέα;
16. Ποιὸς εἶναι ὁ τέταρτος ἄθλος;
17. Σὲ ποιὸ βουνὸ ζοῦσε ὁ κάπρος;
18. Ποιὰ ἐποχὴ τὸ ἔπιασε καὶ γιατί κουράστηκε ὁ κάπρος τόσο;
19. Ποιὸς ἦταν βασιλιάς στὴν Ἥλεια καὶ ποιὸν εἶχε γιό;
20. Γιατὶ κινδύνευαν οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τοὺς στάβλους τοῦ Αὐγεία;
21. Πῶς ἔλεγαν τὸ γιὸ τοῦ Αὐγεία;
22. Μὲ ποιὸ τρόπο καθάρισε ὁ Ἡρακλῆς τοὺς στάβλους;
23. Τί σκέφτεστε γιὰ τὸν Αὐγεία ποὺ δὲν κράτησε τὸ λόγο του;
24. Ἔκαμε καλὰ ὁ Φιλίας ποὺ πῆγε μὲ τὸ μέρος τοῦ Ἡρακλῆ;
25. Τί ἔχτισε ὁ Ἡρακλῆς στὴν Ὀλυμπία;

26. Ποιοὶ ἀγῶνες καὶ κάθε πῶσα χρόνια γίνονταν στὴν Ὀλυμπία;
27. Γίνονται σήμερα ἴδιοι ἀγῶνες; Ποῦ; Καὶ πότε;
28. Πῶς ἦταν τὰ ὄρνια τῆς Στυμφαλίας λίμνης;
29. Πῶς κατάφερε ὁ Ἡρακλῆς νὰ πετάξουν καὶ τὰ σκότωση;
30. Ποιὸς ἔστειλε τὸν Ταῦρο ποῦ βγῆκε ἀπὸ τὴ θάλασσα;
31. Τί ἤθελε νὰ κάμῃ ὁ Μίνωας καὶ ζητοῦσε ἓνα ζῶο;
32. Ποῦ ἦταν βασιλιάς ὁ Μίνωας; Γιατί δὲν ἐθυσίασε τὸν ταῦρο;
33. Γιατί θύμωσε ὁ Ποσειδῶνας;
34. Ποιὸ πέλαγος πέρασε ὁ Ἡρακλῆς νὰ φθάσῃ στὴν Κρήτη;
35. Τί ἀπόγινε στὸ τέλος ὁ ὠραῖος ταῦρος;
36. Σὲ ποιὸ μέρος ἦταν βασιλιάς ὁ Διομήδης;
37. Πῶς μεταχειριζόταν τοὺς ξένους ποῦ ἔφταναν στὸ βασι-
λειό του;
38. Πῶς ἦταν τὰ ἄλογά του; Τί ἔτρωγαν;
39. Ποιὸ ἦταν τὸ τέλος τοῦ Διομήδη;
40. Σὲ ποιὸ μέρος ζοῦσαν οἱ Ἀμαζόνες;
41. Ποιὰ ἦταν βασιλίσσά τους καὶ τί φοροῦσε πάντα;
42. Ποιὸς χάρισε τὴ ζώνη στὴν Ἴππολύτη καὶ ποιὰ τὴν ἤθελε
γιὰ δική της;
43. Τί ἦταν ὁ Γηρυόνης; Ποῦ ζοῦσε; Πῶς ἔλεγαν τὸ νησί του;
44. Πῶς ἔλεγαν τὸν ἄνθρωπο φύλακα τῶν βοδιῶν καὶ πῶς τὸν
σκύλο;
45. Τόλμησε ὁ Ἡρακλῆς νὰ σαϊτέψῃ τὸν Ἥλιο;
46. Τότε, γιατί ὁ Ἥλιος τοῦ χάρισε πλοῖο;
47. Πῶς λέμε σήμερα τὶς Ἡράκλειες στῆλες καὶ ποῦ εἶναι;
48. Τί ἀπέγιναν τὰ βόδια τοῦ Γυρηόνη;
49. Ποῦ βρισκόταν ὁ κῆπος μὲ τὰ μῆλα τῶν Ἑσπερίδων;
50. Τίνος ἦταν τὸ περιβόλι καὶ ποιὸς τὸ φύλαγε;
51. Ποιὸν συνάντησε στὸν Καύκασο ὁ Ἡρακλῆς καὶ τί ἔκαμε;
52. Γιατί ὁ Προμηθεὺς βασανιζόταν καρφωμένος στὸ βράχο ;
53. Ποιὸν εἶχε ἀδελφὸ ὁ Προμηθεὺς, ποῦ ἦταν καὶ τί κρατοῦσε;
54. Ὁ Ἀνταῖος ποιὸν εἶχε πατέρα καὶ ποιὰ μητέρα;
55. Ἀπὸ ποῦ ἔπαιρνε δύναμη ὁ Ἀνταῖος;
56. Πῶς τὸν ἐνίκησε ὁ Ἡρακλῆς;
57. Μὲ ποιὸ τέχνασμα ὁ Ἡρακλῆς ξεγέλασε τὸν Ἄτλαντα καὶ
τοῦ ξαναφόρτωσε τὸν Οὐρανό;
58. Τί ἀπόγιναν τὰ μῆλα, ἀφοῦ τὰ πῆγε στὸν Εὐρυσθέα;
59. Ποῦ ἦταν ὁ Κέρβερος; Τί ἔκανε; Πῶς ἦταν τὸ σῶμα του;

60. Ποῦ ἦταν ἡ πόρτα τοῦ Ἄδης;
61. Μὲ τί ὄπλα νίκησε κι ἔπιασε τὸν Κέρβερο;
62. Τί ἀποφάσισε νὰ κάνη μετὰ τοὺς 12 ἄθλους του ὁ Ἡρακλῆς;
63. Πῶς ἔλεγαν τὴν πρώτη γυναίκα του;
64. Πῶς ἔλεγαν τὴ δεύτερη γυναίκα του καὶ τὸ γιό του μ' αὐτή;
65. Σὲ ποιο ποτάμι σκότωσε τὸν Κένταυρο Νέσσο καὶ γιατί;
66. Ποιὸς ἔδωσε τὸ δηλητηριασμένο πουκάμισο στὴ Διηάνειρα;
67. Ποιὸς τὸ πῆγε στὸν Ἡρακλῆ καὶ τί ἀπόγινε αὐτός;
68. Στὸ Βόρειο Εὐβοϊκὸ κόλπο ὑπάρχουν οἱ Λιχάδες (νησάκια)
Γιατί ὀνομάστηκαν ἔτσι;
69. Σὲ ποιο βουνὸ ἀνέβηκε νὰ πεθάνη ὁ Ἡρακλῆς καὶ σὲ ποιο
Νομὸ εἶναι τὸ βουνὸ αὐτό;
70. Πῶς ἔγινε ἀθάνατος ὁ Ἡρακλῆς;
71. Ποιὰ πῆρε γυναίκα στὸν Ὀλυμπο;

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Β'

Ο Θ Η Σ Ε Α Σ

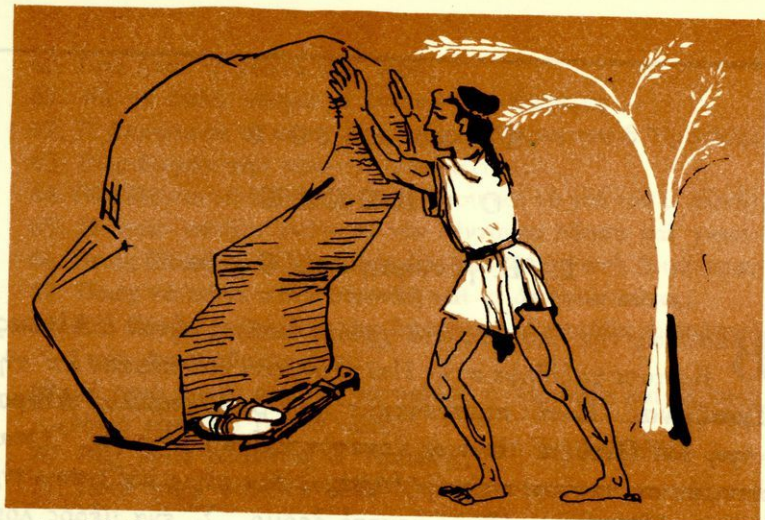
1. Ἡ γέννηση τοῦ Θησέα

Βασιλιάς τῆς Ἀθήνας στὰ χρόνια ἐκεῖνα, ἦταν ὁ **Αἰγέας**. Κάποτε ταξίδεψε στὴν Πελοπόννησο καὶ πέρασε ἀπ' τὴν **Τροιζήνα**. Ἐκεῖ παντρεύτηκε τὴ βασιλοπούλα **Αἶθρα**, κόρη τοῦ **Πιθέα**. Ἐμεινε ἀρκετὸν καιρὸ κοντὰ της. Ὅταν ἀποφάσισε νὰ γυρίσῃ στὴν Ἀθήνα, δὲν πῆρε μαζί του τὴν Αἶθρα. Μὰ τὸν συνόδεψε ἀρκετὸ δρόμο. Σ' ἓνα μέρος λοιπὸν τοῦ δρόμου, ἦταν μιὰ πελώρια κοτρώνα. Τὴν ἀνασήκωσε κι ἔβαλε ἀποκάτω ἓνα σπαθί κι ἓνα ζευγάρι σαντάλια. Καὶ τῆς εἶπε :

—Ἄν γεννήσῃς ἀγόρι καὶ γίνῃ γερὸ παλικάρι, νὰ τὸ φέρῃς ἐδῶ. Κι ἂν σηκώσῃ τὴν κοτρώνα, νὰ πάρῃ ὅ,τι βρῖσκεται ἀπὸ κάτω καὶ νᾶρθῃ στὴν Ἀθήνα νὰ μὲ βρῆ.

Σὲ λίγο καιρὸ ἡ Αἶθρα γέννησε ἓνα γερὸ ἀγόρι. Μεγάλωνε καὶ ἦταν μιὰ χαρὰ νὰ τὸ βλέπῃ πῶς ψήλωνε καὶ πόσο δυνατὸ ἦταν. Τὸ ὀνόμασαν **Θησέα**. Τοῦ πῆραν τοὺς καλύτερους δασκάλους ποὺ τοῦ ἔμαθαν πῶς νὰ παλεύῃ, νὰ ρίχνῃ τὸ τόξο καὶ νὰ πολεμᾷ μὲ τὸ σπαθί. Ἦταν ὑπάκουο καὶ δὲν ἀντιμιλοῦσε.

Ὁ Θησέας ἦταν ἑπτὰ χρονῶν, ὅταν πέρασε ἀπὸ τὸ σπίτι του ὁ Ἡρακλῆς. Ὁ Ἡρακλῆς ἄφησε τὴ λεοντὴ στὴν πόρτα καὶ μπῆκε μέσα στὸ σπίτι. Ὁ Θησέας ἐπαιξε ἐκεῖ γύρω μ' ἄλλα παιδιὰ. Ὅταν λοιπὸν ἦρθαν πρὸς τὴν πόρτα, τ' ἄλλα παιδιὰ ἔφυγαν τρομαγμένα, σὰν εἶδαν τὴ λεοντὴ. Ὁ Θησέας ὅμως ἄρπαξε ἓνα τσεκούρι κι ὄρμησε νὰ τὴν χτυπήσῃ, γιὰτὶ νόμισε πῶς ἦταν ζωντανό λιοντάρι.

Ὁ Θησέας σηκώνει τὸ βράχο καὶ παίρνει τὸ σπαθὶ
καὶ τὰ σαντάλια

Σιγά - σιγά ὁ Θησέας μεγάλωσε κι ἔγινε ἓνα ψηλὸ καὶ δυνατὸ παλικάρι. Καὶ μιὰ μέρα τὸν πῆρε ἡ μητέρα του καὶ τὸν πῆγε κοντὰ στὴν κοτρῶνα καὶ τοῦ διηγήθηκε τὴν ἱστορία τοῦ πατέρα του.

Χωρὶς μεγάλη δυσκολία, σήκωσε ὁ Θησέας τὴν κοτρῶνα καὶ πῆρε τὰ σαντάλια καὶ τὸ σπαθί. Γύρισε στὸ παλάτι κι ἄρχισε νὰ ἐτοιμάζεται γιὰ τὸ ταξίδι.

2. Τὸ ταξίδι

Πῶς θὰ πῆγαινε ὅμως ὁ Θησέας στὴν Ἀθήνα; Ἀπὸ τὴν Ξηρὰ ἢ ἀπὸ τὴ θάλασσα; Ὁ παππούς του ὁ **Πιθέας** καὶ ἡ μητέρα του τὸν συμβούλεψαν νὰ πάη ἀπὸ τὴ θάλασσα, γιατί ἔτσι θὰ ἦταν ἀσφαλισμένος. Ὁ δρόμος ἀπὸ τὴν Ξηρὰ τοῦ εἶπαν πὼς εἶχε πολλοὺς κακούργους, ποὺ λήστευαν καὶ σκότωναν τοὺς περαστικούς.

Ὁ Θησέας προτίμησε νὰ πάη ἀπὸ τὴν Ξηρὰ, γιατί

ἔτσι θὰ μπορούσε κι αὐτὸς νὰ κάνη κάτι μεγάλο καὶ νὰ δοξαστῆ σὰν τὸν Ἡρακλῆ. Οἱ δικοὶ του δὲν ἐπέμειναν. Τὸν ἄφησαν ν' ἀποφασίσῃ μόνος του.

Κι αὐτὸς ξεκίνησε ἀπὸ τὴν ξηρά, γεμάτος λαχτάρα γιὰ μεγάλα κατορθώματα.

3. Τὰ πρῶτα κατορθώματα

α) Ο ΛΗΣΤΗΣ ΠΕΡΙΦΗΤΗΣ

Περπατώντας ὁ Θησέας πλησίασε τὴν **Ἐπίδαυρο**. Ἐκεῖ κοντὰ ἦταν ἓνας πελώριος ἄνδρας, ποὺ εἶχε ἓνα μεγάλο ρόπαλο, ὁ **Περιφήτης**. Καθόταν κοντὰ στὸ δρόμο κι ὅταν ἔβλεπε κανένα διαβάτη, τὸν σκότωνε χτυπώντας τον μὲ τὸ ρόπαλο καὶ τὸν ἐλήστευε. Σὰν εἶδε λοιπὸν καὶ τὸ Θησέα, σηκώθηκε ἔτοιμος νὰ τὸν χτυπήσῃ. Ὁ Θησέας ὅμως δὲν περίμενε, μὰ ὄρμησε πάνω του κι ἀρπάχτηκαν στὰ χέρια. Πάλεψαν ὥρα πολλή, ὥσπου τοῦ πῆρε τὸ ρόπαλο. Καὶ τότε τὸν σκότωσε, ὅπως σκότωνε κι ἐκεῖνος τοὺς ἄλλους. Τὸ ρόπαλο ἀπὸ τότε τὸ κρατοῦσε πάντα μαζί του.

β) ΣΙΝΗΣ Ο ΠΙΤΥΟΚΑΜΠΤΗΣ

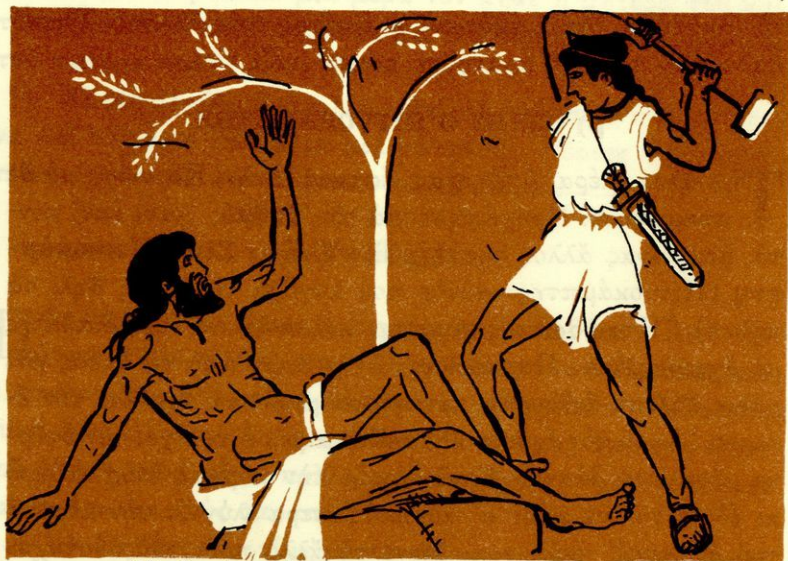
Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Θησέας ἔφτασε στὴν Κόρινθο, μὰ δὲ σταμάτησε. Προχώρησε γιὰ τὸν **Ἴσθμό**, γιὰτὶ ἐκεῖ κοντὰ ἦταν ἓνας ἄλλος ληστής. Τὸν ἔλεγαν **Σίνη Πιτυοκάμπτη** (Πιτυοκάμπτης=αὐτὸς ποὺ λυγίζει τὶς πίτυς δηλ. τὰ πεῦκα). Ἦταν σωστὸς γίγαντας καὶ σκότωνε τοὺς διαβάτες μὲ ἄγριο τρόπο. Παραφύλαγε στὴν ἄκρη ἀπὸ τὸ δάσος καὶ μόλις ἔβλεπε ἄνθρωπο, πεταγόταν μπροστά του καὶ τὸν ἐπιανε. Ἀφοῦ τὸν ἐγδυνε καὶ τοῦ ἔπαιρνε ὅ,τι εἶχε, τὸν ἔφερνε μέσα στὸ δάσος. Ἐκεῖ λύγιζε τὴν κορυφὴ ἑνὸς πεύκου κι ἔδενε τὸ ἓνα πόδι σ' αὐτή. Ὑστερα λύγιζε τὴν κορυφὴ τοῦ διπλανοῦ πεύκου κι ἔδενε τὸ ἄλλο πόδι τοῦ δύστυχου ἀνθρώπου.

Κατόπιν ἄφηγε τὰ πεῦκα κι ὅπως τινάζονταν ψηλά, ἔσχιζαν στὰ δύο τὸν διαβάτη.

Τὰ ἴδια, λοιπόν, θέλησε νὰ κάνη καὶ στὸ Θησέα. Μὰ ὁ ἥρωας δὲν κάθησε μὲ σταυρωμένα χέρια. Πάλεψε μαζί του, τὸν ἔφερε κοντὰ στὰ δυὸ πεῦκα, τὸν ἔδεσε καὶ τὸν σκότωσε μὲ τὸν ἴδιο τρόπο.

γ) Ο ΣΚΙΡΩΝΑΣ

Αφοῦ ξεκουράστηκε ὁ Θησέας τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ξεκίνησε πάλι. Σὲ λίγο ἔφτασε στὸν Ἴσθμὸ τῆς Κορίνθου, τὸν πέρασε, διότι τότε δὲν ἦταν διώρυγα καὶ μπῆκε στὴν Ἀττική. Πρὶν φτάσῃ στὰ Μέγαρα, ἔπρεπε νὰ περάσῃ ἀπὸ ἓνα μέρος ποῦ σήμερα τὸ λέμε **Κακὴ Σκάλα**. Ἦταν ἓνας ψηλὸς κι ἀπότομος βράχος ἀνάμεσα σὲ πολλοὺς κι ἐκεῖ ψηλά ζοῦσε ἓνας ἄλλος γίγαντας κακοῦργος, ὁ **Σκίρωνας**. Αὐτὸς ὁ κακοῦργος, λοιπόν, ἀφοῦ λήστευε τοὺς διαβάτες,

Ὁ Θησέας ρίχνει τὸ Σκίρωνα στὴ θάλασσα

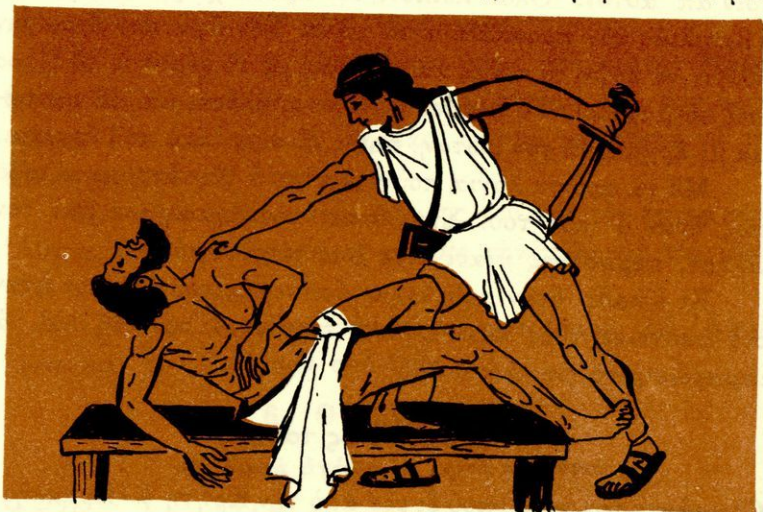
τούς ανάγκαζε νά τοῦ πλύνουν τὰ πόδια. Κι ὕπως ἦταν σκυμμένοι, τούς ἔδινε μιὰ κλωτσιά καί τούς ἔριχνε ἀπό τὸ βράχο ψηλά, κάτω στὸν γκρεμό. Ἐπεφταν οἱ δύστυχοι καί τσακίζονταν, κυλώντας ὡς τὴ θάλασσα.

Δοκίμασε, λοιπόν, νά κάνῃ τὸ ἴδιο καί στὸ Θησέα. Ὁ ἥρωας ὅμως πάλεψε μαζί του καί τὸν γκρέμισε ἀπὸ ψηλὰ στὴ θάλασσα. Τὸ μέρος αὐτὸ τὸ ὀνόμαζαν : **Σκιρωνίδες πέτρες.**

δ) Ο ΠΡΟΚΡΟΥΣΤΗΣ

Πῆρε πάλι τὸ δρόμο ὁ Θησέας. Πλησίαζε στὴν Ἐλευσίνα, ὅταν συνάντησε ἕναν ἄλλο φοβερό κακοῦργο, τὸν **Προκρούστη.** Αὐτὸς πάλι εἶχε δικό του τρόπο νά βασανίζῃ καί νά σκοτώνῃ τούς διαβάτες.

Ἀφοῦ τούς λήστευε πρῶτα, τούς ξάπλωνε ὕστερα σ' ἕνα κρεβάτι πού εἶχε. Ἐάν ὁ ἄνθρωπος ἦταν πιὸ μακρὺς, τοῦ ἔκοβε τὰ πόδια. Ἐάν ἦταν πιὸ κοντὸς, τὰ τραβοῦσε νά μα-

Ὁ Θησέας σκοτώνει τὸν Προκρούστη

κρύνουν, ὥσπου ξεκολλοῦσαν. Ἔτσι πέθαιναν μὲ φρικτοὺς πόνους.

Ἐφτασε κι ὁ Θησέας κοντά του κι ἄρχισαν νὰ παλεύουν. Ὡρα πολλὴ πάλευαν, ὥσπου ὁ ληστής λύγισε κι ἔπεσε. Τότε τὸν ξάπλωσε ὁ Θησέας στὸ ἴδιο ἐκεῖνο κρεβάτι καὶ τὸν σκότωσε. Πάει κι ὁ τελευταῖος ληστής. Ἔτσι ὁ Θησέας καθάρισε τὸ δρόμο ἀπὸ τοὺς φοβεροὺς κακούργους καὶ οἱ ἄνθρωποι ταξίδευαν πιά, ἐλεύθεροι καὶ ἡσυχιοί.

4. Ὁ Θησέας φτάνει στὴν Ἀθήνα

Τώρα πιά ἦταν κοντὰ στὴν Ἀθήνα. Πέρασε τὴν Ἐλευσίνα, ἀνέβηκε τὸ βουναλάκι πού τὸ λέμε σήμερα **Δαφνὶ** κι ἀπὸ κεῖ κατηφόρισε γιὰ τὸν κάμπο τῆς Ἀθήνας. Ἐφτασε κάποτε στὸν ἔξω **Κεραμεικὸ** κι ἀπὸ κεῖ μπῆκε, ἀπ'τὴ μεγάλη πόρτα, στὴν πόλη.

Ἡ φήμη του, γιὰ τὰ κατορθώματά του, εἶχε φτάσει πρὶν ἀπ' αὐτόν. Ὅλοι, λοιπόν, τὸν καλοδέχτηκαν κι ὁ ἴδιος ὁ βασιλιάς τὸν προσκάλεσε νὰ φᾶνε. Τὴν ὥρα πού ἔτρωγαν θέλησε νὰ κόψῃ τὸ κρέας καὶ τραβάει μὲ τὸ χέρι του τὸ ξίφος ἀντὶ τὸ μαχαίρι. Τὸ βλέπει ὁ Αἰγέας, βλέπει καὶ τὰ σαντάλια κι ἄρχισε νὰ τὸν ρωτᾷ, ποῖός εἶναι κι ἀπὸ ποῦ ἔρχεται.

Μὲ τὰ πρῶτα λόγια πού τοῦ εἶπε ὁ Θησέας, κατάλαβε πὼς ἦταν ὁ γιὸς του. Σηκώθηκε, τὸν ἀγκάλιασε καὶ τὸν φίλησε, περήφανος γιὰτὶ εἶχε ἓνα τέτοιο γιό.

Κι ὁ λαός, ὅταν μαθεύτηκε ὅτι ὁ γιὸς τοῦ βασιλιᾶ ἦταν πού σκότωσε τοὺς κακούργους, ἔτρεξε νὰ τὸν ἰδῇ καὶ νὰ καμαρώσῃ τὸ βασιλόπουλο.

5. Μαραθῶνιος ταῦρος

Θυμαστε τὸν ταῦρο πού ἔφερε ἀπὸ τὴν Κρήτη ὁ Ἡρακλῆς; Θυμαστε πού λέγαμε ὅτι τὸν ἀφησαν ἐλεύθερο; Ἐ,

Ὁ Θησείας πιάνει τὸν Ταῦρο τοῦ Μαραθῶνα

λοιπόν, σιγά-σιγά πέρασε στήν Ἀττική καί ἦρθε κοντά στὸν Μαραθῶνα. Αὐτὸς ὁ ταῦρος λοιπόν εἶχε γίνει ὁ φόβος τῶν κατοίκων τῆς Ἀττικῆς. Παρακάλεσαν ὅλοι τότε τὸ Θησεία νὰ τοὺς γλιτώσῃ ἀπ' αὐτὴ τὴν πληγὴ.

Κι ὁ Θησείας, χωρὶς δεῦτερο λόγο, πῆγε στὸν Μαραθῶνα. Ἐκεῖ βρῆκε τὸν ταῦρο, ποὺ μόλις τὸν εἶδε ἄρχισε νὰ τρέχῃ. Τὸν κυνήγησε ὁ Θησείας, ὥσπου κατάφερε νὰ τὸν πιάσῃ καὶ νὰ τὸν δέσῃ γερά.

Τὸν πῆρε ὕστερα στοὺς ὤμους του καὶ τὸν ἔφερε στήν Ἀθήνα, ὅπου τὸν τριγύρισε σ' ὅλη τὴν πόλῃ νὰ τὸν ἰδοῦν ὅλοι καὶ νὰ ἡσυχάσουν.

Ὅλοι μαζί κατόπιν τὸν πῆγαν στὸ βωμὸ τοῦ Ἀπόλλωνα καὶ τὸν θυσίασαν στὸ θεό.

6. Ὁ Μινώταυρος

α) Ἑπτὰ ἀγόρια κι ἑπτὰ κορίτσια

Κάθε χρόνο, οἱ Ἀθηναῖοι ἔπρεπε νὰ στέλνουν στήν Κρήτη, ἑπτὰ ἀγόρια κι ἑπτὰ κορίτσια γιὰ φόρο. Ἐκεῖ, τὰ

έτρωγε ένα φοβερό θηρίο, ο **Μινώταυρος**. Κι εκείνη τή χρονιά πού ήρθε ο Θησέας στην Ἀθήνα έπρεπε νά τά στείλουν. Κλάματα και μοιρολόγια οί μανουΐλες τῶν παιδιῶν, στὰ μαύρα ντυμένοι ὄλοι, γιά τή συμφορά τους. Ρώτησε κι ο Θησέας νά μάθη τι συμβαίνει. Και τότε τοῦ διηγήθηκαν τήν ιστορία: Κάποτε ήρθε ο γιός τοῦ **Μίνωα** στήν Ἀθήνα και έλαβε μέρος στοὺς ἀγῶνες πού γίνονταν. Μά σ' ὅλα τὰ ἀγωνίσματα νικούσε τὸ Κρητικόπουλο, κι οί Ἀθηναῖοι θύμωσαν και τὸν σκότωσαν. Τότε ο Μίνωας έφτασε μὲ τὰ καράβια του, πολέμησε και νίκησε τοὺς Ἀθηναίους. Και ὕστερα τοὺς ὑποχρέωσε νά τοῦ στέλνουν κάθε χρόνο δεκατέσσερα παιδιά, πού έπρεπε νά εἶναι ὡς εἴκοσι χρόνων. Τὰ διάλεγαν μὲ κλῆρο.

Ὁ Θησέας, χωρὶς νά κληρωθῆ, ἀποφάσισε νά πάη μαζί τους. Ἦταν ἡ τρίτη χρονιά πού θά έστελναν τὸ φόρο αὐτὸ οί Ἀθηναῖοι.

Ὁ Αἰγέας προσπάθησε νά ἐμποδίση τὸ Θησέα, τὸν παρακάλεσε, μ' αὐτὸς δὲν ἄλλαξε γνώμη. Και τότε τοῦ εἶπε :

—Νά πᾶς! Μά πρόσεξε σέ τοῦτο : Ἄν μὲ τὸ καλὸ γυρίσετε, νά βάλετε ἄσπρα πανιά στὸ καράβι.

Γιατὶ τὰ πανιά τοῦ καραβιοῦ ἦταν μαύρα, ἀφοῦ πήγαινε τὰ δύστυχα τὰ παιδιά σὲ βέβαιο θάνατο.

β) Ὁ Θησέας στήν Κρήτη

Ετσι, τὸ καράβι ξεκίνησε αὐτὴ τή φορά μὲ δεκαπέντε νέους. Κι ὕστερα ἀπὸ ταξίδι ἀρκετῶν ἡμερῶν έφτασε στήν Κρήτη : Ὁ Θησέας παρουσιάστηκε ἀμέσως στὸ Μίνωα και τοῦ εἶπε ὅτι θέλει νά σκοτώση τὸ Μινώταυρο. Ὁ βασιλιάς δὲν εἶχε καμιὰ ἀντίρρηση, γιατί πίστευε ὅτι ἦταν ἀδύνατο νά σκοτώση τὸν Μινώταυρο ο Θησέας.

Τὸ θηρίο αὐτὸ ἦταν ἓνα τέρας πολὺ δυνατό, μὲ σῶμα ἀνθρώπου και κεφάλι βοδιοῦ. Ζοῦσε σὲ μιὰ σπηλιά, πού δὲν ἦταν σὰν τίς σπηλιές πού ξέρουμε. Ἐμπαινες μέσα και σὲ

λίγο χανόσουν μέσα στους διαδρόμους, τὰ δωμάτια καὶ τὰ γυρίσματα. Ἦταν ἓνα παλάτι κάτω ἀπὸ τὴ γῆ, σωστός **λαβύρινθος** ποὺ το εἶχε χτίσει ὁ Ἀθηναῖος τεχνίτης **Δαίδαλος**.

Ἐκεῖ μέσα λοιπὸν ὀδηγοῦσαν τοὺς νέους καὶ τὶς νέες ἀπὸ τὴν Ἀθήνα καὶ σὲ λίγο τοὺς ἔτρωγε ὁ Μινώταυρος, γιατί τρεφόταν καὶ μὲ ἀνθρώπινο κρέας. Ἐκεῖ τώρα ἔπρεπε νὰ πάη ὁ Θησέας.

Ἐβγαίνει λοιπὸν ἀπ' τὸ παλάτι, ὅταν τὸν σταμάτησε μιὰ κοπέλα. Ἦταν ἡ **Ἀριάδνη**, κόρη τοῦ Μίνωα, ποὺ εἶδε τὸ παλικάρι καὶ τὸ λυπήθηκε, ὅταν ἔμαθε τὸ σκοπὸ του. Τοῦ ἔδωσε λοιπὸν ἓνα κουβάρι κλωστή καὶ τοῦ εἶπε :

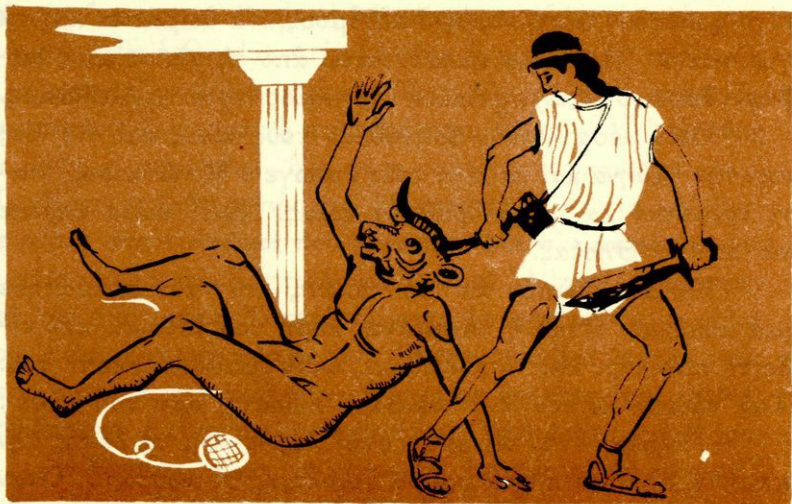
—Θησέα, ὅταν θὰ μπῆς στὸ λαβύρινθο, νὰ δέσης τὴν κλωστή ἀπ' τὴν πόρτα καὶ νὰ ξετυλίγης τὸ κουβάρι. Ὅταν σκοτώσης τὸ τέρας νὰ τὸ τυλίγης πάλι, γιὰ νὰ βρῆς τὴν ἔξοδο.

Αὐτὸ τὸ κουβάρι τὸ εἶπαν «**μίτο**» τῆς Ἀριάδνης.

γ) Ὁ Θησέας στὸ Λαβύρινθο

Μὲ τὸ κουβάρι κάτω ἀπὸ τὸ χιτῶνα του, ὁ Θησέας κι οἱ ἄλλοι νέοι, τράβηξαν γιὰ τὸ Λαβύρινθο. Δένει τὴν κλωστή στὴν εἴσοδο καὶ προχωρεῖ ξετυλίγοντας τὸν **μίτο**. Ὅπως προχωροῦσαν, τοὺς μυρίστηκε τὸ θηρίο κι ἄρχισε νὰ μουγκρίζη. Τότε ὁ Θησέας σταμάτησε τοὺς ἄλλους καὶ προχώρησε μόνος του. Σὲ λίγο ἀντίκρισε τὸ θηρίο, ποὺ ἔτοιμαζόταν νὰ σπαράξῃ τὰ παιδιά. Ὅμως ὁ ἥρωας δὲ χάνει καιρό, ὀρμαῖ καὶ τὸ ἀρπάζει γερὰ ἀπὸ τὰ κέρατα. Ξαφνιαστήκε τὸ τέρας, μὰ γρήγορα συνῆλθε καὶ θέλησε νὰ ξεφύγη. Πάλεψαν ὥρες, ὥσπου τὸ τέρας λύγισε κι ἔπεσε κάτω. Καὶ τότε ὁ Θησέας, χωρὶς νὰ χάσῃ καιρό, τὸ σκότωσε.

Πῆρε ὕστερα τὸ κουβάρι κι ἄρχισε νὰ τὸ τυλίγῃ. Σὲ λίγο βρῆκε καὶ τοὺς ἄλλους δεκατέσσερεις καὶ σιγὰ σιγὰ βγῆκαν στὸ φῶς. Χαρούμενοι ἀνασαίνουν τὸν καθαρὸ ἀέρα,

Ὁ Θησέας σκοτώνει τὸν Μινώταυρο

νοιώθουν πὼς εἶναι ζωντανοί, ὅτι γλίτωσαν. Γύρισαν στὸ παλάτι ὅπου ὁ Μίνωας τοὺς καλοδέχτηκε, γιατί θαύμασε τὴν παλικαριά τοῦ Θησέα.

δ) Ὁ γυρισμός

Σὲ λίγο καιρὸ ὁ Θησέας κι οἱ ἄλλοι μπῆκαν στὸ καράβι καὶ ξεκίνησαν γιὰ τὴν Ἀθήνα. Ταξίδευαν μέρες καὶ μέρες μὲ καιρὸ θαυμάσιο. Ἡ χαρὰ τους ποὺ γύριζαν ἦταν τόσο μεγάλη, ὥστε τίποτα δὲ σκέφτονταν, παρὰ περνοῦσαν τὸν καιρὸ τους τρώγοντας, πίνοντας καὶ χορεύοντας. Ἔτσι ξέχασαν τὴν παραγγελία τοῦ Αἰγέα. Καὶ τὸ καράβι ὅλο καὶ πλησίαζε πρὸς τὴν Ἀττική.

Ὁ Αἰγέας ὅμως ἔβγαινε κάθε μέρα στὴν ἀκρογιαλιά κι ἀνέβαινε πάνω σ' ἓνα βράχο. Κοίταζε νὰ ἰδῆ πότε θὰ φανῆ τὸ καράβι. Καὶ μιὰ μέρα τὸ βλέπει ἀπὸ μακριὰ νᾶρχεται περήφανο. Ὅμως τὰ πανιά του εἶναι μαῦρα. Καὶ τότε ἀπελπισμένος πέφτει ἀπὸ τὸ βράχο καὶ πνίγεται. Γι' αὐτό, τῆ

θάλασσα αὐτὴ ἀπὸ τότε τὴ λένε **Αἰγαῖο πέλαγος**. Ὁ Θησέας λυπήθηκε κατάκαρδα γιὰ τὸ θάνατο τοῦ γέρο - πατέρα του. Οἱ Ἀθηναῖοι, μ' ὄλη τὴ λύπη τους γιὰ τὸ θάνατο τοῦ βασιλιᾶ, ἦταν καὶ χαρούμενοι, γιατί γλίτωσαν πιά τὰ παιδιά τους ἀπὸ τὸ Μινώταυρο. Ἀνακήρυξαν βασιλιά τους τὸ Θησέα, πού τούς κυβέρνησε πολλὰ χρόνια.

7. Ὁ θάνατος τοῦ Θησέα

Τὸ πρῶτο πράγμα πού ἔκαμε ὁ Θησέας, ὅταν ἔγινε βασιλιάς, ἦταν ὁ **συνοικισμός**. Ἐνωσε, δηλαδή, τὴν Ἀθήνα καὶ τὰ ἔντεκα μικρὰ χωριά, πού πρῶτα ἦταν τὸ καθένα χωριστά. Τώρα ὅλοι μαζί ἔγιναν ἓνα βασίλειο, πολὺ πιὸ δυνατὸ καὶ πλούσιο. Ἀπὸ τότε ἡ Ἀθήνα προόδεψε κι ἔγινε μὲ τὸν καιρὸ ἡ πιὸ μεγάλη πόλη τῆς Ἑλλάδας. Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, γιὰ νὰ τιμήσουν τὸ Θησέα γι' αὐτὸ τὸ ἔργο του, ἔκαναν κάθε χρόνο ἓνα μεγάλο πανηγύρι, τὰ **Παναθήναια**.

Στὸ μεταξύ, ὁ Θησέας ἔκαμε πολλὰ κατορθώματα. Πολέμησε τίς Ἀμαζόνες. Γιὰ γυναίκα του πῆρε τὴν ἀμαζόνα **Ἀντιόπη** καὶ ἀπόχτησε γιὸ τὸν **Ἰππόλυτο**. Μάλιστα τὸν Ἰππόλυτο, τὸν ἔστειλε νὰ μεγαλώσῃ στὴν Τροιζήνα, στὸ σπίτι τοῦ παπποῦ του **Πιθέα**.

Σὲ μιὰ μάχη ὅμως σκοτώθηκε ἡ Ἀντιόπη. Ἀργότερα πῆρε γιὰ γυναίκα του τὴν κόρη τοῦ Μίνωα **Φαίδρα**, ἀδελφὴ τῆς Ἀριάδνης.

Ἔτσι περνοῦσαν τὰ χρόνια εὐτυχισμένα. Ὁ Θησέας ἔκανε ταξίδια καὶ βοηθοῦσε τοὺς ἀνθρώπους σὲ ὅ,τι χρειάζονταν. Στὸ σπίτι του ὅμως τὰ πράγματα δὲν πῆγαιναν καλά. Γιατὶ ἡ Φαίδρα μάλωνε μὲ τὸ γιό του, τὸν Ἰππόλυτο κι ὁ λαὸς ἦταν θυμωμένος μαζί του. Ἔτσι, ὅταν κάποτε γύρισε, οἱ Ἀθηναῖοι τὸν ἐξόρισαν.

Ἐφυγε ὁ Θησέας καὶ πῆγε στὴ Σκύρο, ὅπου ἦταν βασιλιάς ὁ **Λυκομήδης**, παλιὸς φίλος τοῦ πατέρα του. Στὴν

ἀρχὴ ὁ Λυκομήδης τὸν καλοδέχτηκε, μὰ σὲ λίγο καιρὸ ἄρ-
χισε ν' ἀνησυχῆ. Φοβόταν μὴν τοῦ πάρη τὸ θρόνο ὁ Θησεάς.
Καὶ μιὰ μέρα, ὅπως περπατοῦσαν οἱ δυό τους πάνω ἀπὸ
ἓναν γκρεμό, τὸν ἔσπρωξε καὶ πέφτοντας ὁ Θησεάς σκο-
τώθηκε.

Ἵστερα ἀπὸ πολλά, πάρα πολλά χρόνια, ὁ Ἀθηναῖος
στρατηγὸς **Κίμωνας**, ἔφερε τὰ κόκκαλα τοῦ Θησεά στὴν
Ἀθήνα καὶ τὰ ἔθαψε μὲ τιμές.

Ἔτσι οἱ Ἀθηναῖοι τίμησαν τὸ Θησεά, μετανοιωμέ-
νοι. Ὅμως κι ὅλοι οἱ Ἕλληνες τὸν τιμοῦσαν γιὰ τὰ καλὰ
πού ἔκανε στοὺς ἀνθρώπους. Δοξάστηκε παντοῦ, ὅσο κι
ὁ Ἡρακλῆς, σὰν ἥρωας καὶ σὰν ἡμίθεος, γιατί ἔλεγαν πὼς
κι αὐτὸς εἶχε πατέρα Θεό, τὸν Ποσειδῶνα.

4η ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

Ο ΗΡΩΑΣ ΘΗΣΕΑΣ

1. Ὁ Θησεάς γεννήθηκε στὴν **Τροιζήνα**. Πατέρας του ἦταν ὁ βα-
σιλιάς τῆς Ἀθήνας **Αἰγέας** καὶ μητέρα του ἡ **Αἴθρα**. Ὅταν μεγάλωσε,
ξεκίνησε γιὰ τὴν Ἀθήνα. Πρὶν ξεκινήσει, σήκωσε τὸ μεγάλο βράχο,
πῆρε τὰ **σαντάλια** καὶ τὸ **σπαθί** πού εἶχε κρυμμένα ὁ πατέρας του
καὶ ἔφυγε. Στὸ δρόμο συνάντησε τοὺς 4 φοβεροὺς κακούργους, τὸν
Περιφίτη, τὸ **Σίνη** (Πιτυοκάμπτη), τὸ **Σκίρωνα** καὶ τὸν **Προκρού-
στη**. Πάλεψε μαζί τους καὶ τοὺς ἐξόντωσε. Ἔτσι ἔφτασε νικητὴς στὴν
Ἀθήνα καὶ ἦρωας.

2. Ἀπὸ τὴν Ἀθήνα ἔφυγε γιὰ τὴν Κρήτη μὲ σκοπὸ νὰ σκοτώσει
τὸ τέρας, τὸν **Μινώταυρο**. Ἔτσι σὰν ἔφτασε στὰ ἀνάκτορα τοῦ **Μί-
νωα**, μὲ τὴ βοήθεια τῆς **Ἀριάδνης**, πού τοῦδωσε τὸ **μίτο**, σκότωσε
τὸ Μινώταυρο. Δοξασμένος πιά ἦρωας γυρίζει στὴν Ἀθήνα.

3. Στὸ γυρισμό, ἀπὸ τὴ μεγάλη χαρὰ ξεχνοῦν ν' ἀλλάξουν πανιά
κι ὁ Αἰγέας βλέποντας ἀπὸ μακριὰ τὸ καράβι, μὲ μαῦρα πανιά, πέφτει
στὴ θάλασσα. Ὁ Θησεάς γίνεται βασιλιάς καὶ ἐνώνει τοὺς συνοικι-
σμοὺς σὲ ἓνα Δῆμο καὶ κάνει μεγάλη πόλη τὴν Ἀθήνα.

4. Τὸ τέλος τοῦ Θησεά εἶναι ἄσχημο. Σκοτώνεται στὴ **Σκύ-
ρο**, μὲ δόλο, ἀπὸ τὸν κακὸ βασιλιά **Λυκομήδη**.

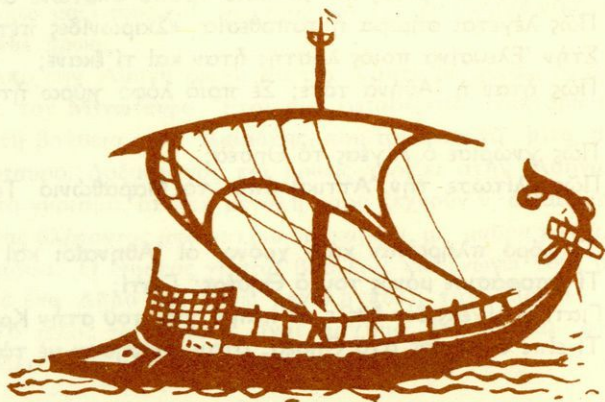
5. Οἱ Ἀθηναῖοι μετανοοῦν γιὰ τὸ κακὸ ποῦ ἔκαναν στὸν Ἥρωα καὶ χτίζουν μνημεῖο πρὸς τιμὴν του, τὸ **Θησεῖο**.

Ἔργασίες: *Νὰ ζωγραφίσῃς ὅ,τι σοῦ ἄρεσε ἀπὸ τὴν Ἱστορία τοῦ Θησέα. Νὰ μελετήσῃς καὶ σ' ἄλλα βιβλία γιὰ τὰ ὄσα διάβασες.*

Ἔρωτήσεις

1. Πῶς ἔλεγαν τὸν πατέρα, τὴν μητέρα καὶ τὸν παππού, τοῦ Θησέα;
2. Ποῦ ἦταν βασιλιάς ὁ Πιθθέας; Ποιὰ εἶχε κόρη;
3. Ποῦ ἦταν βασιλιάς ὁ Αἰγέας; Τί ἤθελε στὴν Τροιζήνα;
4. Γυρίζοντας ὁ Αἰγέας στὴν Ἀθήνα, ποιὰ παραγγελία ἄφησε στὴ γυναίκα του τὴν Αἴθρα;
5. Πῶς μεγάλωσε ὁ Θησεάς; Τί ἔμαθε;
6. Πῶς φάνηκε ὅτι θὰ γινόταν ἥρωας καὶ πότε;
7. Φεύγοντας ὁ Θησεάς τί ἔκαμε ; Τί φόρεσε; Τί τοῦ εἶπε ὁ παππούς του ὁ Πιθθέας;
8. Γιατί προτίμησε τὸ δρόμο τῆς ξηρᾶς καὶ ὄχι τῆς θάλασσας ;
9. Μὲ ποιὸν ἤθελε νὰ μοιάσῃ ὁ Θησεάς;
10. Ποῦ συνάντησε τὸν πρῶτο ληστή; Πῶς τὸν ἔλεγαν;
11. Μὲ ποιὸν τρόπο θανάτωνε τοὺς διαβάτες ὁ ληστής αὐτός;
12. Ποῦ ἦταν ὁ δεῦτερος κακοῦργος, τί ἔκανε καὶ ποιὸ τὸ τέλος του;
13. Ποῦ ἦταν ὁ τρίτος καὶ μὲ ποιὸ τρόπο σκότωνε αὐτός;
14. Πῶς λέγεται σήμερα ἡ τοποθεσία «Σκιρωνίδες πέτρες»;
15. Στὴν Ἐλευσίνα ποιὸς ληστής ἦταν καὶ τί ἔκανε;
16. Πῶς ἦταν ἡ Ἀθήνα τότε; Σὲ ποιὸ λόφο γύρω ἦταν χτισμένη;
17. Πῶς γνώρισε ὁ Αἰγέας τὸ Θησέα;
18. Πῶς γλίτωσε τὴν Ἀττικὴ ἀπὸ τὸ Μαραθῶνιο Ταῦρο ὁ Θησεάς;
19. Τί φόρο πλήρωναν κάθε χρόνο οἱ Ἀθηναῖοι καὶ γιατί;
20. Τί ἀποφάσισε μόνος του ὁ Θησεάς; Γιατί;
21. Γιατί ὁ Αἰγέας δὲν ἤθελε νὰ πάη ὁ γιὸς του στὴν Κρήτη;
22. Τί εἶπε ὁ Αἰγέας στὸ Θησέα, ὅταν ξεκίνησαν μὲ τὰ μαῦρα πανιά;

23. Τί ήταν ὁ Μινώταυρος, πού ἦταν καὶ τί ἔτρωγε;
24. Ποιὸς εἶχε χτίσει τὸ Λαβύρινθο καὶ ποῦ;
25. Ποιὰ βασιλοπούλα βοήθησε τὸ Θησέα;
26. Τί τὸν συμβούλεψε, τί τοῦ ἔδωσε καὶ πῶς τὸ λέμε;
27. Γιατί ὁ Αἰγέας ἔπεσε ἀπὸ τὸ βράχο στὴ θάλασσα;
28. Γιατί ὁ Θησέας ξέχασε ν' ἀλλάξη πανιά;
29. Ποιὸ μεγάλο ἔργο ἔκανε ὁ Θησέας, σὰν ἔγινε βασιλιάς;
30. Ποιὰ γιορτὴ ὄρισαν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ γιατί;
31. Ποιὰ ἦταν ἡ πρώτη του γυναίκα καὶ ποιὸς ὁ γιὸς του ;
32. Τί ἔγινε ἡ Ἀντιόπη καὶ ποιὰ πῆρε μετὰ γυναίκα ὁ Θησέας;
33. Γιατί τὸν ἔδιωξαν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ πῆγε στὴ Σκύρο;
34. Ποῦ εἶναι ἡ Σκύρος καὶ ποιὸς ἦταν βασιλιάς ἐκεῖ;
35. Ποιὸ ἦταν τὸ τέλος τοῦ Θησέα;
36. Οἱ Ἀθηναῖοι πῶς ἐτίμησαν τὴ μνήμη τοῦ Θησέα;
37. Ποιὸς μετέφερε τὰ ὄστᾶ του καὶ ποῦ εἶναι θαμμένα;
38. Νὰ βρῆς στὸ χάρτη τῆς Πελοποννήσου τὴν Τροιζήνα. Καὶ νὰ ἀκολουθήσης τὸ δρόμο πού ἔκανε ὁ Θησέας. Κάθε φορὰ νὰ στέκεσαι στὸ μέρος ὅπου ὁ Θησέας σκότωνε κάθε κακοῦργο.
39. Νὰ κάμεις τὸ ταξίδι γιὰ τὴν Κρήτη. Νὰ βρῆς τὴν Κνωσσό.
40. Νὰ ξεκινήσης ἀπὸ τὴν Ἀθήνα. Νὰ κάμεις τὸ ταξίδι γιὰ τὸ νησι Σκύρο, δείχνοντας στὸ χάρτη τὸ δρόμο πού θὰ ἀκολουθήσης.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΑΕΡΟΠΟΡΩΝ

ΔΑΙΔΑΛΟΣ ΚΑΙ ΙΚΑΡΟΣ

Ο βασιλιάς ό Μίνωας ήταν πολύ περήφανος κι ήθελε νά κάμη ένα παλάτι, πού όμοιό του νά μήν ύπάρχη στόν κόσμο. Κάλεσε λοιπόν τόν περίφημο 'Αθηναϊό τεχνίτη (άρχιτέκτονα θά λέγαμε σήμερα) τó **Δαίδαλο**, νά τού χτίση τó πιό όμορφο παλάτι.

'Ο Δαίδαλος με τó γιό του, τόν **"Ικαρο**, έφτασαν στην Κρήτη. Έβαλαν όλη τους τήν τέχνη κι έχτισαν ένα παλάτι θαυμάσιο, με ώραϊες τοιχογραφίες, άγάλματα, κολόνες και πλήθος δωμάτια και άποθηκες, πού και σήμερα θαυμάζουμε τά έρείπιά του.

'Ο Μίνωας πολύ εύχαριστήθηκε και θαύμαζε κι ό ίδιος τó ώραϊό οικόδόμημα. Έκεϊνο πού θαύμαζε πιό πολύ ήταν ό **Λαβύρινθος**. Κατέβαινες κάτω σ'αυτόν κι ήταν άδύνατο νά ξαναβγής άπό κεϊ, αν δέν ήξερες καλά τί δρόμο θ' άκολουθοΰσες.

Μά ό Μίνωας σκέφτηκε πώς αν έφευγαν οί τεχνίτες του, ό Δαίδαλος κι ό "Ικαρος, θάχιζαν κι άλλο τέτοιο παλάτι. Γι' αυτό τούς κρατοΰσε εκεί φυλακισμένους.

'Ο Δαίδαλος όμως σκεφτόταν με τί τρόπο θά μπορέσουν νά βγοΰν άπό κεϊ μέσα. Κι ένα πρωϊ, χαρούμενος, είπε στό γιό του :

—'Ο Μίνωας έξουσιάζει τή γή και τή θάλασσα βέβαια, αλλά τόν άέρα δέν μπορεί νά τόν έξουσιάση. Γι' αυτό θά φύγωμε, άπό δώ μέσα πετώντας. . .

Πριν πετάξουν, ό Δαίδαλος συμβούλεψε τó γιό του νά μήν πετᾶ ψηλά μά ούτε και πολύ χαμηλά στά κύματα.

Μετά, ἔδρασε τὰ κερένια φτερά στὸ γιό του καὶ στὸν ἑαυτό του κι ἀμέσως ὑψώθηκαν στὸν οὐρανό. Τράβηξαν κατὰ τὸ βοριά, ἀφήνοντας κάτω καὶ πίσω τὴν Κρήτη. Πόσο ξαφνιασθηκαν ἀλήθεια ὅσοι ἔβλεπαν δυὸ ἀνθρώπινα σώματα νὰ πετοῦν στὸν ἀέρα!

Δὲν πέρασε πολλὴ ὥρα κι ὁ Δαίδαλος ἄρχισε νὰ φοβᾶται γιὰ τὸν γιό του τὸν Ἴκαρο. Ἐέχασε τὸ παιδί τίς συμβουλές του καὶ πετοῦσε πότε ψηλὰ καὶ πότε κοντὰ στὰ κύματα. Καὶ σὲ κάποια στιγμή πού ζύγωσε στὸν ἥλιο, τὰ κερένια φτερά ἄρχισαν νὰ λιώνουν. Ὁ Ἴκαρος, χωρὶς φτερά πλέον, ἔπεσε σὰ βολίδα καὶ σὲ λίγο χάθηκε στὰ κύματα.

Ὁ Δαίδαλος, ὁ ἄμοιρος πατέρας, κλαίγοντας χαμήλωσε, ψάχνοντας γιὰ τὸ γιό του. Στὸ τέλος ἀντίκρισε σκόρπια φτερά στὰ κύματα. Κι ὕστερα εἶδε καὶ τὸν Ἴκαρο τὸ παιδί του, νεκρὸ στὸ ἀκρογιάλι ἐνὸς νησιοῦ. Πλησίασε μὲ δάκρυα στὰ μάτια. Ἀγκάλιασε τὸ ἄψυχο κορμὶ καὶ τόθαψε στὸ νησί. Ἀπὸ τότε, τὸ νησί λέγεται **Ἴκαρία** καὶ τὸ πέλαγος **Ἰκάριον**.

Ὁ Δαίδαλος κι ὁ Ἴκαρος, λοιπόν, οἱ πρῶτοι ἀεροπόροι, εἶχαν χτίσει τὸ παλάτι τοῦ Μίνωα καὶ τὸ φοβερὸ Λαβύρινθο, ὅπου ζοῦσε ὁ τρομερὸς Μινώταυρος.

Ἔργασίες

1. Γιατί ὁ Μίνωας δὲν ἄφηε τὸ Δαίδαλο νὰ φύγη;
2. Ποιὸ ἔργο ἔκαμε ὁ Δαίδαλος;
3. Τί σκέφτηκε γιὰ νὰ ξεφύγη ἀπὸ τὸ Μίνωα;
4. Ποιὰ κατεύθυνση πήραν γιὰ νὰ φτάσουν στὴν Ἀθήνα;
5. Τί συστάσεις ἔκαμε ὁ Δαίδαλος στὸν Ἴκαρο;
6. Τί ἔπαθε ὁ Ἴκαρος;
7. Πῶς ὀνομάστηκε τὸ πέλαγος καὶ τὸ νησί ὅπου θάφτηκε ὁ Ἴκαρος;
8. Τί λέτε σεῖς γιὰ τὸν Ἴκαρο, πού δὲν ἄκουσε τὸν πατέρα του;
9. Τί εἶναι ἡ Σχολὴ Ἰκάρων καὶ ποιοὶ σπουδάζουν σ' αὐτή;
10. Ζωγράφισε ὅ,τι σοῦ ἄρεσε: Λαβυρίνθους, φτερά, τὸ νησί Ἰκαρία, τὴν Κρήτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΑΔΜΗΤΟΣ ΚΑΙ ΑΛΚΗΣΤΗ

1. 'Ο "Αδμητος στο παλάτι του Πελίας

Τὰ χρόνια ἐκεῖνα, πού ἔζησαν οἱ ἥρωες Ἡρακλῆς καὶ Θησέας, βασιλιάς στὴν Ἴωλκὸ, μιὰ πόλη τῆς Θεσσαλίας (ὁ σημερινὸς Βόλος) ἦταν ὁ Πελίας. Αὐτὸς εἶχε μιὰ κόρη ξακουστὴ γιὰ τὴν ὀμορφιά, τὴν καλοσύνη καὶ τὴ νοικοκυροσύνη τῆς πού τὴν ἔλεγαν Ἄλκηστη.

Πολλὰ βασιλόπουλα ζητοῦσαν νὰ τὴν παντρευτοῦ, κι ἀνάμεσά τους ἦταν ὁ "Αδμητος, βασιλιάς τῶν Φερρῶν, μιᾶς γειτονικῆς πολιτείας. Πῆγε λοιπὸν κι αὐτὸς νὰ τὴ ζητήσῃ σὲ γάμο. "Ὁμως ὁ περήφανος βασιλιάς Πελίας τοῦ εἶπε :

Θὰ σοῦ δώσω τὴν κόρη μου γυναίκα σου, ἂν ἔλθῃς νὰ τὴν πάρῃς μ' ἓνα ἀμάξι, στὸ ὁποῖο θὰ ζέψῃς ἓνα **λιοντάρι** κι ἓνα **ἀγριογούρουνο**.

"Ἐφυγε λυπημένος ὁ "Αδμητος. Γιατὶ ὅσο ὀμορφο καὶ γερὸ παλικάρι κι ἂν ἦταν, πῶς μποροῦσε νὰ ζέψῃ μαζὶ αὐτὰ τὰ δυὸ θηρία;

Περνοῦσαν οἱ μέρες καὶ δὲν ἤξερε τί νὰ κάνῃ. Τότε θυμήθηκε ὅτι κάποτε εἶχε περιποιηθῆ τὸ θεὸ Ἀπόλλωνα καὶ τώρα θὰ ζητοῦσε τὴν προστασία του.

Μὲ τὴ βοήθεια, λοιπὸν, τοῦ θεοῦ πῆγε στὸ δάσος κι ἔζεψε τὰ δυὸ θηρία στὸ ἀμάξι του καὶ ὕστερα ἦρθε στὸν Πελία. Ἐαφνιάστηκε βέβαια ὁ βασιλιάς μὰ τί νὰ κάνῃ; Κράτησε τὸ λόγο του κι ὁ "Αδμητος παντρεύτηκε τὴν Ἄλκηστη.

Στὸ γάμο πῆγε κι ὁ Ἀπόλλωνας, πού παρακάλεσε τὶς Μοῖρες νὰ τοῦ χαρίσουν πολλὰ χρόνια. Οἱ Μοῖρες ὄρισαν:

«'Αν ποτέ κινδύνευε ὁ Ἄδμητος νὰ πεθάνη, θὰ σωζόταν ἂν δεχόταν νὰ πεθάνη γι' αὐτὸν ἕνας ἄλλος ἀπὸ τοὺς δικούς του».

2. Μιὰ καλὴ γυναίκα

Τὰ χρόνια περνοῦσαν κι ὁ Ἄδμητος μὲ τὴν Ἄλκηστη ἦταν εὐτυχισμένοι. Γιατὶ ἦταν τὸ πιὸ ταιριαστὸ ζευγάρι τοῦ κόσμου. Τόσο πολὺ ἀγαποῦσαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο.

Κάποτε ὅμως ἀρρώστησε βαριά ὁ Ἄδμητος. Ἡμέρα μὲ τὴν ἡμέρα ἔλιωνε καὶ γιατρικὸ δὲν ἔβρισκαν. Τότε οἱ δικοί του θυμῆθηκαν τὸ δῶρο τοῦ Ἀπόλλωνα καὶ τρέχουν στοὺς συγγενεῖς του. Μὰ κανένας τους δὲ δέχτηκε νὰ πεθάνη γιὰ τὸν Ἄδμητο. Ἀπελπισμένοι γύρισαν πάλι στὸ παλάτι καὶ θρηνοῦσαν.

Τότε, ἡ Ἄλκηστη δήλωσε πὼς δέχεται αὐτὴ νὰ πεθάνη. Τί νὰ τὴν κάνω τῆ ζωῆ, εἶπε, χωρὶς τὸν ἄντρα μου ἄς ζήση αὐτὸς νὰ μεγαλώσῃ τὰ παιδιὰ μας. Πῆγε κοντὰ στὸν ἄντρα της, τὸν φίλησε, ἀποχαιρέτισε καὶ τὰ παιδιὰ της κι ὕστερα ξάπλωσε στὸ κρεβάτι της καὶ πέθανε.

Τὴν ἴδια στιγμή ὁ Ἄδμητος αἰσθάνθηκε ὅτι ἔγινε καλά. Γρήγορα ὅμως κατάλαβε ὅτι ἡ Ἄλκηστη πέθανε γιὰ κεῖνον κι ὁ καημὸς του γιὰ τὸ θάνατο τῆς γυναίκας του ἦταν ἀβάσταχτος. Ἐτοίμασαν τὴ νεκρὴ πού τὴν ἐκλαιγε ὅλος ὁ κόσμος, γιατί τόσο νέα κι ὀμορφή πέθανε γιὰ χάρη τοῦ ἄντρα της.

Καὶ τ' ἀπόγευμα θὰ πήγαιναν νὰ τὴ θάψουν. Ὁ Ἄδμητος κλεισμένος στὸ δωμάτιό του ἦταν ἀπαρηγόρητος καὶ δὲν ἤθελε νὰ ἰδῆ κανέναν.

Κι οἱ ὄρες περνοῦσαν...

3. Ὁ Ἡρακλῆς ξαναφέρνει στὴ ζωὴ τὴν Ἄλκηστη

Εκείνη τὴν ἡμέρα, ἔφτασε στὶς Φερρές ὁ Ἡρακλῆς. Ἦταν τότε πού πήγαινε νὰ φέρῃ τ' ἄλογα τοῦ Διομήδη.

Τράβηξε λοιπόν για τὸ παλάτι ἀμέσως, γιὰ νὰ χαιρετίσῃ τὸ φίλο του τὸν Ἄδμητο. Ὁ βασιλιάς βέβαια τὸν καλοδέχτηκε καὶ πρόσταξε τοὺς δούλους νὰ τὸν περιποιηθοῦν, γιὰ τὶ τότε ἡ φιλοξενία ἦταν μιὰ ἱερὴ συνήθεια. Μάλιστα δὲν εἶπε τίποτα στὸν Ἡρακλῆ καὶ τὸν ἄφησε νὰ φάῃ πρῶτα. Ὅπως ὅμως ἔτρωγε κι ἔπινε ὁ ἥρωας, κατάλαβε πὼς κάτι συμβαίνει.

Ἐβλεπε τοὺς δούλους νὰ εἶναι πολὺ λυπημένοι καὶ τοὺς ρώτησε, μὰ δὲν ἤθελαν νὰ τοῦ εἰποῦν. Μὲ τὰ πολλὰ ὅμως ἔμαθε πὼς εἶχε πεθάνει ἡ Ἄλκηστη.

Σηκώθηκε τότε ἀπὸ τὸ τραπέζι κι ἔφυγε τρέχοντας νὰ προλάβῃ τὸ Χάρο. Εὐτυχῶς τὸν βρῆκε κοντὰ στὸν ποταμὸ Ἄχερόντα, ποὺ ὀδηγοῦσε τὴν ψυχὴ τῆς νεκρῆς στὸν Ἄδη. Ἐκεῖ πάλεψαν ὧρες καὶ στὸ τέλος ὁ Ἡρακλῆς τὸν νίκησε καὶ πῆρε μαζί του τὴν ψυχὴ τῆς Ἄλκηστης. Σὰν γύρισαν πίσω, ἡ Ἄλκηστη ζωντάνεψε. Καὶ τότε οἱ χαρὲς κι οἱ γιορτὲς ποὺ ἔγιναν δὲν περιγράφονται.

Ὁ Ἄδμητος καὶ ἡ Ἄλκηστη ἔζησαν πολλὰ, πάρα πολλὰ, χρόνια, ἀγαπημένοι κι εὐτυχισμένοι.

5η ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

Α Δ Μ Η Τ Ο Σ Κ Α Ι Α Λ Κ Η Σ Τ Η

1. Ὁ Ἄδμητος, ὁ βασιλιάς τῶν Φερρῶν, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ Ἀπόλλωνα, κατάφερε νὰ ζήσῃ στὸ ἄρμα του δυὸ ἄγρια θηρία. Τὸ λιοντάρι μὲ τὸ ἀγριογούρουνο! Ἔτσι πῆγε στὴν Ἰωλκὸ μπροστὰ στὸ βασιλιά Πελία καὶ σὰ νικητῆς πῆρε γιὰ γυναῖκα του τὴ βασιλοπούλα Ἄλκηστη.

2. Ὁ Ἄδμητος μὲ τὴν Ἄλκηστη ζοῦσαν εὐτυχισμένοι. Μὰ ξαφνικὰ ὁ Ἄδμητος ἔπεσε βαριὰ ἄρρωστος καὶ θὰ πέθαινε. Ἡ Ἄλκηστη γιὰ νὰ τὸν σώσῃ, θυσιάστηκε καὶ πέθανε αὐτῆ. Τόσο πολὺ ἀγαποῦσε τὸν ἄντρα της!...

3. Τὴν ἴδια στιγμή, ποὺ πέθανε ἡ Ἄλκηστη, ἔφτασε στὶς Φερρὲς ὁ Ἡρακλῆς. Εἶδε τὸ φίλο του Ἄδμητο νὰ κλαίῃ ἀπαρηγόρητα κι ἔμαθε τὴν αἰτία. Ἀμέσως ἔτρεξε καὶ πρόλαβε τὸν Χάρο. Πάλεψε μαζί του κι ἔφερε ξανά στὴ ζωὴ τὴν Ἄλκηστη.

Ἀπαντῆστε στις ἐρωτήσεις

1. Ποῦ ἦταν βασιλιάς ὁ Ἄδμητος καὶ πῶς λέγεται σήμερα ἡ πόλη;
2. Ποῦ ἦταν βασιλιάς ὁ Πελίας; Πῶς λέγεται σήμερα ἡ πόλη;
3. Σὲ ποιὸ Νομὸ καὶ διαμέρισμα τῆς χώρας μας εἶναι αὐτὰ τὰ μέρη;
4. Ποιὰ ἦταν κόρη τοῦ Πελία καὶ ποιὸς τὴν ἤθελε;
5. Τί ζήτησε ὁ Πελίας ἀπὸ τὸν Ἄδμητο γιὰ νὰ τοῦ δώσει τὴν κόρη του;
6. Ποιὸς θεὸς βοήθησε τὸν Ἄδμητο καὶ γιατί;
7. Ποιὰ ἦταν τὰ ζῶα ποῦ ἔξευε ὁ Ἄδμητος;
8. Ποιὸς θεὸς ἦταν στὸ γάμο τοῦ Ἄδμητου;
9. Τί δῶρο πρόσφερε στὸ ζευγάρι;
10. Ὄταν ὁ Ἄδμητος ἀρρώστησε, ποιὸς ἀποφάσισε νὰ τὸν σώσει;
11. Γιατί μόνον ἡ Ἄλκηστη δέχτηκε νὰ πεθάνη;
12. Ποῦ πήγαινε ὁ Ἡρακλῆς καὶ βρέθηκε στὶς Φερρές;
13. Πρόλαβε τὸ Χάρο ὁ Ἡρακλῆς καὶ τί ἔκαμε;
14. Ποῦ συνάντησε τὸ Χάρο καὶ τί ἀπόγινε ἡ Ἄλκηστη;

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Δ

Η ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ

1. Ὁ Φρίξος καὶ ἡ Ἑλλη

Στὸν Ὀρχομενὸ τῆς Βοιωτίας, βασιλιάς στα χρόνια ἐκεῖνα τὰ παλιά, ἦταν ὁ Ἀθάμας, πού εἶχε γυναίκα του τὴ Νεφέλη.

Ζοῦσαν εὐτυχησμένοι μὲ τὰ δυὸ μικρὰ παιδιὰ τους, τὸ Φρίξο καὶ τὴν Ἑλλη. Κάποτε ὅμως ἡ δυστυχία χτύπησε τὴν πόρτα του. Ἡ Νεφέλη ἀρρώστησε βαριά καὶ πέθανε.

Ὁ Ἀθάμας ξαναπαντρεύτηκε τὴν Ἰνώ, κόρη τοῦ βασιλιά τῆς Θήβας. Μὰ ἡ νέα βασίλισσα ἦταν κακὴ μητριά. Ἐβλεπε πού ὁ Ἀθάμας ἀγαποῦσε τὰ παιδιὰ του καὶ ζήλευε. Γι' αὐτὸ δὲν ἄφηνε εὐκαιρία νὰ τὰ βασανίζη. Κι ὅλη τὴν ὥρα σκεφτόταν πῶς νὰ τὰ θανατώσῃ.

Σκέφτηκε λοιπὸν τὸ ἐξῆς: Φώναξε τὶς γυναῖκες καὶ τὶς συμβούλεψε: «ἂν θέλουν νὰ καρπίζουν οἱ σπόροι, νὰ τοὺς ψήνουν πρὶν ἀπὸ τὴ σπορά». Τὴν πίστεψαν οἱ γυναῖκες, μὰ ὅταν ἔσπειραν τὰ χωράφια, δὲ φύτρωσε τίποτα.

Πεῖνα λοιπὸν ἔπεσε στὴ χώρα κι οἱ ἄνθρωποι ὑπόφεραν.

Τότε ὁ βασιλιάς ἔστειλε νὰ ρωτήσῃ τὸ μαντεῖο τῶν Δελφῶν γιὰ τὴ συμφορὰ πού τοὺς βρῆκε. Ἡ Ἰνώ ὅμως πλήρωσε κρυφὰ τοὺς ἀποσταλμένους, κι ὅταν γύρισαν, εἶπαν: «Ἡ Πυθία πρόσταξε νὰ θυσιάσῃς τὰ δύο παιδιὰ τῆς Νεφέλης στὸ Δία, γιὰ νὰ καρπίσῃ ξανά ἡ γῆ».

Ἐπεσε νὰ πεθάνῃ ἀπὸ τὴ λύπη του ὁ Ἀθάμας, γιατί

ἀγαπούσε πολὺ τὰ παιδιὰ του. Ὅμως ἡ πείνα θέριζε τὸν κόσμον, καὶ στὸ τέλος, ἀναγκάστηκε ν' ἀποφασίσῃ τὴ θυσία τους, γιὰ νὰ σώσῃ τὸ λαό του.

2. Τὸ Χρυσόμαλλο κριάρι

Τὴν ἄλλη μέρα θὰ γινόταν ἡ θυσία τῶν δυὸ παιδιῶν. Τὴ νύχτα ὅμως ἤρθε στ' ὄνειρό τους ἡ Νεφέλη, ἡ πεθαμένη μάνα τους, καὶ τοὺς εἶπε :

— Παιδάκια μου, αὔριο πρόκειται νὰ σᾶς θυσιάσουν στοὺς θεοὺς, γιὰτὶ ἔτσι τὸ θέλησε ἡ κακὴ μητριά σας, ἡ Ἰνώ. Μόνο μὴ χάνετε καιρό. Ξυπνήστε κι ἀνεβῆτε στὴ ράχη τοῦ κριαριοῦ ποὺ θὰ δῆτε μπροστά σας καὶ φύγετε.

Σηκώνονται ἀλαφιασμένα τὰ δυὸ παιδιὰ καὶ βλέπουν μπροστά τους τὸ κριάρι γονατιστό. Ἀνεβαίνουν στὴ ράχη του καὶ νὰ ἐκεῖνο σηκώνεται καὶ πετάει ψηλὰ σὰν πουλί. Κρατιοῦνται γερὰ στὴ ράχη τοῦ κριαριοῦ τὰ παιδιὰ καὶ ταξιδεύουν πάνω ἀπὸ τὸ Αἰγαῖο καὶ μακριὰ ἀπὸ τὴν κακὴ μητριά.

Ὅταν πλησίαζαν στὴ στενὴ θάλασσα, τὸν πορθμὸ ποὺ χωρίζει τὴ Θράκη ἀπὸ τὴ **Μικρὰ Ἀσία**, ἔσκυψε ἡ Ἑλλη νὰ δῆ. Ζαλίστηκε ὅμως, γλίστρησε κι ἔπεσε στὴ θάλασσα ποὺ τὴ σκέπασε γιὰ πάντα. Αὐτὸ τὸ στενὸ ἀπὸ τότε τὸ λένε **Ἑλλήσποντο**.

Τὸ κριάρι ὅμως πετοῦσε κι ὁ Φρίξος ἦταν καταλυπημένος. Κάποτε ἐπὶ τέλους, αἰσθάνθηκε ὅτι ἄρχισαν νὰ κατεβαίνουν καὶ σὲ λίγο πάτησε στὴ γῆ. Βρίσκονταν σὲ μιὰ μακρινὴ χώρα, τὴν **Κολχίδα**, κοντὰ στὸν **Καύκασο**. Βασιλιάς ἐκεῖ ἦταν ὁ **Αἰήτης** ποὺ καλοδέχτηκε τὸ Φρίξο. Ὅταν μάλιστα ἄκουσε τὰ βάσανά του, τὸν κράτησε στὸ παλάτι του.

Ὁ Φρίξος θυσίασε τὸ κριάρι στοὺς θεοὺς καὶ χάρισε τὸ δέρμα του, τὸ **«χρυσόμαλλον δέρας»**, στὸν Αἰήτη. Κι αὐτὸς τὸ κρέμασε σὲ μιὰ ψηλὴ βελανιδιὰ μέσα στὸ δάσος, ὅπου

τὸ φύλαγε ἕνας ἀκοίμητος δράκος καὶ κανένας δὲν τολμοῦσε νὰ πλησιάσῃ.

3. Πελίας καὶ Ἰάσοντας

Στὰ προηγούμενα μάθαμε τὴν ἱστορία γιὰ τὴν Ἄλκηστη. Εἶδαμε λοιπὸν ὅτι βασιλιάς στὴν Ἰωλκὸ ἦταν ὁ **Πελίας**. Δὲν ἦταν ὅμως ὁ νόμιμος βασιλιάς. Γιατί, ὅταν πέθανε ὁ πατέρας του, ἄφησε στὸ θρόνο τὸ μεγάλο γιό του **Αἴσωνα**. Αὐτὸν ὅμως τὸν ἐδιώξε ὁ Πελίας καὶ τοῦ πῆρε τὸ θρόνο παράνομα. Τότε ὁ Αἴσοντας, ποὺ ἤξερε πόσο σκληρὸς ἦταν ὁ ἀδερφός του, πῆρε τὸ μικρὸ γιό του τὸν **Ἰάσωνα** κι ἀνέβηκε στὸ βουνὸ **Πήλιο**, μὴν τοὺς σκοτώσῃ ὁ Πελίας.

Ἐκεῖ ἐμπιστεύτηκε τὸ γιό του στὸν πιὸ σοφό, τὸ **Χείρωνα**. Σ' αὐτὸν τὸν Κένταυρο εἶχαν πάει ὅλοι οἱ μεγάλοι ἥρωες καὶ σπούδασαν κοντά του.

Ὁ Χείρωνας τοὺς γύμναζε στὸ σῶμα καὶ στὸ μυαλό. Τοὺς μάθαινε τὸ τόξο, τὸ πάλεμα, τὸ τρέξιμο, πῶς νὰ γιατρεύουν τίς πληγές τους μὲ βότανα καὶ πιὸ πολὺ πῶς νὰ εἶναι καλοὶ καὶ δίκαιοι.

Εἴκοσι χρόνια ἔμεινε κοντά στὸ Χείρωνα ὁ Ἰάσοντας κι ἔγινε ἕνα δυνατὸ κι ἄξιο παλικάρι.

Στὸ μεταξύ, ὁ Πελίας εἶχε πάντοτε τὸ φόβο μὴν τοῦ πάρουν τὸ θρόνο. Ἔστειλε λοιπὸν καὶ ρώτησε τὸ μαντεῖο τῶν Δελφῶν τί νὰ κάμῃ. Κι ἡ Πυθία τοῦ ἀπάντησε: «νὰ φοβᾶσαι ἀπὸ τὸ μονοσάνταλο ἄνθρωπο, ποὺ θὰ παρουσιαστῇ μπροστά σου».

Ὅταν, λοιπὸν, μεγάλωσε ὁ Ἰάσοντας, κατέβηκε ἀπὸ τὸ βουνὸ καὶ τράβηξε γιὰ τὴν Ἰωλκὸ. Περνώντας ὅμως τὸ ποτάμι **Ἄναυρο**, ἔχασε τὸ ἕνα σαντάλι κι ἔτσι παρουσιάστηκε στὸν Πελία, μονοσάνταλος.

Μόλις τὸν εἶδε ὁ Πελίας, θυμήθηκε τὸ χρησμό. Κι ὅταν ὁ Ἰάσοντας τοῦ ζήτησε τὸ θρόνο, τοῦ εἶπε :

—Νὰ τὸν πάρης, παιδί μου. Μὰ οἱ θεοὶ μὲ διέταξαν νὰ πάω στὴν Κολχίδα νὰ φέρω ἐδῶ τὰ κόκκαλα τοῦ Φρίξου καὶ τὸ χρυσόμαλλο δέρμα. Ὅμως ἐγὼ εἶμαι γέρος πιά. Ἐσὺ πρέπει νὰ πᾶς νὰ τὰ φέρης κι ὅταν γυρίσης, ὁ θρόνος θὰ εἶναι δικός σου.

Κι ὁ Ἰάσωνας δέχτηκε, γιατί ἤθελε νὰ δοξαστῆ κι αὐτός, ὅπως ὁ Ἡρακλῆς κι ὁ Θησέας.

4. Οἱ ἐτοιμασίες γιὰ τὸ ταξίδι

Τὴν ἄλλη μέρα κιόλας, ἔστειλε ὁ Ἰάσωνας ἀποσταλμένους καὶ κάλεσε ὅλα τὰ παλικάρια νὰ τὸν συντροφέψουν στὸ μεγάλο ταξίδι. Γιατὶ ἤξερε πὼς ἡ Κολχίδα ἦταν πολὺ μακριὰ καὶ τὸ ταξίδι θὰ ἦταν δύσκολο.

Ἀνέβηκε ὕστερα στὸ Πήλιο μὲ πολλοὺς ξυλοκόπους κι ἔκοψαν γερὰ ξύλα ἀπὸ ὄξυα καὶ τὰ κατέβασαν στὸ λιμάνι. Καὶ σὲ λίγο καιρὸ ὀρθώθηκε τὸ περήφανο καράβι, πού τὸ ὀνόμασαν Ἄργῳ, ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ ἀρχιμάστορα Ἄργου.

Ἡ Ἄργῳ περνάει τὶς Συμπληγάδες Πέτρος

Στὸ μεταξύ ἄρχισαν νὰ ἔρχονται τὰ παλικάρια ποὺ κάλεσε ὁ Ἰάσοντας. Ἀπὸ τοὺς πρώτους ἔφτασαν ὁ **Ἡρακλῆς**, ὁ **Θησέας**, ὁ **Πολυδεύκης**, ὁ **Κάστορας**, ὁ **Ἄδμητος** καὶ ἄλλοι. Ἀνάμεσά τους ἦταν κι ὁ **Ὀρφέας**, ὁ πιὸ καλὸς μουσικὸς τοῦ κόσμου. Ὅταν ἔπαιζε τὴ λύρα, τὰ ἄγρια θηρία ἡμέρωναν κι οἱ πέτρες ζωντάνευαν. Ἦταν κι ὁ **Ἀσκληπιός**, φημισμένος γιατρός, γιὰ νὰ τοὺς γιατρεύη τὶς πληγές.

Ὅταν λοιπὸν ἤρθαν ὅλοι καὶ οἱ ἐτοιμασίες τέλειωσαν, πρόσφεραν θυσία στοὺς θεοὺς κι ὕστερα πιά ἦταν ἐτοιμοὶ ν' ἀνεβοῦν στὸ καράβι. Τότε ὁ Ἰάσοντας πρότεινε νὰ ἐκλέξουν ἓναν ἀρχηγό. Ὅλοι κοίταξαν τὸν Ἡρακλῆ. Μὰ αὐτὸς δὲν δέχτηκε καὶ εἶπε πὼς δίκαιο εἶναι νὰ ὀρίσουν γιὰ ἀρχηγό τους τὸν Ἰάσωνα. Ἔτσι κι ἔγινε.

Ὅσοι λοιπὸν μπῆκαν στὴν Ἀργώ, ὀνομάστηκαν Ἀργοναῦτες καὶ τὸ ταξίδι **Ἀργοναυτικὴ ἐκστρατεία**.

5. Τὸ ταξίδι

Σὰ φύσηξε πρῶτο ἀέρι, ποὺ τόστειλε ἡ θεὰ Ἥρα, ἀνοιξε ἡ Ἀργώ τὰ πανιά της καὶ ξεκίνησε. Τράβηξε κατὰ τὸ βοριά. Φθάνοντας στὸ νησὶ **Λῆιμο**, σταμάτησαν νὰ πάρουν τροφίμα καὶ νερὸ καὶ ὕστερα ξεκίνησαν πάλι καὶ μπῆκαν στὸν Ἑλλήσποντο.

Ἐκεῖ κοντὰ σ' ἓνα λιμάνι τῆς Θράκης, ἄραξαν νὰ ξεκουραστοῦν. Στὸ μέρος ἐκεῖνο συνάντησαν τὸ μάντη **Φινέα**, ποὺ τὸν εἶχαν τυφλώσει οἱ θεοί, γιὰτὶ εἶχε κάμει μιὰ μεγάλη ἁμαρτία. Κάθε μέρα τὸν βασάνιζαν καὶ μὲ μιὰ φοβερὴ τιμωρία. Μόλις ἄρχιζε νὰ τρώη, κατέβαιναν κάτι ὄρνια μὲ πρόσωπο γυναικεῖο, οἱ **Ἄρπυιες**, καὶ τοῦ ἄρπαζαν τὸ φαγητό.

Πῆγαν λοιπὸν οἱ ἥρωες καὶ τὸν παρακάλεσαν νὰ τοὺς μαντέψῃ τὰ μελλούμενα. Μ' αὐτὸς τοὺς ἀπάντησε, πὼς θὰ τοὺς εἰπῇ τὸ τί θὰ γίνῃ, ἂν σκοτώσουν τὶς Ἄρπυιες. Στρώνουν νὰ φᾶνε καὶ τὰ φτερωτὰ τέρατα φάνηκαν. Τότε τὰ

δυὸ παιδιὰ τοῦ **Βοριᾶ**, ἀρπάζουν τὰ τόξα τους καὶ σκοτώνουν ὅλες τὶς Ἄρπυιες. Καὶ ὁ μάντης τοὺς ὀρμήνεψε :

—Ἐδῶ πού πατε, θὰ βρῆτε δυὸ πελώριους βράχους κοντὰ κοντὰ, πού ἀνοίγοκλείνουν πολὺ γρήγορα. Ἄλλο πέραςμα δὲν ἔχει. Γι' αὐτὸ μὴ βιαστῆτε νὰ περάσετε, μὰ νὰ στείλετε πρῶτα ἓνα περιστέρι. Κι ἂν περάση, τότε μόλις ἀνοίξουν, τραβᾶτε κουπὶ μ' ὅλη σας τὴ δύναμη καὶ θὰ περάσετε.

Ἐφυγαν οἱ ἥρωες καὶ σὲ λίγες ὥρες ἔφτασαν στὰ μέρη τοῦ Βοσπόρου, πού ἦταν τὸ στενό. Σταμάτησαν κι ἄφησαν τὸ περιστέρι. Πέρασε, ἀλλὰ τοῦ πῆραν οἱ βράχοι λίγα φτερά ἀπ' τὴν οὐρά του. Ἐτοιμοὶ κι οἱ ἥρωες τώρα νὰ περάσουν.

Καὶ μόλις ἀνοίξαν οἱ βράχοι, ἄρπαξαν τὰ κουπιὰ καὶ χίμηξαν μέσα στὸ στενό. Πέρασαν, μόνο πού ἡ πρύμνη ἔπαθε λίγες ζημιές. Τώρα μπῆκαν στὸν **Εὐξεινο Πόντο** καὶ τράβηξαν πιά γιὰ τὴν Κολχίδα.

6. Στὴν Κολχίδα

Σὲ λίγες μέρες ἡ Ἀργὼ ἄραξε στὸ λιμάνι τῆς Κολχίδας. Ὅλοι οἱ ἄλλοι ἔμειναν πάνω στὸ καράβι, μόνο ὁ Ἰάσωνας μὲ τὸν **Τελαμόνα** καὶ τὸν **Αὐγεία** πῆγαν στὸν **Αἰήτη**, τὸν βασιλιὰ τοῦ τόπου.

Σὰν ἔφτασαν λοιπὸν στὸ παλάτι, παρουσιάστηκαν μπροστὰ στὸ βασιλιὰ κι ὁ Ἰάσωνας τοῦ εἶπε γιὰ ποιὸ σκοπὸ ταξίδεψαν ὡς ἐκεῖ.

Στὴν ἀρχὴ ὁ Αἰήτης θύμωσε καὶ σκέφτηκε νὰ τιμωρήσῃ αὐτοὺς τοὺς ἀδιάντροπους. Ὅταν ὅμως ἔμαθε ὅτι εἶχαν ἔλθῃ ὅλοι οἱ ξακουσμένοι ἥρωες τῆς Ἑλλάδας, ἄλλαξε γνώμη καὶ εἶπε στὸν Ἰάσωνα :

—Θὰ σᾶς τὸ δώσω μὲ χαρὰ μου. Μόνο πρέπει νὰ μοῦ ἀποδείξῃς πῶς εἶσαι παλικάρι καὶ τὸ ἀξίζεις. Λοιπὸν,

ἔχω δυὸ ταύρους, πού τὰ πόδια τους εἶναι χάλκινα κι ἀπ' τὰ ρουθούνια τους βγάζουν φλόγες. Ἐγὼ τοὺς ζεύω καὶ σπέρνω τὸ χωράφι μου μὲ δόντια δράκου. Ἀμέσως, ξεπετάγονται ἀπὸ τὴ γῆ πλῆθος ὀπλισμένοι γιγαντόσωμοι ἄνδρες πού μὲ κυκλώνουν. Μὰ ἐγὼ τοὺς σκοτώνω ὅλους. Ἄν καταφέρης κι ἐσὺ τὰ ἴδια, τότε νὰ πάρης τὸ χρυσόμαλλο δέρμα..

Ὁ Ἰάσοντας δέχτηκε βέβαια τὴν πρόταση τοῦ βασιλιᾶ, γιατί ἔτσι θὰ τοῦ δινόταν ἡ εὐκαιρία νὰ δείξη τὴν παλικαριά του. Ὅμως ἦταν καὶ πολὺ σκεπτικὸς. Γιατί ἔπρεπε νὰ βρῆ ἕναν τρόπο νὰ δαμάσῃ τοὺς ἄγριους ταύρους, καὶ νὰ σκοτώσῃ ὕστερα τοὺς πολεμιστὲς πού θὰ φύτρωναν ἀπὸ τὴ γῆ.

7. Ἡ βασιλοκόρη Μήδεια

Ετσι, ὅπως ἔβγαινε σκεπτικὸς ὁ Ἰάσοντας ἀπ' τὸ παλάτι, συνάντησε μιὰ κόρη. Τὸν σταματᾷ καὶ τοῦ λέει :

—Ἐένε, δύσκολα πράγματα δέχτηκες νὰ κάμης. Ὅμως ἐγὼ θὰ σὲ βοηθήσω. Πάρε αὐτὴ τὴν ἀλοιφή κι ἄλειψε ὅλο τὸ κορμί σου καὶ τὰ ὄπλα σου καὶ μὴ φοβᾶσαι τίποτα. Δὲ θὰ σὲ πιάνη τίποτα, οὔτε ὄπλο, οὔτε φωτιά. Οὔτε καὶ τοὺς ἄγριους ταύρους νὰ φοβηθῆς. Κι ὅταν σπείρης τὰ δόντια τοῦ δράκου καὶ φυτρώσουν οἱ ἄντρες, ρίξε μιὰ πέτρα ἀνάμεσά τους. Θὰ τρέξουν ποιὸς νὰ τὴν πρωτοπάρῃ κι ἐσὺ μὲ τὴν ἡσυχία σου σκότωσέ τους.

—Ποιά εἶσαι σύ, κόρη ; τὴ ρώτησε περίεργος ὁ Ἰάσοντας.

—Εἶμαι ἡ **Μήδεια**, ἡ κόρη τοῦ Αἰήτη, ἀπάντησε ἐκείνη.

—Ἄν ὅλα τελειώσουν καλά, σοῦ ὑπόσχομαι νὰ σὲ πάρω γυναίκα μου, τῆς εἶπε κι ὁ Ἰάσοντας.

Πῆρε τὴν ἀλοιφή κι ἔφυγε νὰ ἐτοιμαστῆ.

8. Οἱ δρακογέννητοι γίγαντες

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωτὶ ἐτοιμάστηκε ὁ Ἰάσοντας καὶ ἄλειψε ὅλο τὸ κορμί του μὲ τὴ μαγικὴ ἀλοιφή. Ὑστερα τράβηξε γιὰ τοὺς στάβλους, ὅπου ἦταν οἱ ἄγριοι ταῦροι, πού μόλις τὸν εἶδαν, ὄρμησαν νὰ τὸν ξεσχίσουν.

Μὰ οὔτε τὰ κέρατά τους τὸν πείραξαν, οὔτε κι οἱ φλόγες πού τοῦ ἔριχναν. Ἔτσι, ὁ Ἰάσοντας τοὺς ἄρπαξε ἀπ' τὰ κέρατα καὶ τοὺς ἔξεψε.

Τράβηξε ὕστερα στὸ χωράφι, τὸ ὄργωσε κι ἔσπειρε τὰ δόντια τοῦ δράκου.

Δὲν περίμενε πολὺ καὶ νᾶσου, ἄρχισαν νὰ φυτρώνουν καὶ ν' ἀνεβαίνουν μέσ' ἀπ' τὰ χόματα, κάτι φοβεροὶ πολεμιστές, γίγαντες σωστοὶ κι ἀρματωμένοι.

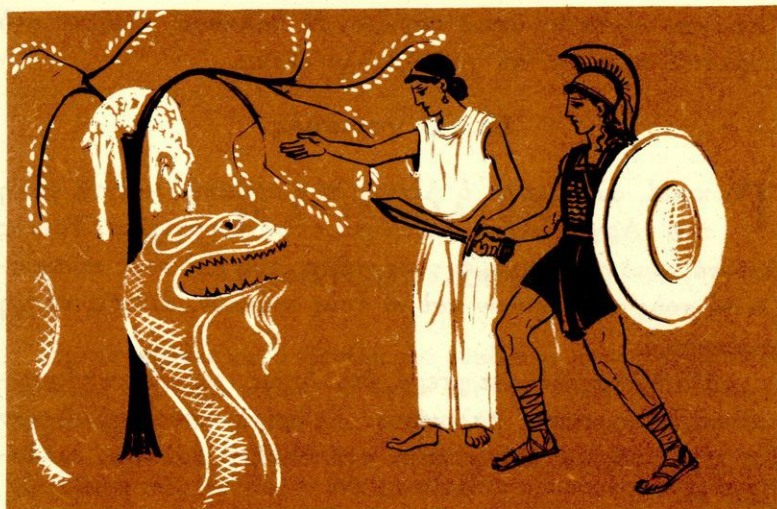
Τότε ὁ Ἰάσοντας ἀρπάζει μιὰ πέτρα καὶ τὴ ρίχνει ἀνάμεσά τους. Γυρίζει ὁ ἓνας καὶ λέει στὸν ἄλλο, «γιατὶ μὲ χτύπησες;» Καὶ τοῦ ρίχνεται. Σὲ λίγο δὲν ἔμεινε κανένας πού νὰ μὴ χτυπιέται μὲ κάποιον. Ἔτσι, ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ δρακογέννητοι γίγαντες σκοτώθηκαν συναμεταξύ τους. Ὅταν σκότωσε κι αὐτὸς ὅσους εἶχαν ἀπομείνει, ἔφυγε καὶ πῆγε στὸν Αἰήτη καὶ τοῦ ζήτησε τὸ χρυσόμαλλο δέρμα. Μὰ ὁ Αἰήτης εἶχε μετανοιώσει κιόλας καὶ δὲν ἤθελε νὰ τοῦ τὸ δώσει. Δὲν ἤθελε ὅμως νὰ φανῆ ὅτι δὲν κρατάει καὶ τὸ λόγο του. Γι' αὐτὸ τοῦ εἶπε :

—Τὸ δέρμα εἶναι κρεμασμένο μέσα στὸ δάσος ἀπὸ μιὰ ψηλὴ βελανιδιά. Πήγαινε καὶ πάρτο!

9. Ὁ Ἰάσοντας παίρνει τὸ χρυσόμαλλο δέρμα

Γιατὶ τάχα ἔστειλε τὸν Ἰάσωνα στὸ δάσος ὁ Αἰήτης; Γιατί πίστευε ὅτι δὲ θὰ μπορούσε νὰ πάρη τὸ χρυσόμαλλο δέρμα, μιὰ καὶ τὸ φύλαγε μέρα νύχτα ἓνας φοβερός δράκος.

Ἡ Μήδεια ὅμως ἤξερε. Γι' αὐτὸ εἶπε στὸν Ἰάσωνα

Ἡ Μήδεια ἀποκοιμίζει τὸ δράκο

νὰ πάη πρῶτα νὰ ἐτοιμάσῃ τὸ καράβι του, γιὰ νὰ φύγουν τῆ νύχτα ἀπὸ τὴν Κόλχίδα καὶ νὰ γυρίσῃ πάλι κοντά της.

Τρέχει τὸ παλικάρι καὶ εἰδοποιεῖ τοὺς συντρόφους του νὰ τὰ ἔχουν ὅλα ἔτοιμα γιὰ σαλπάρισμα, καὶ γυρνᾷ πίσω.

Τὸν παίρνει ἡ Μήδεια καὶ τραβοῦν ἴσια γιὰ τὸ δάσος. Μόλις ὅμως πλησίασαν καὶ τοὺς εἶδε ὁ Δράκος, μούγκρισε καὶ ἀνασηκώθηκε ν' ἀρπάξῃ τὸν Ἰάσονα.

Τότε μπαίνει μπροστά ἡ Μήδεια ποὺ ἔλεγε καὶ ξανάλεγε συνέχεια ἓνα ξόρκι. Σιγὰ σιγὰ ὁ δράκος ξεκουλουριάστηκε ἀπ' τὸ δένδρο καὶ ὅπως σερνόταν κάτω, τὸν ράντισε ἡ Μήδεια μ' ἓνα μαγικὸ ὑγρὸ καὶ ἀποκοιμήθηκε.

Ἀμέσως ὁ Ἰάσονας ξεκρεμάει τὸ χρυσομάλλο δέριμα, ποὺ ἀστραφτοκοποῦσε, καὶ μαζὶ μὲ τὴ Μήδεια τρέχουν γιὰ τὸ καράβι.

Μαζὶ τους παίρνουν καὶ τὸ μικρὸ ἀδερφὸ τῆς Μήδειας, τὸν Ἄψυρτο, καὶ σὲ λίγο φτάνουν στὴν ἀκρογιαλιά.

Ἔτοιμο τὸ καράβι, ἔτοιμοι καὶ οἱ ἄλλοι Ἀργοναῦτες.

Ἔφυγαν νύχτα κι ὅπως ἔσχιζαν τὴ θάλασσα, ἔλαμπε στὸ πέρασμά τους ἀπ' τὸ χρυσόμαλλο δέρμα.

10. Ὁ γυρισμός

Τὸ πρῶτ', σὰν ἔμαθε ὁ Αἰήτης τὴν ἀρπαγὴ καὶ τὴ φυγὴ τῶν Ἀργοναυτῶν, κατέβηκε στὴν ἀκρογιαλιά. Τρελὸς ἀπὸ τὸ θυμὸ του φωνάζει τοὺς ναῦτες του καὶ τοὺς προστάζει νὰ τοὺς κυνηγήσουν καὶ νὰ τοὺς πιάσουν, ἀλλιῶς νὰ μὴ γυρίσουν. . .

Μὰ ἡ Ἀργῶ ἔκανε φτερά, ἔτσι ὅπως τραβοῦσαν τὰ κουπιὰ τὰ ξακουσμένα παλικάρια. Γρήγορα ἀπομακρύνθηκαν ἀπ' τὴν Κολχίδα, ἀνοίχτηκαν στὴ Μαύρη Θάλασσα κι ἀρμένιζαν.

Κι οἱ Κόλχοι ὅμως τοὺς ἀκολουθοῦσαν μὲ τὰ καράβια τους. Στὸ δρόμο τοὺς βρῆκε τρικυμία μεγάλη ποὺ τοὺς ἔριξε σ' ἓνα νησί. Λένε πῶς ἦταν τὸ νησί τῶν **Φαιάκων**, ἢ **Κέρκυρα**. Ἐκεῖ τοὺς πρόλαβαν οἱ Κόλχοι καὶ ζήτησαν ἀπὸ τὸν **Ἀλκίνοο**, τὸ βασιλιά τῶν Φαιάκων, νὰ τοὺς παραδώσῃ τουλάχιστον τὴ Μήδεια. Μ' αὐτὸς ἀρνήθηκε. Κι ἐκεῖνοι, ἐπειδὴ φοβόντουσαν νὰ ξαναγυρίσουν στὴν Κολχίδα, ἔμειναν γιὰ πάντα στὴν Κέρκυρα.

Ἐκίνησαν πάλι οἱ Ἀργοναῦτες καὶ ὕστερ' ἀπὸ πολλὲς περιπλανήσεις, ἔφτασαν ἐπὶ τέλος στὴν Ἰωλκί. Ὁ Ἰάσωνας παρουσιάστηκε στὸν Πελία καὶ τοῦ παράδωσε τὸ χρυσόμαλλο δέρμα. Μὰ ἐκεῖνος δὲν κράτησε τὴν ὑπόσχεσή του.

Ὁ Ἰάσωνας τότε πῆγε στὴν Κόρινθο καὶ ἀφιέρωσε τὴν Ἀργῶ στὸ θεὸ Ποσειδῶνα. Στὴν Κόρινθο ἔζησε πολλὰ χρόνια μὲ τὴ γυναίκα του τὴ Μήδεια.

Ὁ Ἰάσωνας πέθανε, ὅταν ἓνα δοκάρι τῆς Ἀργῶς, ποὺ ἀπὸ τὴν πολυκαιρία εἶχε σαπίσει, ἔπεσε καὶ τὸν χτύπησε στὸ κεφάλι θανάσιμα.

Αὐτὸ ἦταν τὸ τέλος τοῦ ἥρωα Ἰάσωνα...

6η ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ

1. Ὁ Ἀθάμας καὶ ἡ Νεφέλη ποὺ βασιλεύαν στὸν Ὀρχομενὸ τῆς Βοιωτίας εἶχαν δυὸ παιδιά: τὸ Φρίξο καὶ τὴν Ἑλλη. Ἡ Νεφέλη πεθαίνει καὶ ἡ καινούργια τους μητέρα — ἢ μητριὰ — Ἰνώ, μισοῦσε τὰ δυὸ παιδιά καὶ τὰ βασάνιζε. Γιὰ νὰ γλιτώσουν, φεύγουν νύχτα ἀπ' τὴ φυλακὴ τους, καβάλα σ' ἓνα χρυσόμαλλο κριάρι, ποὺ τοὺς ἐστειλε κρυφά, ἢ πεθαμένη καλὴ τους μανούλα, ἡ Νεφέλη. Πετοῦν, πετοῦν πάνω ἀπὸ θάλασσες μὰ σ' ἓνα στενὸ, πρὶν ἀπὸ τὸ Βόσπορο, ἢ Ἑλλη ζαλίστηκε κι ἔπεσε κάτω. Ἡ θάλασσα, στὸ στενὸ ὅπου ἔπεσε, ὀνομάστηκε Ἑλλήσποντος.

2. Ὁ Φρίξος ἔφτασε στὴν Κολχίδα, στὸ βασιλιὰ Αἰήτη ποὺ τὸν καλοδέχτηκε καὶ τὸν κράτησε γιὰ πάντα στὸ παλάτι του. Τὸ χρυσόμαλλο κριάρι θυσιάστηκε στοὺς Θεοὺς καὶ τὸ χρυσὸ δέρμα κρεμάστηκε στὸ δάσος, μὲ φύλακα ἓνα φοβερὸ δράκο.

3. Ὁ ἥρωας Ἰάσωνας, γιὸς τοῦ Αἴσωνα, σπούδασε στὸ Πήλιο, κοντὰ στὸ σοφὸ Κένταυρο Χείρωνα. Ὅταν ἔγινε 20 χρονῶν πῆγε στὴν Ἰωλκὸ, στὸ θεῖο του βασιλιὰ Πελία. Ἐκεῖνος τὸν διέταξε νὰ πάη στὴν Κολχίδα νὰ φέρῃ τὸ χρυσόμαλλο δέρμα. Ὁ Ἰάσωνας μ' ἄλλους ἥρωες καὶ τὸ καράβι Ἀργώ, ἔφυγε καὶ ὕστερα ἀπὸ περιπέτειες, ἔφτασε στὴν Κολχίδα, ἀφοῦ πέρασε καὶ τὶς τρομερὲς Συμπληγάδες πέτρες. Βασιλιάς στὴν Κολχίδα ἦταν ὁ Αἰήτης.

4. Μὲ τὴ βοήθεια τῆς βασιλοπούλας Μήδειας ποὺ ἦταν μάγισσα, ὁ Ἰάσωνας κατάφερε στὸ τέλος νὰ νικήσῃ ὅλα τὰ ἐμπόδια καὶ νὰ πάρῃ τὸ χρυσόμαλλο δέρμα. Τὸ πήρε στὸ καράβι καὶ μαζί μὲ τὴ Μήδεια, τὸν μικρὸ τῆς ἀδελφῆ Ἀψυρτο καὶ τοὺς Ἀργοναῦτες ἀνοιξαν πανιὰ γιὰ τὸ γυρισμό. Κυνηγήθηκε ἀπὸ τὸν Αἰήτη μὰ ὕστερα ἀπὸ πολλὰ βάσανα ἔφτασε κάποτε στὴν Ἰωλκὸ ὅπου ἔγινε βασιλιάς.

5. Τὸ τέλος τοῦ Ἰάσονα ἦταν σκληρό. Σκοτώθηκε ἀπὸ ἓνα σαπισμένο δοκάρι τῆς Ἀργῶς ἐκεῖ στὴν Κόρινθο, ὅπου ἦταν ἀραγμένη στὸ ἱερό τοῦ Ποσειδώνα. Τὴν εἶχε ἀφιερώσει στὸ θεὸ μετὰ τὸ γυρισμὸ ἀπ' τὴν Κολχίδα.

Ἀπαντῆστε στὶς ἐρωτήσεις

1. Ποιὸς ἦταν βασιλιάς στὸν Ὀρχομενὸ τῆς Βοιωτίας; 2. Ποιὰ ἦταν ἡ πρώτη γυναίκα του καὶ πῶς ἔλεγαν τὰ παιδιά του; 3. Ποιὰ ἦταν ἡ δεύτερη γυναίκα τοῦ Ἀθάμα; 4. Ἀγαποῦσε ἡ Ἰνώ τὰ παιδιά τοῦ Ἀθάμα καὶ τῆς Νεφέλης; 5. Τί σκέπτεται γιὰ νὰ θανατώσῃ τὸν Φρίξο καὶ τὴν Ἑλλη; 6. Ποιὲς τὴν βοηθοῦν γιὰ νὰ πετύχῃ τὸ σκοπὸ τῆς; 7. Τί λένε οἱ ἀποσταλμένοι, στὸν Ἀθάμα, δῆθεν ἐκ μέρους τῆς Πυθίας; 8. Πῶς δέχεται ὁ Ἀθάμας τὸ χρησμὸ; 9. Γιατί ἀποφασίζει τὴ θυσία τῶν παιδιῶν του;

1. Τί ὄνειρο βλέπουν τὰ δυὸ παιδιά; 2. Τί τὰ συμβουλεύει ἡ μητέρα τους; 3. Μὲ ποιὸ τρόπο ταξιδεύουν γιὰ τὴν Κολχίδα; 4. Τί παθαίνει ἡ Ἑλλη στὸ στενὸ ποῦ πῆρε τὸ ὄνομά τῆς; 5. Ποῦ φθάνει ὁ Φρίξος μὲ τὸ κριάρι; 6. Ποιὸς ἦταν ἐκεῖ βασιλιάς; 7. Τί τὸ κάνει τὸ κριάρι καὶ σὲ ποιὸν χαρίζει τὸ δέρμα; 8. Ποῦ τὸ ἔβαλε ὁ Αἰήτης καὶ ποιὸς τὸ φρουροῦσε; 9. Πῶς λέγεται τὸ δέρμα αὐτό;

1. Πῶς ἐγίνε βασιλιάς στὴν Ἰωλκὸ ὁ Πελίας; 2. Ποιὸς ἔπρεπε νὰ εἶναι βασιλιάς; 3. Ποῦ πάει ὁ Αἴσωνας μὲ τὸ γιό του; 4. Σὲ ποιὸν δάσκαλο ἐμπιστεύθηκε τὸ γιό του; 5. Τί τὸν μάθαινε ὁ δάσκαλος καὶ πόσα χρόνια ἔμεινε μαζί του; 6. Τί χρησμὸ δίνει ἡ Πυθία στὸν Πελία; 7. Σὲ ποιὸ ποτάμι ἔχασε τὸ ἓνα του σαντάλι ὁ Ἰάσωνας; 8. Τί ἀπαντᾷ ὁ Πελίας στὸν Ἰάσωνα, ὅταν τοῦ ζήτησε τὸ θρόνο τοῦ πατέρα του; 9. Γιατί ὁ Ἰάσωνας δέχτηκε νὰ φέρῃ τὸ χρυσόμαλλο δέρας;

1. Ποιοὺς καλεῖ ὁ Ἰάσωνας γιὰ συντρόφους στὴν Ἀργοναυτικὴ ἐκστρατεία; 2. Ποῦ βρῆκαν τὴν ξυλεία γιὰ τὸ βαπόρι; 3. Ἀπὸ ποιὸ δέντρο ἐγίνε ἡ Ἀργώ; Γιατί; 4. Πῶς ὀνόμασαν τὸ καράβι καὶ γιατί; 5. Τί ἦταν ὁ Ὀρφέας καὶ τί ὁ Ἀσκληπιός; 6. Ποιὸν ἐκλέγουν γιὰ ἀρχηγὸ οἱ Ἀργοναῦτες καὶ γιατί;

1. Σὲ ποιὸ νησί κάνει σταθμὸ ἡ «Ἀργώ» καὶ γιατί; 2. Τί ἦταν ὁ Φινέας καὶ γιατί τὸν εἶχαν τυφλώσει οἱ Θεοί; 3. Ποιὰ ἦταν ἡ τιμω-

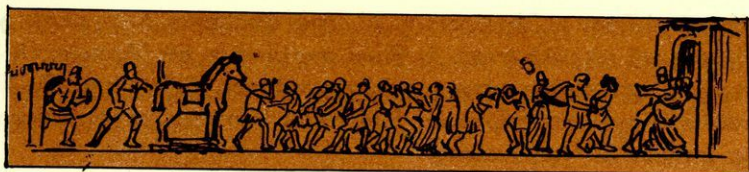
ρία και τί ήταν οί Ἄρπιυες; 4. Τί ζητεῖ ἀπό τοὺς Ἄργοναῦτες γιά νά τοὺς πῆ τὰ μέλλοντα; 5. Ποιοὶ σκοτώνουν τίς Ἄρπιυες; 6. Τί ἦταν οί Συμπληγάδες πέτρες, ποῦ ἦταν καὶ πῶς τίς πέρασαν; 7. Τί ἔπαθε ἡ Ἄργώ στό πέρασμα; 8. Μετὰ τὸ Βόσπορο σὲ ποιά θάλασσα μπῆκαν οί Ἄργοναῦτες;

1. Ποιοὶ ἀπό τοὺς Ἄργοναῦτες παρουσιάστηκαν στόν Αἰήτη; 2. Τί ὄρους τοὺς βάζει ὁ Αἰήτης, γιά νά τοὺς δώση τὸ δέρμα; 3. Πῶς κατάφερε ὁ Ἴάσοντας νά ζέψη τοὺς ταύρους καὶ νά σπείρη τὰ δόντια τοῦ δράκου; 4. Ποιά ἦταν ἡ Μήδεια καὶ τί ἔδωσε στόν Ἴάσωνα; 5. Ποιῆς ἄλλες ὁδηγίες τοῦ ἔδωσε; 6. Τί ὑποσχέθηκε στή Μήδεια ὁ Ἴάσοντας;

1. Τί θαυματουργική δύναμη εἶχε ἡ ἀλοιφή τῆς Μήδειας; 2. Τί ἐγινε μετὰ τὴ σπορά τῶν δοντιῶν; 3. Πῶς ἐξοντώθηκαν οἱ γίγαντες; 4. Θέλει νά δώση ὁ Αἰήτης τὸ δέρμα; Καὶ τί λέει στόν Ἴάσωνα ;

1. Ποιὸς φύλαγε τὸ «χρυσόμαλλον δέρας»; 2. Τί συμβουλεύει ἡ Μήδεια τὸν Ἴάσωνα; 3. Πῶς βοηθεῖ ἡ Μήδεια τὸν Ἴάσωνα καὶ πῶς κοιμίζει τὸ δράκοντα; 4. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴ Μήδεια, ποιὸν ἄλλον παίρνει μαζί του; 5. Τί διατάσσει ὁ Αἰήτης, σὰν μαθαίνει τὴ φυγὴ τῶν Ἄργοναυτῶν; 6. Σὲ ποιοὶ νησὶ φτάνουν οἱ Ἄργοναῦτες καὶ τί ζητοῦν ἀπὸ τὸ βασιλιά Ἀλκίνοο οἱ Κόλχοι ; 7. Ξαναγύρισαν στήν Κολχίδα οἱ Κόλχοι καὶ ἂν ὄχι, γιατί; 8. Ὁ Πελίας παράδωσε τὸ θρόνο στόν Ἴάσωνα; 9. Πότε ἐγινε βασιλιάς τῆς Ἰωλκοῦ ὁ Ἴάσοντας; 10. Ποῦ εἶχαν τὴν Ἄργώ καὶ πῶς σκοτώθηκε ὁ Ἴάσοντας;

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Ο ΤΡΩΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

1. Ἡ Ἰλιάδα καὶ ἡ Ὀδύσσεια

Κοντὰ στὸν Ἑλλάσποντο ἦταν στὰ παλιὰ ἐκεῖνα χρόνια μιὰ πόλη πλούσια καὶ δυνατὴ, ἡ **Τροία**. Βασιλιάς της ἦταν ὁ γερο - **Πρίαμος**, πού εἶχε πολλοὺς γιουὺς καὶ θυγατέρες. Γυναίκα εἶχε τὴν **Ἐκάβη**. Ὁ πιὸ μικρὸς ἀπὸ τοὺς γιουὺς του, ἦταν ὁ **Πάρις**, ἓνα γεροδεμένο παλικάρι. Αὐτὸς ἦταν ἡ αἰτία νὰ γίνῃ ὁ **Τρωϊκὸς πόλεμος**, ὁ πιὸ μεγάλος καὶ καταστρεπτικὸς πόλεμος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Τὸν πόλεμο αὐτὸ μᾶς τὸν διηγεῖται ὁ **Ὅμηρος**, ὁ πιὸ μεγάλος ποιητής, στὸ ἓνα μεγάλο του ποίημα, τὴν **Ἰλιάδα**, ἐνῶ στὸ ἄλλο τὴν **Ὀδύσσεια**, μᾶς διηγεῖται τὶς περιπέτειες τοῦ Ὀδυσσεά, ὅταν γύριζε στὴν πατρίδα του, τὴν Ἰθάκη.

2. Ἐνας γάμος ἐπάνω στὸν Ὀλυμπο

Μεγάλες χαρὲς ἐκείνη τὴν ἡμέρα πάνω στὸν Ὀλυμπο. Ἦταν μαζεμένοι ὅλοι οἱ θεοὶ καὶ θεές καὶ παρακολούθουσαν τὸ γάμο τῆς **Θέτιδας**, πού ἦταν μιὰ ἀπὸ τὶς πενήντα κόρες τοῦ θαλάσσιου θεοῦ **Νηρέα**, μὲ τὸν **Πηλέα**, βασιλιά τῆς **Φθίας**.

Οἱ θεοὶ θαύμασαν τὴ φρονιμάδα τοῦ Πηλέα καὶ γι' αὐτὸ τοῦ ἔδωσαν γιὰ γυναίκα μιὰ θεά.

Ἦταν καλεσμένοι ὅλοι οἱ θεοὶ καὶ πῆγαν μὲ πλούσια

δῶρα γιὰ τοὺς νεόνυμφους. Ὁ Ποσειδῶνας χάρισε στὸν Πηλέα δύο ἀθάνατα ἄλογα, ἡ Ἥρα τὸ νυφικὸ πέπλο, ἡ Ἀθηνᾶ ἕναν περίφημο αὐλό, ἡ Ἀφροδίτη ἕνα χρυσὸ κύπελλο κι ὁ Κένταυρος Χείρωνας ἕνα ἐξαιρετικὸ δόρυ (κοντάρι).

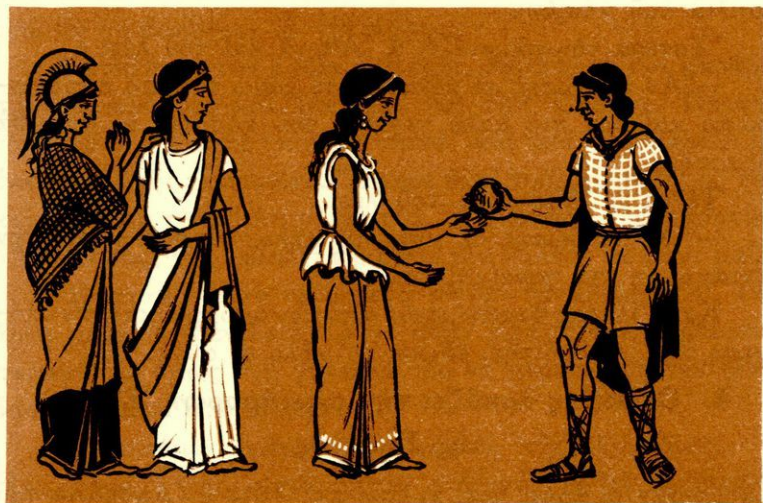
Ὅμως μιὰ θεὰ δὲν τὴν εἶχαν καλέσει, γιὰτὶ δὲν τὴν ἤθελε κανένας, καὶ μάλιστα σὲ γάμο. Ἡ θεὰ αὐτὴ ἦταν ἡ Ἐριδα, ποὺ ὅπου πῆγαινε ἔβαζε τὸν κόσμο νὰ μαλώνη.

Θύμωσε λοιπὸν κι αὐτὴ καὶ πῆγε στὸν **Κῆπο τῶν Ἐσπερίδων** καὶ πῆρε ἕνα μῆλο. Ἐπάνω σ' αὐτὸ ἔγραψε «**στὴν ὀμορφότερη**» κι ὕστερα πῆγε στὸ γάμο καὶ μὲ τρόπο τὸ ἔφησε πάνω στὸ τραπέζι κι ἔφυγε.

3. Ὁ Πάρης κριτῆς

Μόλις εἶδαν οἱ θεῆς τὸ μῆλο, ἤθελαν νὰ τὸ πάρουν. Μὰ σὰν εἶδαν τὴν ἔγγραφη, οἱ ἄλλες ἀποτραβήχτηκαν κι ἔμειναν μόνο ἡ Ἥρα, ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ἡ Ἀφροδίτη.

Τότε ἄρχισε ὁ τσακωμὸς. Ἡ κάθε μιὰ ἀπὸ τὶς τρεῖς ἤ-

Ὁ Πάρης δίνει τὸ μῆλο τῆς Ἐριδας στὴν Ἀφροδίτη

θελε για τὸν ἑαυτὸ της τὸ μῆλο καὶ καμιὰ δὲν ὑποχωροῦσε. Γι' αὐτὸ πῆγαν κι οἱ τρεῖς στὸν πατέρα τὸ Δία νὰ κρίνη, ποιά θὰ ἔπαιρνε τὸ μῆλο. Μὰ κι ὁ Δίας δὲν ἤθελε νὰ δυσανεστήσει καμιὰ. Γιατὶ ἡ "Ἡρα ἦταν γυναίκα του, ἡ Ἀθηνᾶ κόρη του κι ἡ Ἀφροδίτη θεὰ τῆς ὁμορφιάς.

Γιὰ νὰ ἀποφύγη, τοὺς ἔδειξε πρὸς τὰ ἀνατολικά, πέρα κατὰ τὸν Ἑλλήσποντο καὶ τοὺς εἶπε :

—Νά, ἐκεῖ κάτω, σ' ἐκεῖνο τὸ βουνὸ τῆς Τροίας, ἓνα βοσκόπουλο, ὁ Πάρης, κάθεται στὸν ἴσκιο καὶ παίζει τὴ φλογέρα του. Πηγαίνετε σ' ἐκεῖνον καὶ παρακαλέστε τον νὰ γίνῃ ὁ κριτὴς σας.

Δίνει καὶ στὸν Ἑρμῆ τὸ μῆλο νὰ τὸ δώσῃ στὸν Πάρη. Σὲ λίγο βρίσκονται κι οἱ τέσσερις μπροστὰ στὸ βοσκόπουλο. Προχωρεῖ ὁ Ἑρμῆς, δίνει τὸ μῆλο καὶ τοῦ λέει νὰ τὸ χαρίσῃ στὴν ὁμορφότερη.

Θαμπωμένος ὁ Πάρης τίς κοιτάζει καὶ δὲν ξέρει σὲ ποιά νὰ τὸ δώσῃ. Τότε τὸν πλησιάζει ἡ "Ἡρα καὶ τοῦ λέει :

—"Ἄν τὸ δώσης σ' ἐμένα, θὰ σὲ κάνω τὸν πλουσιότερο βασιλιὰ τοῦ κόσμου.

"Υστερα τὸν πλησιάζει ἡ Ἀθηνᾶ καὶ τοῦ λέει :

—"Ἄν τὸ δώσης σὲ μένα, θὰ σὲ κάνω τὸν πιὸ σοφὸ ἄνθρωπο καὶ τὸν πιὸ καλὸ τεχνίτη τοῦ κόσμου κι ἔτσι θὰ δοξαστῆς.

Τέλος ἡ Ἀφροδίτη τοῦ λέει :

—"Ἄν τὸ δώσης σὲ μένα τὸ μῆλο, θὰ σοῦ δώσω τὴν πεντάμορφη γιὰ γυναίκα σου.

Καὶ ὁ Πάρης θαμπωμένος ἀπὸ τὴν ὁμορφιά καὶ τὴν ὑπόσχεση τῆς Ἀφροδίτης, ἔδωσε τὸ μῆλο σ' αὐτή.

4. Ὁ Πάρης ἀρπάζει τὴν πεντάμορφη Ἑλένη τῆς Σπάρτης

Ⓜ Ὑμῶσαν οἱ ἄλλες θεές κι ἔφυγαν. Τότε ἡ Ἀφροδίτη τοῦ λέει :

Ἡ ἀρπαγή τῆς ὥραίας Ἑλένης ἀπὸ τὸν Πάρη

—Πάρη, ἡ ὀμορφότερη γυναίκα, ἡ πεντάμορφη, εἶναι ἡ βασίλισσα τῆς Σπάρτης, ἡ **ὥραία Ἑλένη**. Νὰ πᾶς ἐκεῖ κι ἐγὼ θὰ σὲ βοηθήσω νὰ τὴν πάρης.

Κατέβηκε στὴν Τροία ὁ Πάρης, ἀρμάτωσε ἓνα καράβι, πῆρε συντρόφους καὶ ξεκίνησε γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Πέρασε τὸ Αἰγαῖο Πέλαγος καὶ τὰ νησιά καὶ μιὰ μέρα ἄραξε σ' ἓνα λιμάνι τῆς Λακωνίας. Ἄφησε ἐκεῖ τοὺς συντρόφους του καὶ πῆγε γιὰ τὸ παλάτι μόνος του. Ὁ βασιλιάς τῆς Σπάρτης, ὁ **Μενέλαος**, τὸν καλοδέχτηκε καὶ τὸν κάλεσε νὰ φᾶνε μαζί.

Ἐφαγαν, ἤπιαν κι ὕστερα πῆγαν νὰ κοιμηθοῦν. Τὴν ἄλλη μέρα, ὁ Μενέλαος ἔφυγε στὴν Κρήτη γιὰ ὑποθέσεις, παράγγειλε ὅμως σιὴ γυναίκα του νὰ περιποιηθῇ τὸν ξένο, ὅσο θὰ ἔμενε στὴ Σπάρτη.

Τὴν ἐπόμενη μέρα, ἦταν γιορτὴ τῆς Ἀφροδίτης. Ὁ Πάρης καὶ ἡ βασίλισσα πῆγαν στὸ ναό τῆς νὰ προσκυνήσουν τὴ θεά. Ὁ Πάρης ζήτησε ἀπὸ τὴ θεά νὰ τὸν βοηθή-

ση νὰ πάρη τὴν ὠραία Ἑλένη μαζί του. Ἔτσι, μὲ τὴ βοήθεια τῆς θεᾶς, κατάρφερε νὰ θαμπωθῇ ἡ Ἑλένη καὶ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ.

Πῆραν λοιπὸν ἓνα ἀμάξι, τὸ φόρτωσαν μὲ χρυσαφικά κι ἄλλα πολύτιμα πράγματα κι ἔφυγαν. Γρήγορα ἔφτασαν στὸ καράβι, φόρτωσαν ὅ,τι εἶχαν καὶ σὲ λίγο σήκωσαν τὰ πανιά **κι ἔφυγαν.**

Ἔτσι ἄρπαξε ὁ Πάρης τὴν ὠραία Ἑλένη κι ἔφυγαν γιὰ τὴν Τροία.

5. Ἡ ἐκστρατεία τῶν Ἑλλήνων

Οταν σὲ λίγο γύρισε ὁ Μενέλαος, οὔτε γυναίκα βρῆκε, οὔτε θησαυρούς. Ἐφυγε λοιπὸν γρήγορα καὶ πῆγε στὶς **Μυκῆνες**, ὅπου ἦταν βασιλιάς ὁ Ἄγαμέμνωνας, ὁ ἀδερφὸς του. Τοῦ διηγήθηκε τί ἔγινε καὶ τοῦ ζήτησε νὰ τὸν βοηθήσῃ νὰ τιμωρήσουν τὸν Πάρη. Ἡ προσβολὴ βέβαια ἦταν μεγάλη γιὰ τοὺς Ἕλληνας.

Γι' αὐτὸ τὰ δύο ἀδέρφια ἔστειλαν ἀγγελιοφόρους σ' ὅλους τοὺς βασιλιάδες τῆς Ἑλλάδας νὰ ἐτοιμαστοῦν, ὅσοι θέλουν, καὶ νὰ ἔλθουν στὴν **Αὐλίδα τῆς Βοιωτίας**. Θὰ πῆγαιναν στὴν Τροία νὰ τιμωρήσουν τὸ θρασὺ νέο, τὸν Πάρη.

Σὲ λίγο καιρὸ, ἔφτασαν ἐκεῖ 1200 καράβια καὶ 100.000 πολεμιστές. Οἱ πιὸ ξακουσμένοι βασιλιάδες ἦρθαν νὰ πάρουν μέρος στὴν ἐκστρατεία. Ἐκεῖ ἦταν:

Ἄχαιλλέας, τὸ πιὸ δυνατὸ παλικᾶρι τῆς Ἑλλάδας, βασιλιάς τῶν **Μυρμηδόνων** στὴ **Φθία**, μὲ τὸ φίλο του, τὸν **Πάτροκλο**. Ὁ πολυμήχανος **Ὀδυσσεύς**, ὁ πιὸ ἔξυπνος Ἕλληνας. Ὁ **Νέστορας**, ὁ σοφὸς καὶ γλυκομίλητος βασιλιάς τῆς **Πύλου**. Ὁ **Αἶας**, ὁ γιὸς τοῦ Τελαμῶνα, ἀπὸ τῆ **Σαλαμίνα**, τὸ πιὸ ψηλὸ καὶ καλοδεμένο παλικᾶρι. Ὁ **Ἴδομενέας** τῆς **Κρήτης** καὶ γιὸς τοῦ **Μίνωα**. Ὁ **Διομήδης**

βασιλιάς του Ἄργους, ὁ **Φιλοκτήτης** με τὰ ὄπλα τοῦ Ἡρακλῆ κι ἄλλοι πολλοί.

Ὅλοι αὐτοὶ ἦταν ἀποφασισμένοι νὰ ξεπλύνουν τὴν προσβολὴ ποὺ ἔγινε σ' ὅλους τοὺς Ἕλληνες. Δὲν ἦταν ὅμως μόνον αὐτὸς ὁ λόγος. Ἦθελαν νὰ κυριέψουν κι ἄλλες χῶρες καὶ πιὸ πολὺ νὰ πάρουν τὰ στενὰ τοῦ Ἑλλησπόντου, ποὺ τοὺς χρειάζονταν γιὰ τὸ ἐμπόριο.

Συγκεντρώθηκαν λοιπὸν ὅλοι οἱ ἀρχηγοὶ στὴν **Αὐλίδα**. Ἐκεῖ ἀποφάσισαν καὶ δέχτηκαν γιὰ ἀρχηγό τους τὸν **Ἀγαμέμνονα**. Αὐτὸς εἶχε τὸν πιὸ πολὺ στρατὸ καὶ τὰ πιὸ πολλὰ πλοῖα. Ἔτσι ἦταν πιά ἔτοιμοι νὰ ξεκινήσουν καὶ νὰ πλεύσουν πρὸς τὴν Τροία.

6. Ἡ θυσία τῆς Ἴφιγένειας

Οἱ μέρες ὅμως περνοῦσαν κι ἀέρας εὐνοϊκὸς δὲ φυσοῦσε γιὰ νὰ ξεκινήσουν τὰ καράβια. Σὲ λίγο οἱ μέρες ἔγιναν ἑβδομάδες κι ἀκόμα τίποτα, κι ὁ στρατὸς ἄρχισε νὰ φιλοκουβεντιάζη αὐτὸ τὸ παράξενο πράγμα. Κάποια θεϊκὴ ὀργὴ τοὺς κατὰτρεχε σίγουρα.

Τότε οἱ ἀρχηγοὶ ρώτησαν τὸν μάντη **Κάλχα**, ποὺ ἦταν μαζί τους. Καὶ κεῖνος τοὺς εἶπε πῶς ἡ θεὰ Ἄρτεμη θύμωσε πολὺ μὲ τὸν Ἀγαμέμνονα, γιὰτὶ σκότωσε τὸ ἐλάφι τῆς μὲ τὰ χρυσὰ κέρατα. Ἔτσι πρόσταξε τὸν **Αἴολο**, τὸ θεὸ τῶν ἀνέμων, νὰ μὴ φυσήξῃ ἄνεμος εὐνοϊκός. Καὶ τότε μόνο θὰ ξεθυμώσῃ, ὅταν ὁ Ἀγαμέμνονας θυσιάσῃ στὸ βωμὸ τῆς τὴν κόρη του **Ἴφιγένεια**.

Ἐπεσε νὰ πεθάνῃ ὁ Ἀγαμέμνονας ἀπ' τὴ λύπη του. Τὶ νὰ κάμῃ ὅμως; Ἀπ' τὴ μιὰ μεριὰ ἦταν ἡ προσταγὴ τῆς θεᾶς, ἀπ' τὴν ἄλλη ἡ ἐκστρατεία. Μέρη βασανίστηκε, ὥσπου στὸ τέλος ἀποφάσισε νὰ θυσιάσῃ τὴν κόρη του. Ἔστειλε λοιπὸν ἀγγελιοφόρο στὴν **Κλυταιμνήστρα**, τὴ γυναίκα του, νὰ πάρῃ τὴν κόρη τους Ἴφιγένεια καὶ νὰ

ἔλθουν στήν Αὐλίδα, πῶς τάχα θά τήν παντρέψη μὲ τὸν Ἀχιλλέα.

Σάν ἦρθαν, τὶς πῆρε ὁ Ἀγαμέμνωνας στή σκηνή του καὶ τοὺς διηγήθηκε τὶ εἶπε ὁ μάντης. Πέφτει στὰ πόδια του ἡ μάνα, κλαίει, δέρνεται.

Φοβᾶται κι ἡ Ἰφιγένεια, ἡ ντροπαλὴ κόρη, παραπονεῖται πικρὰ πού θά πεθάνη τόσο νέα, σχεδὸν παιδί, μὰ τὶ θά γίνῃ μὲ τὴν ἐκστρατεία; Ὡσπου στὸ τέλος δέχτηκε ἡ Ἰφιγένεια μόνη της νὰ θυσιάσῃ γιὰ τὴν πατρίδα....

Τὴν ὥρα ὅμως πού ὁ Κάλχας σήκωσε τὸ μαχαίρι, ἓνα σύννεφο κατέβηκε, τύλιξε τὴν Ἰφιγένεια καὶ τὴν πῆρε μακριά. Στὴ θέση της εἶδαν ἓνα ἐλάφι πού ὁ Κάλχας τὸ θυσίασε. Ἡ Ἄρτεμη πῆρε τὴν καλὴ Ἑλληνίδα κόρη, μακριὰ στὸν **Καύκασο** καὶ τὴν ἔκαμε ἱερεῖά της. Ἀπὸ κεῖ τὴν ἔφερε ξανά ὁ ἀδελφός της **Ὁρέστης** ὕστερ' ἀπὸ χρόνια.

Στὸ μεταξὺ ὅμως φύσηξε ἀέρας, φούσκωσαν τὰ πανιά καὶ ξεκίνησαν γιὰ τὴν Τροία καὶ ὅλοι εἶχαν νὰ κάνουν μὲ τὴν αὐτοθυσία τῆς Ἰφιγένειας.

7. Οἱ Ἕλληνες στὴν Τροία

Φούσκωνε τὰ πανιά ὁ ἀέρας καὶ τὰ περήφανα καράβια ἔσχιζαν τὸ γαλανὸ Αἰγαῖο. Ὡσπου, ὕστερ' ἀπὸ μιὰ βδομάδα ταξίδι, πλησίασαν τὰ καράβια στὴ χώρα τῶν Τρώων.

Ὅμως κι οἱ Τρῶες εἶχαν μάθει τὸν ἐρχομὸ τῶν Ἑλλήνων. Κι ὁ βασιλιάς τους **Πρίαμος** ἔστειλε στὶς γύρω χῶρες καὶ ζήτησε τὴ βοήθειά τους. Ὅλοι ἔτρεξαν νὰ τὸν βοηθήσουν, γιὰτὶ οἱ Τρῶες ἦταν πλούσιος λαὸς κι ὁ Πρίαμος πλήρωνε καλά. Ἔτσι μαζεύτηκε μεγάλο πλῆθος στρατοῦ, νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν Τροία. Κι οἱ Ἕλληνες ὄλο καὶ πλησίαζαν.

Ὅταν ὅμως ἔφτασαν τὰ χίλια τόσα καράβια τους στ' ἀκρογιάλια τῆς Τροίας, εἶδαν στὴν παραλία χιλιάδες Τρῶες νὰ τοὺς περιμένουν. Ἀναγκάστηκαν λοιπὸν νὰ πολεμήσουν

σκληρά για να καταφέρουν να αποβιβαστούν στην ξηρά. Έκει στην παραλία στρατοπέδευσαν. Τράβηξαν και τα καράβια τους στην ξηρά, έσκαψαν ένα βαθύ και πλατύ χαντάκι γύρω κι έχτισαν κι ένα γερό ξύλινο τείχος.

Πρώτος Έλληνας που πάτησε την Τροία ήταν ο **Πρωτεσίλαος** που σκοτώθηκε άμέσως.

Οί Τρῶες κλείστηκαν μέσα στο κάστρο τους, που είχε ψηλά και γερά τείχη. Από κεϊ έβγαιναν στον κάμπο και πολεμοῦσαν με τους Έλληνες. Πότε νικουσε ο ένας και πότε ο άλλος στρατός. Γιατι και οί δυο στρατοί ήταν δυνατοί κι οί αρχηγοί τους ήταν παλικάρια. Έκεινος που ξεχώριζε ανάμεσα στους Έλληνες ήταν ο **Άχιλλέας** κι ανάμεσα στους Τρῶες ο **Έκτορας**, που ήταν ο μεγαλύτερος γιός του Πριάμου και αρχηγός τῶν Τρῶων.

Έτσι περνοῦσε ο καιρός και κανένας δέν κατάφερε να νικήση τελειωτικά τόν άλλο. Και χρόνο με τὸ χρόνο, ο πόλεμος τραβοῦσε κι έφτασαν τὰ έννιά χρόνια.

Έννιά χρόνια πολεμοῦσαν οί Έλληνες τήν Τροία κι ακόμα να τήν πάρουν.

8. Ο Άχιλλέας θυμῶνει με τόν Άγαμέμνονα

Κι επάνω στα δέκα χρόνια άρχισε ο τσακωμός ανάμεσα στους δυο καλύτερους Έλληνες, τόν Άχιλλέα και τόν Άγαμέμνονα. Και να ποιός ήταν ο λόγος:

“Οπως δηλ. οί Έλληνες ήταν μακριά άπ' τήν πατρίδα τους, δέ μπορούσαν να φέρουν τρόφιμα άπό κεϊ. Γι' αυτό έκαναν έπιδρομές στις γειτονικές χῶρες κι άρπαζαν ό,τι χρειαζόνταν. Μαζι όμως με τὰ βόδια και τὰ πρόβατα που άρπαζαν, έπαιρναν μαζι τους νέους και νέες να τους ύπηρετοῦν. Μια φορά λοιπόν είχαν πάρει και δυο πολύ όμορφες κοπέλες, τήν **Χρυσήδα** και τήν **Βρυσήδα**. Τήν πρώτη τήν έδωσε ο στρατός στον Άγαμέμνονα και τή δεύτερη στον Άχιλλέα.

Σε λίγες μέρες όμως, ἤρθε στὸ στρατόπεδο **ικέτης**, ὁ πατέρας τῆς Χρυσηίδας μὲ πλούσια δῶρα καὶ ζήτησε τὴν κόρη του πίσω. "Ολοι οἱ Ἕλληνες, σὰν ἄκουσαν τὸ γέρο πατέρα, ποῦ ἦταν καὶ ἱερέας τοῦ Ἀπόλλωνα, νὰ τοὺς λήη τὸν πόνο του, τὸν λυπήθηκαν κι εἶπαν «σωστὸ εἶναι νὰ τὴν πάρης γέροντα». Μὰ ὁ Ἀγαμέμνωνας δὲν ἤθελε κι ἔδιωξε τὸ γέρο ἱερέα μὲ σκληρὰ λόγια.

Ἐφυγε ὁ **Χρῦσης**, κι ὅπως περπατοῦσε στὴν ἀκρογιαλιά, καταράστηκε τοὺς Ἕλληνες καὶ παρακάλεσε τὸν Ἀπόλλωνα νὰ τοὺς τιμωρήσῃ. Ὁ θεὸς τὸν ἄκουσε καὶ κατέβηκε θυμωμένος σ' ἓνα βουνὸ κοντὰ στὴν Τροία κι ἄρχισε νὰ σκοτώνη μὲ τίς σαῖτες του, πρῶτα τὰ μούλάρια καὶ τὰ σκυλιὰ τῶν Ἑλλήνων. Καὶ σὰν εἶδε πὼς ὁ Ἀγαμέμνωνας δὲν ἄλλαζε γνώμη, ἄρχισε νὰ σκοτώνη καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Τότε ὅμως ὁ Ἀγαμέμνωνας τὰ χρειάστηκε κι ἔστειλε τὴ Χρυσηίδα πίσω στὸν πατέρα της, μὲ πλούσια δῶρα. Ἀμέσως σταμάτησε τὸ κακὸ κι οἱ Ἕλληνες ἠσύχασαν. Ὁ Ἀγαμέμνωνας ὅμως ἔστειλε καὶ πῆρε ἀπ' τὸν Ἀχιλλέα τὴ **Βρυσήδα**. Τὴν ἔδωσε ὁ Ἀχιλλέας, μὰ ὁ θυμὸς του ἦταν τόσο μεγάλος, ποῦ ὀρκίστηκε πὼς δὲ θὰ ξαναπολεμήσῃ, ἂν δὲν τοῦ δώσουν πίσω τὴ Βρυσήδα.

Ἀποτραβήχτηκε λοιπὸν στὰ καράβια του, μαζὶ μὲ τὸ φίλο του Πάτροκλο, χολιασμένος καὶ δὲν ἔπαιρνε μέρος στὶς μάχες τώρα πιά.

9. Ὁ θάνατος τοῦ Πατρόκλου

Οταν ἔμαθαν λοιπὸν οἱ Τρῶες ὅτι ὁ Ἀχιλλέας δὲν πολεμᾷ πιά, πῆραν θάρρος κι ἔβγαιναν πιὸ συχνὰ στὸν κάμπο. Κι ἀκόμα συχνότερα νικοῦσαν τοὺς Ἕλληνες. Τόσο θάρρος πῆραν, ὥστε ἔφταναν σχεδὸν ὡς τὸ ξύλινο τεῖχος τῶν Ἑλλήνων καὶ προσπαθοῦσαν νὰ τὸ κάψουν. Μάθαινε ὁ Ἀχιλλέας τὸ κακὸ ποῦ πάθαιναν οἱ Ἕλ-

ληνες, μὰ ὁ θυμός του δὲν ἡμέρωνε. "Αδिका τὸν παρακαλοῦσαν οἱ ἄλλοι ἄρχηγοὶ νὰ βγῆ στὸν πόλεμο.

"Ὡσπου μιὰ μέρα εἶδε τὸν Πάτροκλο νὰ γυρίζῃ ἀπὸ τὸ τεῖχος, ὅπου εἶχε πάει νὰ δῆ τὴ μάχη, πολὺ λυπημένο. Τὸν ρώτησε κι ὁ Πάτροκλος τοῦ εἶπε:

—Δὲν μπορῶ νὰ βλέπω τοὺς "Ἕλληνες νὰ ὑποφέρουν καὶ νὰ σκοτώνωνται. Οἱ καλύτεροι ἀπ' τοὺς ἀρχηγούς εἶναι πληγωμένοι καὶ τὸ κακὸ παράγινε! "Αν δὲ θέλῃς ἐσὺ νὰ πολεμήσης, δός μου ἐμένα τὸ στρατό σου καὶ τὴν πανοπλία σου.

Μὲ τὰ πολλὰ παρακάλια δέχτηκε ὁ "Αχιλλέας· τοῦ εἶπε ὅμως:

—Νὰ πολεμήσης καὶ νὰ διώξης τοὺς Τρῶες ἀπ' τὸ στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων. Μὰ νὰ μὴν προχωρήσης πολὺ στὸν κάμπο.

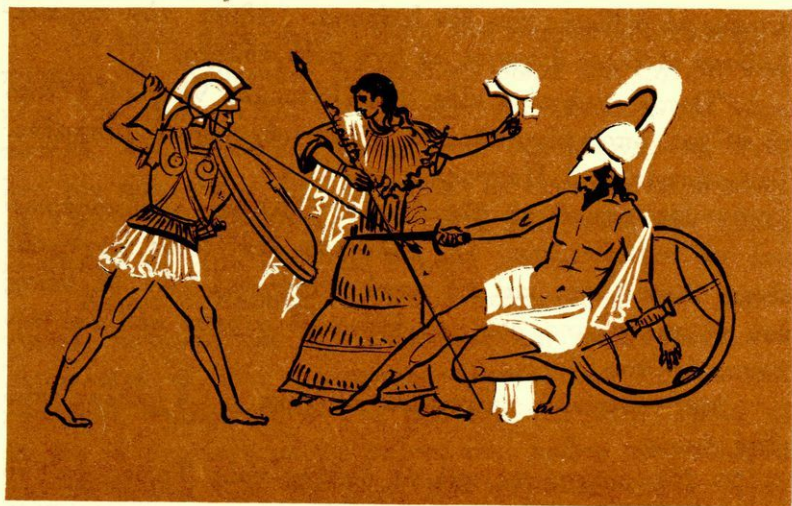
"Ἔτσι, ὁ Πάτροκλος πῆρε τὸ στρατό τοῦ "Αχιλλέα καὶ βγῆκε στὴ μάχη. Σὰν τὸν εἶδαν οἱ Τρῶες, πίστεψαν πὼς εἶναι ὁ "Αχιλλέας καὶ σιγὰ—σιγὰ ἀποτραβήχτηκαν πρὸς τὴν πόλη τους. Μὲ ὁ Πάτροκλος ξέχασε τι τοῦ εἶπε ὁ "Αχιλλέας καὶ πολεμώντας ἔφτασε ὡς τὰ τεῖχη τῆς Τροίας. Ἐκεῖ ὅμως ἦταν ὁ "Ἐκτορας πού εἶχε μείνει ἔξω ἀπὸ τὰ τεῖχη. Κατάλαβε πὼς δὲν ἦταν ὁ "Αχιλλέας ἀλλὰ ὁ Πάτροκλος καὶ χίμηξε πάνω του σὰν τὸ γεράκι. "Αρχισε μιὰ πάλη φοβερή, μὰ σὲ λίγο ὁ Πάτροκλος ἔπεφτε νεκρός, τρυπημένος ἀπὸ τὸ δόρυ τοῦ "Ἐκτορα.

"Ἐσκυψε ὁ νικητὴς καὶ πῆρε τὴν πανοπλία τοῦ "Αχιλλέα.

Στὸ μεταξύ, ὄρμησαν οἱ Τρῶες κι οἱ "Ἕλληνες κι ἀκολούθησε μάχη φονική, μὰ στὸ τέλος πῆραν οἱ "Ἕλληνες τὸ νεκρὸ Πάτροκλο καὶ τὸν ἔφεραν πίσω στὰ καράβια.

10. "Αχιλλέας - "Ἐκτορας

Σὰν εἶδε ὁ "Αχιλλέας νεκρὸ τὸ φίλο του, πού τὸν ἀγαποῦσε πιὸ πολὺ κι ἀπὸ ἀδερφό του, ἔπεσε πάνω στὸ

Μονομαχία Ἀχιλλέα—Ἔκτορα

νεκρὸ κι ἔκλαιγε κι ἔριχνε στὰ μαλλιά του στάχτη και κυλιόταν στὴ γῆ ἀπελπισμένος. Ὅταν ὅμως τοῦ πέρασε ἡ πρώτη λύπη, ὀρκίστηκε νὰ ἐκδικηθῆ. Παρακάλεσε λοιπὸν τὴ μάνα του, τὴ Θέτιδα και τοῦ ἔφερε μιὰ νέα πανοπλία ἀπὸ τὸν Ὀλυμπο, πού τὴν ἔφτιαξε ὁ Ἥφαιστος. Καὶ τὴν ἄλλη μέρα χίμηξε στὴ μάχη πρῶτος πάνω στὸ ἄρμα του, πού τὸ ἔσερναν τὰ δυὸ ἀθάνατα ἄλογα τοῦ πατέρα του.

Τὶ κακὸ ἔγινε στὴ μάχη ἐκείνη! Οἱ Ἕλληνες παίρνοντας θάρρος, ὄρμησαν στὴ μάχη, και σὲ λίγο τὰ πτώματα τῶν ἐχθρῶν ἔστρωναν τὸν κάμπο. Καὶ ἔτσι, οἱ Τρῶες μὴ μπορώντας ν' ἀντέξουν, ἔτρεξαν και μπῆκαν μέσα σιὰ τείχη τους. Μόνο ὁ Ἔκτορας, σὰν παλικάρι πού ἦταν, δὲ μπῆκε στὸ κάστρο, μὰ περίμενε τὸν Ἀχιλλέα. Κι ἔγινε μιὰ φοβερὴ μονομαχία. Πάλεψαν μὲ τις ὥρες, μὰ στὸ τέλος τὸ κοντάρι τοῦ Ἀχιλλέα μπήχτηκε στὸ λαιμὸ τοῦ Ἔκτορα και ξεψύχησε τὸ γενναῖο παλικάρι.

Τότε τὸν ἔγδυσε ὁ Ἀχιλλέας, τὸν ἔδεσε πίσω ἀπὸ τὸ

ἄρμα του καὶ τὸν ἔσερνε γύρω ἀπὸ τὰ τείχη. Τὸν ἔβλεπαν οἱ Τρῶες, ἡ γυναῖκα του ἡ Ἀνδρομάχη, ὁ πατέρας του Πρίαμος, καὶ θρηνοῦσαν ὅλοι πού ἔχασαν τὸν καλύτερό τους. Λύπη καὶ τρόμος ἔπεσε στὴν πόλη τῆς Τροίας καὶ στὸ παλάτι θρηνοῦσαν ἡμέρα καὶ νύχτα.

Ἔστερα ὁ γερο—Πρίαμος, πῆρε πλοῦσια δῶρα καὶ μὲ ὀδηγὸ τὸν Ἑρμῆ, πῆγε στὸ στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων, πέρασε μέσα κι ἔφτασε στὴ σκηνὴ τοῦ Ἀχιλλέας. Ἐκεῖ, ἔπεσε στὰ πόδια τοῦ ἥρωα καὶ τὸν παρακάλεσε κλαίγοντας νὰ τοῦ δώσει τὸ νεκρὸ παιδί του νὰ τὸ θάψῃ.

Λυπήθηκε ὁ Ἀχιλλέας τὸ γερο—πατέρα, γιατί θυμήθηκε καὶ τὸ δικό του πατέρα, πού τὸν περίμενε στὴν πατρίδα νὰ γυρίσῃ. Καὶ ποιὸς ξέρει ἂν θὰ γύριζε! Διέταξε λοιπὸν νὰ πλύνουν καὶ νεκροστολίσουν τὸν Ἔκτορα κι ὕστερα τὸν ἔδωσε στὸν Πρίαμο.

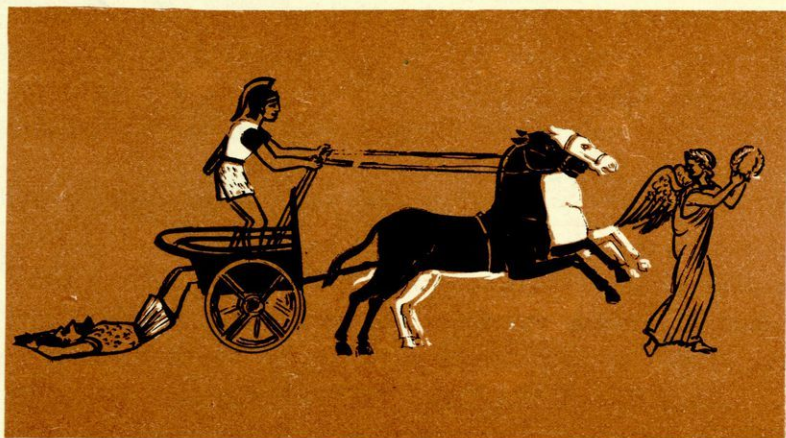
Συμφώνησαν κιόλας νὰ κάμουν ἀνακωχὴ ἔντεκα μέρες γιὰ νὰ θάψουν τοὺς νεκροὺς.

11. Ὁ θάνατος τοῦ Ἀχιλλέας

Αναψαν οἱ Τρῶες μεγάλες φωτιὲς νὰ κάψουν τὸ νεκρὸ Ἔκτορα, ἀναψαν κι οἱ Ἕλληνες γιὰ τὸν Πάτροκλο, κι ὅλοι θρηνοῦσαν τὰ δυὸ γενναῖα παλικάρια.

Σὰν πέρασαν ὅμως οἱ ἔντεκα μέρες, οἱ μάχες ξανάρχισαν. Τώρα ὅμως οἱ Τρῶες, μ' ὅλη τὴν παλικαριά τους, πάθαιναν συνεχῶς πανωλεθρίες. Γιατὶ ὁ Ἀχιλλέας, σὰν τὸ λιοντάρι, τοὺς κυνηγοῦσε καὶ τοὺς ἔκλεινε μέσα στὰ τείχη. Κι ὕστερα τριγύριζε ἀπ' ἔξω καὶ τοὺς κοροῦδευε. Ὅσες σαῖτες κι ἂν τοῦ ἔριχναν, ὅλες ἔπεφταν σὰν νὰ χτυποῦσαν πάνω σὲ πέτρα.

Λίγοι βέβαια ἤξεραν ὅτι, ὅταν γεννήθηκε ὁ Ἀχιλλέας, ἡ μάνα του ἡ Θέτιδα, τὸν εἶχε πιάσει ἀπ' τὸ πόδι καὶ τὸν ἐβούτηξε στὸ ἀθάνατο νερὸ καὶ δὲν τὸν ἔπιανε

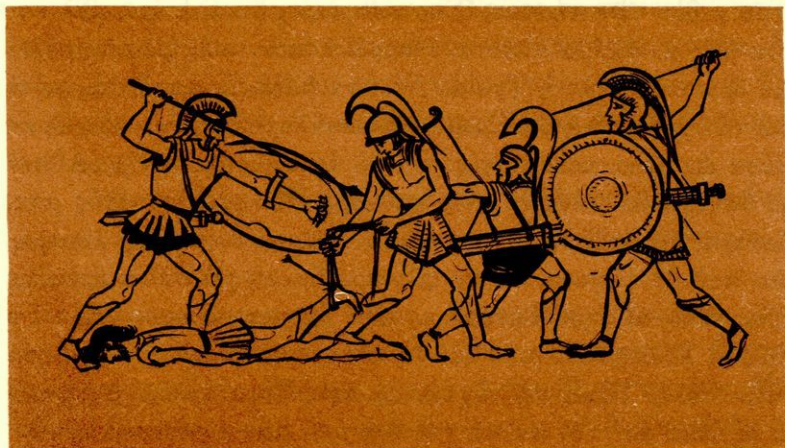
‘Ο Ἀχιλλέας ἔδεσε τὸν Ἐκτορα στὸ ἄρμα του

τίποτα. Μόνο στὴ φτέρνα ποὺ τὸν κρατοῦσε τὴν ὥρα ἐκείνη, καὶ δὲν εἶχε βραχῆ ἀπ’ τὸ ἀθάνατο νερό, μπορούσες νὰ τὸν χτυπήσῃς καὶ νὰ τὸν σκοτώσῃς. Μόνο στὴ φτέρνα ἦταν **τρωτός**.

Αὐτὸ τὸ μυστικὸ, λοιπόν, κάποιοι θεοὶ τὸ εἶπε στὸν Πάρη. Κι αὐτὸς παραφύλαξε ψηλὰ ἀπὸ τὰ τεῖχη, σημάδεψε καλὰ μὲ τὸ τόξο, κι ἡ σαῖτα μπήχιηκε στὴ φτέρνα τοῦ Ἀχιλλέα. Ἐβγαλε τὸ παλικάρι φωνὴ μεγάλη κι ἔπεσε νεκρό. Τὴν ἴδια στιγμή σαῖτεψε κι ὁ Φιλοκτῆτης μὲ τὰ φαρμακερὰ βέλη του καὶ σκότωσε τὸν Πάρη.

Ὅρμησαν οἱ Τρῶες νὰ πάρουν τὸν νεκρὸ Ἀχιλλέα, ὄρμησαν κι οἱ Ἕλληνες κι ἔγινε μάχη φοβερή. Στὸ τέλος ὅμως κατόρθωσαν οἱ Ἕλληνες νὰ τὸν πάρουν καὶ νὰ τραβηχτοῦν στὰ καράβια τους.

Ἐκεῖ τὸν ἔκλαψαν οἱ Ἕλληνες, ὅπως ταίριαζε στὸ πιὸ ξακουστὸ παλικάρι τοῦ κόσμου. Ἐκαψαν ὕστερα τὸ σῶμα του καὶ τὴ στάχτη τὴν ἔβαλαν στὸ ἴδιο βάζο, μὲ τὴ στάχτη τοῦ Πατρόκλου. Ἔτσι οἱ δύο φίλοι, θὰ ἦταν μαζί

Ἡ μάχη γύρω ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ Ἀχιλλεΐα

για πάντα. Ἐκεῖ στὴν ἀκρογιαλιά ἔστησαν κατόπιν ἓνα μεγαλόπρεπο τάφο κι ἐκεῖ ἔθαψαν μαζί καὶ τὰ ὄπλα του.

Σ' αὐτὸν τὸν τάφο, πῆγε προσκυνητὴς ὁ **Μέγας Ἀλέξανδρος** ὕστερ' ἀπὸ αἰῶνες, ὅταν ξεκίνησε γιὰ νὰ πολεμήσῃ τοὺς βαρβάρους.

12. Ὁ Δούρειος ἵππος

Ο πόλεμος ξανάρχισε κι ὁ καιρὸς περνοῦσε. Τώρα κι οἱ Τρῶες δὲν ἔβγαιναν καὶ πολὺ στὸν κάμπο, μὰ δὲν ὠφελοῦσε. Γιατὶ τὰ τείχη τῆς Τροίας ἦταν ψηλά καὶ γερά κι οἱ Ἕλληνες δὲν κατάφεραν ν' ἀνεβοῦν καὶ νὰ τὴν πάρουν. Εἶχαν κλείσει πιά δέκα χρόνια στὴν Τροία κι ἡ ἀπελπισία τους ἦταν μεγάλη. Ἦθελαν νὰ ξαναγυρίσουν στὴν Πατρίδα. Μὰ πῶς νὰ γυρίσουν ἔτσι ντροπιασμένοι;

Τότε ὁ Ὀδυσσεΐας, ὁ ἐξυπνότερος ἀπ' ὅλους, σκέφτηκε ἀρκετὰ καὶ μιὰ μέρα κάλεσε τοὺς ἄλλους καὶ τοὺς εἶπε:

—Βλέπετε πῶς πολεμοῦμε δέκα χρόνια τώρα καὶ τὴν

Τροία δὲν τὴν πῆραμε. Σκοτώθηκαν τὰ καλύτερα παλικάρια μας κι ἀκόμα τίποτα. Θαρρῶ λοιπὸν πῶς μὲ τὸν πόλεμο δὲν παίρνεται ἡ Τροία. Λέω νὰ βάλωμε μπροστὰ τοῦτο δῶ τὸ σχέδιο: Νὰ φτιάξωμε ἓνα μεγάλο ἄλογο ποὺ νὰ χωρᾷ μέσα ὡς δέκα πολεμιστές. Θὰ τὸ ἀφιερῶσωμε στὴν Ἀθηνᾶ κι ὕστερα θὰ κάνωμε πῶς φεύγομε. Ὅλος ὁ στρατός μας, ὕστερα, θὰ μαζέψῃ τὰ πράγματά του καὶ θὰ μπῆ στὰ καράβια ποὺ θὰ φύγουν. Δὲ θὰ φύγωμε ὅμως, μὰ θὰ κρυφτοῦμε πίσω ἀπὸ τὸ νησί **Τένεδο** κι ἐκεῖ θὰ περιμένωμε. Ἐλπίζω πῶς οἱ Τρῶες θὰ βγοῦν καὶ θὰ πάρουν τὸ ξύλινο ἄλογο μέσα στὴν πόλη. Τότε, τὴ νύχτα, ξαναγυρίζομε ἐμεῖς, βγαίνουν κι οἱ δέκα ἀπ' τὴν κοιλιὰ τοῦ ἀλόγου, μᾶς ἀνοίγουν τὶς πόρτες καὶ μπαίνομε μέσα στὴν Τροία.

Ὅλοι δέχτηκαν τὸ σχέδιο τοῦ Ὀδυσσεά, τοῦ πολυμήχανου. Κι ἀπὸ τὴν ἄλλη μέρα, ἄρχισαν νὰ φτιάνουν τὸ μεγάλο ξύλινο ἄλογο, τὸν **Δούρειο ἵππο**, ὅπως τὸ εἶπαν. Καὶ σὰν τέλειωσαν, μπῆκαν μέσα οἱ δέκα πολεμιστές. Οἱ ἄλλοι Ἕλληνες μάζεψαν τὶς σκηνὲς κι ὅ,τι ἄλλο εἶχαν, τὰ ἔβαλαν στὰ καράβια καὶ σὲ λίγο ἔφευγαν.

Δὲν ἔφυγαν βέβαια, ἀλλὰ κρύφτηκαν πίσω ἀπὸ τὸ μικρὸ νησί τὴν Τένεδο καὶ περίμεναν.

13. Ὁ Λαοκόοντας

Εβλεπαν κι οἱ Τρῶες ψηλὰ ἀπ' τὰ τείχη καὶ δὲν πίστευαν τὰ μάτια τους. Δέκα χρόνια συνήθισαν νὰ βλέπουν τοὺς Ἕλληνες στὴν ἀκρογιαλιά καὶ τώρα ὁ τόπος ἦταν ἔρημος. Βγῆκαν οἱ πιὸ τολμηροὶ ἔξω, πῆγαν ὡς τὴ θάλασσα, κοιτάζουν ἀπ' ἐδῶ, κοιτάζουν ἀπὸ κεῖ, ψυχὴ δὲ βλέπουν. Γυρίζουν τρέχοντας στὴν πόλη καὶ φέρνουν τὰ νέα καὶ στοὺς ἄλλους. Τότε ὅλοι οἱ Τρῶες κατέβηκαν στὴν ἀκρογιαλιά, ἐλεύθεροι πιά ἀπ' τὸ φόβο. Τὸ μόνο ποὺ ἔβλεπαν στὸ ἔρημο ἀκρογιάλι, ἦταν ὁ γιγάντιος Δούρειος ἵππος.

Τρελοὶ ἀπὸ τῆ χαρὰ τους οἱ Τρῶες τὸ περιεργάζονται. Βλέπουν κι ἐπάνω στὰ πλευρά του ὅτι ἦταν τάμα στὴν Ἄθηνᾶ καὶ ὅλοι μαζί θέλουν νὰ τὸ πάρουν μέσα στὴν πόλη. Τότε βγαίνει στὴ μέση ὁ **Λαοκόοντας**, ἱερέας τοῦ Ἀπόλλωνα, καὶ τοὺς λέει :

—Προσέξτε : Νὰ φοβάστε τοὺς Ἕλληνας κι ὅταν ἀκόμη σᾶς φέρνουν δῶρα, καὶ μὲ τὸ κοντάρι του χτύπησε τὰ πλευρά τοῦ ἀλόγου.

Ἐκείνη τῆ στιγμή ὅμως, ἔγινε κάτι παράξενο. Δυὸ τεράστια φίδια παρουσιάζονται καὶ σφυρίζοντας δυνατὰ προχώρησαν ἀνάμεσά τους, χωρὶς νὰ πειράξουν κανένα. Μόνο σὰν ἔφτασαν κοντὰ στὸ Λαοκόοντα καὶ τὰ δυὸ παιδιὰ του, χίμηξαν μανιασμένα, τοὺς τύλιξαν καὶ τοὺς ἐπνιξαν.

Εἶδαν οἱ Τρῶες τὸ θαῦμα κι ἀμέσως ἀποφάσισαν νὰ πάρουν τὸ Δούρειο ἵππο μέσα στὴν πόλη. Ἄρχισαν λοιπὸν νὰ τὸν σπρώχνουν πολλοὶ μαζί ὥσπου ἔφτασαν στὶς καστρόπορτες.

Ὅμως τὸ τεράστιο ἄλογο δὲ χωροῦσε νὰ μπῆ ἀπ' τὶς πόρτες. Ἔτσι, γκρέμισαν ἓνα μέρος τοῦ τείχους καὶ τὸ πῆραν μέσα.

Σὰν ἤρθε ἡ νύχτα, οἱ Τρῶες τόριξαν στὸ γλέντι. Χαίρονταν πὺ γλίτωσαν πιά ἀπὸ τὸν πόλεμο καὶ τὰ βάρσανα. Ἐτρωγαν, ἔπιναν καὶ χόρευαν ξένιαστοι καὶ χαρούμενοι.

14. Οἱ Ἕλληνας παίρνουν τὴν Τροία

Σὰν ἔφτασαν μεσάνυχτα, τότε βγήκαν οἱ πολεμιστὲς ἀπὸ τὴν κοιλιὰ τοῦ ἀλόγου, ἀνέβηκαν ψηλὰ στὰ τείχη, ἀναψαν φωτιές, ἀνοιξαν τὶς πόρτες καὶ περίμεναν.

Βλέπουν τὶς φωτιές οἱ Ἕλληνας, πὺ εἶχαν ξαναγυρίσει στὸ λιμάνι μόλις νύχτωσε, βγαίνουν ἀπὸ τὰ καράβια κι ὀρμοῦν στὸν κάμπο. Σὲ λίγο ἔμπαιναν μέσα στὴν πόλη ἀπὸ τὶς ἀνοιχτὲς πόρτες. Βουὴ κι ἀντάρα σηκώθηκε τότε ἀπ' τὶς φω-

νές και τὸ τρέξιμο, πὸ ἀναστατώθηκε ὅλη ἡ πόλη. Κι οἱ Τρωαδίτες, τόσο ξαφνιασθήκαν, τόσο δὲν τὸ περίμεναν αὐτὸ τὸ κακό, πὸ ἀπόμειναν ἀνυπεράσπιστοι.

Σκότωναν οἱ Ἕλληνες, ἔβαζαν φωτιά, γκρέμιζαν ὅ,τι ἔβρισκαν μπροστά τους. Δὲν ἄφηναν τίποτα ὄρθιο κι ὅ,τι πολύτιμα πράγματα ἔβρισκαν τ' ἄρπαζαν. Κουβάλησαν στὰ καράβια τους ὅλα τὰ πλούτη πὸ βρῆκαν στὰ παλάτια τοῦ Πριάμου, καὶ στὰ σπίτια τῶν Τρώων. Πῆραν σκλάβους ὄσους ἄντρες, γυναῖκες καὶ παιδιὰ γλίτωσαν. Ἄλλους γιὰ νὰ τοὺς ὑπηρετοῦν καὶ ἄλλους νὰ τοὺς πουλήσουν.

Τὴν ἄλλη μέρα, σὰν ξημέρωσε, δὲν ἔβλεπες παρὰ ἐρείπια καὶ χαλάσματα ἐκεῖ πὸ ἦταν πρὶν ἡ ὁμορφὴ καὶ περήφανη πόλη τῆς Τροίας. Κι οἱ Ἕλληνες, ἀφοῦ κατάστρεψαν τὰ πάντα, γύρισαν πιά στὰ καράβια τους κι ἐτοιμάστηκαν νὰ φύγουν.

Τώρα θὰ γυρίσουν στὴν πατρίδα, περήφανοι καὶ δοξασμένοι. Γιατὶ ὁ Μενέλαος ξαναπῆρε τὴν Ἑλένη κι ἡ πόλη τῆς Τροίας δὲν ὑπάρχει πιά.

Ὅμως οἱ θεοὶ πὸ χάρισαν στοὺς Ἕλληνες τὴν Τροία, εἶχαν θυμώσει γιὰτὶ κατάστρεψαν καὶ τὰ ἱερὰ ἀκόμη.

Τίποτε δὲ σεβάστηκαν. Οὔτε τοὺς ναοὺς. Μόνον λίγοι τρωαδίτες σώθηκαν κι ἀνάμεσά τους ὁ **Αἰνείας**. Γιατὶ πρόσεξαν οἱ Ἕλληνες ὅτι ἦταν νέος εὐσεβῆς.

Φεύγοντας ὁ Αἰνείας πῆρε στὴν ἀγκαλιά του τὸ ἄγαλμα τοῦ Θεοῦ. Οἱ Ἕλληνες βλέποντάς τον, τοῦ ἐπέτρεψαν νὰ πάρη καὶ κάτι ἀκόμη. Τότε αὐτὸς πῆρε στὸν ὦμο του τὸ γέρο πατέρα του. Αὐτὸ συγκίνησε τοὺς Ἕλληνες πὸ τὸν ἄφησαν νὰ πάρη ὅ,τι ἤθελε. Λένε ὅτι ὁ Αἰνείας πῆγε στὴ σημερινὴ Ἰταλία καὶ ὅτι αὐτὸς ἔχτισε τὴ Ρώμη.

Στὸ γυρισμό τους, πολλοὶ Ἕλληνες χάθηκαν, ἐνῶ ἄλλοι βρῆκαν θάνατο φοβερό. Τὸν Ἀγαμέμνονα π.χ. τὸν

σκότισε ἡ γυναίκα του, ἡ Κλυταιμνήστρα. Ἐκεῖνος ὅμως πού ὑπέφερε τὰ πιό πολλὰ βάσανα, ἦταν ὁ πολυμήχανος Ὀδυσσεύς, ὁ βασιλιάς τῆς Ἰθάκης, πού ἐξ αἰτίας του κυριεύτηκε ἡ Τροία.

7η ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

ΤΡΩΪΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

1. Ὁ γιὸς τοῦ **Πριάμου**, βασιλιά τῆς Τροίας, καὶ τῆς **Ἐκάβης**, ὁ **Πάρις**, ἄρπαξε τὴν βασίλισσα τῆς Σπάρτης τὴν ὠραία **Ἑλένη**, τὴ γυναίκα τοῦ Μενέλαου, μὲ τὴ βοήθεια τῆς Ἀφροδίτης. Αὐτὸ πού ἔκανε τὸ ξένο βασιλόπουλο, ἦταν μεγάλη προσβολὴ γιὰ ὅλους τοὺς Ἕλληνες.

2. Οἱ Ἕλληνες μὲ τοὺς βασιλεῖς τους καὶ μὲ ἀρχηγὸ τὸ βασιλιά τῶν Μυκηνῶν **Ἀγαμέμνονα**, συγκεντρώθηκαν στὸ λιμάνι τῆς Αὐλίδας. Ἐκεῖ περίμεναν ὅλοι καλὸν ἀέρα, γιὰ νὰ ξεκινήσουν τὰ καράβια. Μὰ δὲ φυσοῦσε. Ἡ θεὰ Ἄρτεμη ἦταν θυμωμένη μὲ τὸν Ἀγαμέμνονα καὶ γιὰ νὰ ξεθυμῶση, θυσιάστηκε ἡ ἥρωϊκὴ του κόρη, ἡ **Ἰφιγένεια**. Ἔτσι φύσηξε οὖριος ἄνεμος καὶ τὰ καράβια μὲ τοὺς πολεμιστὲς ξεκίνησαν γιὰ τὸ μεγάλο πόλεμο πού κράτησε 10 χρόνια.

3. Οἱ Ἕλληνες ἔφτασαν στὴν Τροία καὶ τὴν πολιορκήσαν. Οἱ Τρῶες ὅμως πολεμοῦσαν κι αὐτοὶ μὲ ἀνδρεία καὶ κανένas ἀπὸ τοὺς ἀντίπαλους δὲ νικοῦσε. Τὸ χειρότερο ἦταν πού ὁ ἀντρειωμένος βασιλιάς, ὁ ἄτρωτος **Ἀχιλλεύς** θύμωσε καὶ δὲν πολεμοῦσε. Οἱ Τρῶες πήραν θάρρος, βγήκαν ἀπὸ τὰ κάστρα καὶ κυνήγησαν τοὺς Ἕλληνες στὰ καράβια. Ὁ θάνατος τοῦ **Πατρόκλου**, πού ἦταν ὁ ἀγαπημένος φίλος τοῦ Ἀχιλλεύα, φούντωσε τὸ μίσος στὴν καρδιά του καὶ ὄρμησε κατὰ τῶν Τρωαδῶν. Τοὺς κυνήγησε καὶ σκότωσε τὸν Ἔκτορα.

4. Ὁ Ἀχιλλεύς ἔτσι ἐκδικήθηκε τὸ θάνατο τοῦ φίλου του, ἀλλὰ κι ὁ ἴδιος ἔπεσε νεκρὸς ἀπὸ βέλος τοῦ Πάρι. Τὸ πέτυχε στὸ μόνο **τρωτὸ** σημεῖο τοῦ σώματός του, στὴ φτέρνα. Τὸ θάνατο τοῦ Ἀχιλλεύα ἐκδικήθηκε ὁ **Φιλοκτήτης** σκοτώνοντας τὸν Πάρι, μὲ τίς φαρμακερὲς

σαΐτες του. Έτσι όμως ο πόλεμος δεν τέλειωνε και οι Έλληνες βρίσκονταν σε απελπισία.

5. Από τη δύσκολη θέση που βρίσκονταν οι Έλληνες, τους έβγαλε ο πανέξυπνος **Όδυσσεύς**. Με το **Δούρειο Ίππο**, που σοφίστηκε κι έκαμε, κατάφερε ό,τι δέ μπόρεσε να καταφέρει ο δεκάχρονος πόλεμος. Η Τροία κυριεύτηκε και κήκε. Αυτό εξόργισε τους Θεούς, που τιμώρησαν τους Έλληνες για το άπρεπο φέρσιμό τους και πιο πολύ τον άτυχο Όδυσσέα.

Άπαντῆστε στις ἐρωτήσεις

1. Ποῦ ἦταν ἡ Τροία, ποιὸν εἶχε βασιλιά καὶ πῶς ἔλεγαν τὴ βασίλισσα; 2. Ποιὸς ἦταν ὁ μικρότερος γιὸς τους καὶ γιατί ἦταν βοσκόπουλο; 3. Γιὰ ποιὸν πόλεμο ἔγινε αἰτία ὁ Πάρης; 4. Ποιὸς ἔγραψε γιὰ τὸν Τρωϊκὸ πόλεμο; 5. Ποιὰ ποιήματα ἔγραψε καὶ τί μαθαίνομε ἀπὸ τὸ καθένα;

1. Ποιανῶς κόρη ἦταν ἡ Θέτιδα καὶ πόσες ἄλλες ἀδερφές εἶχε; 2. Ποῦ ζοῦσε καὶ μὲ ποιὸν τὴν πάντρεψαν. 3. Ποιᾶς χώρας ἦταν βασιλιάς ὁ Πηλεΐας; 4. Τί χάρισαν οἱ Θεοὶ στοὺς νεόνυμφους; 5. Τί χάρισεν ὁ Χείρωνας; 6. Ποιὰ θεὰ δὲν κάλεσαν στὸ γάμο; Γιατί; 7. Τί ἔκαμε ἡ Ἐριδα γιὰ νὰ ἐκδικηθῆ;

1. Ποιῆς ἀπὸ τίς Θεές ἐνδιαφέρθηκαν περισσότερο γιὰ τὸ μῆλο; 2. Τί τοὺς εἶπε ὁ Δίας, γιὰ νὰ ξεφύγει ἀπὸ τὸν καυγά; 3. Μὲ ποιὸν ἔστειλε τὸ μῆλο στὸν Πάρη, ὁ Δίας; 4. Τί ὑποσχέθηκε ἡ κάθε θεὰ στὸν Πάρη; 5. Σὲ ποιὰ ἀπὸ τίς τρεῖς ἔδωσε τὸ μῆλο;

1. Πῶς δέχτηκαν τὴν προτίμηση τοῦ Πάρη οἱ ἄλλες δυὸ θεές; Τί ἔκαμαν; 2. Ποῦ ἔστειλε τὸν Πάρη ἡ Ἄφροδίτη καὶ γιὰ ποιὸ λόγο; 3. Πῶς τὸν δέχτηκε ὁ Μενέλαος στὴ Σπάρτη; 4. Γιὰ ποῦ ἔφυγε ὁ Μενέλαος καὶ τί παραγγελία ἔδωσε στὴ γυναίκα του τὴν Ἑλένη; 5. Τί πῆρε μαζί της ἡ Ἑλένη, ὅταν ἔφυγε μὲ τὸν Πάρη;

1. Ὄταν ὁ Μενέλαος γύρισε τί ἔκαμε; Σὲ ποιὸ βασιλιά πῆγε πρῶτα; Γιατί; 2. Ποῦ ἦταν βασιλιάς ὁ Ἄγαμέμνωνας καὶ ποιὰ συγγένεια εἶχε μὲ τὸν Μενέλαο; 3. Τί παράγγειλαν στοὺς ἄλλους

βασιλείς ὁ Μενέλαος καὶ ὁ Ἄγαμέμνωνας; 4. Σὲ ποιοῦ λιμάνι θὰ συγκεντρώνονταν; 5. Πόσα πλοῖα καὶ πόσοι στρατιῶτες συγκεντρώθηκαν στὴν Αὐλίδα; 6. Ποιοὶ ἦταν οἱ σπουδαιότεροι Ἕλληνες, ποὺ πῆραν μέρος στὴν ἐκστρατεία κατὰ τῆς Τροίας; 7. Μόνον γιὰ τὴν Ἑλένη ξεκίνησαν γιὰ τὴν Τροία οἱ Ἕλληνες; 8. Ποιὸν διάλεξαν γιὰ γενικὸ ἀρχηγὸ οἱ Ἕλληνες; Γιατί;

1. Γιατί δὲν ξεκινούσαν ἀμέσως γιὰ τὴν Τροία; 2. Ποιὸς ἦταν ὁ ἐπίσημος μάντης τῶν Ἑλλήνων στὴν Αὐλίδα; 3. Τί τοὺς εἶπε ὁ Κάλχας; 4. Πῶς ἀκούει ὁ Ἄγαμέμνωνας τὸ ὅτι πρέπει νὰ θυσιάσῃ τὴν Ἴφιγένεια; 5. Μὲ ποιοῦ τέχνασμα φέρνει τὴν Ἴφιγένεια στὴν Αὐλίδα; 6. Δέχεται ἡ Κλυταιμνήστρα νὰ θυσιάσῃ τὴν κόρη της; 7. Δέχεται ἡ Ἴφιγένεια νὰ θυσιαστῇ γιὰ τὴν πατρίδα; 8. Ποιὸ θαῦμα ἔγινε κατὰ τὴν ὥρα τῆς θυσίας; 9. Ποῦ τὴ μετέφερε ἡ Ἄρτεμη καὶ τί τὴν ἔκαμε; 10. Ποιὸς ξανάφερε στὶς Μυκῆνες τὴν Ἴφιγένεια; 11. Μπόρεσαν πιά νὰ φύγουν γιὰ τὴν Τροία;

1. Τί ἔκανε ὁ Πρίαμος, ὅταν ἔμαθε τὴν ἐκστρατεία τῶν Ἑλλήνων; 2. Ποῦ ἔγινε ἡ πρώτη μάχη μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Τρῶων; 3. Μὲ ποιοῦ τρόπο ἐξασφαλίζουν τὸ στρατόπεδό τους οἱ Ἕλληνες; 4. Ποῦ κλείστηκαν οἱ Τρῶες; 5. Ποιοὶ ἦταν τὰ καλύτερα παλικάρια σ'αὐτὸν τὸν πόλεμο; 6. Πόσα χρόνια πολέμουσαν οἱ Ἕλληνες μὲ τοὺς Τρῶες;

1. Γιατί μάλωσαν ὁ Ἀχιλλέας μὲ τὸν Ἄγαμέμνονα; 2. Ποῦ ἔβρισκαν τροφίμα οἱ Ἕλληνες; 3. Τί ἦταν ἡ Χρησιδα καὶ ἡ Βρυσηίδα; 4. Ποιὸς πῆρε τὴ Χρησιδα καὶ ποιὸς τὴ Βρυσηίδα; 5. Τί ἦταν ὁ Χρύσης καὶ τί ζήτησε ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες; 6. Ὁ Ἄγαμέμνωνας δέχτηκε νὰ δώσῃ τὴ Χρυσηίδα στὸν πατέρα της; 7. Τί τιμωρία ἔστειλε ὁ Ἀπόλλωνας στοὺς Ἕλληνες; 8. Τί ἔκανε τότε ὁ Ἄγαμέμνωνας; 9. Τί ἔκαμε ὁ Ἀχιλλέας, ὅταν τοῦ πῆρε ὁ Ἄγαμέμνωνας τὴ Βρυσηίδα;

1. Ποιὸς ἦταν ὁ ἀγαπημένος φίλος τοῦ Ἀχιλλέου; 2. Τί κάνουν οἱ Τρῶες ὅταν μαθαίνουν τὴν ἀπόφαση τοῦ Ἀχιλλέου; 3. Ἄλλαξε ἀπόφαση ὁ Ἀχιλλέας, ὅταν ἔμαθε τὶς καταστροφὲς τῶν Ἑλλήνων; 4. Τί ζητάει ὁ Πάτροκλος ἀπὸ τὸν Ἀχιλλέου, γιὰ νὰ πάρῃ μέρος στὸν πόλεμο; 5. Τί κάνει ὁ Ἀχιλλέας, γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸ φίλο του; 6. Τί γίνεται στὴ μάχη καὶ ποιὸς σκότωσε τὸν Πάτροκλο; 7. Τί ἔγινε ἡ πανοπλία τοῦ Ἀχιλλέου; 8. Τί ἔγινε ὁ νεκρὸς τοῦ Πατρόκλου;

1. Τί κάνει ὁ Ἀχιλλέας, ὅταν βλέπη τὸ φίλο του νεκρό; 2. Ποιὸς τοῦ προμηθεύει νέα πανοπλία; 3. Ποιὸ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μονομαχίας Ἀχιλλέα - Ἑκτορα; 4. Πῶς μεταχειρίζεται τὸ νεκρὸ τοῦ Ἑκτορα; 5. Ποιὰ ἦταν ἡ γυναῖκα τοῦ Ἑκτορα καὶ ποιὸς ὁ γιὸς του; 6. Πῶς φέρεται στὸν Πρίαμο καὶ στὸ νεκρὸ Ἑκτορα; 7. Τί ἔκαμαν γιὰ νὰ θάψουν τοὺς νεκροὺς των;

1. Μετὰ τὸ κάψιμο τοῦ Πατρόκλου καὶ τοῦ Ἑκτορα τί ἔγινε; 2. Γιατί ὁ Ἀχιλλέας δὲν πληγωνόταν; 3. Ποιὸ ἦταν τὸ τρωτὸ μέρος τοῦ σώματός του; 4. Ἀπὸ ποῦ ἔμαθε τὸ μυστικὸ ὁ Πάρης καὶ τί ἔκαμε; 5. Ποιὸς σκότωσε ἀμέσως τὸν Πάρη; 6. Τί γίνεται γύρω ἀπὸ τὸ νεκρὸ τοῦ Ἀχιλλέα; 7. Ποῦ τοποθετοῦν τῆ στάχτη τοῦ Ἀχιλλέα; 8. Ποιὸς μεγάλος Ἕλληνας βασιλιάς, προσκύνησε τὸν τάφο τοῦ Ἀχιλλέα, ὕστερα ἀπὸ αἰῶνες;

1. Πόσα χρόνια πολемоῦσαν στὴν Τροία οἱ Ἕλληνες; 2. Γιατί δὲν μποροῦσαν νὰ τὴν κυριέψουν; 3. Τί πρότεινε ὁ Ὀδυσσεύς, γιὰ νὰ πάρουν τὴν Τροία; 5. Τί ἦταν ὁ Δούρειος ἵππος καὶ πόσοι πολεμιστὲς κλείστηκαν μέσα του;

1. Τί ἔκαμαν οἱ Τρῶες, ὅταν ἔφυγαν οἱ Ἕλληνες; 2. Σὲ ποιὸν εἶχαν ἀφιέρῳσει τὸ Δούρειο ἵππο οἱ Ἕλληνες; 3. Τί ἦταν ὁ Λαοκόντας καὶ τί εἶπε στοὺς Τρῶες; 4. Τί ἔπαθαν ὁ Λαοκόντας καὶ τὰ παιδιά του; 5. Πῶς ἐξήγησαν τὸ πάθημα αὐτὸ οἱ Τρῶες καὶ τί ἔκαμαν;

1. Τί ἔκαμαν οἱ κρυμμένοι, στὸ Δούρειο ἵππο, Ἕλληνες; Ποιὸ σῦνθημα ἔδωσαν; 2. Τί ἔκαμαν τότε οἱ Ἕλληνες ποῦ ἦταν στὰ κάραβια; 3. Πῶς φέρθηκαν στοὺς Τρῶες οἱ Ἕλληνες; 4. Τί ἔκαμε ὁ Αἰνείας καὶ γιατί γλίτωσε; 5. Οἱ Θεοὶ ἦταν εὐχαριστημένοι μὲ τὴν καταστροφή τῆς Τροίας; 6. Τί παθαίνει ὁ Ἀγαμέμνωνας, ὅταν γυρίζη στὴν Πατρίδα; 7. Ὁ Ὀδυσσεύς μὲ τοὺς συντρόφους του γύρισαν εὐκολα στὴν Ἰθάκη;

Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΑ

1. Στὴ χώρα τῶν Κικόνων

Επὶ τέλους ὁ δεκάχρονος πόλεμος τέλειωσε. Καὶ οἱ βασιλιάδες μὲ τὸ στρατό του ὁ καθέννας, ξεκίνησαν γιὰ τὴν ἐπιστροφή στὴ γλυκιὰ πατρίδα.

Ξεκίνησε κι ὁ Ὀδυσσεύς μὲ τὰ πενήντα καράβια του καὶ μὲ τοὺς ἑξακόσιους συντρόφους ποὺ τοῦ ἀπόμειναν. Φύσαγε πρῶτο τὸ ἀεράκι, φούσκωνε τὰ πανιά καὶ ταξίδευαν ὀλόχαροι γιὰ τὸ γυρισμό.

Ὅμως κατὰ τὸ μεσημέρι, σηκώθηκε δυνατὸς ἀέρας κι ἡ θάλασσα ἀγρίεψε.

Πελώρια κύματα ἄρχισαν νὰ ὑψώνονται καὶ νὰ σπρώχνουν τὰ καράβια πρὸς τὸ βοριά. Καὶ σὲ λίγο τοὺς ἔριξαν στ' ἀκρογιαλῖα τῆς Θράκης, κοντὰ σὲ μιὰ πόλη ποὺ τὴν ἔλεγαν **Ἴσμαρο**, καὶ τὴν κατοικοῦσε ἓνας ἀγριὸς λαός, οἱ **Κίκονες**.

Βγῆκαν στὴ στεριά ὅλοι κι ἄρχισαν ν' ἀρπάζουν ὅ,τι ἔβρισκαν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη. Μπῆκαν ὕστερα καὶ μέσα στὴν Ἴσμαρο καὶ πῆραν ὅ,τι τοὺς ἄρεσε.

Σὰ γύρισαν στὰ καράβια τους, ἀναψαν φωτιὲς στὴν παραλία κι ἄρχισαν νὰ ψήνουν ἀρνιά καὶ βόδια καὶ νὰ γλεντοῦν.

Οἱ Κίκονες ὅμως εἰδοποίησαν τὴ νύχτα ὅλους τοὺς γείτονές τους, ποὺ ἤρθαν νὰ τοὺς βοηθήσουν. Καὶ τὴν αὐγὴ,

σάν ἔφεξε καλά, ρίχτηκαν στοὺς συντρόφους τοῦ Ὀδυσσεά κι ἄρχισε μάχη μεγάλη.

Πολέμησαν γενναῖα καὶ τὰ δυὸ μέρη, μὰ οἱ Κίκωνες ἦταν πολλοὶ καὶ σκοτώθηκαν ἀρκετοὶ σύντροφοι τοῦ Ὀδυσσεά.

Τέλος, κατάφεραν μὲ κόπο μεγάλο νὰμποῦν στὰ καράβια τους οἱ ὑπόλοιποι καὶ νὰ φύγουν. Τότε κατάλαβαν ὅλοι, ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀκούσουν τὸν Ὀδυσσεά πού τοὺς ἔλεγε νὰ φύγουν, ἀφοῦ πῆραν ὅ,τι χρειάζονταν.

Κι εἶπαν, νὰ μὴν κάνουν πιά τίποτα, χωρὶς νὰ τὸν ρωτοῦν.

2. Στὴ χώρα τῶν Λωτοφάγων

Τράβηξαν λοιπὸν κατὰ τὸ νότο. Ἡ θάλασσα ἦταν ἤσυχη κι ὁ ἀέρας πρίμος. Δὲν πρόλαβαν ὅμως νὰ χαροῦν καὶ νὰ, πού πάλι ἄρχισε νὰ φυσᾷ ἀγριεμένος θρακιώτης βοριάς καὶ νὰ τοὺς σπρώχνη, σὰ νὰ ἤθελε νὰ τοὺς τσακίσῃ πάνω στὰ βράχια. Κι ἡ θάλασσα σήκωνε βουνὰ τὰ κύματα νὰ τοὺς καταπιῇ.

Μερόνυχτα πάλευαν μὲ τὴ φουρτούνα, ὥσπου τοὺς ἔριξε σ' ἄλλα ἀκρογιάλια. Ἄλλοι τόποι ἐτοῦτοι, ὁ ἀέρας ζεστός, ὁ ἥλιος ἔκαιγε.

Βγῆκαν στὴν ἀκροθαλασσιὰ νὰ ξεκουραστοῦν καὶ νὰ βροῦν γλυκὸ νερό. Ἦταν σκοτωμένοι ἀπὸ τὴν κούραση καὶ τὸ θαλασσοπάλεμα τόσων ἡμερῶν. Ἔστειλε τότε ὁ Ὀδυσσεάς τρεῖς συντρόφους του νὰ βροῦν νερὸ καὶ νὰ ἰδοῦν τί ἀνθρώποι ζοῦσαν σ' ἐκεῖνα τὰ μέρη. Περιμένει μιὰ ὥρα, δυὸ ὥρες, μιὰ μέρα, δυὸ μέρες, μὰ οἱ σύντροφοὶ του δὲν ξαναγύρισαν.

Ξεκίνησε τότε μόνος του, μὲ μερικoὺς συντρόφους, νὰ πάη νὰ τοὺς βρῆ κι ὅταν ἔφτασε σ' ἓνα χωριό, τοὺς εἶδε

πού κάθονταν με τούς ντόπιους και συνομιλοῦσαν. Τούς χαιρέτισε, τούς μίλησε, μὰ αὐτοὶ δὲν τὸν γνώριζαν. Εἶχαν φάει **λωτὸ**, ἓνα γλυκὸ φρούτο ποῦ φύτρωνε ἐκεῖ, κι εἶχαν ξεχάσει ποιοὶ εἶναι καὶ ποῦ πᾶνε. Τούς κάλεσε νὰ πᾶνε μαζί του καὶ δὲν τὸν ἀκολουθοῦσαν.

Τότε τούς πῆρε με τὴ βία καὶ τούς πῆγε στὸ καράβι. Ἐκεῖ τούς ἔδεσε, γιατί ἐκλαιγαν κι ἤθελαν νὰ γυρίσουν πίσω στοὺς **Λωτοφάγους**. Μετὰ πρόσταξε νὰ σηκώσουν γρήγορα τὰ πανιά, νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν καταραμένη χώρα, τὴ χώρα τῆς Λησμονιάς.

3. Στὴ χώρα τῶν Κυκλώπων

Εβαλαν πάλι πλώρη καὶ ταξίδευαν μέρες. "Ὅμως ἄδικα κοιτάζαν παντοῦ νὰ ἰδοῦν σημάδια, ὅτι φτάνουν στὴν Ἰθάκη. Πουθενὰ οἱ γνώριμες θάλασσες, πουθενὰ ἡ γνώριμη γῆ.

Καὶ μιὰ αὐγὴ βρέθηκαν κοντὰ σ' ἓνα νησί, στὴ χώρα τῶν **Κυκλώπων**. Ἄραξαν λοιπὸν σ' ἓνα λιμάνι κι εἶπαν νὰ βγοῦν, γιὰ νὰ βροῦν τροφίμα καὶ νερό. Βγῆκε λοιπὸν ὁ Ὀδυσσεὺς με δώδεκα συντρόφους του καὶ προχώρησε στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ νησιοῦ, μὰ ἀνθρώπους δὲν ἔβλεπαν. Πῆραν μαζί τους μόνον ἓνα ἀσκι με γλυκὸ κρασί σὰ νέκταρ. Ὅπως λοιπὸν προχωροῦσαν, βρίσκουν μιὰ σπηλιά.

Μπῆχαν μέσα καὶ τί νὰ ἰδοῦν! Μόνον ἀρνάκια καὶ κατσικάκια ἦταν μέσα στὶς μάντρες τους, ἐνῶ γύρω ἦταν πλῆθος καλάθια με τυριά, καρδάρες γεμάτες γάλα, τομάρια πολλὰ καὶ μαλλιά. Εἶπαν τότε νὰ πάρουν τυρὶ καὶ ἀρνιά καὶ νὰ φύγουν. Μὰ ὁ Ὀδυσσεὺς με κανένα τρόπο δὲν ἤθελε νὰ φύγει, πρὶν ἰδῆ τούς ἀνθρώπους ποῦ ζοῦσαν σ' αὐτὰ τὰ μέρη.

Σ' αὐτὸ τὸ νησί, λοιπὸν, δὲ ζοῦσαν ἄνθρωποι συνηθι-

σμένοι. Ἦσαν γιγαντόσωμοι, σωστά τέρατα, μ' ἓνα μεγάλο μάτι στὸ μέτωπο κι ἄγριοι. Ὁ καθένας εἶχε τὴ σπηλιά του καὶ τὰ κοπάδια του, πού τὰ ἔβροσκε ὅλη μέρα καὶ τὸ βράδυ γυρίζε, τ' ἄρμεγε, ἔπηζε τυρί, ἔτρωγε καὶ κοιμόταν. Κανένας δὲν λογάριάζαν οἱ **Κύκλωπες**, γιατί ἦταν παιδιὰ τοῦ Θεοῦ **Ποσειδώνα** καὶ τῆς θαλασσινῆς νεραίδας **Ἀμφιτρίτης**, κόρης τοῦ θαλασσινοῦ θεοῦ **Νηρέα**. Κι ὅποιος ξένος ἔφτανε στὰ μέρη τους, ἔβρισκε φοβερὸ θάνατο!

Σὰ βράδιασε λοιπόν, οἱ σύντροφοι τοῦ Ὀδυσσέα ἄκουσαν ἀπὸ μακριὰ βελάσματα καὶ κουδούνια. Σὲ λίγο γέμισε ἡ σπηλιά ἀπ' τὰ κοπάδια. Στὸ τέλος φάνηκε στὴν εἴσοδο κι ἓνας γίγαντας, μονόματος κι ἄγριος, πού ἔσυρε ἓνα πελώριο βράχο, σὰ νὰ ἦταν πετραδάκι, κι ἔκλεισε τὴ σπηλιά. Ὕστερα ἔριξε χάμω ἓνα σωρὸ ξύλα πού κρατοῦσε μὲ τ' ἄλλο του χέρι καὶ σείστηκε ἡ σπηλιά.

4. Ὁ Πολύφημος

Αὐτὸς ἦταν ὁ **Κύκλωπας Πολύφημος**, ὁ δυνατότερος καὶ ἀγριότερος ἀπ' ὅλους.

Ἄναψε ὕστερα φωτιά, ἄρμεξε τὶς προβατίνες, ἔπηξε μισὸ γάλα τυρί, καὶ τὸ ἄλλο τ' ἄφησε νὰ τὸ πιῇ. Ὅταν τέλειωσε, κι ἦταν ἔτοιμος νὰ φάη, τότε εἶδε τοὺς συντρόφους τοῦ Ὀδυσσέα, πού ἦταν ζαρωμένοι σὲ μιὰ γωνιά, κατατρομαγμένοι. Τοὺς κοίταξε παραξενεμένος στὴν ἀρχή κι ὕστερα τοὺς ρώτησε μὲ τὴ βροντερὴ φωνή του :

— Ποιοὶ εἶστε σεῖς καὶ τί θέλετε δῶ μέσα;

— Εἶμαστε Ἕλληνες, τοῦ ἀπάντησε ὁ Ὀδυσσέας. Γυρίζομε ἀπὸ τὴν Τροία καὶ σὲ παρακαλοῦμε, στὸ ὄνομα τοῦ **Δία**, νὰ μᾶς φιλοξενήσης καὶ νὰ μᾶς βοηθήσης νὰ γυρίσωμε στὴν πατρίδα μας.

Γέλασε δυνατὰ ὁ γίγαντας καὶ τοὺς λέει :

—'Εγὼ δὲ φοβᾶμαι κανέναν οὔτε θεό, οὔτε ἄνθρωπο, οὔτε θὰ σᾶς βοηθήσω. "Απλωσε κιόλας τὴ χερούκλα του, ἄρπαξε δυὸ συντρόφους τοῦ Ὀδυσσεά, τοὺς χτύπησε κάτω σὰ χταπόδια κι ἄρχισε νὰ τοὺς τρώῃ.

Οἱ ἄλλοι μαρμάρωσαν, μὰ τί νὰ κάνουν; Μετὰ τὸ ἄνθρωποφάγωμα, ὁ Κύκλωπας πῆρε καὶ μιὰ μεγάλη καρδάρα γάλα καὶ τὴν ἤπιε νὰ χορτάσῃ. Κι ὕστερα ξαπλώθηκε ἀνάσκελα καὶ ἀποκοιμήθηκε βαθιά. . .

Τότε σκέφτηκε ὁ Ὀδυσσεάς νὰ τὸν σκοτώσῃ μὲ τὸ σπαθὶ του. Μὰ πῶς θὰ ἔβγαιναν ἀπὸ τὴ σπηλιά, πού τὴν ἔκλεινε ὁ θεόρατος βράχος; "Εγείραν λοιπὸν κι αὐτοὶ ἀπελπισμένοι τὰ κεφάλια τους καὶ σὲ λίγο ἀποκοιμήθηκαν κουρασμένοι ὅπως ἦταν.

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωτὶ, ξύπνησε ὁ γίγαντας, ἄρμεξε πάλι τίς προβατίνες του κι ἔφαγε ἄλλους δυὸ συντρόφους τοῦ Ὀδυσσεά. "Υστερα ἔβγαλε τὰ πρόβατά του ἔξω, ἔκλεισε πάλι τὴν πόρτα μὲ τὸ θεόρατο βράχο κι ἔφυγε.

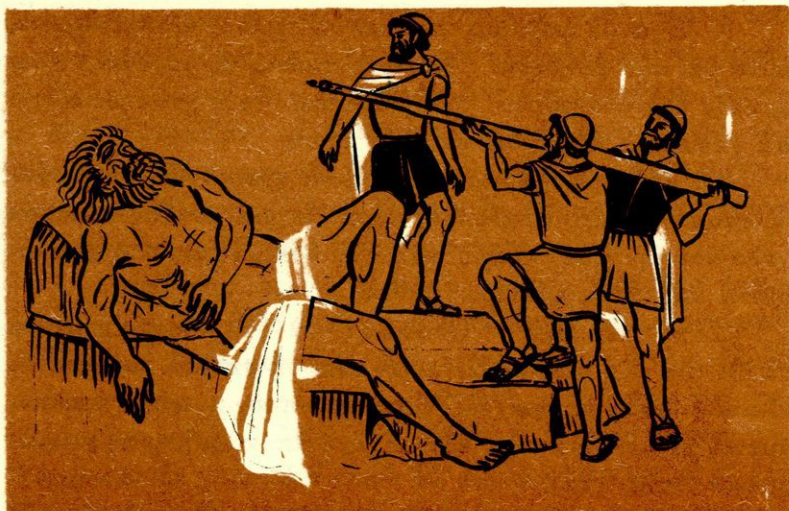
"Ὀλη τὴ μέρα ὁ Ὀδυσσεάς καὶ οἱ σύντροφοὶ του συζητοῦσαν πῶς θὰ γλιτώσουν.

5. Ὁ Ὀδυσσεάς τυφλώνει τὸν Πολύφημο

Σκεφτόταν, λοιπὸν, ὁ πολυμήχανος Ὀδυσσεάς τί νὰ κάμῃ γιὰ νὰ γλιτώσουν. "Ἐτσι ὅπως γύριζε μέσα στὴ σπηλιά, βλέπει σὲ μιὰ γωνιὰ ἓνα γλωρὸ μακρὸ ξύλο ἀπὸ ἀγριελιά. Φωνάζει τοὺς συντρόφους του νὰ τὸ πελεκήσουν καλὰ στὴν ἄκρη νὰ γίνῃ μυτερό. Μετὰ τὸ πύρωσε στὴ φωτιά νὰ εἶναι σκληρὸ καὶ τὸ ἔκρυψε μέσα στὴν κοπριά.

Τὸ βράδυ γύρισε πάλι ὁ Πολύφημος. "Αφοῦ ἔκαμε τίς δουλειές του, ἄρπαξε πάλι δυὸ συντρόφους τοῦ Ὀδυσσεά καὶ τοὺς ἔφαγε. Τότε τὸν πλησίασε ὁ Ὀδυσσεάς μὲ μιὰ κούπα κρασί καὶ τοῦ λέει :

—Πάρε, Πολύφημε, καὶ πιές αὐτὸ τὸ γλυκὸ κρασί, νὰ

Ὁ Ὀδυσσεύς τυφλώνει τὸν Κύκλωπα Πολύφημο

εὐχαριστηθῆς καὶ νὰ μᾶς ἀφήσης νὰ γυρίσωμε πίσω στὴν πατρίδα μας.

Παίρνει ὁ γίγαντας τὸ κρασί, τὸ πίνει καὶ χτυπάει τὴ γλῶσσα του εὐχαριστημένος.

—Δός μου κι ἄλλο, λέει. Αὐτὸ δὲν εἶναι κρασί, εἶναι νέκταρ τῶν θεῶν!

Τοῦ ἔφερε κι ἄλλο κι ἄλλο καὶ ὁ γίγαντας ἄρχισε νὰ ζαλίζεται. Σὲ μιὰ στιγμή τὸν ρώτησε :

—Πῶς σὲ λένε, ξένε, μὲ τὸ γλυκὸ κρασί;

—**Κανένα** μέ λένε, κι ἔτσι μὲ φωνάζουν ὅλοι.

—Ἐ, λοιπόν, ἐσένα **Κανένα**, θὰ σὲ φάω τελευταῖο, τοῦ λέει.

Κι ἔπινε συνέχεια, ὥσπου ἄδειασε τὸ ἀσκή. Μεθυσμένος ὅπως ἦταν, ἀποκοιμήθηκε βαθιά!

Τότε ἄρπαξαν ὅλοι τὸ μυτερὸ ξύλο, τὸ ἔβαλαν στὴ φωτιά, ὥσπου πυρώθηκε καλὰ κι ὕστερα μὲ δύναμη τὸ ἔχωσαν στὸ μάτι τοῦ Κύκλωπα καὶ τὸ στριφογύρισαν. Βόγγηξε βα-

ριά και πετάχτηκε πάνω τρελός από τόν πόνο. Φώναζε τόσο δυνατά, πού τρανταζόταν ή σπηλιά κι οί φωνές του ακούγονταν σ' όλο τò νησί.

Τόν άκουσαν οί άλλοι Κύκλωπες, σηκώθηκαν από τόν ύπνο τους κι άρχισαν νά τρέχουν πρòς τή σπηλιά του Πολύφημου.

6. Πώς σώθηκε ό 'Οδυσσεάς

Εφτασαν όλοι οί Κύκλωπες έξω από τή σπηλιά, και φώναζαν και τόν ρωτούσαν τι έπαθε. Και κείνος τούς έλεγε:

—'Ο «Κανένας» με τύφλωσε, ό Κανένας. Κι αύτοί του άπάντησαν:

—'Αφου κανένας δέ σε πειράζει, τι έβαλες τς φωνές και μάς ξύπνησες; Φαίνεται πως άρρωστος θά είσαι για νά κάνης έτσι. Κι έφυγαν όλοι γελώντας.

Τυφλός ό Πολύφημος, και τρελός από τόν πόνο άρχισε νά ψάχνη γύρω - γύρω στή σπηλιά τρικλίζοντας. Μά τώρα του ξέφευγαν και τόν κορόιδευαν. Σε λίγο, ήσύχασε. Σκέφτηκε πως, τò πρωί θά θελήσουν νά βγοϋν κι εκείνοι με τά πρόβατα, και τότε θά τούς πιάση.

"Όμως, σκεφτόταν κι ό 'Οδυσσεάς, πως θά βγοϋνε νά γλιτώσουν; "Όταν, λοιπόν, πλησίαζε νά ξημερώση, πήρε τά πιò μεγάλóσωμα κριάρια και τά έδεσε τρία τρία με βοϋρλα και στο μεσιανό από κάτω, έδεσε κι από ένα σύντροφό του.

Σάν ξημέρωσε, άνοιξε ό Κύκλωπας τήν πόρτα τής σπηλιάς και κάθησε εκεί σε μιá μεγάλη πέτρα. "Όπως λοιπόν έβγαιναν τά πρόβατα, έψαχνε τς ράχες των, μά δέν έβρισκε κανέναν. Τελευταία βγήκε ό 'Οδυσσεάς, άφου πιάστηκε από τά μαλλιά τής κοιλιās του πιò μεγάλου κριαριου. "Όπως λοιπόν έβγαινε σιγά - σιγά, τò γνώρισε ό Κύκλωπας και του λέει:

—Γιατί, καλό μου κριάρι, βγήκες σήμερα τελευταίο

καὶ πᾶς τόσο σιγά, ἐσὺ ποὺ ἔβγαίνεις πάντα πρῶτο; Εἶσαι καὶ σὺ λυπημένο γιὰ τὸ κακὸ ποὺ μοῦ ἔκαμε ὁ Κανέννας; Ποῦ θὰ μοῦ πάη ὅμως, δὲ θὰ μοῦ γλιτώσῃ.

Στὸ μεταξὺ βγήκε ὁ Ὀδυσσεάς, ἔλυσε τοὺς συντρόφους του καὶ μὲ τὰ κριάρια μπροστά, φτάσανε στὰ καράβια, μπήκαν μέσα κι ἀνοιξαν τὰ πανιά νὰ φύγουν. Σὰν ξεμάκρυναν ἀρκετά, τότε ὁ Ὀδυσσεάς φώναξε δυνατά :

—Κύκλωπα, ἂν σὲ ρωτήσουν ποιὸς σὲ τύφλωσε, νὰ τοὺς πῆς ὁ Ὀδυσσεάς, ὁ βασιλιάς τῆς Ἰθάκης, ποὺ κυριεψέ τὴν Τροία.

Μάνιασε τότε ὁ Κύκλωπας καὶ ξεριζώνοντας ἓνα θεόρατο βράχο, τὸν πέταξε κατὰ κεῖ ποὺ ἀκούστηκε ἡ φωνή. Ἔπεσε ὁ βράχος τόσο κοντὰ στὸ πλοῖο, ποὺ παρὰ λίγο νὰ τὸ χτυπήσῃ. Μὰ οἱ σύντροφοι τοῦ Ὀδυσσεά, τραβοῦσαν γερὸ κουπὶ καὶ σὲ λίγο ἦταν μακριά. Τότε παρακάλεσε ὁ Κύκλωπας τὸν πατέρα του, τὸν Ποσειδῶνα, νὰ πνίξῃ τὰ καράβια καὶ τοὺς συντρόφους τοῦ Ὀδυσσεά κι ἂν κάποτε φτάσῃ στὴν πατρίδα του νὰ φτάσῃ μόνος του μὲ ξένο καράβι.

7. Στὸ νησί τοῦ Αἰόλου

Μὲ φουσκωμένα τὰ πανιά ἀπὸ τὸ γλυκὸ ἀεράκι, πηδοῦσαν πάνω ἀπὸ τὰ μικρὰ κύματα τὰ καράβια τοῦ Ὀδυσσεά, κι ἔσκιζαν τὴ θάλασσα σὰν τὰ δελφίνια.

Ἀρμένιζαν μεσοπέλαγα, χαρούμενοι ποὺ γλίτωσαν καὶ γύριζαν στὴν πατρίδα. Πλέοντας ἔφτασαν σ' ἓνα νησί ὅπου ζοῦσε ὁ Αἰόλος, ὁ θεὸς τῶν ἀνέμων. Ἄραξαν στὸ ἤσυχο λιμάνι κι ὁ θεὸς τοὺς καλοδέχτηκε. Τοὺς πρόσφερε ὅλα τὰ καλὰ τοῦ παλατιοῦ του κι αὐτὸς ἄκουγε τίς ἱστορίες ποὺ τοῦ διηγόταν ὁ Ὀδυσσεάς ἀπὸ τὸν Τρωϊκὸ πόλεμο.

Ἔτσι πέρασε ἓνας χρόνος κι ὅλοι ἦταν εὐχαριστημένοι. Ὅταν πιά εἶπαν νὰ φύγουν, τότε ὁ Αἰόλος, συγκινημένος γιὰ τὰ βάσανα ποὺ εἶχαν τραβήξῃ, ἀποφάσισε νὰ

τοὺς βοηθήσῃ νὰ φθάσουν γρήγορα στὴν πατρίδα τοὺς τὴν Ἰθάκη. Ἐπίασε λοιπὸν κι ἔκλεισε σ' ἓνα μεγάλο βοδινοῦ τομάρι, ὅλους τοὺς ἀνέμους, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ζέφυρο καὶ τὸ ἔδωσε γερὰ στὸ μεσιανὸ κατάρτι τοῦ καραβιοῦ. Ξεκίνησαν λοιπὸν κι ὁ ζέφυρος τοὺς πήγαινε ἤσυχα πάνω στὴ γαλιηνεμένη θάλασσα.

Ἐννιά μερόνυχτα ἀρμένιζαν ἤσυχα καὶ τὴ δέκατη μέρα, φάνηκαν ἀπὸ μακριὰ τὰ βουνὰ τῆς Ἰθάκης.

Τότε κουρασμένος ὁ Ὀδυσσεὺς ἀποκοιμήθηκε ἤσυχος πιά ὅτι φτάσανε. Μὰ ὁ Ποσειδῶνας ἀγρυπνοῦσε κι ἔβαλε στὸ μυαλὸ τῶν συντρόφων τοῦ Ὀδυσσεὺς τούτη τὴ σκέψη: «Τώρα φτάσαμε πιά. Ἄς δοῦμε λοιπὸν τι δῶρα ἔβαλε ὁ Αἴολος μέσα στὸ ἀσκί». Τὸ λύνουν ἀπὸ τὸ κατάρτι κι ὕστερα τὸ ἀνοίγουν. Τὶ κακὸ ἦταν ἐκεῖνο ποῦ ἔγινε! Ὁρμησαν ἔξω σφυρίζοντας οἱ ἀνεμοὶ, σηκώθηκε θάλασσα ἀγριεμένη κι ἄρχισε νὰ τοὺς σπρώχνῃ πάλι πρὸς τὸ νησί τοῦ Αἰόλου. Σὰν τοὺς εἶδε πάλι ἐκεῖ ὁ θεὸς, θυμωμένος ποῦ τὸν παράκουσαν, τοὺς ἔδιωξε.

Ἀνοίχτηκαν πάλι οἱ δυστυχησμένοι στὴ φουρτουνιασμένη θάλασσα, παλεύοντας νὰ σωθοῦν ἀπὸ τὰ κύματα.

8. Στὴ χώρα τῶν Λαιστρυγόνων

Εξι μερόνυχτα πάλευαν καὶ θαλασσοπνίγονταν ὁ Ὀδυσσεὺς κι οἱ σύντροφοί του, ὥσπου εἶδαν ἀπὸ μακριὰ ἓνα νησί. Τσακισμένοι ὅπως ἦταν, δόξασαν τοὺς θεοὺς, γιατί θὰ γλίτωναν καὶ πάλι καὶ τράβηξαν γιὰ τὸ ἄγνωστό τους νησί. Ὅλα τὰ καράβια μπῆκαν στὸ λιμάνι ποῦ βρῆκαν μπροστά τους, μόνο ὁ Ὀδυσσεὺς ἔδωσε τὸ δικό του στὴν εἴσοδο. Ἔστειλε ὕστερα τρεῖς συντρόφους του νὰ ἰδοῦν τι ἀνθρώποι ζοῦν στὸ νησί καὶ νὰ πάρουν, ἂν μπορέσουν, τρόφιμα καὶ νερό.

Προχώρησαν οἱ τρεῖς μέσα ἀπὸ τὴν παραλία, μὰ ἀνθρώπους δὲν ἔβλεπαν, ὥσπου πλησίασαν σὲ μιὰ πόλη. Προ-

χώρησαν μέσα και τότε τρόμαξαν. Τι άγριάνθρωποι ήταν εκείνοι που τους κύκλωσαν! Θεόρατοι, γίγαντες σωστοί. Τους άρπαξαν σαν πούπουλα και τους κουβάλησαν στο παλάτι του βασιλιά τους. Τους έβαλαν σε μια μεγάλη αίθουσα, όπου δεν ήταν κανένας.

Σε λίγο ήρθε ο βασιλιάς τους, ένας άγριάνθρωπος, και κάθισε στο θρόνο του. Τους ρώτησε ποιοι ήταν και τι θέλουν. "Αρχισε ένας να του λέη την ιστορία και τα βάσανά τους, μην τους λυπηθή. Μ' αυτός, πριν τελειώση, άρπαξε τον ένα, τον χτύπησε κάτω, τον σκότωσε κι άρχισε να τον τρώη.

Κατατρομαγμένοι οι άλλοι δυο άρχισαν να τρέχουν σαν τρελοί. Ούτε κι αυτοί δεν κατάλαβαν πως έφτασαν ως τα καράβια.

Μα κι ο βασιλιάς των Λαιστρυγόνων δεν κάθισε να περιμένη με σταυρωμένα χέρια. Έβαλε κάτι άγριοφωνάρες που μαζεύτηκαν στη στιγμή όλοι οι Λαιστρυγόνες κι έτρεξαν στο λιμάνι. Έκει άρπαξαν τις θεόρατες κοτρώνες που βρίσκονταν στην άκρογιαλιά, κι άρχισαν να σπάζουν τα καράβια και να σκοτώνουν τους συντρόφους του 'Οδυσσέα. Μόλις και γλίτωσε το καράβι του 'Οδυσσέα, που ήταν κάπως μακριά. Σ' αυτό μπήκαν όσοι απόμειναν και τραβώντας γρήγορα κουπί, άπομακρύνθηκαν και γλίτωσαν.

"Έτσι έμεινε μόνο ένα καράβι κι ο 'Οδυσσέας με λίγους συντρόφους του.

9. Στο νησί της Κίρκης

Με το μοναδικό τους καράβι άρμενίζουν λυπημένοι για το χαμό των συντρόφων τους και σκέφτονται πως, αν άκουγαν τον 'Οδυσσέα, δε θα πάθαιναν τίποτα.

Σε λίγο όμως φάνηκε άλλο νησί μπροστά τους. Πλησίασαν, άραξαν και βγήκαν στη στεριά. "Ομορφο νησί γεμά-

Ὁ Ὀδυσσεύς ἀπειλεῖ τὴν Κίρκη

το δέντρα καὶ δροσιά. Φοβοῦνται ὅμως μὴν πάθουν τὰ ἴδια καὶ γι' αὐτὸ ἐτοιμάζουν μιὰ ομάδα μὲ ἀρχηγό τὸν **Εὐρύλοχο**, πὺ ξεκινᾷ γιὰ τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ νησιοῦ.

Ἦστερα ἀπὸ λίγες ὥρες, ἔφτασαν μπροστὰ σ' ἓνα ὀλόλευκο παλάτι πὺ εἶχε γύρω του θαυμάσιους κήπους. Ἐκεῖ μέσα ζοῦσαν κάθε λογῆς ζῶα, πὺ δὲν πείραζαν κανένα.

Προχωροῦν οἱ ξένοι, μπαίνουν στὸ παλάτι καὶ κεῖ βλέπουν μιὰ θεόμορφη γυναίκα, νὰ κάθεται στὸν ἀργαλειὸ καὶ νὰ τραγουδᾷ. Ἦταν ἡ θεὰ **Κίρκη**, μάγισσα φοβερή. Σηκώθηκε ἀμέσως καὶ τοὺς καλοδέχτηκε. Τοὺς ἔστρωσε πλούσιο τραπέζι καὶ τοὺς παρακάλεσε νὰ φᾶνε. Ἐκεῖνη ὅμως εἶχε βάλει μαγικὰ βότανα μέσα στὰ φαγητὰ καὶ ὅταν τέλειωσαν, τοὺς ἄγγιξε μὲ τὸ μαγικὸ ραβδί της. Ἀμέσως ὅλοι ἔγιναν **γουρούνια**. Τοὺς πῆρε καὶ τοὺς ἔκλεισε στὸ στάβλο της καὶ ὕστερα πῆγε πάλι στὸν ἀργαλειὸ της.

Ὁ Εὐρύλοχος ὅμως πὺ δὲν εἶχε μπῆ μέσα, σὰν εἶδε τὶ ἔγινε, ἔτρεξε γρήγορα στὸ καράβι καὶ τὰ διηγῆθηκε στὸν

Ὀδυσσεά. Ζώνεται τὸ σπαθὶ τοῦ ὁ Ὀδυσσεάς καὶ τραβάει γιὰ τὸ παλάτι τῆς Κίρκης. Στὸ δρόμο συνάντησε τὸν Ἑρμῆ, ποῦ τοῦ ἔδωσε ἓνα βότανο καὶ τοῦ εἶπε τι νὰ κάμη, σὰν ἦ θεὰ σηκώση τὸ μαγικὸ ραβδί της νὰ τὸν ἀγγίξη.

Ἐφτασε ὁ Ὀδυσσεάς στὸ παλάτι, τὸν καλοδέχτηκε ἡ Κίρκη καὶ τοῦ ἔστρωσε νὰ φάη. Μὰ σὰν εἶδε πὼς τὰ μάγια της δὲν ἔπιαναν, σήκωσε τὸ ραβδί της. Τότε ὁ Ὀδυσσεάς τράβηξε τὸ σπαθὶ τοῦ καὶ τὴ φοβέρισε πὼς θὰ τὴ σκοτώσῃ. Ἀμέσως ἡ Κίρκη ἔπεσε γονατιστὴ καὶ τὸν παρακαλοῦσέ νὰ μὴν τὴ σκοτώσῃ κι αὐτὴ θὰ κάνη ὅ,τι τῆς ζητήσῃ. Τὴν ὄρκισε ὁ Ὀδυσσεάς στὸν ὄρκο τῶν θεῶν, καὶ σὲ λίγο οἱ σύντροφοί τοῦ ἦταν πάλι ἄνθρωποι.

Ἐμειναν ἐκεῖ κάπου ἓνα χρόνο, ὕστερα ἤθελαν νὰ φύγουν καὶ παρακάλεσαν τὴν Κίρκη νὰ τοὺς βοηθήσῃ. Ἐκεῖνη συμβούλεψε τὸν Ὀδυσσεά, νὰ πάη στὸν Ἄδη νὰ δῆ τὸν μαντή **Τειρεσία**, γιὰ νὰ τοῦ πῆ τι θὰ γίνῃ. Πραγματικά, κατέβηκε στὸν Ἄδη ὁ ἥρωας καὶ βρῆκε τὴν ψυχὴ τοῦ **Τειρεσία**. Κι ὁ μάντης τοῦ εἶπε :

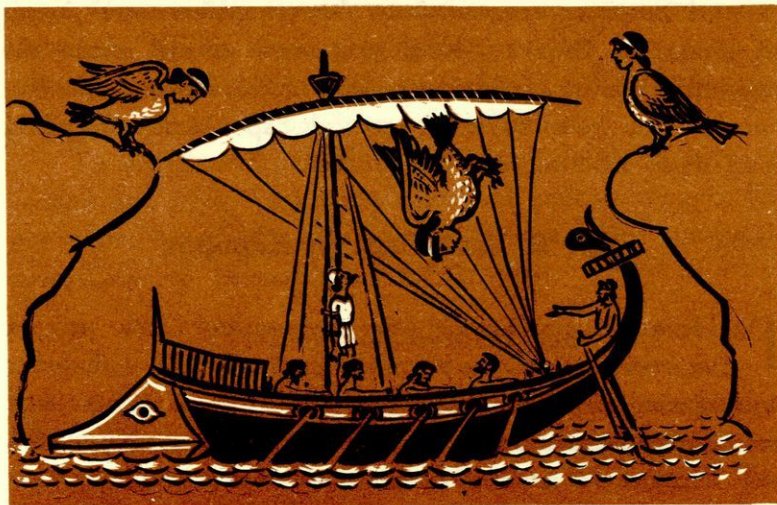
—Θὰ γυρίσετε στὴν πατρίδα, ἂν δὲν πειράξετε τίς ἀγελάδες τοῦ Ἥλιου.

Τοῦ εἶπε ἀκόμη τι νὰ κάνη, κάθε φορὰ ποῦ θὰ βρῖσκη δυσκολίες. Ἀνέβηκε ξανά στὴ Γῆ ὁ Ὀδυσσεάς καὶ σὲ λίγο ξεκινοῦσαν ἀπὸ τὸ νησί τῆς Κίρκης γιὰ τὴν πατρίδα.

10. Στὸ νησί τῶν Σειρήνων

Γεμάτοι λαχτάρᾳ πότε νὰ φτάσουν στὴ γλυκιά τους πατρίδα ταξιδεύουν πάλι. Ὁ Ζέφυρος φουσκώνει τὰ πανιά τους καὶ σπρώχνει ἀπαλὰ τὸ καράβι. Τὴν δεύτερη μέρα ἀκούουν, ἀπὸ πολὺ μακριά, νὰ ἔρχεται ἓνα ἀπαλὸ καὶ γλυκὸ τραγούδι καὶ σὲ λίγο ξεχωρίζουν ἓνα νησί.

Ὁ Ὀδυσσεάς κατάλαβε ὅτι ἦταν τὸ νησί τῶν **Σειρήνων**. Πῆρε ἀμέσως κερὶ καὶ βούλωσε τ' αὐτιά τῶν συντρό-

Ὁ Ὀδυσσεύς καὶ οἱ Σειρήνες

φων του κι αὐτὸν τὸν ἴδιο πρόσταξε νὰ τὸν δέσουν γερὰ στὸ μεσαῖο κατάρτι τοῦ καραβιοῦ. Τοὺς εἶπε ἀκόμα, ὅσο καὶ νὰ τοὺς παρακαλῇ νὰ μὴν τὸν λύσουν μὲ κανένα τρόπο.

Μὰ γιατί τὰ ἔκανε ὅλα αὐτά; Γιατί ὁ Τειρεσίας, τὸν εἶχε προειδοποιήσει γιὰ τὸ νησί αὐτό. Ἐκεῖ ἔμεναν μερικὲς πεντάμορφες κοπέλες, ποὺ κάθονταν στὴν ἀκρογιαλιά καὶ τραγουδοῦσαν. Τὸ τραγούδι τους ἦταν τόσο γλυκό, ποὺ οἱ ναῦτες ἔπεφταν στὴ θάλασσα, ἔβγαιναν στὴν ἀκρογιαλιά, κι ἔμεναν ἐκεῖ γιὰ πάντα.

Τὰ ἤξερε ὅλ' αὐτά ὁ Ὀδυσσεύς καὶ γι' αὐτὸ ἔλαβε τὰ μέτρα του. Ἔφτασαν λοιπὸν στὸ νησί τῶν Σειρήνων, μὰ δὲ σταμάτησαν. Ὅλες ἦταν στὴν ἀκρογιαλιά καὶ τραγουδοῦσαν τόσο γλυκά, ποὺ ὁ Ὀδυσσεύς ὑπέφερε καὶ φώναζε νὰ τὸν λύσουν. Οἱ σύντροφοί του ὅμως δὲν ἄκουγαν τίποτα κι ἀντὶ νὰ τὸν λύσουν, τὸν ἔδεσαν πιὸ σφιχτὰ νὰ μὴ χτυπιέται. Καὶ τὸ καράβι ἔσκιζε τὰ νερά, χωρὶς νὰ σταματήσῃ καθόλου.

Οί Σειρῆνες τραγουδοῦσαν ὅσο μποροῦσαν πιό γλυκά, μὰ ποιὸς τὶς ἄκουγε; Ἔτσι γλίτωσαν κι ἀπ' αὐτὸν τὸν πειρασμό. Καὶ σὰν ξεμάκρυναν ἀρκετά, τότε ἔλυσαν τὸν Ὀδυσσεά, ποὺ τοὺς εὐχαρίστησε καὶ ξεβούλωσαν τ' αὐτιά τους, ἀφοῦ κίνδυνος δὲν ὑπῆρχε πιά.

11. Ἡ Σκύλα καὶ ἡ Χάρυβδη

Ταξίδευαν μεσοπέλαγα, ὅταν ἀντίκρισαν ἀπὸ μακριὰ ἓνα στενὸ ποὺ ἔπρεπε νὰ τὸ περάσουν. Τότε ὁ Ὀδυσσεάς θυμήθηκε τὰ λόγια τοῦ Τειρεσία. Ἐδῶ ἦταν τὰ φοβερὰ νερὰ ὅπου παραμόνευαν τὰ δυὸ θηρία: ἡ **Σκύλα** καὶ ἡ **Χάρυβδη**.

Ἐπρεπε νὰ περάσουν μέσα ἀπὸ τὸ στενὸ ποὺ σχηματιζαν δύο πελώριοι κι ἀπόκρημνοι βράχοι. Μὰ δὲν ἦταν μόνο αὐτό. Στὸν ἓνα βράχο, χαμηλά, ἦταν ἓνα φοβερὸ τέρας μὲ τεράστιο στόμα, ποὺ ρουφοῦσε τρεῖς φορές τὴν ἡμέρα τὴ θάλασσα καὶ τρεῖς φορές τὴν ξερνοῦσε. Κι ἀλίμονο στὸ καράβι ποὺ περνοῦσε ἐκεῖνῃ τὴν ὥρα ἀπὸ τὰ στενά. Στὸν ἄλλο βράχο, ψηλότερα, ἔβγαινε μέσα ἀπὸ μιὰ σπηλιὰ ἓνα ἄλλο ἀλλόκοτο τέρας. Ἦταν σὰν ἓνα γιγάντιο σκυλὶ μὲ ἕξι κεφάλια πάνω σὲ μακριοὺς λαιμούς, μὲ φοβερὰ δόντια, καὶ γαύγιζε σὰ σκυλάκι. Ὅταν περνοῦσε καράβι, χαμήλωναν τὰ ἕξι κεφάλια κι ἄρπαζαν μὲ τὰ φοβερὰ δόντια τους, ὅποιον ἔβρισκαν μπροστά τους.

Ὁ Τειρεσίας εἶχε ὀρμηνέψει, βέβαια, τὸν Ὀδυσσεά τὶ νὰ κάμη. Τοῦ εἶχε πεῖ, πὼς θὰ ἔπρεπε νὰ περιμένουν καὶ νὰ περάσουν τὴν ὥρα ποὺ ἡ Χάρυβδη θὰ ξερνοῦσε τὴ θάλασσα.

Ἔτσι πλησίασαν καὶ περίμεναν μὲ ἀγωνία τὴν ὥρα. Κι ὅταν ἡ Χάρυβδη ἄρχισε νὰ ξερνάη τὴ θάλασσα, τράβηξαν γρήγορο κουπὶ καὶ μπῆκαν στὸ στενὸ. Τότε ἦταν ποὺ ἄκουσαν ἓνα γαύγισμα σὰν τοῦ μικροῦ σκυλιοῦ, καὶ ξα-

φρικὰ ἔνοιωσαν ἔξι ἴσκιους νὰ σκύβουν πάνω ἀπ' τὰ κεφάλια τους. Κι ἄκουσαν σπαραχτικές φωνές. Σηκώνουν τὸ κεφάλι τους καὶ βλέπουν ἔξι συντρόφους τους νὰ σπαρταροῦν μέσα στὰ φοβερὰ δόντια τῆς Σκύλας.

Τὸ καράβι στὸ μεταξὺ περνοῦσε τὸ στενὸ σὰ σαίτα κι ὕστερα ἀπὸ λίγο, ἦταν μακριὰ ἀπὸ τὰ φοβερὰ τέρατα. Εἶχαν χάσει ὅμως πάλι ἔξι συντρόφους τους. Καὶ λυπημένοι συνεχίζουν τὸ βασανιομένο ταξίδι τους.

12. Στὸ νησί τοῦ Ἥλιου

Κι ὅπως ταξίδευαν ἡσυχοὶ καὶ λυπημένοι, ἀντίκρισαν ἓνα καινούργιο νησί. Τοῦτο ἦταν τὸ νησί τοῦ Ἥλιου. Τὸ κατάλαβε ὁ Ὀδυσσεύς ἀπὸ ὅσα τοῦ εἶχε πεῖ ὁ Τειρεσίας.

Ἐδῶ ἦταν οἱ περίφημες ἀγελάδες τοῦ Ἥλιου, οἱ ωραιότερες κι οἱ παχύτερες ἀγελάδες τοῦ κόσμου. Τὶς φύλαγαν ξανθὲς νεραίδες, μὰ κανένας δὲν τις πείραζε.

Κάλεσε λοιπὸν τοὺς συντρόφους του ὁ Ὀδυσσεύς κοντά του καὶ τοὺς εἶπε πὼς δὲ θὰ πλησιάσουν στὸ νησί αὐτό, μὰ θὰ τραβήξουν τὸ δρόμο τους. Ὅλοι τότε τὸν παρακάλεσαν νὰ μείνουν λίγες μέρες, γιὰ νὰ ξεκουραστοῦν ἀπὸ τὸ ταξίδι καὶ τὰ βάσανα. Τότε τοὺς λέει ὁ Ὀδυσσεύς :

—Νὰ μείνωμε. Προσέξτε ὅμως νὰ μὴν πειράξετε τις ἀγελάδες αὐτές, γιατί εἶναι ἱερές. Ἄν δὲ μ' ἀκούσετε, μεγάλη συμφορὰ μᾶς περιμένει πάλι, κι εἶναι ζήτημα ἂν θὰ γλιτώσῃ κανένας. Ὅλοι τότε ἔδωσαν τὸ λόγο τους καὶ σὲ λίγο ἄραξαν σ' ἓνα ἡσυχὸ λιμανάκι. Βγῆκαν στὴ στεριά κι ἔμειναν ἐκεῖ ἀρκετὲς μέρες, γιὰ νὰ ξεκουραστοῦν. Ὅμως τὰ τροφίμα σώθηκαν κι ὁ ἀέρας δὲ φυσοῦσε γιὰ νὰ φύγουν. Ἀρχισε νὰ τοὺς ζώνῃ ἢ πείνα κι ἢ ἀπελπισία πὼς θὰ πεθάνουν ἐκεῖ στὸ ξένο νησί. Καὶ μιὰ μέρα, πού ὁ Ὀδυσσεύς εἶχε πάει μέσα στὸ νησί, ἔγινε τὸ κακό. Οἱ σύντροφοὶ του σκέφτηκαν

ὅτι θὰ πέθαιναν πού θὰ πέθαιναν ἀπό τὴν πείνα, καὶ εἶπαν: «ἄς φᾶμε τώρα, καὶ βλέπομε ὕστερα». Πῆραν μερικές ἀγελάδες, τὶς ἔσφαξαν καὶ στρώθηκαν στὸ φαγοπότι.

Γυρίζει ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ τὶ νὰ δῆ! Ὀργισμένος μάλωσε τοὺς συντρόφους του, μὰ τὸ κακὸ εἶχε γίνει. Πρόσταξε ὕστερα κι ἀνέβηκαν στὸ καράβι γιὰ νὰ φύγουν. Βγαίνουν ἀπὸ τὸ λιμάνι, κι ὅπως ἀνοίγονται στὸ πέλαγος, ἄγρια φουρτούνα τοὺς ἄρπαξε καὶ τοὺς στριφογύρισε πάνω στὰ πελώρια κύματα κι ἡ θάλασσα οὐρλιαζε νὰ τοὺς καταπιῇ. Ἐνας κεραυνὸς γκρέμισε τὸ κατάρτι, ἔσκισε τὸ καράβι στὰ δυὸ καὶ βρέθηκαν στὴ θάλασσα. Ὅλοι πνίγηκαν. Μόνον ὁ Ὀδυσσεὺς, χαροπαλεύοντας ἐννιά μερόνυχτα, μπόρεσε νὰ φτάσῃ σ' ἓνα ἄλλο νησί.

13. Στὸ νησί τῆς Καλυψῶς

Ωραῖο πού ἦταν τοῦτο τὸ νησί! Γαλανὰ ἀκρογιαλὶα τὸ ἔζωναν ἀπὸ παντοῦ καὶ χιλιάδες δέντρα τὸ σκέπαζαν. Νερά πλῆθος ἔτρεχαν παντοῦ καὶ δρόσιζαν τὸν τόπο, ἐνῶ τὰ λουλούδια γέμιζαν τὸν ἀέρα μὲ τὸ ἄρωμά τους.

Ἐδῶ ζοῦσε ὀλομόναχη ἡ Θεὰ Καλυψώ, στὸ παραμυθένιο παλάτι της, πού ἦταν ἐπάνω σ' ἓνα λόφο.

Ἀφοῦ ξεκουράστηκε ὁ Ὀδυσσεὺς καλὰ, ξεκίνησε γιὰ τὸ λόφο ὅπου ἦταν τὸ παλάτι. Σὰν ἔφτασε κι εἶδε τὴ θεά, τῆς διηγήθηκε τὰ βάσανά του κι αὐτὴ τὸν συμπόνεσε πολὺ. Τοῦ ἔστρωσε λοιπὸν πλούσιο τραπέζι καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ φάῃ μαζί της. Ὁ Ὀδυσσεὺς εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν καλοσύνη τῆς θεᾶς, μὲ χαρὰ του ἔμεινε κοντὰ της.

Ἔτσι περνοῦσαν οἱ μῆνες καὶ τὰ χρόνια, ὥσπου ὁ Ὀδυσσεὺς ἄρχισε νὰ λαχταράῃ τὸ σπίτι του, τὴ γυναίκα του, τὸ παιδί του. Ἐφτὰ χρόνια εἶχε μείνει μαζί μὲ τὴν Καλυψώ. Καὶ τώρα ἤθελε νὰ φύγῃ.

Μάταια ἡ θεὰ τὸν παρακαλοῦσε νὰ μείνῃ, τοῦ ἔταξε

πὼς θὰ τὸν κἀνῆ ἀθάνατο, πὼς θὰ ἔχῃ ὅλα τὰ καλὰ τοῦ κόσμου! Ὁ Ὀδυσσεὺς ὅμως ἡμέρα μὲ τὴν ἡμέρα ὅλο καὶ πιὸ πολὺ θλιβότανε κι ἡ θεὰ δὲ μπορούσε νὰ τὸν βλέπῃ. Καὶ μιὰ μέρα, πού τὸν βρῆκε στὴν ἀκρογιαλιὰ νὰ κοιτάῃ μακριὰ τὸ πέλαγος, τὸν ρώτησε :

—Τόσο πολὺ θέλεις νὰ φύγῃς, Ὀδυσσεῦ;

Κι αὐτὸς τῆς ἀπάντησε :

—Θέλω νὰ φύγω, νὰ δῶ ἔστω κι ἀπὸ μακριὰ τὸν καπνὸ ν' ἀνεβαίνει ἀπὸ τὰ τζάκια τῶν σπιτιῶν τῆς Ἰθάκης κι ἃς πεθάνω. Τότε εἶδε κι αὐτὴ πὼς δὲ γινόταν ἀλλιῶς καὶ τὸν ἄφησε ἐλεύθερο νὰ φύγῃ. Ἐφτιασε λοιπὸν μόνος του ὁ Ὀδυσσεὺς μιὰ σχεδιά, τὴν φόρτωσε μὲ τρόφιμα καὶ νερό, ἀποχαρέτισε τὴ θεὰ κι ἔφυγε.

Ἀνοίχτηκε στὸ πέλαγος καί, στίς πρῶτες ἡμέρες, ταξίδευε ἤσυχα. Πάνω στίς δεκαεπτὰ μέρες, ὅμως, ἄγρια φουρτούνα τὸν ἄρπαξε, τὸν ἔριξε στὴ θάλασσα κι ἔσπασε τὴ σχεδιά του. Δύο μέρες θαλασσοδέρνονταν πάλι, ὥσπου ἔφτασε σ' ἓνα ἄγνωστο νησί. Τσακισμένος ἀπὸ τὴν κούραση, ἔπεσε σ' ἓνα σωρὸ ξερὰ φύλλα κι ἀποκοιμήθηκε.

14. Στὸ νησί τῶν Φαιάκων

Ξύπνησε ἀπὸ γέλια καὶ φωνές, πού ἄκουσε, καθὼς κοιμόταν, κι ἀνασηκώθηκε νὰ ἰδῆ ποιὸς ἦταν. Τότε εἶδε πολλὰ κορίτσια στὸ ποτάμι, πού ἦταν ἐκεῖ κοντά, νὰ παίζου, νὰ τρέχουν καὶ νὰ γελοῦν.

Ἦταν ἡ **Ναυσικᾶ**, ἡ κόρη τοῦ βασιλιᾶ πού εἶχε ἔρθει μὲ τίς δούλες τῆς νὰ πλύνουν τὰ ροῦχα. Ὅταν τέλειωσαν τὸ πλύσιμο κι ἄπλωσαν τὰ ροῦχα νὰ στεγνώσουν, λούστηκαν ὅλες καὶ κάθησαν γιὰ φαγητό. Ὑστερα σηκώθηκαν κι ἄρχισαν νὰ παίζουν μ' ἓνα τόπι. Γιὰ μιὰ στιγμή ὅμως τοὺς ἔφυγε τὸ τόπι κι ἔπεσε στὸ ποτάμι. Τότε ξεφώνισαν ὅλα μαζί τὰ κορίτσια καὶ ξύπνησαν τὸν Ὀδυσσεῦ.

Σηκώθηκε ὁ ἥρωας, μὰ εἶδε πὼς ἦταν ὀλόγυμνος. Πῆρε τότε ἓνα φουντωτὸ κλαδί, σκεπάστηκε καὶ προχώρησε πρὸς τὰ κορίτσια. Τὸν εἶδαν οἱ ἄλλες κι ἔφυγαν ὅλες τρομαγμένες. Ἡ Ναυσικᾶ, ὅμως, στάθηκε χωρὶς νὰ φοβηθῆ καὶ τὸν κοίταξε. Πλησίασε ὁ Ὀδυσσεύς καὶ τὴν παρακάλεσε λέγοντάς της :

—Κόρη πανέμορφη, ἂν εἶσαι θεά, λέω πὼς θὰ εἶσαι ἢ Ἄρτεμη. Ἄν εἶσαι θνητή, τότε θὰ εἶσαι βασίλισσα. Καλότυχοι οἱ γονεῖς καὶ τὰ ἀδέρφια πού σέ καμαρώνουν, τόσο ὕμορφη πού εἶσαι. Εἶκοσι μέρες βασανίζομαι μέσα στὴ θάλασσα κι εἶμαι γυμνὸς καὶ πεινασμένος. Παρακαλῶ σε, κόρη, δός μου ἓνα ροῦχο νὰ ντυθῶ καὶ δεῖξε μου τὸ δρόμο γιὰ τὴν πολιτεία.

Κι ἡ Ναυσικᾶ, τοῦ ἀπάντησε :

—Ἐένε, εἶμαι ἡ Ναυσικᾶ, ἡ κόρη τοῦ βασιλιᾶ Ἄλκίνοου. Βρίσκεσαι στὸ νησί τῶν **Φαιάκων** καὶ θὰ σέ βοηθήσωμε καθὼς τὸ προστάζουν οἱ θεοί.

Φώναξε ὕστερα τίς δοῦλες πού τοῦ ἔδωσαν ροῦχα. Ὁ Ὀδυσσεύς πῆγε στὸ ποτάμι, λούστηκε, πλύθηκε, ντύθηκε καὶ ἔφαγε ἀπὸ τὰ φαγητὰ τῶν κοριτσιῶν.

Τὸ ἀπόγευμα, ὅταν τὰ ροῦχα στέγνωσαν, ξεκίνησαν γιὰ τὴν πολιτεία. Μπροστὰ καὶ πάνω στὸ ἀμάξι, πήγαινε ἡ Ναυσικᾶ, πίσω ἔρχονταν οἱ ἄλλες καὶ τελευταῖος ὁ Ὀδυσσεύς, καθαρὸς καὶ ξεκούραστος.

15. Στὸ παλάτι

Οταν ἔφτασαν στὸ παλάτι, ὁ Ὀδυσσεύς ἀπόμεινε νὰ θαυμάζη τὴν ὀμορφιά του. Ὅλο ἦταν ἀπὸ μάρμαρο, οἱ πόρτες ἦταν χρυσές κι οἱ κολόνες ἀσημένιες. Ἀπ' τὴ μιὰ μεριά, εἶχε ἓνα χρυσοσκαλο κι ἀπὸ τὴν ἄλλη, ἓνα ἀσημένιο. Προχώρησε μέσα καὶ μπῆκε στὴ μεγάλη αἴθουσα τοῦ παλατιοῦ. Ἐνα μεγάλο τραπέζι ἦταν στὴ μέση καὶ γύρω - γύρω

ώραῖες πολυθρόνες μὲ μαλακὸ βελουδο. Ἐκεῖ κάθονταν κι ἔτρωγαν οἱ ἄρχοντες τοῦ τόπου.

Τότε ὁ Ὀδυσσεάς πῆγε κοντὰ στὴ βασίλισσα Ἄρητη καὶ γονάτισε μπροστά της. Ζητεῖ νὰ τὸν βοηθήσῃ, νὰ γυρίσῃ στὴν πατρίδα του, στὴ γυναίκα του καὶ τὸ παιδί του, ποὺ τὸν νομίζουν πεθαμένο, τόσα χρόνια ποὺ λείπει μακριὰ τους.

Εὐγενικὴ ἢ βασίλισσα τὸν προσκαλεῖ, μὰ κι ὁ βασιλιάς ποὺ εἶδε τὸ περήφανο παράστημα τοῦ Ὀδυσσεά, τὸν κάλεσε στὸ τραπέζι τους. Κάθησε ὁ Ὀδυσσεάς κι ἔφαγε μαζί τους σιωπηλὸς καὶ λυπημένος. Σὰν ἀπόφαγαν, ἤρθε ὁ ραψωδός, ὁ **Δημόδοκος**, μὲ τὴ λύρα του κι ἄρχισε νὰ τραγουδάῃ ἠρωϊκὰ τραγούδια. Κι ἀνάμεσα στ' ἄλλα, τραγούδησε κι ἓνα γιὰ τὸν Τρωικὸ πόλεμο καὶ γιὰ τοὺς ἥρωές του. Τότε ὁ Ὀδυσσεάς δάκρυσε κι ὅλοι τὸν ρωτοῦσαν γιατί ἔκλαψε. . .

—Γιατὶ εἶμαι ὁ Ὀδυσσεάς, τοὺς λέει, καὶ βασανίζομαι τώρα τόσα χρόνια νὰ γυρίσω στὴν πατρίδα μου, μ' ἀκόμη δὲν τὰ κατάφερα.

“Ὅλοι τους τότε τὸν ρωτοῦν γιὰ τὸν Τρωικὸ πόλεμο. Κι αὐτὸς τοὺς διηγεῖται, ὡς ἀργὰ τὴ νύχτα, τὰ βάσανα ποὺ πέρασε, ὥσπου νὰ φτάσῃ ὡς τὸ νησί τους.

Τὸν ἀκουγαν μὲ θαυμασμὸ καὶ τὸν συμπονοῦσαν, τὸ γεναῖο Ὀδυσσεά, οἱ ἄρχοντες τῶν Φαιάκων. Κι ὅταν τέλειωσε πιά τὴ διήγησή του, ὁ βασιλιάς Ἀλκίνοος τοῦ ὑποσχέθηκε νὰ τὸν στείλῃ στὴν πατρίδα του.

Πρόσταξε ὕστερα τὶς δοῦλες νὰ στρώσουν μαλακὸ κρεβάτι γιὰ τὸν ξένο καὶ νὰ τὸν περιποιηθοῦν ὅσο μποροῦσαν καλύτερα.

“Ὑστερα τὸν καληνύχτησαν ὅλοι μὲ ἀγάπη καὶ θαυμασμὸ.

16. Ὁ Ὀδυσσεάς γυρίζει στὴν Ἰθάκη

Τὴν ἄλλη μέρα, πρόσταξε ὁ Ἀλκίνοος καὶ τοῦ ἐτοίμασαν ἓνα ὠραῖο καράβι ποὺ τὸ φόρτωσε μὲ πλούσια δῶ-

ρα. Ὑστερα ἐτοιμάστηκε κι ὁ Ὀδυσσεάς, ἀποχαιρέτισε τοὺς φιλόξενους Φαίακες κι ἀνέβηκε στὸ καράβι. Φαίνεται πὼς τὰ βάσανά του θὰ ἔπαιρναν τέλος.

Ἀρμένιζαν ἤσυχα κι ὁμορφα στὸ Ἴόνιο Πέλαγος καὶ τραβοῦσαν κατὰ τὸ νότο, γιὰ τὴν Ἰθάκη. Κοίταξε ὁ Ὀδυσσεάς τὸ γινώριμο πέλαγος, ἀναγνώριζε τὰ νησιὰ ποὺ περνοῦσαν καὶ δάκρυζε τρισευτυχισμένος.

Σκεφτόταν τὸν πατέρα του, τὸ Λαέρτη, τὴ γυναίκα του Πηνελόπη καὶ τὸ γιό του τὸν Τηλέμαχο.

Κι ἔτσι μὲ τίς σκέψεις αὐτές, ὅπως κάθονταν στὴν πλώρη, ἀποκοιμήθηκε. Σὲ λίγο ὅμως ἔφτασαν στὴν Ἰθάκη. Οἱ ναῦτες τότε τὸν πῆραν σιγὰ - σιγὰ καὶ τὸν ἔφεραν στὴν ἀκρογιαλιά. Ὑστερα ἔβγαλαν ὅλα τὰ δῶρα κι ἔφυγαν πάλι γιὰ τὸ νησί τους.

Σὰν ξύπνησε ὁ Ὀδυσσεάς, ταραχτήκηκε. Ποιὸς ξέρει πάλι, σκέφτηκε, ποῦ μ' ἔριξαν οἱ θεοί. Κοίταξε γύρω του, μὰ δὲ μπορούσε νὰ ἰδῆ, γιὰτὶ εἶχε πέσει καταχνιά.

Τότε βλέπει νὰ ἔρχεται πρὸς τὸ μέρος του ἓνα βοσκόπουλο, ποὺ ἦταν ἡ θεὰ Ἀθηναῖα μεταμορφωμένη καὶ νὰ τοῦ λέη :

—Μὴ θλίβεσαι, Ὀδυσσεά. Ἐφτασες πιά στὴν Ἰθάκη. Μὰ δῶ ποὺ ἤρθες, ἄλλα βάσανα σὲ περιμένουν. Βέβαια, ὁ πατέρας σου, ἡ γυναίκα σου κι ὁ γιός σου καλὰ εἶναι καὶ σὲ περιμένουν μὲ λαχτára. Ὅμως στὸ παλάτι σου ἔχουν μαζευτῆ ὅλα τ' ἀρχοντόπουλα τοῦ τόπου καὶ τῶν γύρω νησιῶν καὶ ζητοῦν νὰ παντρευτῆ ἓναν ἀπ' αὐτοὺς ἡ Πηνελόπη. Αὐτὴ ὅμως καταφέρνει καὶ τοὺς ξεγελάει. Τοὺς λέει πὼς ἅμα τελειώση τὸ ὑφαντό της, τότε θὰ παντρευτῆ. Μὰ τὴν ἡμέρα τὸ ὑφαίνει καὶ τὴ νύχτα τὸ ξεῦφαίνει. Κι ἔτσι περνάει ὁ καιρός. Στὸ μεταξύ ὅμως, αὐτοὶ καλοστρώθηκαν ἐδῶ καὶ τρῶνε καὶ πίνουν ἀπὸ τὴ δική σου περιουσία. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ προσέξῃς τώρα ποὺ θὰ γυρίσης, τί θὰ κάμῃς.

Τὸν συμβούλεψε ὕστερα νὰ πάη νὰ βρῆ τὸν **Εὐμαιο**, τὸ βοσκό του, πῶς νὰ φανερωθῆ ἐκεῖ στὸ γιό του, καὶ πῶς θὰ καθαρίσουν τὸ σπίτι του ἀπ' τοὺς **μνηστῆρες** τῆς Πηνελόπης. Ἔτσι ὀνόμαζαν αὐτοὺς ποὺ ἤθελαν νὰ τὴν παντρευτοῦν.

17. Ὁ ΟὈδυσσεάς καὶ ὁ Τηλέμαχος

Ντύθηκε ὁ Ὀδυσσεάς σὰ γέρο - ζητιάνος καὶ τράβηξε νὰ βρῆ τὸν Εὐμαιο στὸ βουνό, ὅπου ἦταν τὰ κοπάδια του. Τὸν καλοδέχτηκε ὁ γέρο - βοσκός, τὸν κάλεσε μέσα στὴν καλύβα του καὶ τοῦ ἔβαλε νὰ φάη.

Ἦστερα ἄρχισε νὰ τὸν ρωτᾷ ποιὸς εἶναι κι ἀπὸ ποῦ ἔρχεται. Μὲ τὴν κουβέντα, τοῦ διηγήθηκε καὶ γιὰ τὸ βασιλιά τοῦ τόπου, τὸν Ὀδυσσεά, ποὺ λείπει εἴκοσι χρόνια καὶ κανένας δὲν ξέρει ἂν ζῆ ἢ πέθανε. Τοῦ εἶπε καὶ γιὰ τοὺς δικούς του καὶ γιὰ τοὺς μνηστῆρες, ποὺ ἤρθαν καὶ καλοστρώθηκαν στὸ σπίτι του καὶ τρῶνε τὰ καλά του.

Συγκινήθηκε ὁ Ὀδυσσεάς, μὰ δὲ φανερώθηκε. Μόνο τοῦ εἶπε, πῶς ἄκουσε ὅτι ὁ βασιλιάς του ζῆ καὶ θὰ γυρίσῃ. Χαρούμενος ὁ Εὐμαιὸς περιποιήθηκε πιὸ πολὺ τὸν ξένο γιὰ τὴν καλὴ εἶδηση κι ὕστερα τοῦ ἔστρωσε νὰ κοιμηθῆ.

Τὴν ἄλλη μέρα, ἔφτασε ἐκεῖ, στὶς στάνες καὶ τὰ μαντριά, καὶ ὁ Τηλέμαχος, ποὺ εἶχε γυρίσει ἀπ' τὸ ταξίδι του στὴ Σπάρτη. Εἶχε πάει νὰ ρωτήσῃ γιὰ τὸν πατέρα του. Καὶ τώρα ἔστειλε τὸν Εὐμαιο στὴν πόλη νὰ εἰπῆ στὴ μητέρα του πῶς γύρισε. Ἔτσι ὁ Ὀδυσσεάς κι ὁ γιός του ἔμειναν μόνοι. Καὶ σὲ μιὰ στιγμή, ὅπως κουβέντιαζαν, πέταξε τὸ ραβδί καὶ τὰ ροῦχα τοῦ ζητιάνου καὶ φανερώνεται στὸ γιό του. Ἔπεσαν ὁ ἓνας στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἄλλου κι ὦρα πολλὴ ὁ πατέρας χάιδευε τὸ παιδί του, ποὺ τ' ἄφησε μωρὸ κι ὁ γιός τὸν πατέρα, ποὺ δὲν τὸν εἶχε ἰδεῖ ποτέ του.

Ὅταν πέρασε ἡ πρώτη συγκίνηση κάθησαν πατέρας

καὶ γιὸς καὶ ἕκαμαν τὸ σχέδιό τους, πῶς νὰ τιμωρήσουν τοὺς ἀδιάντροπους μνηστῆρες. Μόνο ὁ Ὀδυσσεύς ζήτησε νὰ μὴν πῆ ὁ Τηλέμαχος σὲ κανέναν πῶς γύρισε, οὔτε στὴ μάνα του, οὔτε στὸν παππού του τὸ **Λαέρτη**, οὔτε καὶ στὸν Εὖμαιο. Καλύτερα θάναι νὰ μὴν τὸ ξέρη κανένας, καὶ οἱ θεοὶ θὰ τοὺς βοηθήσουν νὰ ἐπιτύχη τὸ σχέδιό τους.

18. Ὁ Οδυσσεύς στό παλάτι

Τὴν ἄλλη μέρα, πῆγε στὸ παλάτι κι ἀνέβηκε στὸ δῶμα νὰ δῆ τὴ μητέρα του. Τῆς εἶπε πῶς πέρασε στὸ ταξίδι του καὶ πῶς ἔμαθε σίγουρα ὅτι ὁ πατέρας του ζῆ καὶ θὰ γυρίσει σὲ λίγο. Χάρηκε ἡ Πηνελόπη καὶ φίλησε τὸ γιό της, γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ γιὰ τὴν καλὴ εἶδηση.

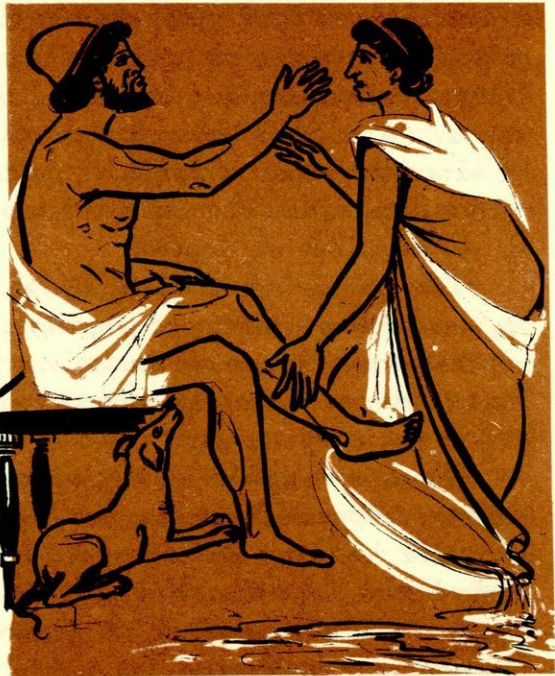
Στὸ μεταξύ, ἤρθε κι ὁ Ὀδυσσεύς ντυμένος ζητιάνος, μαζί μὲ τὸν Εὖμαιο. Ὅταν πλησίασε στὴν πόρτα τοῦ παλατιοῦ, εἶδε τὸ ἀγαπημένο του σκυλί τὸν **Ἄργο**, γέρικο κι ἀδύνατο, νὰ κοιτάται σὲ μιὰν ἄκρη. Μόλις τὸ πιστὸ σκυλί τὸν εἶδε, τὸν ἀναγνώρισε, ἀνασηκώθηκε, κούνησε τὴν οὐρά του καὶ ξεψύχησε ἀπὸ τὴ χαρὰ του. Λυπήθηκε ὁ Ὀδυσσεύς κατάκαρδα τὸν παλιὸ σύντροφό του. Δὲν ἦταν ὅμως ὥρα γιὰ συγκινήσεις.

Μπῆκε στὸ παλάτι καὶ προχώρησε στὴ μεγάλη αἴθουσα. Ἐκεῖ οἱ μνηστῆρες, καλοστρωμένοι, ἔτρωγαν κι ἔπιναν. Τοὺς πλησίασε ὁ Ὀδυσσεύς κι ἄρχισε νὰ τοὺς ζητᾶ ἔλεημοσύνη, λίγο φαί. Κι αὐτοὶ τὸν κοροΐδευαν κι ἄλλος τοῦδινε ἓνα κόκαλο, ἄλλοι τὸν ἔσπρωχναν κι ἓνας τοῦ πέταξε ἓνα σκαμνὶ ποὺ τὸν χτύπησε στὸν ὦμο. Μ' αὐτὸς δὲ μίλησε.

Τὸ βράδυ ξαναπῆγε στὴ μεγάλη αἴθουσα. Ἡ Πηνελόπη τὸν καλοδέχτηκε καὶ τὸν ρωτοῦσε ἀν ξέρη τίποτα γιὰ τὸν Ὀδυσσεύα. Κι αὐτὸς τῆς εἶπε ὅτι ὁ ἄνδρας της ζῆ καὶ θὰ γυρίσει σύντομα. Εὐχαριστημένη τότε ἐκείνη πρόσταξε τίς

δοῦλες νὰ τὸν πλύ-
νουν, νὰ τοῦ δώσουν
καθαρὰ ροῦχα καὶ
καλὸ φαΐ καὶ νὰ τοῦ
στρώσουν ἓνα μαλα-
κὸ κρεβάτι.

“Ὅταν ὅμως ἦ
γριὰ ὑπηρέτρια **Εὐ-
ρύκλεια** τοῦπλενε
τὰ πόδια, τὸν γνώ-
ρισε. Γιατὶ εἶχε στὸ
πόδι ἓνα σημάδι ἀπὸ
μιὰ πληγὴ ποῦ τοῦ
εἶχε κάμει ἓνα ἀγρι-
ογούρουνο. Ἡ Εὐ-
ρύκλεια ἦταν ἔτοιμη
νὰ φωνάξῃ. Μ’ αὐ-
τὸς τῆς ἔκλεισε τὸ
στόμα καὶ τῆς εἶπε
νὰ μὴ πῆ τίποτα.

Ἡ Εὐρύκλεια γνωρίζει τὸν Ὀδυσσεά

Τὴν ἄλλη μέρα, ἡ Πηνελόπη κάλεσε τοὺς μνηστῆρες
καὶ τοὺς εἶπε :

— Ἀποφάσισα νὰ παντρευθῶ. Θὰ πάρω ὅμως ἐκεῖνον
ποῦ θὰ μπορέσῃ νὰ τεντώσῃ τὸ τόξο τοῦ Ὀδυσσεά καὶ νὰ
περάσῃ τὴ σαίτα μέσ’ ἀπὸ τὶς τρύπες δώδεκα τσεκουριῶν
στὴ γραμμὴ! . . .

Χαρούμενοι ἐκεῖνοι ἀρχίζουν νὰ ἐτοιμάζονται γιὰ τὸν
ἀγώνα. Ὁ καθένας πιστεύει πὼς θάναί ὁ τυχερός.

19. Τὸ τέλος τῶν μνηστήρων

Συγκεντρώθηκαν ὅλοι στὴ μεγάλη αἴθουσα, στερέωσαν
τὰ δώδεκα τσεκούρια, τὸ ἓνα κοντὰ στὸ ἄλλο, κι ἄρχισε ὁ

ἀγώνας. Μάταια ὅμως προσπαθοῦσαν οἱ καλοφαγάδες μνηστῆρες νὰ τεντώσουν τὸ μεγάλο τόξο τοῦ Ὀδυσσεά. Τότε ζήτησε νὰ δοκιμάσῃ κι ὁ ζητιάνος. Ὅλοι γέλασαν καὶ τὸν ἄφησαν. Ἀρπάζει ὁ Ὀδυσσεάς τὸ τόξο του, τὸ τεντώνει σὰ νᾶταν παιχνιδάκι κι ἀφήνει τὴ σαίτα, πὺ σφυρίζοντας πέρασε μέσα κι ἀπὸ τὰ δώδεκα τσεκούρια. Ἀπόμειναν ὅλοι νὰ τὸν κοιτάζουν σὰ χαμένοι.

Τότε πέταξε τὰ κουρέλια, φώναξε τὸν Τηλέμαχο, κι ἄρχισαν νὰ σκοτώνουν τοὺς μνηστῆρες. Φώναζαν ἐκεῖνοι, παρακαλοῦσαν, ἔτρεχαν νὰ κρυφθοῦν, μὰ δὲν τοὺς λυπόταν. Μερικοὶ θέλησαν νὰ παλέψουν γιὰ τὴ ζωὴ τους καὶ δὲν ἄργησαν νὰ σκοτωθοῦν κι αὐτοί.

Ἔτσι, ὡς τὸ ἀπόγευμα, δὲν εἶχε μείνει κανένας. Σὰν τέλειωσαν, ἀνέβηκε ὁ Ὀδυσσεάς στὸ δῶμα νὰ ἰδῇ τὴν Πηνελόπη. Μὰ ἡ πιστὴ γυναίκα του δὲν ἤθελε νὰ πιστέψῃ ὅτι αὐτὸς ἦταν ὁ Ὀδυσσεάς. Καὶ μόνο ὅταν τῆς εἶπε ὀρισμένα σημάδια, πὺ μόνο αὐτοὶ οἱ δυὸ ἤξεραν, τότε ἔπεσε τρισευτυχισμένη στὴν ἀγκαλιά του.

Μὲ τίς ὥρες ὁ Ὀδυσσεάς τῆς διηγόταν τὰ βάσανά του κι αὐτὴ δὲν ἤξερε τί νὰ τοῦ πρωτοκάνῃ, γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ.

Κατέβηκαν ὕστερα στὴ μεγάλη αἴθουσα, πὺ τὴν εἶχαν καθαρίσει στὸ μεταξὺ οἱ δοῦλες, κι ἐκεῖ ὁ βασιλιάς φανερώθηκε σ' ὅλους καὶ τοὺς μίλησε σὰν πατέρας.

Ἦστερα κάθησαν στὸ τραπέζι κι ἔφαγαν ὅλοι μαζί, μετὰ ἀπὸ εἴκοσι χρόνια πὺ ἔλειπε ὁ κύριος τοῦ σπιτιοῦ.

Αὐτὴ ἦταν ἡ πιὸ εὐτυχισμένη μέρα τῆς ζωῆς τοῦ Ὀδυσσεά. Γιατί τώρα πιά ἦταν στὸ σπίτι του καὶ στοὺς δικούς του.

20. Ὀδυσσεάς καὶ Λαέρτης

Πρωτὶ - πρωτὶ τὴν ἄλλη μέρα, σηκώθηκε ὁ Ὀδυσσεάς κι ἔφυγε γιὰ τὰ κτήματά του. Ἐκεῖ ζοῦσε ὁ πατέρας του,

ὁ γέρο - Λαέρτης μὲ μιὰ ὑπηρέτρια, γιατί δὲν μποροῦσε νὰ βλέπη τοὺς μνηστῆρες νὰ τρῶνε τὸ βιὸς τοῦ παιδιοῦ του.

Τριγύριζε πικραμένος στὰ χωράφια, ἀνέβαινε καμιά φορὰ πάνω στὸ λόφο, πού ἦταν τὸ καλύτερο ἀμπέλι του κι ὕστερα κουρασμένος, γύριζε στὸ μικρὸ σπιτάκι. Ἐκεῖ τὸν περιποιόταν ἡ γριά ὑπηρέτρια πού τοῦ ἐτοίμαζε τὸ φαγητό του.

Ὅταν ἔφτασε ὁ Ὀδυσσεάς, τὸν βρῆκε νὰ σκαλίζη τὸν κῆπο. Τὸν πλησίασε καὶ τὸν χαιρέτισε μὲ σεβασμό. Καίγεται ἡ καρδιά του πού ἔβλεπε τὸν πατέρα του ἀπεριποίητο κι ἀδύνατο, μὰ δὲν τοῦ εἶπε ποιὸς εἶναι, μὴν πάθη τίποτα, τόσο γέρος πού ἦταν. Σιγὰ - σιγὰ, λοιπόν, μὲ τὴν κουβέντα, τοῦ μίλησε γιὰ τὸ ἓνα καὶ τὸ ἄλλο, γιὰ τὸ περιβόλι καὶ τὰ χωράφια καὶ τὰ παιδικὰ του χρόνια, καὶ τότε κατάλαβε ὁ γέρο - Λαέρτης. Σηκώθηκε, ἀγκάλιασε τὸ γιό του καὶ τὸν φίλησε τρέμοντας ἀπὸ τὴ χαρὰ του. Μὰ βάσταξε ἡ γέριχη καρδιά του τὴ μεγάλη χαρὰ. Κι ὕστερα, μαζὶ πατέρας καὶ γιός, γύρισαν στὸ παλάτι.

Ἔτσι ὁ Ὀδυσσεάς ξαναπῆρε τὸ θρόνο του. Μὰ πολλοὶ ἦταν δυσαρεστημένοι γιὰ τὸ φονικὸ τῶν μνηστῆρων καὶ διαμαρτύρονταν κι ἔκαναν ταραχές. Ὁ Ὀδυσσεάς ὅμως, πότε μὲ τὸ καλὸ καὶ πότε μὲ τὸ ἄγριο, ἔβαλε τάξη κι ὅλοι ἠσύχασαν.

Κι ἔζησαν αὐτοὶ καλὰ κι ἐμεῖς καλύτερα. . .

8η ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

Ο Δ Υ Σ Σ Ε Ι Α

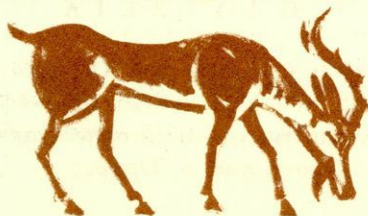
1. Ὀδύσσεια εἶναι ἡ ἱστορία τοῦ Ὀδυσσεά, τοῦ πολυμήχανου βασιλιᾶ τῆς Ἰθάκης, πού μετὰ τὴν καταστροφή τῆς Τροίας περιπλανήθηκε δέκα χρόνια γιὰ νὰ φτάσῃ στὴν ἀγαπημένη του πατρίδα. Τὴν Ὀδύσσεια τὴν ἔγραψε πάλι ὁ Ὅμηρος.

2. Ὁ Ὀδυσσεύς με τοὺς συντρόφους του πέρασαν ἀπὸ τὶς ἐξῆς χώρες : α) τῶν **Κικόνων**, τὸ σημερινὸ Ἴσμαρο στὴ Θράκη, β) τῶν **Λωτοφάγων**, χώρα τῆς λησμονιάς με τοὺς πολλοὺς λωτοὺς, πὺ ὅποιος ἔτρωγε, λησμονοῦσε τὰ πάντα, γ) Τὴ χώρα τῶν **Κυκλώπων**. Ἐκεῖ γνώρισαν τὸν κύκλωπα **Πολύφημο**, γιὸ τοῦ Ποσειδῶνα. Τὸν τύφλωσαν καὶ γλίτωσαν με μεγάλο κίνδυνο, δ) Τὸ νησί τοῦ Αἰόλου, ε) τὴ χώρα τῶν **Λαιστρυγόνων**, ὅπου σκοτώθηκαν πολλοὶ καὶ μόνο τὸ καράβι τοῦ Ὀδυσσεύα ἀπόμεινε. στ) Τὸ νησί τῆς **Κίρκης** ὅπου ξεκουράστηκαν ἕνα χρόνο. Με τὴ συμβουλὴ τῆς Κίρκης πῆγε στὸν Ἄδη ὁ Ὀδυσσεύς νὰ συμβουλευθῆ τὸν μάντη **Τειρεσία**, τί πρέπει νὰ κάμῃ.

Μετὰ τὸ γυρισμὸ πέρασαν ἀπὸ τὶς **Σειρήνες** ἀπὸ τὴ **Σκύλα** καὶ **Χάρυβδη** καὶ ἔφτασαν στὸ νησί τοῦ **Ἥλιου**. Ὑστερα στὸ νησί τῆς **Καλυψῶς** καὶ τέλος μονάχος του ὁ Ὀδυσσεύς ἔφτασε ναυαγὸς στὸ νησί τῶν **Φαίακων**, τὴ σημερινὴ **Κέρκυρα**. Ἐκεῖ τὸν φιλοξένησε ὁ καλὸς βασιλιάς **Ἀλκίνοος** πὺ ἤξερε τὴν παλικάριά του καὶ φρόντισε νὰ τὸν στείλῃ στὴν ἀγαπημένη του πατρίδα **Ἰθάκη**.

3. Ὁ Ὀδυσσεύς γύρισε ἐπὶ τέλους στὴν Ἰθάκη ὕστερα ἀπὸ εἴκοσι χρόνια. Ἔμαθε τί γινόταν στὸ παλάτι του καὶ πῶς ἡ σεμνὴ καὶ φρόνιμη βασίλισσα, ἡ **Πηνελόπη**, τὸν περιμένε πιστὴ, εἴκοσι χρόνια. Ὁ γιὸς του **Τηλέμαχος** εἶχε μεγαλώσει πιά. Διηγῆθηκε στὸν πατέρα του τὴν καταστροφὴ πὺ γινόταν στὸ παλάτι του. Μαζὶ ἀποφάσισαν καὶ ἔκαναν τὸ σχέδιο, πῶς θὰ τιμωροῦσαν τοὺς μνηστήρες.

4. Ὁ Ὀδυσσεύς, ὁ Τηλέμαχος καὶ δυὸ ὑπηρέτες, με τὰ τόξα τους καθάρισαν τὸ παλάτι ἀπὸ τοὺς κηφῆνες μνηστήρες, πὺ πλήρωσαν με τὴ ζωὴ τους τὶς ἄνομες πράξεις τους. Ἔτσι ὁ Ὀδυσσεύς βασίλεψε με τὴ βασίλισσα, τὴν πιστὴ Πηνελόπη, πολλὰ χρόνια ἀκόμη καὶ πότε - πότε διηγόταν τὰ ὅσα εἶδε καὶ ἔμαθε τὸν καιρὸ πὺ ἔλειπε στὸν πόλεμο τῆς Τροίας. **Ἡ ἀγάπη πὺ εἶχε στὴν πατρικὴ του γῆ, τὸν ἔκαμε δυνατὸ ν' ἀντέξῃ σ' ὅλες τὶς κακουχίες καὶ νὰ γυρίσῃ πάλι σ' αὐτήν.**

Ἀπαντῆστε στὶς ἐρωτήσεις

Α) 1. Πόσα καράβια εἶχε ὁ Ὀδυσσεύς καὶ πόσους συντρόφους; 2. Τί ἔπαθαν λίγο μετὰ τὸ ξεκίνημά τους; 3. Σὲ ποιά πόλη ἔφτασαν καὶ ποιὸς λαὸς τὴν κατοικοῦσε; 4. Τί ἔκαμαν, σὰ βγῆκαν στὴ χώρα τῶν Κικόνων καὶ τί ἔκαμαν οἱ Κίκονες; 5. Γιατί οἱ σύντροφοι τοῦ Ὀδυσσεύα τὰ ἔπαθαν αὐτά;

6. Σὲ ποιά χώρα ἦταν οἱ Λωτοφάγοι καὶ γιατί ὀνομάζονταν ἔτσι; 7. Τί ἔκαναν οἱ Ἕλληνες ὅταν ἀποβιβάστηκαν στὴ χώρα τῶν Λωτοφάγων; 8. Γιατί δὲν ξαναγύριζαν οἱ ἀποσταλμένοι τοῦ Ὀδυσσεύα; 9. Πῶς τοὺς πῆρε σὰ καράβια ὁ Ὀδυσσεύς;

Β) 1. Σὲ ποιοῦ νησί κατοικοῦσαν οἱ Κύκλωπες; 2. Μὲ πόσους συντρόφους βγῆκε ὁ Ὀδυσσεύς καὶ τί πῆραν μαζί τους; 3. Τί βρῆκαν στὴ σπηλιὰ ποῦ μπῆκαν; 4. Πῶς ἦταν οἱ Κύκλωπες; 5. Ποιοὶ ἦταν οἱ γονεῖς τῶν Κυκλώπων; 6. Τί ἔγινε στὴ σπηλιὰ ποῦ εἶχαν μπῆ, ὅταν νύχτωσε; 7. Τί ρώτησε ὁ Πολύφημος τοὺς συντρόφους τοῦ Ὀδυσσεύα, ὅταν τοὺς ἀνακάλυψε; 8. Τί τοῦ ἀπάντησε ὁ Ὀδυσσεύς; 9. Γιατί σκότωσαν τὸν Πολύφημο ὅταν κοιμήθηκε; 10. Τί ἔκαμε ὁ Πολύφημος τὸ πρωῒ; 11. Τί σκέφτηκε ὁ Ὀδυσσεύς νὰ κάμη τοῦ Πολύφημου καὶ τί ἐτοιμασίες ἔκαμε; 12. Τί ἔκαμε τὸ βράδυ ὁ Πολύφημος; 13. Τί τοῦ προσφέρει ὁ Ὀδυσσεύς καὶ τί λέει ὁ Πολύφημος; 14. Τί ὄνομα ἔδωσε ὁ Ὀδυσσεύς; 15. Γιατί ἀποκοιμήθηκε βαριά ὁ Πολύφημος καὶ τί ἔγινε; 16. Τί εἶπαν οἱ ἄλλοι Κύκλωπες, ποῦ ἔτρεξαν στὶς φωνές του; 17. Τί προσπαθεῖ νὰ κάμη ὁ Πολύφημος; 18. Πῶς βγῆκαν ἀπὸ τὴ σπηλιὰ ὁ Ὀδυσσεύς καὶ οἱ σύντροφοί του; 19. Τί φώναξε ὁ Ὀδυσσεύς ὅταν ἔφτασαν σὰ καράβια; 20. Τί ἔκανε ὁ Πολύφημος τότε καὶ τί παρακάλεσε τὸν πατέρα του;

Β) 1. Ποῦ πῆγαν κατόπιν καὶ πῶς τοὺς δέχτηκε ὁ Αἴολος; 2. Πῶς τοὺς βοηθεῖ νὰ φτάσουν στὴ Ἰθάκη καὶ ποιὸν ἄνεμο ἄφησε ἐλεύθερο; 3. Τί ἔκαναν οἱ σύντροφοι τοῦ Ὀδυσσεύα τὴν ὥρα ποῦ κοιμήθηκε; 4. Τί ἔγινε τότε καὶ πῶς τοὺς φέρθηκε ὁ Αἴολος, ὅταν ξαναγύρισαν ἐκεῖ; 5. Πόσους συντρόφους ἔστειλε στὸ νησί τῶν Λαστρυγόνων ὁ Ὀδυσσεύς καὶ γιὰ ποιοῦ σκοπό; 6. Τί εἶδους ἄνθρωποι ἦταν οἱ Λαιστρυγόνες καὶ τί ἔπαθαν οἱ 3 Ἕλληνες; 7. Ποιὸ καράβι γλίτωσε; 8. Ποιὸν ὀρίζουν ἀρχηγό, γιὰ νὰ ἐξερευνησοῦν τὸ νησί τῆς Κίρκης; 9. Πῶς ἦταν τὸ νησί αὐτό; 10. Τί βρίσκουν στὸ ὀλόλευκο παλάτι;

11. Τί θεά ἦταν ἡ Κίρκη; 12. Πῶς τοὺς φέρεται αὐτή; 13. Σὲ τί τοὺς μεταμόρφωσε; 14. Πῶς γλίτωσε ὁ Εὐρύλοχος; 15. Γιατί ἡ Κίρκη δὲν μπόρεσε νὰ κάμη χοῖρο τὸν Ὀδυσσεά; 16. Πῶς ἔγιναν πάλι ἄνθρωποι οἱ σύντροφοί του; 17. Πόσο καιρὸ ἔμειναν στὸ νησί τῆς Κίρκης; 18. Ποῦ ζοῦσε ὁ Τειρεσίας καὶ ποιὲς συμβουλὲς ἔδωσε στὸν Ὀδυσσεά;

Δ) 1. Τί ἦταν οἱ Σειρήνες; 2. Τί κάνει ὁ Ὀδυσσεάς στοὺς συντρόφους του, γιὰ νὰ μὴν ἀκούσουν τὰ τραγούδια τους; 3. Μὲ ποιὸ τρόπο σώθηκε αὐτός; 4. Γιατί τὰ ἔκανε ὅλα αὐτά; 5. Τί ἦταν ἡ Σκύλα καὶ ἡ Χάρυβδη; 6. Ποιὸς τοὺς ἔδωσε συμβουλὴ νὰ γλιτώσουν ἀπὸ τὰ θηρία αὐτά; 7. Πόσους συντρόφους ἔχασαν ἀπὸ τὴ Σκύλα; 8. Ποιὸς φύλαγε τὶς ἀγελάδες τοῦ Ἥλιου; 9. Τί συμβούλεψε τοὺς συντρόφους του ὁ Ὀδυσσεάς καὶ τί τοῦ ζητοῦν αὐτοί; 10. Τί παθαίνει τὸ καράβι τους, πόσοι σώθηκαν καὶ γιατί τιμωρήθηκαν; 11. Πῶς ἦταν τὸ νησί τῆς Καλυψῶς; 12. Πῶς φέρθηκε ἡ Θεὰ στὸν Ὀδυσσεά καὶ πόσο ἔμεινε κοντά της; 13. Γιατί ὁ Ὀδυσσεάς δὲν ἤθελε νὰ μείνῃ στὸ νησί της;

Ε) 1. Πῶς λέμε σήμερα τὸ νησί τῶν Φαιάκων; 2. Πῶς συναντήθηκαν μὲ τὴ Ναυσικᾶ καὶ τίνας κόρη ἦταν; 3. Πῶς ἔφτασε στὸ παλάτι της καὶ πῶς ἦταν τὸ παλάτι; 4. Πῶς τὸν δέχτηκαν στὸ παλάτι; 5. Ποιὸς ἦταν ὁ μουσικὸς τοῦ παλατιοῦ; 6. Γιατί θαύμαζαν τὸν Ὀδυσσεά;

ΣΤ) 1. Μὲ τί καράβι φτάνει στὴν Ἰθάκη ὁ Ὀδυσσεάς; 2. Ποῦ τὸν ἀφήνουν οἱ Φαίακες; 3. Ποιὰ Θεὰ τοῦ παρουσιάστηκε καὶ μὲ ποιὰ μορφή; 4. Τί τοῦ λέει ἡ Θεὰ καὶ τί τὸν συμβουλεύει; 5. Ποιὸς ἦταν ὁ πιστὸς βοσκὸς του; 6. Πῶς παρουσιάζεται στὸν Τηλέμαχο ὁ Ὀδυσσεάς; 7. Τὶ διηγεῖται στὸν Ὀδυσσεά; 8. Ποῦ εἶχε πάει ὁ Τηλέμαχος καὶ πῶς φανερώνεται ὁ Ὀδυσσεάς στὸ γιό του; 9. Ποιὸς ἦταν ὁ πατέρας τοῦ Ὀδυσσεά καὶ ποῦ ἔμεινε; Γιατί; 10. Ἐπρεπε νὰ φανερώσῃ τὴν ἐπιστροφή του στοὺς δικούς του; 11. Τὶ κατάσταση βρῆκε στὸ παλάτι του; 12. Τί εἶπε στὴν Πηνελόπη; 13. Πῶς τὸν γνώρισε ἡ Εὐρύκλεια; 14. Πῶς φέρθηκαν οἱ μνηστῆρες στὸ ζητιάνο Ὀδυσσεά; 15. Τὶ ἀγῶνες ἔγιναν στὸ παλάτι τὴν ἄλλῃ μέρα καὶ ποιὸς νίκησε; 16. Πῶς τὸν ἀναγνωρίζει ἡ Πηνελόπη; 17. Πῶς ἡ Πηνελόπη ξεγελοῦσε τοὺς μνηστῆρες; 18. Τὶ ἔκανε ὁ γέρο - Λαέρτης ὅταν τὸν βρῆκε ὁ Ὀδυσσεάς; 19. Πῶς ἔζησε τὰ ὑπόλοιπα χρόνια του ὁ Ὀδυσσεάς; 20. Ποιὸς ποιητῆς ἔγραψε τὴν Ἰλιάδα καὶ τὴν Ὀδυσσεια;

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Νά ἀπαντᾷς σὲ κάθε ἐρώτηση χωρὶς νὰ κοιτάζης μέσα στὸ βιβλίο. Ὑστερα νὰ διορθώνης μόνος σου ἀφοῦ συμβουλευθῆς καὶ τὸ βιβλίο, καὶ νὰ βαθμολογῆς κάθε μία ὁμάδα.

ΟΜΑΔΑ 1η

1. Οἱ Θεοὶ τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων ἦταν Θεοὶ καὶ _____
Θεές. Κατοικοῦσαν στὸ ὄρος _____ ποῦ βρίσκεται

2. Οἱ Θεοὶ ὀνομάζονταν α) _____ β) _____
καὶ ἦταν Πανελλήνιοι. Οἱ Θεοὶ προστάτες κάθε τόπου λέγονταν _____.

3. Πατέρας τῶν Θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων ἦταν ὁ _____
ἢ _____ ποῦ κρατοῦσε στὸ χέρι τὸν _____ ποῦ τὸν ἔφτιανε ὁ Θεός _____.

4. Ὁ Δίας εἶχε ἀδελφὸ τὸν _____ καὶ γυναῖκα τὴ Θεὰ _____
. Τὸ ὠραιότερο ἄγαλμά του ἦταν στήν _____
ποῦ τὸ εἶχε κάμει ὁ γλύπτης _____.

5. Ὁ Θεὸς τῆς θάλασσας ὁ _____ κρατοῦσε τὴν _____
καὶ εἶχε παιδὶ τὸν μονόφθαλμο Κύκλωπα τὸν _____.

6. Χαλινάρια καὶ λύρα καὶ Φῶς εἶχεν ὁ Θεὸς _____
Τὸ μαντεῖο του ἦταν στοὺς _____.

7. Μὲ τὰ ὄπλα ἔπαιζε πάντα ὁ _____ καὶ κουτσὸς κι ἄ-
σχημος θεὸς ἦταν ὁ Θεὸς τῆς _____ ὁ _____.

8. Φτερά στὰ πόδια, μὲ κηρύκειο καὶ ζυγαριά στὰ χέρια, ἦταν ὁ _____
. Ἦταν Θεὸς τοῦ _____ καὶ _____
τῶν Θεῶν.

9. Θεὰ τοῦ γάμου καὶ τῆς οἰκογενείας ἦταν ἡ _____ Τῆς _____

ὁμορφιάς ἢ πού γεννήθηκε ἀπὸ τὸν ἀφρὸ τῆς
..... στήν

10. Ἀπὸ τὸ κεφάλι τοῦ Δία βγήκε ἡ ἡ Θεὰ
τῆς μὲ περικεφαλαία καὶ κοντάρι. Τὸ δῶρο της
στὴν Ἀθήνα ἦταν ἡ

ΟΜΑΔΑ 2,

1. Τοὺς κυνηγοὺς καὶ τὰ δάση προστάτευε ἡ Θεὰ
ἀδελφή τοῦ Θεοῦ Στὸν ὤμο της εἶχε τὴ
γεμάτη βέλη.

2. Τοὺς γεωργοὺς προστάτευε ἡ Θεὰ πού
εἶχε κόρη τὴν καὶ τὴν ἄρπαξε ὁ Θεὸς
Θεὸς τοῦ

3. Τὸ σπίτι τὸ προστάτευε ἡ Θεὰ πού ἦταν
σεμνή. Τῆς Ἰατρικῆς ἦταν Θεὸς ὁ καὶ τὰ Ἰατρεία-
θεραπευτήρια-εἶχαν τὸ ὄνομά του καὶ λέγονταν

4. Τοῦ κρασιοῦ ἦταν ὁ καὶ τῶν δασῶν ὁ
ὁ τραγοπόδαρος. Τῶν ἀνέμων ἦταν ὁ

5. Τis ψυχὲς ὡδηγοῦσε ὁ Ἑρμῆς ἀπὸ τὴ λίμνη
Μετὰ τis παρέδιδε στὸ Θεὸ τοῦ Ἄδη τὸν

6. Φαγητὸ τῶν θεῶν ἦτο ἡ καὶ ποτὸ τὸ
Ἀπὸ τis θυσιῆς τῶν ἀνθρώπων ἐκείνο πού τοὺς εὐχαριστοῦσε ἦταν
ἡ

7. Ἡ γιορτὴ «Παναθήναια» γινόταν πρὸς τιμὴν τῆς
Τὰ «Διονύσια» πρὸς τιμὴν τοῦ

8. Οἱ ἄνθρωποι πού ἔκαναν ἥρωϊκὲς πράξεις λέγονταν
ἡ

9. **Τί κρατοῦσε** κάθε θεὸς ἢ θεά ; 1) Δίας 2) ὁ
Ἀπόλλωνας 3) ὁ Ποσειδῶνας ;
4) ὁ Ἑρμῆς 5) ὁ Ἥφαιστος 6)
ὁ Ἄρης 7) ἡ Ἄρτεμη 8) ἡ Δήμητρα
..... 9) ἡ Ἀθηνᾶ

10) Ποιὸ ἦταν τὸ ζῶο κάθε θεοῦ ; α) τοῦ Δία ὁ
β) τῆς Ἀθηνᾶς ἡ γ) τῆς Ἥρας τὸ
δ) τῆς Ἀφροδίτης ὁ

ΟΜΑΔΑ 3η

1) Πατέρας τοῦ Ἑρακλῆ ἦταν ὁ καὶ μητέρα

του ή _____ Γεννήθηκε στη _____ και σπούδασε κον-
τά στον _____ που είχε το σχολείο του στο
βουνό _____ του Νομού _____

2) Η θεά _____ έστειλε δυό φίδια στην κούνια μα ό 'Η-
ρακλής τά _____ . 'Ο άδελφός του ό _____ ήταν
_____ και άρχισε νά κλαίη μόλις είδε τά φίδια.

3. Τόν 'Ηρακλή μισούσε ή Θεά _____ . Αύτός όμως έμαθε
νά _____ , νά _____ , νά _____ . Σκό-
τώσε τό λιοντάρι στό βουνό _____ του Νομού _____

και διάλεξε τό δρόμο τής _____ και όχι τής _____

4. 'Ο ξάδερφός του ό _____ ήταν βασιλιάς στις _____
_____ στό Νομό _____ και είχε κόρη τήν
_____ . 'Ο 'Ηρακλής διατάχθηκε από τήν _____

στό μαντείο τών Δελφών, νά κάνη 12 _____ ύπα-
κούοντας στον Εύρυσθέα.

5. Τά 12 κατορθώματα λέγονται _____ και τό 1ο είναι
τό _____ τής _____ . 'Από τό λιοντάρι πήρε
τό δέρμα, τή _____ για νά ντύνεται.

6. Τό 2ο κατόρθωμα είναι ή _____ ,
πού ζούσε στη λίμνη _____ στό Νομό _____ .
Είχε 9 κεφάλια και ήταν άθάνατο τό _____ . Τό θηρίο αυτό
τό σκότωσε μέ τή βοήθεια του _____ πού ήταν άνε-
ψιός του, γιός του _____ . 'Η Θεά _____ έστει-
λε έναν _____ πού δάγκωσε τόν 'Ηρακλή στην _____ .

Στό τέλος ό 'Ηρακλής φαρμάκωσε τά _____ βουτώντας τα στη
_____ τής Λ. 'Υδρας.

7. Τό 3ο κατόρθωμα ήταν τό πιάσιμο του _____
τής 'Αρτέμιδας στό βουνό _____ τής 'Αρκαδίας,
πού δέν τό σκότωσε. Γιατί ;

Μετά 4ο κατόρθωμα, ήταν ό _____ κάπρος
πού ζούσε στό βουνό _____ τής 'Αρκαδίας. Μόλις τόν
είδε ό Εύρυσθέας κρύφτηκε από τό φόβο του σ' ένα _____

8. Μέ τά νερά τών ποταμών _____ και _____
_____ στό Νομό _____ ό 'Ηρακλής καθάρισε τούς σταύλους
του _____ πού είχε γιό τόν _____ .

Μετά από τό 5ο αυτό κατόρθωμα ό 'Ηρακλής έχτισε ναό του
στην _____ . 'Εκεί γίνονταν άργότερα

οι _____ άγῶνες κάθε _____ χρόνια.

9. Έκτο κατόρθωμα έγινε στη λίμνη _____
ὅπου ζούσαν τὰ τρομερά πουλιά _____ με
σιδερένια _____. Μετὰ πῆγε στὴν Κρήτη κι ἔπιασε
τὸν _____ ποὺ ἦταν δῶρο τοῦ Θεοῦ _____ στὸν
βασιλιά _____ γιὰ θυσία. Τὸν ἔφερε στὶς Μυκῆνες καὶ
τὸν ἄφησε ἐλεύθερο. Ἄλλὰ τὸ θηρίο πέρασε τὸν
τῆς _____ καὶ ἦλθε στὸν _____ τῆς Ἀττικῆς.

10. Ὁ βασιλιάς τῆς Θράκης ὁ _____ εἶχε τὰ
_____ ἄλογα. Ὁ Ἡρακλῆς τὰ ἔπιασε, τὰ
ἔφερε στὶς Μυκῆνες καὶ μετὰ τὰ ἄφησε ἐλεύθερα. Χάθηκαν στὸ
βουνό _____.

ΟΜΑΔΑ 4η

1. Ἡ κόρη τοῦ Εὐρυσθέα ἡ _____ ἤθελε τὴ ζώνη
τῆς _____ ποὺ ἦταν βασίλισσα τῶν _____.
Ὁ Ἡρακλῆς ἔφερε τὴ ζώνη. Γιὰ τὸν 10ο ἄθλο ταξίδεψε μακριὰ
στὸν _____ Ὀκεανό. Στὸ ταξίδι πέρασε τὸ στενὸ _____
_____ κι ἔφτασε στὸ νησί τοῦ _____ τὴν _____
_____ Πῆρε τὰ ὠραῖα βόδια καὶ ἀφοῦ τὰ ἔφερε στὸν Εὐρυ-
σθέα τὰ _____ στὴ Θεά _____.

2. Τὸ περιβόλι τῶν Ἑσπερίδων τὸ φύλαγε ἓνας ἄγριος
στὸν Καύκασο ἦταν καρφωμένος ὁ _____. Ἐνας ἀήττος
τοῦ ἔτρωγε τὸ _____ Τὸν ἐλευθέρωσε ὁ _____.
Καὶ ἀπὸ εὐγνωμοσύνη γιὰ τὴ σωτηρία του ἔστειλε (τὸν Ἡρακλῆ)
στὸν ἀδελφὸ του τὸν _____. Στὸ δρόμο ὁ Ἡρακλῆς ἐπά-
λεψε! με τὸν γίγαντα τὸν _____ ποὺ ἔπαιρνε δύναμη
ἀπὸ τὴν _____ ποὺ ἦταν _____ του. Ὁ Ἄτλας κρατοῦ-
σε τὸν _____ στοὺς ὤμους του. Τὰ μῆλα τὰ ξαναπῆγε στὸ
περιβόλι τους ἡ Θεά _____.

ΟΜΑΔΑ 5η

1. Δωδέκατος ἄθλος ἦταν ὁ _____ ἦταν ἓνα τέρας
με κεφάλια, οὐρά _____ καὶ στὴ ράχη με _____. Στὸν Ἄ-
δη μπῆκε ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο _____ στὴν Π _____

2. Ὁ Ἡρακλῆς εἶχε ἀπὸ τὴ Διηάνειρα ἓνα γιό τὸν _____
στὸν ποταμὸ _____ συνάντησαν τὸν Κένταυρο _____.

3. Ὁ Νέσσος ἄρπαξε τὴν γυναῖκα τοῦ Ἡρακλῆ, τὴν
 ἀλλὰ ὁ Ἡρακλῆς μὲ τὰ φαρμακερὰ τὸν
4. Ὁ Ἡρακλῆς ἀνέβηκε μὲ στὸ βουνὸ
 τῆς καὶ ἐκεῖ ζήτησε νὰ καῖ. Ὅμως δὲν κά-
 ηκε γιὰτὶ οἱ θεοὶ τὸν μαζί τους.
5. Στὴν νέα ζωὴ στὸν Ὀλυμπο, ὁ Ἡρακλῆς παντρεύτηκε τὴν
 πού ἦταν Θεότητα τῆς Ἐκεῖ ὁ Ἡρακλῆς
 συμφιλιώθηκε καὶ μὲ τὴ θεὰ

ΟΜΑΔΑ 6η

1. Συμπλήρωσε δίπλα σὲ κάθε λέξη ὅ,τι ταιριάζει :
- Διώνυσος = θεὸς τοῦ Ἀσκληπιὸς τῆς
 ὁ Αἰόλος τῶν ὁ Πᾶν =
- Πέδιλα = ὁ , λύρα = ὁ κύκνος =
 ἡ

2. Πατέρας τοῦ Ἡρακλῆ = ὁ Τοῦ Ἴφικλῆ =
 ὁ Τοῦ Ἰολάου = ὁ Τοῦ Ἀν-
 ταιίου = ὁ θεὸς Τῆς Ἀθηνᾶς = ὁ

3. Ὑπογράμμισε σὲ κάθε σειρά 3 πού ταιριάζουν.

- α) Ἡρακλῆς — Διηάνειρα — Ἀπόλλων — Οἶτη — Ἄδης.
 β) Ἡρακλῆς — Ἀθηνᾶ — ρόπαλο — κεραυνὸς — λεοντή.
 γ) Λερναία ὕδρα — Ἄρης — Ἰόλαος — Ἀθηνᾶ — Λέρνη.
 δ) Ὀλυμπος — Στυμφαλία — Οἶτη — Νεμέα — Ἐρύμανθος.
 ε) Θεοὶ — θνητοὶ — ἀθάνατοι — Ἀνταῖος — αἰώνιοι.

Β' Θ Η Σ Ε Α Σ

ΟΜΑΔΑ 7η

1. Ὁ Αἰγέας ἦταν βασιλεὺς τῆς Στὴν Τροιζήνα πῆ-
 ρε γυναῖκα τὴν πού ἦταν κόρη τοῦ
 Γυρίζοντας στὴν Ἀθήνα, κάτω ἀπὸ πελώρια πέτρα ἔκρυψε τὸ
 καὶ τὰ γιὰ τὸ γιό του.
2. Ὁ Ἡρακλῆς πέρασε στὴν Τροιζήνα ὅταν ὁ Θησεύς ἦταν
 χρονῶν. Ὁ Θησεύς νομίζοντας τὴν γιὰ
 ζωντανὸ ὄρμησε νὰ χτυπήσει. Μ' αὐτὸ ἔδειξε
 πῶς θὰ γινόταν ἕνας
3. Ὁ παππούς τοῦ Θησεῦ α ὁ τὸν συμβού-
 λεψε νὰ μὴ πάη στὴν Ἀθήνα ἀπὸ διότι

7. Θησέας - Ίκαρία - Μίνωας - Ίκαρος - Δαίδαλος.
8. Ίκαρος - Θησέας - αεροπόρος - Σίνης - Σχολή Ίκάρων.
9. Λαβύρινθος - Άθήνα - Μινώταυρος - Θησέας - Κνωσσός.
10. Κρήτη - Άθήνα - Άριάδνη - Τροιζήνα - Φαίδρα.

ΑΔΜΗΤΟΣ — ΑΛΚΗΣΤΗ

ΟΜΑΔΑ 8η

1. Βασιλιάς στις Φερρές ήταν ο Με τη βοήθεια του θεού έξεψε τὰ δύο ζῶα τὸ καὶ τὸ Αὐτὰ ἔσερναν τὸ ἄρμα του ὅταν πῆγε στὸν, τὸ βασιλιά τῆς γιὰ νὰ ζητήσει τὴν κόρη του, τὴν, σὲ γάμο.

2. Ὁ Ἄδμητος ἔπεσε βαριά ἄρρωστος καὶ Ἄλλὰ ἡ καλὴ γυναίκα του ἡ θυσιάστηκε αὐτὴ γιὰ νὰ ζήσει ὁ Ὅμως τὴν ἔσωσε ὁ Ἡ πού ἐπρόφτασε τὸν κοντὰ στὴν λίμνη. Ἐκεῖ πολλὴ ὥρα πάλεψαν καὶ ὁ τὸν ἐνίκησε.

ΟΜΑΔΑ 9η

1. Στὸν τῆς βασιλεὺς ὁ Ἄθάμας καὶ εἶχε γυναίκα τὴν Τὰ δύο παιδιὰ τους ἦταν ὁ καὶ ἡ Πέθανε ὁμως ἡ βασίλισσα καὶ ὁ Ἄθάμας πῆρε δεύτερη γυναίκα του τὴν

2. Τὰ δύο παιδιὰ εἰδοποιήθηκαν ἀπὸ τὴν καὶ ἔφυγαν καβάλα σὲ ἓνα κριάρι. Περνώντας τὸ θαλασσινὸ στενὸ πού ἐνώνει τὰ νερὰ τοῦ Αἰγαίου μὲ τὰ νερὰ τῆς ἔπεσε ἡ καὶ τὸ στενὸ, ὁ πορθμὸς, ὁνομάστηκε

3. Μόνος του ὁ Φρίξος, πετώντας μὲ τὸ χρυσόμαλλο κριάρι, ἔφτασε στὸν πόντο καὶ κοντὰ στὸ βουνὸ

4. Ἐκεῖ βασιλεὺς ὁ πού εἶχε κόρη τὴν καὶ ἓνα μικρὸ γιὸ τὸν Τὸ κριάρι τὸ θυσίασαν καὶ τὸ χρυσὸ τομάρι πού τὸ εἶπαν «χρυσόμαλλο τὸ κρέμασαν σὲ μιὰ Γιὰ φύλακα ἔβαλαν ἓναν ἀκοίμητο

ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ

1. Ὁ Πελίας ἦταν βασιλιάς στὴν πού σήμερα λέγεται καὶ εἶναι λιμάνι τῆς στὸν

κόλπο. Ὁ Πελλίας εἶχε ἀρπάξει τὸ θρόνο μὲ τὴ βία ἀπὸ τὸν ἀδελφὸ
του τὸν _____ πού εἶχε γιὰ τὸν _____. Τὸ
γιὸ του ὁ Αἴσοντας τὸν πῆγε στὸ βουνό _____ Ἐκεῖ εἶχε δά-
σκαλο τὸν _____.

2. Ὁ Πελλίας ρώτησε τὴν _____ στὸ Μαντεῖο τῶν ____
_____ γιὰ τὴν τύχη τοῦ. Καὶ κείνη τοῦ ἔδωσε χρῆσμο ὅτι

Ὁ Ἰάσοντας ὅταν μεγάλωσε κατέβηκε γιὰ τὴν Ἰωλκὸ. Στὸ δρόμο
ἔχασε τὸ ἓνα σαντάλιό του στὸ ποτάμι _____. Καὶ ἔτσι πα-
ρουσιάστηκε στὸν θεῖο του τὸν Πελλία μονοσάνταλος. Τρόμαξε ὁ
Πελλίας μόλις τὸν εἶδε. Γιατί ; _____.

3. Ὁ Πελλίας τότε παρακάλεσε τὸν Ἰάσωνα νὰ πάη νὰ τοῦ φέ-
ρη τὸ _____ ἀπὸ τὴν _____ γιὰ
νὰ γίνῃ ὑστερα βασιλιάς. Κι ἔτσι ὁ Ἰάσοντας ἐτοίμασε καράβι μὲ τὸν
ἀρχιμάστορα τὸν _____ καὶ τὸ καράβι πῆρε τὸ ὄνομα
_____.

4. Στὸ καράβι μῆκαν ξακουστὰ παλικάρια : ὁ _____
_____ καὶ
ὁ μουσικὸς ὁ _____, ἀκόμη καὶ ὁ Θεὸς τῆς Ἰατρικῆς ὁ
_____. Ἀρχηγὸς ἔγινε ὁ _____. Ἡ ἐκστρατεία
ὀνομάστηκε _____.

5. Πρῶτο σταθμὸ ἔκαμαν οἱ Ἀργοναῦτες στὸ νησί _____.
Ἐκεῖ βρῆκαν τὸν μάντη _____ ὅπου τὰ τέρατα, πουλιά, οἱ
_____ τοῦ ἔτρωγαν τὸ φαγητὸ γιὰ τὴν _____
(δὲν ἔβλεπε). Τὰ πουλιά τὰ σκότωσαν τὰ παιδιὰ τοῦ _____
Μετὰ πέρασαν τὶς _____. Κι ἔφθασαν στὴν _____
_____. Ἀπὸ τὸ καράβι βγῆκαν μόνον ὁ Ἰ _____, ὁ _____
καὶ ὁ _____.

6. Τὸν Ἰάσωνα βοήθησε ἡ _____ κόρη τοῦ βασι-
λιά _____ κι ἔτσι ἀφοῦ πῆρε τὸ _____ δέρας
γύρισε στὴν πατρίδα. Στὴ θάλασσα τοὺς κυνήγησαν οἱ _____
_____ πού στὸ τέλος αὐτοὶ ἐγκαταστάθηκαν στὸ νησί τῶν
_____, τὴ σημερινή _____. Ὁ Ἰάσοντας παν-
τρεύτηκε τὴν _____ Τὴν Ἀργῶ τὴν ἀφιέρωσαν στὸ θεὸ
_____ καὶ τὴν τοποθέτησαν στὸ ναὸ του στὴν Κόρινθο.
Ὁ Ἰάσοντας σκοτώθηκε ἀπὸ ἓνα _____ τῆς Ἀργῶς.

ΤΡΩΪΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

1. Τὰ δῶρα αὐτὰ νὰ γραφοῦν δίπλα στὸ Θεὸ πού ταιριάζουν: **2 ἀθάνατα ἄλογα**, τὸ **νυφικὸ πέπλο**, τὸν **αὐλό**, τὸ **χρυσὸ κύπελο**, τὸ **ἐξαιρετικὸ δόρυ**. Τὰ ἐχάρισαν στοὺς γάμους τοῦ Πηλέα μὲ τὴν _____ οἱ α) Ποσειδῶνας _____, β) Ὁ Χείρωνας _____, γ) ἡ Ἀθηνᾶ _____, δ) ἡ Ἀφροδίτη _____, ε) ἡ Ἥρα _____.

2. Τὸ μῆλο τὸ πέταξε ἡ _____ καὶ μάλωναν γι' αὐτὸ οἱ θεές: α) _____ β) _____ γ) _____
Κριτὴ ἔβαλαν τὸν _____ κι αὐτὸς τὸ ἔδωσε στὴν _____
πού τὸν βοήθησε νὰ πάρῃ γυναίκα τὴν _____.

3. Στὸν Τρωϊκὸ πόλεμο πῆραν μέρος οἱ βασιλιάδες:
Τῶν Μυκηναῶν ὁ _____, τῆς Σπάρτης ὁ _____
τῆς Ἰθάκης ὁ _____, ὁ Ἀχιλλέας τῆς _____.
Ὁ Ἰδομενέας τῆς _____ ὁ φρόνιμος _____ τῆς
Πύλου, ὁ γίγας τῆς Σαλαμίνας ὁ _____ καὶ τοῦ Ἄργους ὁ
κ.ἄ.

4. Ἀρχηγὸς τῶν Ἑλλήνων ἦταν ὁ _____ πού
θυσίασε τὴν κόρη του _____ στὴν _____ καὶ
τότε φύσηξε ἀεράκι νὰ φύγουν. Βασιλιάς τῶν Τρώων ἦταν ὁ _____
πού εἶχε παιδιὰ τὸν _____ καὶ τὸν _____.

5. Ὁ Ἀγαμέμνων εἶχε γυναίκα τὴν _____ καὶ παιδιὰ
τὸν _____ καὶ τὴν _____. Ὁ πόλεμος κράτη-
σε _____ χρόνια. Τὸν πόλεμο αὐτὸ τραγούδησε ὁ ποιητὴς _____
μὲ τὸ ποίημα _____.

6. Σκότωσε τὸν Πάτροκλο ὁ _____, τὸν Ἀχιλλέα ὁ
_____ τὸν Πάρη ὁ _____, τὸν Ἔκτορα ὁ _____
, τὸν Ἀγαμέμνονα ἡ _____ καὶ ὁ _____.

7. Κάθε γυναίκα νὰ γραφῆ δίπλα στὸν ἄνδρα της: Κλυταί-
μνήστρα—Ἐλένη—Διηδάμεια—Ἐκάβη—Ἀνδρομάχη—Θέτιδα:

ΠΗΛΕΑΣ _____ ΑΓΑΜΕΜΝΟΝΑΣ _____

ΠΡΙΑΜΟΣ _____ ΑΧΙΛΛΕΑΣ _____

ΕΚΤΟΡΑΣ _____ ΜΕΝΕΛΑΟΣ _____

8. Γράψε δίπλα σὲ κάθε πατέρα τὸ ἢ τὰ παιδιὰ του: Ἴφιγένεια
—Νεοπτόλεμος—Ὀρέστης—Ἔκτορας—Ἐκτορίδης—Πάρης—Αἴας—

Ἀχιλλέας—Ὀδυσσεύς Χρυσῆς—Ἀγαμέμνων—Μενέλαος—Τηλέμαχος.

1) ΑΤΡΕΑΣ=α) _____ β) _____ 2) ΟΔΥΣΣΕΑΣ

_____ 3) ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ=α) _____ β) _____

4) ΠΗΛΕΑΣ= _____ 5) ΑΧΙΛΛΕΑΣ= _____

_____ 6) ΠΡΙΑΜΟΣ= α) _____ β) _____ 7)

ΕΚΤΟΡΑΣ _____ 8) ΤΕΛΑΜΩΝΑΣ= _____

9) ΛΑΕΡΤΗΣ _____ 10) ΧΡΥΣΗΣ _____

9. Ποιά ήταν ἡ Πατρίδα: α) τοῦ ΑΧΙΛΛΕΑ= _____

β) τοῦ ΜΕΝΕΛΑΟΥ= _____ γ) τοῦ ΑΓΑΜΕΜΝΩΝΑ= _____

_____ δ) τοῦ ΝΕΣΤΟΡΑ= _____ ε) τοῦ ΛΑΟ-

ΚΟΟΝΤΑ= _____ στ) τοῦ ΕΥΜΑΙΟΥ _____

ζ) τοῦ ΠΑΤΡΟΚΛΟΥ= _____ η) τῆς ΒΡΥΣΗ·Ι·ΔΑΣ= _____

θ) τῆς ΑΡΕΤΗΣ= _____ ι) τοῦ ΑΙΑΝΤΑ= _____

10. Ἡ Τροία κυριεύθηκε ἔμὲ τὴν _____ τοῦ Ὀδυσσεύα. Αὐτὸς ἔκαμε τὸν _____ ἵππο. Μέσα στὸ ξύλινο ἄλογο κλειστήκαν _____ Ἕλληνες. Οἱ Τρῶες πῆραν μέσα στὴν πόλη τὸν _____ ἀφοῦ πρῶτα ὁ ἱερέας τῶν ὁ

_____ μὲ τὰ παιδιά του πέθαναν διότι _____

Ἀπὸ τοὺς Τρῶες σώθηκε ὁ _____ γιατί ἦταν πολὺ _____

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΑ

Α

A. 1. Ὁ ΟΔΥΣΣΕΑΣ ἦταν πανοῦργος—πολὺ _____ καὶ κατάφερε μὲ τὴν _____ του καὶ τὴν πονηρία του νὰ κριέψουν οἱ Ἕλληνες τὴν _____

2. Τὸν Ὀδυσσεύα βοήθοῦσε ἡ θεὰ _____ μὰ τὸν κυνηγοῦσε πολὺ ὁ Θεὸς _____ καὶ ἡ θεὰ _____

3. Φεύγοντας ἀπὸ τὴν Τροία ὁ Ὀδυσσεύας ἔκαμε πρῶτο σταθμὸ σὲ μιὰ ἀκρογιαλιά τῆς _____, στὴν πόλη _____ πού τὴν κατοικοῦσαν οἱ _____

4. Ὑστερα ἔφτασε στὴν Ἀφρική, στὴ χώρα τῶν _____ ὅπου τρώγοντας _____ ξεχνοῦσαν τὰ πάντα. _____

5. Στὸ νησί Σικελία, σὲ σπήλαια, κατοικοῦσαν οἱ γίγαντες μονόφθαλμοι, οἱ _____ Ὁ Ὀδυσσεύας καὶ οἱ σύντροφοί

του πήγαν στη σπηλιά του _____ γιου του Θεού

6. Ο Όδυσσέας έδωσε _____ να πιη ό Κύκλωπας Πολύφημος και μετά τον τύφλωσε. Όνομα είχε δώσει « _____ ». Από τὰ χέρια του Κύκλωπα σώθηκε άφου _____ στην κοιλιά του μεγάλου _____

7. Δέν άκουσαν οι σύντροφοί του το Θεό _____ που έκλεισε τους άνέμους σ' ένα τομάρι από _____ και το άνοιξαν και τότε _____

8. Από το νησί τών _____ ό Όδυσσέας έφυγε μόνο με ένα _____ και λίγους συντρόφους και έφθασαν στο νησί τής Θεάς μάγισσας _____. Αύτή μεταμόρφωσε τους συντρόφους του Όδυσσέα σε _____ αλλά ό Όδυσσέας την _____ να την σκοτώση κι έτσι _____

9. Η Κίρκη συμβούλεψε τον Όδυσσέα να κατέβη στον Άδη να ρωτήση τον μάντη _____. Γυρίζοντας, τράβηξε προς το νησί τών _____ που τραγουδούσαν όμορφα. Άλλά ό Όδυσσέας _____

10. Το τέρας με τὰ 6 κεφάλια το έλεγαν _____ και το άλλο που ροφούσε τη θάλασσα τρεις φορές την ημέρα λέγονταν _____.

B'

1. Μόνος τώρα ό Όδυσσέας, γιατί οι σύντροφοί του τιμωρήθηκαν για τις ιερές _____ του _____, έφτασε στο νησί τής θεάς _____.

2. Στο νησί τής Καλυψώς ό Όδυσσέας έμεινε _____ χρόνια και όμως για την πατρίδα του έλεγε : _____

3. Ναυαγισμένος και γυμνός ό Όδυσσέας βγήκε στο νησί τών _____ . Εκεί άποκοιμήθηκε και τον ζύπνησαν οι _____ που _____

4. Η κόρη του βασιλιά _____ τών Φαιάκων ή _____ έδωσε ρούχα στον Όδυσσέα και τον όδηγησε στο _____ της.

5. Στο δείπνο ό μουσικός _____ τραγούδησε τὰ κατορθώματα του _____ και ό ήρωας δάκρυσε και φανερώθηκε.

6. Στο νησί του την _____ τον μετέφεραν οι _____. Εκεί οι _____ σπαταλούσαν την περιουσία του και ζητού-

σαν τήν για γυναίκα τους. Ἄρχηγός τῶν μνηστήρων ἦταν ὁ

7. Πρῶτον πού συνάντησε ὁ Ὀδυσσεύς ἦταν ἡ Θεά πού μεταμορφώθηκε σέ ἕνα καί τόν συμβούλεψε νά βρῆ πρῶτα τόν τὸ βοσκό του.

8. Στὸ μεταξύ ὁ γιὸς τοῦ Ὀδυσσεύα ὁ εἶχε πάει στὴ νά μάθῃ νέα γιὰ τὸν πατέρα του. Ὅταν ἐγύρισε γνωρίστηκαν πατέρας καὶ γιὸς καὶ συνεννοήθηκαν νά μὴ μάθῃ τὸν γυρισμὸ κανεὶς οὔτε ὁ παππούς ὁ

9. Ὁ σκύλος ὁ μόνις εἶδε τὸν καλὸ του κύριο, κούνησε τὴν καὶ ἀπὸ τὴν συγκίνησή του. Ἢ γιὰ ἡ πλένοντας τὰ πόδια, εἶδε στὸ ἕνα πόδι τὸ πού εἶχε γίνει ἀπὸ ἕνα καὶ γνώρισε τὸν Ὀδυσσεύα.

10. Ἡ πιὸ εὐτυχισμένη μέρα γιὰ τὸν Ὀδυσσεύα, ὕστερα ἀπὸ 20 χρόνια ξηνητεμοῦ ἦταν : ὅταν

Γ' ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Τὰ ὀνόματα αὐτά : Τηλέμαχος—Ἴφιγένεια—Ὀρέστης—Ναυσικᾶ—Πολύφημος—Ἔκτορας—Πάρις—Ἐκτορίδης—Ἀστύνακτας—Νεοπτόλεμος, νά γραφοῦν δίπλα στὶς παρακάτω λέξεις πού φανερώνουν τὴ μητέρα καθενός :

ΠΗΝΕΛΟΠΗ=..... ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ=.....
ΕΚΑΒΗ =..... ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ =.....
ΑΡΗΤΗ =..... ΑΜΦΙΤΡΙΤΗ =.....
ΔΙΗΔΑΜΕΙΑ =.....

2. Τὸ πρῶτο παλικάρι πού σκοτώθηκε στὴν Τροία ἦταν ὁ Πιστὸς σκύλος σὰν τὸν καὶ πιστὴ γυναίκα σὰν τὴν Πιστὴ ὑπηρέτρια σὰν τὴν τοῦ Ὀδυσσεύα. Πολυμήχανος σὰν τὸν καὶ γενναία Ἑλληνίδα σὰν τὴν

3. Να γράψης δίπλα σὲ κάθε Ἱστορικὸ μέρος τὸ Νομὸ στὸν ὁποῖο ἀνήκει καὶ τὰ πρόσωπα ποῦ θυμίζει τὸ καθένα :

1. Θήβα= _____
2. Νεμέα= _____
3. Στυμφαλία= _____
4. Λέρνη= _____
5. Μυκῆνες= _____
6. Ἄργος= _____
7. Καύκασος= _____
8. Γιβραλτάρ= _____
9. Ἐρύμανθος= _____
10. Ἐρύθεια= _____
11. Κερύνεια= _____
12. Ὀλυμπία= _____
13. Ἀχελῷος= _____
14. Οἰτη= _____
15. Τροιζήνα= _____
16. Σκιρωνίδες Πέτρες= _____
17. Ἐλευσίνα= _____
18. Κνωσσός= _____
19. Σκύρος= _____
20. Κολχίδα= _____
21. Φερρές= _____
22. Ἴωλκός= _____
23. Ὀρχομενός= _____
24. Ἰθάκη= _____
25. Σπάρτη= _____
26. Αὐλίδα= _____
27. Ἑλλήσποντος= _____
28. Τροία= _____
29. Φθία= _____
30. Πύλος= _____
31. Σικελία= _____
32. Πήλιον= _____

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΟΙ ΘΕΟΙ

1. Πώς έπλασαν οί Έλληνες
τους Θεούς 7
2. Οί δώδεκα Πανελλήνιοι Θεοί . 8
3. Οί μικρότεροι Θεοί 11
4. 'Η ζωή τών Θεών 12
5. 'Η λατρεία τους 13
1η 'Ανακεφαλαίωση—'Ασκήσεις 14-15

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΟΙ ΗΡΩΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Ο ΗΡΑΚΛΗΣ

1. 'Η καταγωγή του 'Ηρακλή . . . 18
2. Τό λιοντάρι του Κιθαιρώνα . . 19
3. Οί δύο δρόμοι 20
4. 'Ο 'Ηρακλής και ό Εύρυσθέας 21
- 2η 'Ανακεφαλαίωση 22

ΟΙ ΔΩΔΕΚΑ ΑΘΛΟΙ

1. Τό λιοντάρι τής Νεμέας 24
2. 'Η Λερναία 'Υδρα 26
3. Τό έλάφι με τά χρυσά κέρατα . 27
4. 'Ο 'Ερμάνθιος κάπρος 29
5. Οί σταύλοι του Αύγεια 30
6. Οί Στυφαλίδες όρνιθες 31
7. 'Ο ταύρος τής Κρήτης 33
8. Τά άλογα του Διομήδη 34
9. 'Η ζώνη τής 'Ιππολύτης 35
10. Τά βόδια του Γηρυσόνη 36
11. Τά μήλα τών Έσπερίδων . . . 38
12. 'Ο Κέρβερος 40
13. 'Ο θάνατος του 'Ηρακλή . . . 41
3η 'Ανακεφαλαίωση—«'Ηρακλής» 42

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Ο ΘΗΣΕΑΣ

1. 'Η γέννηση του Θησέα 47
2. Τό ταξίδι 48
3. Τά πρώτα κατορθώματα 49
4. 'Ο Θησέας στην 'Αθήνα 52
5. 'Ο Μαραθώνιος Ταύρος 52
6. 'Ο Μινώταυρος 53
7. 'Ο Θάνατος του Θησέα 57
4η 'Ανακεφαλαίωση 58
8. Δαίδαλος—'Ικαρος 61

ΚΑΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΑΔΜΗΤΟΣ ΚΑΙ ΑΛΚΗΣΤΗ.

1. 'Ο 'Αδμητος στο παλάτι του Πελία 63
2. Μιά καλή γυναίκα 64
3. 'Ο 'Ηρακλής νικά τόν 'Χάρο . . 66
5η 'Ανακεφαλαίωση 68

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

Η 'ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ

1. 'Ο Φρίξος και ή 'Ελλη 67
2. Τό χρυσόμαλλο κριαρι 68
3. Πεlias και 'Ιάσοντας 69
4. Οί έτοιμασίες για τό ταξίδι . . 70
5. Τό ταξίδι 71
6. Στην Κολχίδα 72
7. 'Η βασιλοκόρη Μήδεια . . . 73
8. Οί δρακογέννητοι γίγαντες . . 74
9. 'Ο 'Ιάσοντας παίρνει τό χρυσό-
μαλλο δέρμα 74
10. 'Ο γυρισμός 75
6η 'Ανακεφαλαίωση 77

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Ο ΤΡΩΪΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

1. Ἡ Ἰλιάδα κι' ἡ Ὀδύσσεια . . .	80
2. Ἐνας γάμος πάνω στὸν Ὀλυμπο	80
3. Ὁ Πάρης κριτής	81
4. Ὁ Πάρης ἀρπάζει τὴν πεντά- μορφη Ἑλένη τῆς Σπάρτης . . .	82
5. Ἡ ἐκστρατεία τῶν Ἑλλήνων . . .	84
6. Ἡ θυσία τῆς Ἰφιγένειας	85
7. Οἱ Ἕλληνες στὴν Τροία	86
8. Ὁ Ἀχιλλέας θυμώνει μὲ τὸν Ἀγαμέμνονα	87
9. Ὁ θάνατος τοῦ Πατρόκλου	88
10. Ὁ Ἀχιλλέας καὶ ὁ Ἔκτορας	89
11. Ὁ θάνατος τοῦ Ἀχιλλέα	91
2. Ὁ Δούρειος Ἴππος	93
13. Ὁ Λαοκόοντα	94
14. Οἱ Ἕλληνες παίρνουν τὴν Τροία	95
7η Ἀνακεφαλαίωση	97

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΑ

1. Στὴ χώρα τῶν Κικόνων	101
2. Στὴ χώρα τῶν Λωτοφάγων . . .	102
3. Στὴ χώρα τῶν Κυκλώπων	103
4. Ὁ Πολύφημος	104
5. Ὁ Ὀδυσσεὺς τυφλώνει τὸν Πο- λύφημο	105
6. Πῶς ἐγλύτωσε ὁ Ὀδυσσεὺς . . .	107
7. Στὸ νησί τοῦ Αἰόλου	108
8. Στὴ χώρα τῶν Λαιστρυγόνων . .	109
9. Στὸ νησί τῆς Κίρκης	110
10. Στὸ νησί τῶν Σειρήνων	112
11. Ἡ Σκύλλα καὶ ἡ Χάρυβδη	114
12. Στὸ νησί τοῦ Ἥλιου	115
13. Στὸ νησί τῆς Καλυψῶς	116
14. Στὸ νησί τῶν Φαιάκων	117
15. Στὸ Παλάτι	118
16. Ὁ Ὀδυσσεὺς γυρίζει στὴν Ἰθάκη	119
17. Ὀδυσσεὺς καὶ Τηλέμαχος	121
18. Ὁ Ὀδυσσεὺς στὸ Παλάτι	122
19. Τὸ τέλος τῶν μνηστήρων	123
20. Ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ Λαέρτης	124
8η Ἀνακεφαλαίωση—«ΟΔΥΣΣΕΙΑ»	125

ΕΡΓΑΣΙΑΙ καὶ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

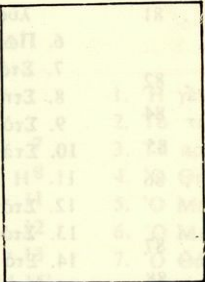
Τ Ε Λ Ο Σ

Ο ΤΥΡΙΜΟΣ ΤΟΥ ΟΥΛΙΣΣΕΥ

Ο ΤΡΙΤΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

- 1. Έτη των Κρήνων 101
- 2. Έτη των Λαοφάνων 102
- 3. Έτη των Κυκλάδων 103
- 4. Ο Πολέμος 104
- 5. Ο Ουλίσευς επιστρέφει τον Πό- 105
- 6. Πόλεμος με τους Κρήνους 107
- 7. Έτη του Αίολου 108
- 8. Έτη των Δαιμόνων 109
- 9. Έτη της Κίτης 110
- 10. Έτη των Τηρώνων 111
- 11. Η εκκένωση και η Κρήνη 112
- 12. Έτη του Ηλίου 113
- 13. Έτη της Κούρης 114
- 14. Έτη των Φαιάκων 115
- 15. Η Πρωτοβουλία 116
- 16. Ο Ουλίσευς επιστρέφει 117
- 17. Ουλίσευς και Πηλεΐδης 119
- 18. Ο Ουλίσευς και Πηλεΐδης 121
- 19. Ο Ουλίσευς και Πηλεΐδης 122
- 20. Το τέλος του ηρώου 123
- 21. Ο Ουλίσευς και Λαέρτης 124

- 1. Η Γαίδη κι η Ούσσα 80
- 2. Ένας τόπος κείνο στον Γόλυκο 80
- 3. Ο Πάρις 81
- 4. Ο Πάρις έρχεται στην Κρήνη 82
- 5. Η Κρήνη 83
- 6. Η Κρήνη 84
- 7. Η Κρήνη 85
- 8. Η Κρήνη 86
- 9. Η Κρήνη 87
- 10. Η Κρήνη 88
- 11. Η Κρήνη 89
- 12. Η Κρήνη 90
- 13. Η Κρήνη 91
- 14. Η Κρήνη 92
- 15. Η Κρήνη 93
- 16. Η Κρήνη 94
- 17. Η Κρήνη 95
- 18. Η Κρήνη 96
- 19. Η Κρήνη 97
- 20. Η Κρήνη 98
- 21. Η Κρήνη 99

024000019493

ΕΚΔΟΣΗ—1974: ΤΗ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΑΝΤΙΤΥΠΑ 240000

—'Αποφ. 'Υπουργ. Ε.Π.Θ. Φ. 309.22/166/76912/2-9-74

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ ΟΦΘΣΕΤ:

Θ. ΣΚΟΡΔΑΣ-ΓΕΩΡ. ΓΡΥΛΛΗΣ Γραφικαί Τέχνηι Γράμμου 1 Ν. 'Ελβετία Τηλ. 766.1186
ΒΙΒΑ. ΧΑΡΤΟΤΕΧΝΙΚΗ 'Αφοι ΧΑΤΖΗΧΡΥΣΟΥ Ο.Ε. Σαρρή 40 'Αθήναι Τηλ. 543.171
ΑΧΙΑ. ΠΕΛΕΚΙΔΗΣ Σαρρή 39 Τηλ. 541823

